

EUROOPAN KESKUSPANKKI

01|2004

02|2004

03|2004

04|2004

05|2004

06|2004

07|2004

08|2004

09|2004

10|2004

11|2004

12|2004

KUUKAUSIKATSAUS KESÄKUU

EUROOPAN KESKUSPANKKI

Vuonna 2004
kaikkien EKP:n
julkaisujen
kuva-aiheet on
valittu 100 euron
setelistä.

KUUKAUSIKATSAUS KESÄKUUN 2004

© Euroopan keskuspankki, 2004

Käyntiosoite

Kaiserstrasse 29
D-60311 Frankfurt am Main
Germany

Postiosoite

Postfach 16 03 19
D-60066 Frankfurt am Main
Germany

Puhelinnumero

+49 69 1344 0

Internet

<http://www.ecb.int>

Faksi

+49 69 1344 6000

Teleksi

411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta ja osaa "Euroalueen talousnäkyymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot" lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Suomenkielisen Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi. Englanninkielisen Kuukausikatsauksen tilaukset tulee lähettää EKP:hen.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 2.6.2004 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322 (painettu julkaisu)
ISSN 1725-3020 (verkkójulkaisu)

SISÄLLYS

PÄÄKIRJOITUS	5	EUROALUEEN TILASTOT	TI
EUROJÄRJESTELMÄ JA EUROOPAN KESKUSPANKKIJÄRJESTELMÄ	7	Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	I
		TARGET-maksujärjestelmä	V
RAHA- JA REAALITALOUDEN KEHITYS	9	Euroopan keskuspankin julkaisuja vuodesta 2003	IX
Talouskehitys euroalueen ulkopuolella	9		
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	15		
Hinnat ja kustannukset	43	SANASTO	XIII
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	50		
Julkinen talous	57		
Euroalueen talousnäkymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot	61		
Valuuttakurssit ja maksutase	66		
Kehikot:			
1. Yrityksille myönnettyjen lainojen kasvun viimeaikainen kehitys	20		
2. Nettokassavirta euroalueen osake-rahastoihin sekä pitkän ja keskipitkän koron rahastoihin viime aikoina	25		
3. Likviditeettitilanne ja rahapoliittiset operaatiot 24.1.2004–11.5.2004	32		
4. Johdannaisten käyttö markkinaosapuolten lyhyen aikavälin inflaatio-odotusten arvioinnissa euroalueella	37		
5. Euroalueen YKHI-inflaation kausivaihtelu ja volatilitetti	45		
6. Työpäivien lukumäärän vaikutus euroalueen BKT:hen vuonna 2004	51		
7. Vertailua joulukuun 2003 arvioon	64		
8. Muiden laitosten ennusteet	64		

LYHENTEET

MAAT

BE	Belgia
CZ	Tšekki
DK	Tanska
DE	Saksa
EE	Viro
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
CY	Kypros
LV	Latvia
LT	Liettua
LU	Luxemburg
HU	Unkari
MT	Malta
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PL	Puola
PT	Portugali
SI	Slovenia
SK	Slovakia
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

MUUT

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EMU	talous- ja rahaliitto
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
HWWA	Hamburgisches Welt-Wirtschafts-Archiv
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. 1	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

PÄÄKIRJOITUS

EKP:n neuvosto päätti 3.6.2004 pitämässään kokouksessa, että eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %. Myös maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko jätettiin ennalleen 3,0 ja 1,0 prosenttiin.

Päätös pitää ohjauskorot muuttumattomina heijastaa EKP:n neuvoston arviota, että keskipitkän aikavälin näkymät ovat edelleen sopusoinnussa hintavakauden kanssa. Lisäksi matala korkotaso tukee edelleen talouden elpymistä. Viime kuukausien kuluessa talouskasvu onkin vahvistunut. Samaan aikaan on kuitenkin voitu havaita myös lyhyen aikavälin inflaatiopaineiden voimistuneen. EKP:n neuvosto seuraa valppaasti kaikkea sellaista kehitystä, jolla voi olla merkitystä keskipitkällä aikavälillä hintavakauteen kohdistuvien riskien kannalta.

EKP:n neuvoston arvion taustalla olevan taloudellisen analyysin perusteella voidaan todeta, että tuoreimmat tiedot osoittavat euroalueen talouden olevan elpymässä. Eurostatin mukaan BKT:n määrä kasvoi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 0,6 % edellisestä neljänneksestä. Lisäksi viime vuoden neljänneksen kasvuvauhtia tarkistettiin nopeammaksi, aiemmasta 0,3 prosentista 0,4 prosenttiin. BKT:n määrän ripeämpi kasvu vuoden 2004 alussa heijasti pääasiassa yksityisen kulutuksen vahvistumista ja viennin vilkastumista. Tuoreimmat kyselytutkimukset antavat edelleen ristiriitaisia tietoja siitä, kuinka vahvalla pohjalla elpyminen on, mutta kaikkien lähteiden mukaan kasvun pitäisi jatkua myös kuluvalla neljänneksellä.

Euroalueen taloudellisella elpymisellä on edellytykset jatkua pitempäänkin. Talouskasvu euroalueen ulkopuolella on edelleen vahvaa, ja se edistää euroalueen viennin kasvua. Itse euroalueella investointeja lisännevät kansainvälisen ympäristön myönteinen kehitys sekä suotuisat rahoitusolot ja yritysten tulosten kohentuminen. Lisäksi yksityinen kulutus elpynee asteittain pysyteltyään lähes paikallaan koko vuoden 2003. Elpyminen seuraillee suurin piirtein käytettävissä olevien reaalityulojen kasvua, jota tukenee myöhemmässä vaiheessa vielä työllisyyden kasvun nopeutuminen.

Euroalueen talouden elpymisen odotetaan näin ollen jatkuvan seuraavien vuosineljännesten aikana ja johtavan laaja-alaisempaan ja voimakkaampaan noususuhdanteeseen ensi vuoden kuluessa. Tämä näkemys heijastuu eurojärjestelmän asiantuntija-arvioissa, joiden mukaan euroalueen BKT:n määrän kasvuvauhti on keskimäärin 1,4–2,0 % vuonna 2004 ja kiihtyy 1,7–2,7 prosenttiin vuonna 2005. Myös saatavilla olevat kansainvälisten järjestöjen ja yksityisten ennustelaitosten ennusteet antavat kehityksestä varsin samankaltaisen kuvan.

Skenaarioon liittyy kuitenkin kahdenlaisia riskejä ja epävarmuustekijöitä. Toisaalta kohtalaisen voimakas talouskasvu euroalueen ulkopuolella, yksityisen kulutuksen viimeaikainen kehitys ja eräät kyselytutkimukset viittaavat siihen, että kasvu saattaa varsinkin lyhyellä aikavälillä voimistua enemmänkin. Toisaalta taas öljyn korkea hinta voi muodostua uhaksi kasvulle. Pitemmällä aikavälillä huolenaiheena ovat edelleen maailmantalouden sitkeät tasapainottomuudet.

Hintakehityksestä voidaan todeta, että öljyn hinnan viimeaikainen kehitys on synnyttänyt huomattavia kuluttajahintojen nousupaineita. Eurostatin alustavan arvion mukaan vuotuinen YKHI-inflaatio oli – osin vertailuajankohdan vaikutuksesta – toukokuussa 2,5 % oltuaan huhtikuussa 2,0 %. Jos öljyn hinta jää viimeaikaiselle korkealle tasolle, myös inflaatiiovauhdin voidaan odottaa pysyvän nopeampana kuin on arvioitu ja olevan yli 2 % pitempään kuin vain lähikuukausien ajan. Keskipitkän aikavälin hintakehitystä arvioitaessa näkymät säilyvät kuitenkin edelleen suotuisina. Erityisesti tuontihinnat kehittynevät yleisesti ottaen maltillisesti, ja samaten palkoista ja yksikötyökustannuksista aiheutuvat inflaatiopaineet pysynevät vaimeina. Nämä tekijät auttanevat palauttamaan vuotuisen kuluttajahintainflaation alle 2 prosentin vuonna 2005.

Nämä näkemykset ovat yhdenmukaisia eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioiden kanssa. Arvioissa keskimääräinen vuotuinen YKHI-inflaatio on 1,9–2,3 % vuonna 2004 ja 1,1–2,3 % vuonna 2005. Myös viime aikoina julkistetuissa kansainvälisten organisaatioiden ja yksityisten

ennustelaitosten ennusteet antavat kehityksestä samansuuntaisen kuvan.

Tällaisiin ennusteisiin ja arvioihin liittyy jonkin verran riskejä ja epävarmuutta, ja erityisesti öljyn hinnan kehitys vaikeuttaa arviointia. Lisäksi vielä tällä hetkellä ei ole riittävästi tietoa tulevista muutoksista välillisissä veroissa ja hallinnollisissa hinnoissa, sillä nämä tiedot tulevat saataville tavallisimmin vasta vuoden lopulla. Mahdollinen palkkakehityksessä näkyvien kerrannaisvaikutusten riski edellyttää myös erityistä tarkkaavaisuutta. Myös rahoitusmarkkinaindikaattoreilla mitatut pitkän aikavälin inflaatio-odotukset ovat kasvaneet. Vaikka mittauksia on syytä tulkita varoen, viimeaikainen kehitys edellyttää erityistä valppautta.

Rahatalouden analyysin perusteella voidaan puolestaan todeta, että yksityisten sijoittajien investointikäyttäytyminen näyttää yhä selvemmin olevan normalisoitumassa. Tämän johdosta M3:n vuotuinen kasvuvauhti on hidastunut varsin merkittävästi viime neljänneksien kuluessa. Matala korkotaso kuitenkin ruokkii jatkuvasti rahan määrän kasvua, ja euroalueella on edelleen runsaasti ylimääräistä likviditeettiä. Liian runsas likviditeetin määrä voi noususuhdanteessa aiheuttaa inflaatiopaineita keskipitkällä aikavälillä.

Yhteenvetona voidaan todeta taloudellisen analyysin viittaavan siihen, että keskipitkän aikavälin hintakehitysnäkymien todennäköisin skenaario on edelleen sopusoinnussa hintavakauden kanssa. Lyhyen aikavälin inflaatiopaineet ovat kuitenkin viime aikoina lisääntyneet, ja tämänsuuntaisiin riskeihin on kiinnitettävä huomiota. Tietojen vertailu rahatalouden analyysin kanssa vahvistaa näkemyksen, että hintavakautta uhkaavien riskien mahdollisen toteutumisen varalta on oltava valppaana.

Nyt kun merkit viittaavat talouskasvun elpymisen jatkumiseen, on erityisen tärkeää, että talouden perustekijöitä euroalueella parannetaan finanssi-politiikan keinoin ja rakenteellisiin uudistuksiin. On valitettavaa, että julkisen talouden kehityksestä ei viime aikoina ole ollut apua tässä suhteessa.

Yhä useammassa maissa julkinen talous on merkittävästi epätasapainossa, eivätkä vakauttamispyrkimykset ole läheskään riittäviä, jotta tehdyt sitoumukset pystyttäisiin täyttämään. Jotta luottamus kestävään noususuhdanteeseen vahvistuisi, on välttämätöntä, että kaikissa näissä maissa selkeytetään taas julkisen talouden vakauttamiskehityksen suunta. Edellytyksenä ovat uskottavat toimet, joissa paino on rakenteellisten menojen uudistamisella siten, että epätasapaino korjautuu, vero- ja etuusjärjestelmät muuttuvat kasvua suosivammiksi ja sosiaaliturvajärjestelmät saadaan vakaalle taloudelliselle pohjalle. Tällaiset toimenpiteet sekä samanaikainen työ- ja hyödyke-markkinoiden rakenneuudistusten uudelleen käynnistäminen tukisivat merkittäväällä tavalla talouden tämänhetkistä noususuhdannetta.

EKP:n neuvosto päätti kokouksessaan 3.6.2004, että EKP:n Kuukausikatsauksen kesä- ja joulukuun numeroissa julkaistavien eurojärjestelmän asiantuntija-arvioiden lisäksi julkaistaan syyskuusta 2004 alkaen EKP:n asiantuntijoiden väliarvioita maaliskuun ja syyskuun numeroissa. Päätös heijastaa kokonaistaloudellisten arvioiden julkaisemisesta muutamien viime vuosien aikana saatuja myönteisiä kokemuksia, muttei muuta sitä tosiasiaa, että nämä arviot ovat edelleenkin vain osa siitä aineistosta, jota EKP:n neuvosto käyttää harkintansa pohjana. EKP:n neuvoston rahapoliittiset päätökset perustuvat jatkossakin kattavaan taloudelliseen analyysiin, jota vertailaan rahatalouden analyysin kanssa.

EUROJÄRJESTELMÄ JA EUROOPAN KESKUSPANKKIJÄRJESTELMÄ

Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa (perustamissopimus) ja siihen pöytäkirjana liitetystä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännössä Euroopan keskuspankkijärjestelmälle (EKPJ) määrätään useita tehtäviä. Näitä tehtäviä hoitavat Euroopan keskuspankki (EKP) ja Euroopan unionin (EU) kaikkien jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit. Perustamissopimuksen lyhenteellä ”EKPJ” viitataan kahteen eri kokonaisuuteen. Yhtäältä sillä tarkoitetaan EKP:tä ja EU:n kaikkien jäsenvaltioiden kansallisia keskuspankkeja. Toisaalta perustamissopimuksessa ja myös muissa säännöksissä ”EKPJ” viittaakin vain EKP:hen ja niiden EU:n jäsenvaltioiden kansallisiin keskuspankkeihin, jotka ovat ottaneet euron käyttöön.

EUROJÄRJESTELMÄ

Lisätäkseen avoimuutta ja edistääkseen keskuspankkitoiminnan rakenteen ymmärtämystä euroalueella EKP:n neuvosto on ottanut julkisessa viestinnässään käyttöön termin ”eurojärjestelmä”. Sillä tarkoitetaan EKP:tä ja niiden EU:n jäsenvaltioiden kansallisia keskuspankkeja, jotka ovat ottaneet euron käyttöön talous- ja rahaliiton (EMU) kolmannessa vaiheessa. Tällä hetkellä eurojärjestelmään kuuluu 12 kansallista keskuspankkia.¹

¹ Belgian, Saksan, Espanjan, Ranskan, Kreikan, Irlannin, Italian, Luxemburgin, Alankomaiden, Itävallan, Portugalin ja Suomen kansalliset keskuspankit.

EUROOPAN KESKUSPANKKIJÄRJESTELMÄ (EKPJ)

Niin kauan kuin on EU:n jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä ottaneet euroa käyttöön (kuten tällä hetkellä Tanska, Ruotsi, Iso-Britannia ja 1.5.2004 EU:hun liittyneet kymmenen uutta jäsenvaltiota), on välttämätöntä tehdä ero eurojärjestelmän ja EKPJ:n välillä. Jos ja kun kaikki EU:n jäsenvaltiot liittyvät euroalueeseen, ”eurojärjestelmästä” tulee synonyymi EKPJ:lle. Toistaiseksi EU:ssa on 13 euroalueen ulkopuolista kansallista keskuspankkia.²

PÄÄTÖKSENTEKOELIMET

Eurojärjestelmää johtavat EKP:n neuvosto ja johtokunta (ks. EKPJ:n perussäännön artikkelit 8 ja 9.3). *EKP:n neuvostoon* kuuluvat kaikki EKP:n johtokunnan jäsenet sekä euron käyttöön ottaneiden jäsenvaltioiden keskuspankkien pääjohtajat. *EKP:n johtokunnan* muodostavat EKP:n pääjohtaja, varapääjohtaja sekä neljä muuta euron käyttöön ottaneiden jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiesten nimeämää jäsentä.

EKPJ:tä johtavat EKP:n neuvosto, johtokunta ja yleisneuvosto. Niin kauan kuin on olemassa EU-maita, jotka eivät vielä ole ottaneet euroa käyttöön, EKP:n kolmantena päätöksentekuelimenä on *yleisneuvosto* (ks. EKPJ:n perussäännön artikla 45.1). Yleisneuvoston muodostavat EKP:n pääjohtaja ja varapääjohtaja sekä kaikkien EU:n 25 jäsenvaltion kansallisen keskuspankin pääjohtajat.

² Euroopan unionin laajentumisen jälkeen EKPJ:hin liittyivät Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltaan, Puolan, Slovenian ja Slovakian kansalliset keskuspankit.

RAHA- JA REAALITALOUDEN KEHITYS

I TALOUSKEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

Tuoreimmat julkistetut tiedot vahvistavat käsitystä, että maailmantalous on viime kuukausina elpynyt voimakkaasti. Öljyn hinnan nousu voi jatkuessaan kuitenkin aiheuttaa epävarmuutta kasvunäkymistä ja luoda inflaatiopaineita.

I.1 MAAILMANTALOUDEN KEHITYS

Kasvu voimistui edelleen ja laajentui uusille alueille ja toimialoille odotettua vahvempana yksityisen kulutuksen, investointien ja kaupan voimakkaan elpymisen myötä. Samalla kuitenkin erityisesti öljyn hinta on noussut voimakkaan kysynnän vuoksi. Tämän suuntauksen jatkuminen voi lisätä inflaatio-odotuksia ja heikentää kasvunäkymiä. Rahoitusmarkkinoiden tilanne on pysynyt suotuisana, vaikka pitkät korot ovat nousseet ja osakkeiden hinnat ovat jonkin verran laskeneet vuodesta 2003, jolloin ne nousivat jyrkästi. Osakemarkkinoiden kehitys johtui lähinnä korkojen ja öljyn hinnan kehitykseen liittyvästä markkinoiden epävarmuudesta.

YHDYSVALLAT

Yhdysvalloissa talouden kasvu jatkui vahvana ja entistä laaja-alaisempana. Vuoden 2004 ensimmäistä neljännestä koskevat alustavat tiedot osoittavat BKT:n määrän kasvaneen 4,4 % (edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna). BKT:n kasvun taustalla oli voimakas kotimainen kysyntä. Nettoviennin vaikutus hidasti edelleen BKT:n kasvua. Merkkejä kestävästä kasvusta oli nähtävissä myös teollisuustuotannossa, joka koheni huhtikuuhun päättyneen vuoden aikana 4,8 %. Sama koski myös kokonaiskapasiteetin käyttöastetta, joka kohosi huhtikuussa 76,9 prosenttiin eli lähes 3 prosenttiyksikköä huhtikuusta 2003, mutta jäi silti selvästi kolmen viime vuosikymmenen keskiarvoa alhaisemmaksi.

Yksityisen sektorin investointien odotetaan jatkuvan lähitulevaisuudessa vilkkaina, mikä on seurausta suotuisasta rahoitustilanteesta, yritysten hyvästä kannattavuudesta ja kiinteän pääoman korvaamisesta uudistamistarpeesta, joka puolestaan johtuu investointien vähäisyydestä vuosina 2001–2003. Myös kestävien kulutustavaroiden tilaukset, yritysten luottamusta kuvaavat indeksit ja alueelliset kyselyt viittaavat edelleen kestäväan kasvuun sekä tehdateollisuudessa että palvelualalla. Yksityisen kulutuksen odotetaan kasvavan edelleen, joskin hitaammin kuin edellisillä neljänneksillä. Veronkevennyksien sekä kiinnitysluottojen uudelleenjärjestelystä saatavien tuottojen vaikutus käytettävissä oleviin tuloihin heikkenee, mutta lähitulevaisuudessa sitä osittain tasoittavat maatalousalan ulkopuolisen työllisyyden suotuisa kehitys ja työtulojen kasvu.

Vuotuinen kuluttajahintainflaatio nopeutui 2,3 prosenttiin huhtikuussa 2004 oltuaan maaliskuussa 1,7 %. Ilman elintarvikkeiden ja energian hintoja laskettu vuotuinen kuluttajahintainflaatio nopeutui huhtikuussa 0,2 prosenttiyksikköä 1,8 prosenttiin. Ilman elintarvikkeiden ja energian hintoja laskettava yksityisen kulutuksen hintaindeksi nousi maaliskuussa 1,4 % (vuositasolla), kun se oli noussut helmikuussa 1,2 %.

JAPANI

Japanissa talouden kasvu jatkuu voimakkaana. Vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä BKT:n määrä kasvoi 1,4 % edellisestä neljänneksestä, jolloin kasvua oli ollut 1,7 %. BKT-luvut vahvistivat käsitystä, että voimakas vientikysyntä oli vilkastuttanut myös kotimaista kauppaa. Yksityisen kulutuskysynnän kasvu oli voimakasta, 1 % edellisestä vuosineljänneksestä, vaikka työntekijää kohden lasketut reaaliensiot pienuivat. Muiden kuin asunoinvestointien kasvu, mikä oli edellisellä neljänneksellä ollut tärkein kasvua edistänyt tekijä, hidastui jonkin verran vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Samaan aikaan julkiset investoinnit supistuivat edelleen, mikä johtui Japanin hallituksen pyrkimyksistä vakauttaa julkista taloutta. Ulkomaisen kysynnän osalta viennin kasvu hidastui ja jäi ensimmäisellä vuosineljänneksellä 3,9 prosenttiin vuodentakaisesta, kun Eurooppaan, Aasiaan ja Yhdysvaltoihin

suuntautuvan viennin suhteellinen vaikutus kasvuun tasapainottui. Vaikka tuonin kasvu samanaikaisesti hidastui, nettoviennin osuus pienehi hieman eli 0,3 prosenttiyksikköön.

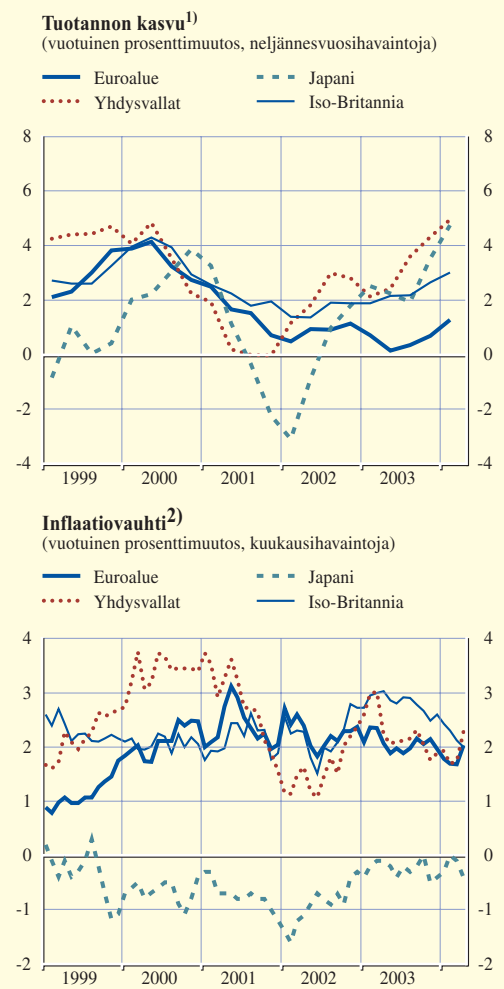
Japanin talouskasvun odotetaan jatkuvan, joskin hitaampana kuin kahdella edellisellä vuosineljänneksellä. Viennin odotetaan hyötyvän maailmantalouden vilkastumisesta, ja työmarkkinatilanteen ja tulokehityksen asteittaisen paranemisen pitäisi hyödyttää kotimaista kysyntää. Yritysten tulosten vakaan kasvun ja paranevan luottamuksen perusteella yksityisten investointien odotetaan jatkuvan suhteellisen vahvana. Koheneva taloustilanne vaikuttaa todennäköisesti kotitaloussektoriin koko ajan suotuisammin. Yritysten jatkuva pyrkimys pienentää työvoimakustannuksia näkyy työntekijää kohden laskettujen palkkojen hitaana kehityksenä ja osa-aikaisten työntekijöiden käytön nopeana lisääntymisenä kokopäiväisiin työntekijöihin verrattuna, mikä voi jarruttaa tulojen kasvua ja siten laimentaa yksityistä kulutusta.

Hintakehityksessä on edelleen havaittavissa jonkin verran deflaatiopaineita. Huhtikuussa 2004 kuluttajahintaindeksin vuotuinen muutosvauhti oli -0,4 % ja ilman tuoreita elintarvikkeita lasketun kuluttajahintaindeksin vastaava vauhti oli -0,2 %. BKT:n deflaattori, joka pienehi vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä vuositasolla 2,6 %, viittasi suurempiin deflaatiopaineisiin. Maaliskuuisessa puolen vuoden tuotanto- ja hintakehitysnäkymiä koskevassa katsauksessaan Japanin keskuspankki tarkisti tilikaudelle 2004 ennustettua, ilman tuoreita elintarvikkeita lasketun kuluttajahintaindeksin muutoksen mediaania -0,2 prosenttiin, kun ennuste oli lokakuussa ollut -0,3 %. Siksi Japanin keskuspankki jätti 20.5.2004 pitämässään kokouksessa keskuspankissa olevien sekkitalalletusten määrää koskevan tavoitteensa ennalleen 30 000–35 000 miljardiin jeniin.

ISO-BRITANNIA

Ison-Britannian talous kasvoi edelleen vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. BKT:n määrä kasvoi neljännesvuositasolla 0,6 % kun kasvu oli vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä ollut 0,5 %. Vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä kasvua nopeuttivat lähinnä kotimainen kysyntä ja erityisesti kotitalouksien kulutus (neljännesvuosikasvu oli 0,9 %), jota puolestaan tukivat tulojen kasvun nopeutuminen, vahva työmarkkinatilanne, kotitalouksien runsas luotonotto ja vilkkaat asuntomarkkinat. Myös kiinteän pääoman bruttomuodostus kasvoi merkittävästi (1,1 % neljännesvuositasolla) kaikkiin pääomatavaratyyppeihin paitsi kuljetusvälineisiin tehtyjen investointien lisääntymisen

Kuvio 1. Keskeisten teollistuneiden talouksien kehitys pääpiirteittäin

Lähteet: Kansalliset tiedot, BIS, Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot. BKT-luvut on puhdistettu kausivaihtelusta.

2) Perustuu YKHIin.

vuoksi. Myös julkinen kulutus lisääntyi huomattavasti. Nettoviennin vaikutus hidasti BKT:n määrän kasvua vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. BKT:n kasvun odotetaan jatkuvan vahvana ja olevan lyhyellä aikavälillä trendikasvua nopeampaa.

Vuotuinen YKHI-inflaatio oli selvästi hitaampaa kuin yhdenmukaistettuun EU:n inflaatioindeksiin perustuva 2 prosentin tavoite (1,2 % huhtikuussa ja 1,3 % vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä). Asuntojen hintojen nousu on syksyn jälkeen jälleen nopeutunut, ja asuntomarkkinaindikaattorit viittaavat markkinoiden vilkkautumiseen lyhyellä aikavälillä. Ansiotulojen vuotuinen kasvu koko taloudessa oli 5,2 % maaliskuuhun 2004 päättyneen vuoden aikana, mikä johtui bonuksien voimakkaasta lisääntymisestä. Ilman bonuksiakin palkkojen kasvu nopeutui, mutta jäi tuottavuuden kasvuun verrattuna vähäiseksi.

Englannin pankin rahapolitiikan komitea (Monetary Policy Committee, MPC) nosti 6.5.2004 repokorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin. Komitea perusteli päätöstään Ison-Britannian vahvalla talouskehityksellä, sillä talouskasvu vastasi vähintään trendikasvua ja suhdannekyselyt viittasivat kasvun vahvistumiseen. Koska inflaatiopaineiden kasautuminen oli todennäköistä ylikapasiteetin vähenemisen ja tulojen nopean kasvun vuoksi, rahapolitiikan komitea katsoi tarpeelliseksi nostaa repokorkoa inflaation kurissapitämiseksi ja keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamiseksi.

MUUT EUROOPAN MAAT

Tanskassa BKT:n määrän neljännesvuosikasvu nopeutui vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä 0,6 prosenttiin ja vuotuinen kasvu oli 1,1 %. Yksityinen kulutus ja varastojen lisääntyminen vaikuttivat kasvuun eniten. Kiinteän pääoman bruttomuodostus, erityisesti muu kuin asuinrakentaminen ja liikenneinvestoinnit, heikkeni kuitenkin merkittävästi ja hidasti kotimaisen kysynnän kehitystä. Vuotuinen YKHI-inflaatiovauhti hidastui hieman eli 0,5 prosenttiin huhtikuussa 2004, kun se oli ollut 0,7 % vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Tämä johtui lähinnä energian hintaan liittyvästä vertailuajankohdan vaikutuksesta ja tuontihintojen alhaisuudesta. BKT:n kasvuvauhdin odotetaan nopeutuvan entisestään yksityisen kulutuksen ja lisääntyvien investointien myötä.

Ruotsissa BKT:n määrän neljännesvuosikasvu oli vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä 0,7 % (vuositasolla 2,3 %), kun kasvua oli kolmannella neljänneksellä ollut 0,6 %. Kotitalouksien kulutus ja varastojen muutokset olivat tuotannon kasvun päätekijöitä, kun taas nettovienti hidasti kasvua. Vuotuinen YKHI-inflaatiovauhti oli huhtikuussa 1,1 %, kun se oli keskimäärin ollut 0,6 % vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä, mikä johtui lähinnä energian hinnan nousun vaikutuksesta vertailuajankohdasta eli vuoden 2003 alusta. Ruotsin keskuspankki laski 31.3.2004 pitämässään kokouksessa repokorkoa 2,5 prosentista 2,0 prosenttiin. Toimenpide perustui oletukseen, että kotimaisten ja kansainvälisten kustannuspaineiden vähäisyyden vuoksi kuluttajahintainflaatio alittaisi ennustejakson aikana pankin tavoitteen, 2 % ±1 prosenttiyksikköä. Samalla BKT:n määrän odotetaan kasvavan sitä mukaa kuin investoinnit elpyvät alhaisten korkojen, kapasiteetin käyttöasteen nousun ja luottamuksen lisääntymisen ansiosta.

Uusissa EU:n jäsenvaltioissa talousnäkymät näyttävät kohentuneen muutaman viime kuukauden aikana. Puolan talous elpyi edelleen ja BKT:n määrä kasvoi 4,7 % (vuositasolla) vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. Kasvu johtui pääasiassa vientisektorin vahvasta kehityksestä ja aivan viime aikoina myös vilkastuvasta kotimaisesta kysynnästä. Lyhyen aikavälin indikaattorit viittaavat siihen, että talouden kasvuvauhti on vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä edelleen nopeutunut. Vuotuinen YKHI-inflaatiovauhti oli 2,3 % huhtikuussa 2004, kun se oli ollut keskimäärin 1,8 % vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Inflaation nopeutuminen johtui lähinnä energian ja elintarvikkeiden hintojen kehityksestä.

Tšekissä BKT:n määrä kasvoi vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä 3,1 % (vuositasolla). BKT:n vuotuista kasvua nopeuttivat vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä yksityinen kulutus ja kiinteän pääoman bruttomuodostus, mutta nettoviennin vaikutus oli negatiivinen. Vuoden 2004 alussa taloudellista toimeliaisuutta kuvaavat indikaattorit olivat positiivisia. Niitä tukivat vahva rakennusalan ja teollisuustuotannon kasvu sekä vilkas vienti. Vuotuinen YKHI-inflaatio oli 2,0 % huhtikuussa 2004; se on pysynyt suurin piirtein vakaana sen jälkeen kun välillisten verojen ja säänneltyjen hintojen muutokset tammikuussa nopeuttivat inflaatiota.

Unkarissa vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä alkanut elpyminen jatkui viimeisellä neljänneksellä, jolloin BKT:n vuotuinen kasvu oli 3,6 %. Eniten kasvua nopeutti yksityinen kulutus, mutta myös investointien ja viennin kasvu piristyi. Alustavat tiedot viittaavat siihen, että BKT:n kasvu olisi edelleen nopeutunut vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä ja olisi vuositasolla 4,2 %. Kasvua näyttäisi tukeneen investointien voimakas lisääntyminen. Vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä vuotuinen YKHI-inflaatio nopeutui 6,8 prosenttiin ja huhtikuussa se kiihtyi edelleen 7,0 prosenttiin. Arvonlisäveron ja muiden välillisten verojen korotukset vuoden alussa olivat tärkeimpiä tähän kehitykseen vaikuttaneita tekijöitä. Maaliskuun alkupuolelta alkaen Unkarin keskuspankki on alentanut ohjauskorkoaan kolmessa erässä yhteensä 1 prosenttiyksikön eli 11,50 prosenttiin.

EU:n uusista jäsenvaltioista pienemmissä tuotannon kasvu pysyi yleisesti katsoen vahvana vuodenvaihteen tienoilla ja vuoden 2004 ensimmäisinä kuukausina. Erityisen voimakkaasti teollisuustuotanto kasvoi Baltian maissa ja Slovakiassa. Sen sijaan Sloveniassa, Maltassa ja Kyproksessa elpyminen vaikuttaa hitaammalta. Inflaatio nopeutui joissakin EU:n pienistä uusista jäsenvaltioista, kuten Latviassa, mikä johtui enimmäkseen arvonlisäveron muutoksista tai tuontihintojen noususta. Toisissa pienissä uusissa jäsenvaltioissa inflaatiovauhti hidastui. Näin oli esimerkiksi Sloveniassa, jossa inflaatio on marraskuun 2003 jälkeen vähitellen laantunut ja oli 3,6 % huhtikuussa 2004. Inflaatiovauhti hidastui jonkin verran myös Slovakiassa, vaikka maan YKHI-inflaatio, joka oli huhtikuussa 7,8 %, kuului edelleen EU:n uusien jäsenvaltioiden suurimpiin (mikä pääosin johtuu aiemmin tehdystä säänneltyjen hintojen ja välillisten verojen muutoksista).

Sveitsissä BKT:n määrä kasvoi vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä neljännesvuositasolla 0,4 %. Tämä vahvisti käsitystä, että talouden elpyminen on nopeutunut viime vuoden jälkipuoliskolta alkaen. Kotitalouksien ja yritysten luottamuksen lisääntyminen vaikutti myönteisesti kotimaiseen kysyntään, mikä edisti talouskasvua. Myös maailmantalouden elpyminen kasvatti voimakkaasti vientiä. Ennakoivat indikaattorit viittaavat siihen, että kasvuvauhti jatkuu lähitulevaisuudessa entisellään. Kuluttajahintainflaatio oli huhtikuussa vuositasolla 0,5 %, kun se oli ollut maaliskuussa -0,1 %. Vaikka tämä inflaation nopeutuminen johtui osin erityisistä, viime vuoden lopulta jatkunut inflaation hidastumissuuntaus näyttää päättyneen.

Venäjällä taas talouskasvu nopeutui edelleen voimakkaasti. BKT kasvoi vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä vuositasolla 8,0 % öljyn korkean hinnan, suurten investointien ja yksityisen kulutuksen vuoksi.

JAPANIN ULKOPUOLINEN AASIA

Japanin ulkopuolisessa Aasiassa talouden toimeliaisuus kiihtyi edelleen vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Kun tieto- ja viestintäteknisten tuotteiden maailmanlaajuinen kysyntä elpyi ja kysyntä oli vahvaa sekä Yhdysvalloissa että Kiinassa, vienti kasvoi nopeasti lähes kaikissa merkittävissä Japanin ulkopuolisen Aasian maissa. Kotimainen kysyntä oli vilkasta erityisesti Kiinassa, Intiassa, Taiwanissa, Thaimaassa ja Singaporessa. Inflaatio oli yleisesti katsoen vaimeaa lukuun ottamatta Kiinaa ja Thaimaata, missä inflaatiopaineet alkavat kasaantua.

Kiinassa talouskasvu jatkui vahvana vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. BKT:n kasvu oli vuositasolla 9,8 % eli huomattavasti nopeampi kuin hallituksen vuodeksi 2004 asettama 7 prosentin tavoite. Käyttöomaisuusinvestointien kasvu hypähti vuositasolla 47,8 prosenttiin vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä, ja teollisuuden arvonlisäys kasvoi vuositasolla 17,7 %. Vuoden 2004 ensimmäisten neljän kuukauden aikana tuonti kasvoi vientiä nopeammin, mikä aiheutti 10,7 miljardin Yhdysvaltain dollarin suuruisen kauppataaseen alijäämän. Kuluttajahintainflaatio nopeutui huhtikuussa 3,8 prosenttiin eli suurimmilleen seitsemään vuoteen. Maan eri viranomaistahot näyttivät pääsevän maaliskuussa yksimielisyyteen talouden määrittämisestä ”ylikuumentuneeksi”. Ne ovat hyväksyneet sarjan korjaustoimenpiteitä, kuten maankäytön valvonnan tiukentaminen sekä teräs-, sementti-, alumiini- ja kiinteistösektoreihin sovellettavien lainaehtojen kiristäminen. Tässä tilanteessa Kiinan keskuspankki suurensi huhtikuun lopussa liikepankkien varantovelvoitetta vielä 50 prosentilla eli 7,5 prosenttiin (8 prosenttiin joidenkin sellaisten pienien pankkien osalta, joiden vakavaraisuussuhde on pieni).

Etelä-Koreassa taloudellisen toimeliaisuuden elpyminen nopeutui edelleen ja BKT:n määrä kasvoi vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä 5,3 % (vuositasolla). Myönteinen kehitys oli lähes kokonaan nettoviennin ansiota, kun kotimainen kysyntä jatkui hyvin heikkona. Yksityinen kulutus vuositasolla supistui jälleen vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Pohjainflaatio pysyi keskuspankin asettaman 3 prosentin tavoitetaso alapuolella.

Talouden tulevat näkymät Japanin ulkopuolisessa Aasiassa ovat edelleen suotuisat maiden sisäisen kasvudynamiikan ansiosta. Erityisesti yksityisen kulutuksen odotetaan jatkavan kasvuaan alueen keskeisissä talouksissa.

LATINALAINEN AMERIikka

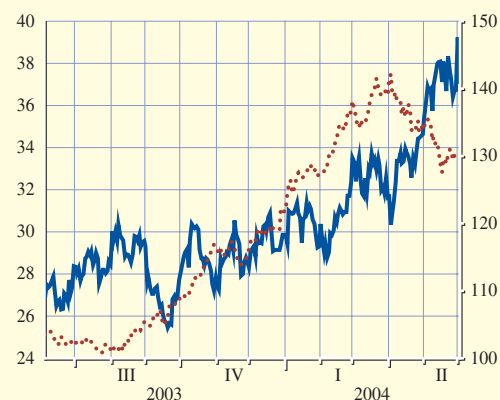
Latinalaista Amerikkaa koskevat uusimmat tiedot osoittavat talouden olevan edelleen elpymässä. Meksikon talous on kohentunut merkittävästi viime kuukausina. Vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä teollisuustuotannon kasvu (vuositasolla) oli nopeinta yli kolmeen vuoteen. Brasiliassa teollisuustuotanto jatkui maaliskuussa 2004 edellisvuotista vilkkaampana jo seitsemättä kuukautta peräkkäin. Vienti ja yritysten investoinnit ovat jatkuneet ripeinä, mutta kulutuskysyntä on edelleen vaimeaa. Argentiinan talous kasvaa edelleen hyvin nopeasti. Kehitys on ollut myönteistä, vaikka epävarmuus Argentiinan ulkomaanvelkaa koskevista neuvottelusta jatkuu. Kehityksen odotetaan jossain määrin hidastuvan jokin aika sitten puhjennut energiapulan vuoksi.

1.2 RAAKA-AINEMARKKINAT

Öljyn hinta nousi toukokuussa, mikä johtuu osittain voimakkaasta kysynnästä. Lähi-idän väkivaltaisuuksien kiihtyminen ja etenkin huoli öljytoimitusten varmuudesta lisäsi painetta nostaa hintoja. Raakaöljyn (Brent) hinta oli 36,65 Yhdysvaltain dollaria (30 euroa) 1.6.2004. Markkinaosapuolet odottavat öljyn hinnan pysyvän korkeana koko vuoden, vaikka tiedot tarjonnasta ja kysynnästä näyttivät viittaavan hintojen alenemispaineisiin.

Kuvio 2. Raaka-ainemarkkinoiden kehitys pääpiirteittäin

— Raakaöljy, Brent-laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen; Yhdysvaltain dollaria / barreli; vasen asteikko)
 Muut raaka-aineet kuin öljy (Yhdysvaltain dollaria; 2000 = 100; oikea asteikko)

Lähteet: Datastream ja HWWA.

Muilla raaka-ainemarkkinoilla kysyntä vilkastui maailmantalouden tilanteen kohennuttua. Muiden raaka-aineiden kuin energian hinnat nousivat huhtikuun 2004 alussa korkeimmilleen moneen vuoteen. Sitten hinnat ovat hieman laskeneet. Toukokuussa 2004 muiden raaka-aineiden kuin energian dollarimääräiset hinnat olivat 26 % korkeammat kuin vuotta aikaisemmin.

I.3 TALOUSKEHITYKSEN NÄKYMÄT EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

Maailmantalouden näkymät ovat viime kuukausina edelleen kohentuneet. Näihin näkymiin liittyvät riskit ovat edelleen tasapainossa. Silti jokseenkin edullinen rahoitustilanne ja maailmankaupan suhteellisen voimakas vilkastuminen voivat luoda edellytykset odotettua vahvemmalle kasvulle. Samalla öljyn nopea hinnannousu on aiheuttanut huolta maailmantalouden elpymiseen mahdollisesti kohdistuvista kielteisistä vaikutuksista. Myös huoli geopoliittisista riskeistä on edelleen olemassa, ja markkinoiden odotukset aiempaa vähemmän elvyttävästä politiikasta ovat viime kuukausina jonkin verran voimistuneet.

2 RAHATALOUS JA RAHOITUSMARKKINAT

2.1 RAHAN MÄÄRÄ JA RAHALAITOSTEN LUOTOT

M3:n vuotuinen kasvuvauhti heikkeni huhtikuussa 2004 edelleen, kun rahaa hallussa pitävä sektori normalisoi sijoittamisensa ja siirsi edelleen varovaisesti sijoituksiaan pitkäaikaisiin rahoitusinstrumentteihin. M3:n kasvu oli kuitenkin edelleen verrattain nopeaa osittain sen vuoksi, että matala korkotasoa kiihdytti likvidien varojen kysyntää. Rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti pysyi yhä suhteellisen nopeana kotitalouksien voimakkaan kysynnän vuoksi, vaikka yrityksissä lainojen kysyntä olikin vaimeampaa. Koska aikaisempia sijoitusten siirtoja palautettiin hitaasti, euroalueella on edelleen enemmän likviditeettiä kuin inflaatiota kiihdyttämättömän talouskasvun rahoittamiseksi tarvitaan.

LAVEA RAHA-AGGREGAATTI M3

M3:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui 5,6 prosenttiin huhtikuussa 2004, kun se oli maaliskuussa ollut 6,3 % ja vuoden 2003 toisella neljänneksellä nopeimmillaan 8,5 % (kuvio 3). M3:n kasvuvauhdin hidastuminen vuoden 2003 puolivälistä lähtien näkyy vielä selvemmin lyhyemmän aikavälin kasvuvauhtia kuvaavista luvuista. M3:n vuositasolle korotettu kuuden kuukauden kasvuvauhti oli huhtikuussa 4,5 %.

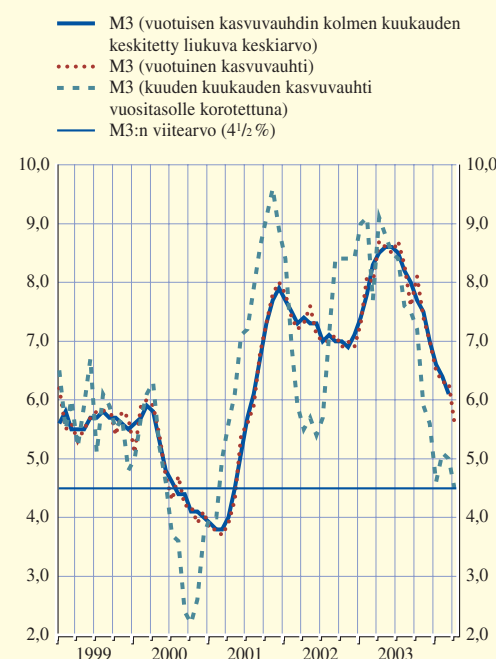
M3:n kasvun maltillistuminen jatkaa suuntausta, joka on ollut nähtävissä kesästä 2003 alkaen, ja viittaa siihen, että kotitalouksien ja yritysten sijoittaminen on hitaasti normalisoitumassa rahoitusmarkkinatilanteen kohennuttua. M3:n kasvun tasaantuminen on kuitenkin pitkällä aikavälillä melko hidasta, koska sijoituksia siirretään hyvin varovaisesti uusiin kohteisiin. Lisäksi matala korkotasoa ja siitä johtuva rahan hallussapidon vaihtoehtois-kustannusten pienuus saattavat myös nopeuttaa rahan määrän kasvua erityisesti kiihdyttämällä suppeaan raha-aggregaattiin M1:een sisältyvien likvideimpien instrumenttien kysyntää. Koska kuluttajien luottamus on edelleen heikko, on myös mahdollista, että taloudellinen epävarmuus on edelleen tukenut varovaisuussyistä johtuvaa rahan kysyntää.

Vaikka M3:n kasvu vaimeni, euroalueelle aikaisempien sijoitusten siirtojen vuoksi kertyneen ylimääräisen likviditeetin määrä oli edelleen huomattava ja likviditeettiä on yhä paljon enemmän kuin inflaatiota kiihdyttämättömän talouskasvun rahoittamiseksi tarvitaan. Tätä kuvaa nimellisen ja reaalisen rahapoikkeaman kehitys, joka osoittaa M3:n kasvun kumulatiiviset poikkeamat viitearvostaan vuoden 1999 alusta lähtien.¹ Molem-

¹ Nimellinen rahapoikkeama tarkoittaa eroa, joka lasketaan M3:n toteutuneesta määrästä ja M3:n kasvuvauhdin viitearvon (4½ % vuodessa) mukaisesta määrästä (perusjaksona pidettävästä) joulukuusta 1998 alkaen. Reaalinen rahapoikkeama tarkoittaa M3:n toteutuneen määrän (M3:n nimellinen määrä deflatoituna YKHIllä) poikkeamaa määrästä, joka vastaa rahan määrän kasvuvauhtia, kun nimellinen M3 on kasvanut 4½ prosentin viitearvon mukaisesti ja YKHI-inflaatio on kehittynyt EKP:n hintavakauden määritelmän mukaisesti (joulukuuta 1998 on tässäkin perusjakso).

Kuvio 3. M3:n kasvu ja viitearvo

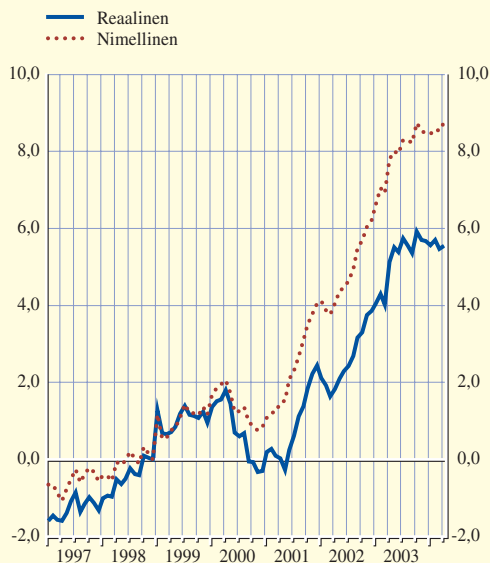
(vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP

Kuvio 4. Nimellisen ja reaalin rahapoikkeaman estimaatit

(prosentteina M3:n kannasta, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.
Huom. Tarkemmin alaviitteessä 1.

mat poikkeamat ovat viime kuukausina vakautuneet (ks. kuvio 4), mutta ovat jatkuvasti suuria. Vaikka näiden poikkeamien absoluuttista suuruutta onkin tulkittava varauksin, koska se riippuu olennaisesti perusjakson valinnasta, se viittaa siihen, että euroalueella on edelleen huomattavasti ylimääräistä likviditeettiä.

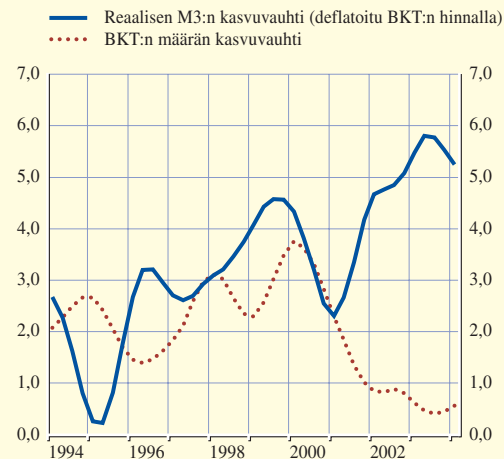
Ylimääräisen likviditeetin säilyminen euroalueella johtuu ensisijaisesti sijoitusten aikaisemmista siirroista, joita tehtiin erityisesti osakemarkkinoiden vaihdella voimakkaasti ja osakkeiden hintojen laskiessa vuosina 2001–2003. Sijoitusten poikkeuksellisuus tänä ajanjaksona käy ilmi kuvioista 5. Siinä verrataan M3:n vuotuista kasvuvauhtia reaalisesti BKT:n määrän kasvuvauhtiin (yläosa) ja näiden kahden muuttujan eroa M3:n vaihtoestoiskustannusten muutokseen (alaosa). Kuten näkyy, M3:n vuotuinen kasvuvauhti on reaalisesti nopeampi kuin BKT:n määrän kasvuvauhti; tätä ei voida selittää yksinomaan M3:n vaihtoestoiskustannusten pienenemisellä.

M3:N PÄÄERÄT

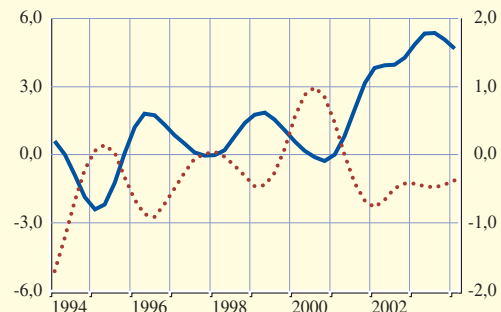
M3:n kaikki keskeiset erät ovat vaikuttaneet siihen, että aggregaatin kasvu on hidastunut vuoden 2003 puolivälistä lähtien. Vaikka suppean raha-aggregaatin M1:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui huhtikuussa 10,9 prosenttiin maaliskuun 11,4 prosentista, oli se silti yhä verrattain nopea (ks. taulukko 1). M1:n kasvun voimakkuuteen vaikutti sen molempien erien eli liikkeessä olevan rahan ja

Kuvio 5. Reaalisesti M3:n ja BKT:n määrän kasvuvauhti sekä M3:n vaihtoestoiskustannukset

(vuotuisten prosenttimuutosten neljän neljänneksen liukuvia keskiarvoja)

— Reaalisesti M3:n kasvuvauhti (deflaatioitu BKT:n hinnalla)
 BKT:n määrän kasvuvauhti

Lähde: EKP.

Huom. BKT:n määrän ja BKT:n deflaattorin vuotuisen kasvuvauhdin vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä oletetaan olevan sama kuin vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. M3:n, BKT:n määrän ja BKT:n deflaattorin tiedot on puhdistettu kausivaihtelusta.

1) BKT:n hinnalla deflaatioitu M3:n kasvuvauhti ja BKT:n määrän kasvuvauhti erotus.

2) M3:n vaihtoestoiskustannus määritellään kolmen kuukauden rahamarkkinakoron ja M3:n oman tuoton erotukseksi.

Taulukko I. Rahataloudelliset muuttujat

(neljännesvuosikeskiarvoja, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Kanta prosentteina M3:sta ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti						
		2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV	2004 I	2004 Maalis	2004 Huhti
M1	44,5	10,1	11,3	11,4	11,0	11,0	11,4	10,9
Liikkeessä oleva raha	6,5	38,9	35,7	29,6	26,5	24,0	22,7	21,1
Yön yli -talletukset	38,0	6,5	8,1	8,8	8,7	9,0	9,6	9,3
M2–M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	40,9	4,4	5,5	5,8	4,8	3,5	2,4	1,8
Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	15,9	0,4	0,0	-1,4	-3,0	-4,3	-6,2	-7,3
Irtisanomissuojaltaan enintään 3 kuukauden talletukset	24,9	7,7	10,0	11,6	11,0	9,5	8,9	8,6
M2	85,4	7,1	8,3	8,5	7,9	7,2	6,9	6,4
M3–M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	14,6	10,5	9,8	7,4	5,8	2,4	3,2	1,4
M3	100,0	7,6	8,5	8,3	7,6	6,5	6,3	5,6
Luotot euroalueelle	169,1	4,3	4,7	5,3	5,9	5,9	6,1	6,1
Luotot julkisyhteisöille	36,4	2,1	3,5	4,9	6,6	6,0	6,7	6,3
Lainat julkisyhteisöille	13,4	-1,1	-0,4	1,0	1,5	1,2	2,3	2,1
Luotot yksityiselle sektorille	132,7	4,8	5,1	5,5	5,7	5,9	5,9	6,0
Lainat yksityiselle sektorille	115,3	5,0	4,6	4,9	5,3	5,5	5,5	5,6
Pitkäaikaiset velat (ilman omaa pääomaa ja varauksia)	52,0	5,0	5,3	5,5	6,4	7,2	7,8	8,5

Lähde: EKP.

1) Sen viimeisen kuukauden lopussa, jolta tiedot ovat käytettävissä. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

yön yli -talletusten vahva kehitys. Liikkeessä olevan rahan nopea vuotuinen kasvuvauhti johtui siitä, että euroalueella olevat kasvattivat käteisvarantojaan käteiseuron käyttöönoton jälkeenkin ja että kysyntä euroalueen ulkopuolelta oli voimakasta. Yön yli -talletusten kysyntää taas kiihdyttivät edelleen näiden erittäin likvidien instrumenttien hallussapidon hyvin pienet vaihtoehtokustannukset.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui merkittävästi vuoden 2003 jälkipuoliskolla ja vuoden 2004 ensimmäisten kuukausien aikana ja oli huhtikuussa 1,8 %. Hidastuminen johtui siitä, että vuositasolla enintään kahden vuoden määräaikaistalletukset supistui aiempaa nopeammin ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset kasvoivat aiempaa hitaammin. Tärkein syy näiden instrumenttien kysynnän heikkenemiseen näyttää olevan niiden pienituloisuus, minkä vuoksi yön yli -talletukset ovat paremman likvidiytensä vuoksi jonkin verran houkuttelevampia.

M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti on hidastunut varsin voimakkaasti vuoden 2003 alusta lähtien ja oli 1,4 % huhtikuussa 2004 (kun se oli vuoden 2003 toisella neljänneksellä ollut 9,8 %). Tämä johtuu lähinnä rahamarkkinarahastojen rahastosuukien vuotuisen kasvuvauhdin hidastumisesta (6,9 prosenttiin huhtikuussa 2004 oltuaan vuoden 2003 toisella neljänneksellä 17,5 %). Syynä näiden turvallisten mutta heikkotuottoisten varojen kysynnän vähenemiseen on puolestaan ollut rahoitusmarkkinatilanteen koheneminen vähitellen. Lyhyen aikavälin kasvuvauhtia koskevat luvut osoittavat vielä selvemmin, että jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien kysyntä on vähentynyt euroalueen kotitalouksien ja yritysten keskuudessa. Esimerkiksi M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuositasolle korotettu kuuden kuukauden kasvuvauhti muuttui huhtikuussa negatiiviseksi.

M3:N KESKEISET VASTAERÄT

Tarkasteltaessa M3:n keskeisiä vastaeriä rahalaitossektorin konsolidoidussa taseessa havaitaan, että rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti on viime kuukausina vakautunut ja oli huhtikuussa verrattain nopea eli 5,6 % (kun se oli vuoden 2003 toisella neljänneksellä ollut 4,6 %). On todennäköistä, että lainojen kasvuvauhdin vakautuminen hieman nopeam-

Taulukko 2. Rahalaitosten lainat yksityiselle sektorille

(ajanjakson lopussa, kausi- ja kalenterivaikutuksista puhdistamattomia tietoja)

	Kanta prosentteina kokonaisuudesta ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti					
		2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV	2004 I	2004 Huhti
Lainat yrityksille	42,5	3,7	3,6	3,6	3,4	3,3	3,5
Enintään vuoden	31,3	-1,0	0,5	-1,0	-0,8	-2,1	-1,8
Yli vuoden ja enintään 5 vuoden	17,2	5,8	2,4	4,4	3,0	3,7	4,2
Yli 5 vuoden	51,5	6,4	6,2	6,4	6,4	6,7	6,9
Lainat kotitalouksille²⁾	49,7	5,8	5,4	5,7	6,4	6,7	6,8
Kulutusluotot ³⁾	13,6	3,2	3,4	2,8	3,1	4,6	4,9
Asuntolainat ³⁾	67,4	7,6	7,2	7,4	8,0	8,2	8,5
Muut lainat	19,0	1,0	1,1	2,1	3,7	2,8	2,5
Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot	0,7	8,3	5,0	10,4	12,8	9,5	10,9
Muut rahoituksen välittäjät kuin rahalaitokset	7,1	1,6	3,3	5,7	11,6	10,6	9,4

Lähde: EKP.

Huom. Eurojärjestelmä sisältyy rahalaitossektoriin; sektoriluokitus perustuu EKT 95:n määritelmään. Lisätietoja tilasto-osan taulukon 2.4 alaviitteessä 2 sekä sitä koskevassa teknisessä huomautuksessa.

1) Sen viimeisen kuukauden lopussa, jolta tiedot ovat käytettävissä. Sektorin lainat prosentteina rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen kokonaisuudesta. Maturiteettijakauma ja erittely käyttötarkoituksen mukaan on ilmaistu prosentteina rahalaitosten kyseiselle sektorille myöntämistä lainoista. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

2) Kotitalouksien määritelmä vastaa EKT 95:n määritelmää.

3) Kulutusluottojen ja asuntolainojen määritelmät eivät täysin vastaa toisiaan euroalueen maissa.

maksi kuin vuoden 2003 ensimmäisellä puoliskolla johtuu talouden kasvunäkymien kohentumisesta ja euroalueen pankkien antolainauskorkojen pysymisestä matalina.

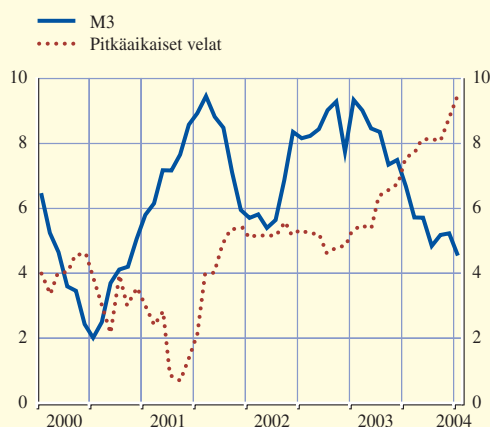
Vaikka rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti oli kaiken kaikkiaan suhteellisen nopea, sektoreiden väliset erot olivat huomattavia. Yhtäältä kotitalouksien lainojen kysyntä oli edelleen vilkasta, olihan näiden lainojen vuotuinen kasvuvauhti huhtikuussa lähes 7 %. Tämä johtui lähinnä asuntolainojen voimakkaasta kysynnästä, joka taas johtui asuntolainojen korkojen mataluudesta ja asuntojen hintojen voimakkaasta noususta joissakin euroalueen maissa. Toisaalta yritysten pankkilainojen kysyntä pysyi verrattain vaimeana (vuotuinen kasvuvauhti oli huhtikuussa 3,5 %), joskaan reaalisesti tarkasteltuna ja pitkän aikavälin kysyntään verrattuna ei poikkeuksellisen pienenä, kun talouden suhdannevaihe otetaan huomioon (ks. kehikko 1, jossa käsitellään yksityiskohtaisemmin yrityksille myönnettyjen lainojen viimeaikaista kehitystä).

Laajemman aggregaatin eli rahalaitosten euroalueella oleville myöntämien luottojen vuotuinen kasvuvauhti oli huhtikuussa 6,1 %. Tämän aggregaatin eristä julkisyhteisöille myönnetty luotot kasvoivat edelleen verrattain nopeasti vuositasolla (6,3 % huhtikuussa), mikä todennäköisesti johtui julkisyhteisöjen lainanottotarpeiden lisääntymisestä joissakin euroalueen maissa.

M3:n muista vastaeristä pitkäaikaisten velkojen (laskettuna ilman omaa pääomaa ja varauksia) vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi merkittävästi vuoden 2004 ensimmäisinä kuukausina ja oli huhtikuussa 8,5 % (kun se oli maaliskuussa ollut 7,8 % ja vuoden 2003 toisella neljänneksellä 5,3 %). Näiden instrumenttien kysynnän kasvu johtuu todennäköisesti siitä, että sijoituksia on palautettu likvideistä varoista pidempiaikaisiin rahoitusvaateisiin (kuvio 6), ja kuuluu siten osana sijoittamisen normalisoitumiseen rahoitusmarkkinatilanteen kohennuttua viime kuukausina. Todennäköisesti kysynnän kasvu liittyy myös tuottokäyrän jyrkkemiseen, joka teki pidempiaikaiset instrumentit sijoittajien kannalta entistä houkuttelevammiksi. (Ks. myös kehikko 2 euroalueen osake- ja joukkolainarahas-tojen viimeaikaisesta kehityksestä.)

Kuvio 6. M3 ja rahalaitosten pitkäaikaiset velat (ilman omaa pääomaa ja varauksia)

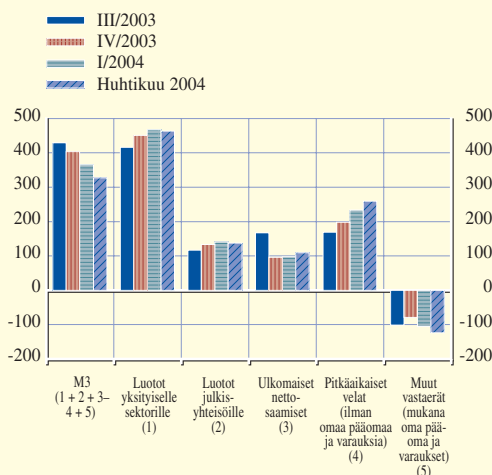
(vuositasolle korotettu kuuden kuukauden prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Kuvio 7. M3:n ja sen vastaerien muutokset

(vuotuisia virtatietoja, ajanjakson lopussa, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Rahalaitossektorin ulkomaisten nettosaamisten vuotuinen kasvuvauhti oli absoluuttisesti mitattuna suhteellisen hidas huhtikuuhun ulottuneen kolmen kuukauden jakson aikana, kun se oli kehittynyt kuukausitasolla erittäin nopeasti tammikuussa. Vuoden 2004 ensimmäisten kuukausien kehitys keskeytti hidastumissuuntauksen, joka oli ollut havaittavissa vuoden 2003 jälkimmäisellä puoliskolla. Koska rahalaitossektorin ulkomaisten nettosaamisten kehitys kuvastaa euroalueella olevien ja euroalueen ulkopuolisten välisiä transaktioita, jotka toteutetaan euroalueen rahalaitossektorin kautta, viitannee tämä siihen, että ulkomaisten osakkeiden ja joukkolainojen kysyntä euroalueen sijoittajien keskuudessa on vakautunut tämän vuoden ensimmäisinä kuukausina.

M3:n vastaeriä koskevat tiedot osoittavat kaiken kaikkiaan, että M3:n kasvun vaimenemisen jatkumiseen on liittynyt rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen (ilman omaa pääomaa ja varauksia) kasvuvauhdin nopeutuminen. Tämä viittaa siihen, että sijoituksia on siirretty pitkäaikaisiin velkoihin sisältyviin instrumentteihin. Samaan aikaan rahalaitosten euroalueella oleville myöntämien luottojen verrattain voimakas kasvu on kiihdyttänyt edelleen merkittävästi M3:n kasvua.

KOKONAISARVIO EUROALUEEN LIKVIDITEETTITILANTEESTA

Kesällä 2003 alkanut M3:n kasvun hidastuminen näyttää jatkuvan, joskin vielä vain vähitellen. Koska sijoituksia palautetaan hitaasti muihin kohteisiin, euroalueella on edelleen huomattavasti enemmän likviditeettiä kuin inflaatiota kiihdyttämättömän talouskasvun rahoittamiseksi tarvitaan. Johtaako tämä ylimääräinen likviditeetti inflaatiopaineiden syntymiseen keskipitkällä aikavälillä, riippuu suuresti siitä, miten nopeasti arvopaperisijoituksia siirretään ja miten voimakasta euroalueen talouskasvu on. Jos suhdannepaineisuus on nopea, ylimääräisestä likviditeetistä saattaa aiheutua riskejä hintavakauden kannalta keskipitkällä aikavälillä. Tästä syystä on edelleen tärkeää seurata tarkasti ylimääräisen likviditeetin kehitystä ja euroalueen talouden elpymisen voimakkuutta.

Kehikko I.

YRITYKSILLE MYÖNNETTYJEN LAINOJEN KASVUN VIIMEAIKAINEN KEHITYS

Rahalaitosten myöntämät lainat ovat perinteisesti olleet euroalueen yritysten ulkoisen rahoituksen hankinnan päälähteenä, ja niiden osuus yritysten koko velkakannasta vuoden 2003 lopussa oli noin 85 %. Koska rahalaitosten lainat ovat erityisen tärkeitä euroalueen yritysten rahoituksen hankinnassa, näiden lainojen kehitys saattaa vaikuttaa keskeisesti euroalueen laajuiseen talouskehitykseen.

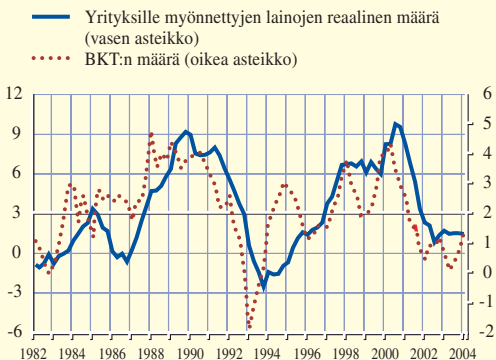
Viime vuosina rahalaitosten yrityksille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti on pysynyt melko vaimeana varsinkin vuodesta 1999 vuoteen 2001 ulottuvan jakson kasvuvauhtiin verrattuna. Vuoden 2002 puolivälistä lähtien rahalaitosten yrityksille myöntämien lainojen nimellisen määrän vuotuinen kasvuvauhti on vaihdellut 3:sta 4 prosenttiin.

Suhdannelanteeseen nähden lainojen nykyinen kasvuvauhti ei ole poikkeuksellisen hidaskäytävä pitkällä aikavälillä tarkasteltuna. Kuviosta A ilmenee, että kun BKT:n määrän kasvuvauhti on pitkän aikavälin keskiarvoaan hitaampi, myös yrityksille myönnettyjen lainojen reaalisien määrän kasvuvauhti on keskimääräistä hitaampaa (muutamain poikkeuksin, kuten 1990-luvun puolivälissä). Tämä empiirinen säännönmukaisuus näyttää toteutuneen viime vuosien heikon talouskehityksen aikana. Kuviosta ilmenee myös, että yrityslainojen kasvu yleensä seuraa viipeellä euroalueen talouskasvua, mikä merkitsee sitä, että lainojen tämänhetkisessä kehityksessä saattaa vielä näkyä aiempi vaimean talouskasvun kausi.

Kuviossa B esitetty maiden välinen analyysi vahvistaa sen, että kulloinenkin suhdannevaihe on vaikuttanut yrityksille myönnettyjen lainojen kehitykseen viime vuosina. Kuviosta ilmenee nimellisen BKT:n keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti vuosina 2001–2003 suhteessa yrityslai-

Kuvio A. Yrityksille myönnettyjen lainojen reaalin määrä ja BKT:n määrä

(vuotuinen prosenttimuutos)

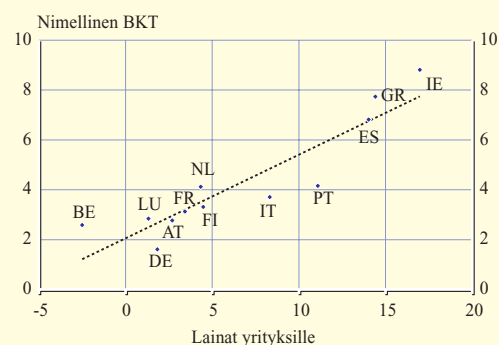

Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuora viiva osoittaa yrityksille myönnettyjen lainojen reaalisien määrän sekä BKT:n määrän keskimääräisen kasvuvauhdin (BKT:n hinnalla deflatoituna) vuoden 1982 ensimmäisestä neljänneksestä vuoden 2004 ensimmäiseen neljännekseen (lainojen kasvuvauhti oli 3,1 % ja BKT:n 2,1 %).

Kuvio B. Rahalaitosten lainat yrityksille ja BKT vuosina 2001–2003

(vuotuinen prosenttimuutos, ajanjakson lopussa)

Lähde: EKP.

Huom. Katkoviiva on laskettu lineaarisen interpoloinnin perusteella. Kuviossa esitetään nimellisen BKT:n keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti vuodesta 2001 vuoteen 2003 suhteessa yrityksille myönnettyjen lainojen keskimääräiseen vuotuisen kasvuvauhtiin samana ajanjaksona.

nojen keskimääräiseen vuotuiseseen kasvuvauhtiin samana ajanjaksona. Yrityksille myönnettyjen lainojen kasvun ja talouskasvun välillä on nähtävissä positiivinen korrelaatio.

On tärkeää muistaa, että kuvioissa A ja B esitetyissä analyyseissä ei oteta huomioon sellaisten muiden muuttujien vaikutusta, jotka todennäköisesti vaikuttavat lainojen kehitykseen, etenkin rahoituksen hankinnan todellisiin kustannuksiin. Kun euroalueella on siirrytty hitaan ja vakaan inflaation oloihin, pankkilainojen korot ovat viime vuosina – reaalisesti – laskeneet alhaisimmalle tasolle sitten 1980-luvun alun. Lainojen keskimääräisten todellisten kustannusten laskun jatkumisen voidaan odottaa johtavan siihen, että yrityksille myönnettyjen lainojen reaalin määrä kasvaa rakenteellisesti.

Viime vuosina myös muut tekijät ovat todennäköisesti hillinneet yrityslainojen kasvua. Ensinnäkin se, että vuosina 1999–2001 velkaa kertyi huomattava määrä ja määrä on pysynyt suurena, on saattanut vähentää lainojen kasvua aivan viime vuosina. Miten paljon liian suuri velkaantuminen vaikuttaa lainojen kasvuun, jää kuitenkin edelleen epäselväksi. Velkaantumisen vaikutus saattaa olla merkittävää taloudellisesti heikoimmassa asemassa olevien pienten ja keskisuurten yritysten ja tiettyjen toimialojen erittäin velkaantuneiden yritysten kannalta, mutta koska yritykset kokonaisuutena katsoen edelleenkin kasvattavat likvidejä varojaan nopeaan tahtiin (ks. tilasto-osan kuvio K9), ei näyttäisi siltä, että yrityssektorilla yleisesti ottaen olisi vaikeuksia rahoituksen hankinnassa.

Toiseksi ei voida jättää ottamatta huomioon, että jotkin yritykset ovat saattaneet hyödyntää suhteellisen pieniä emissiokustannuksia kautta vuoden 2003 ”täyttääkseen ennakkoon” rahoitustarpeensa laskemalla liikkeeseen velkapapereita (ks. kuvio 8).

Kolmanneksi yritysten kannattavuuden paraneminen viime vuosineljännesten aikana (kuten ilmenee esimerkiksi laajaan Dow Jones Euro Stoxx -indeksiin sisältyvästä yritysten tulos/osake-luvusta, joka kuvaa yrityksen osaketta kohti tuottamaa tulosta) viittaa siihen, että yritysten omarahoituksen osuus on ehkä kasvanut, mikä on vähentänyt pankkilainojen kysyntää yrityksissä.

Neljänneksi on pidettävä mielessä, että yritysten joukkolainojen euroalueen laajuisten markkinoiden syntyminen ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten kautta välitetyn rahoituksen nopea kasvu viime vuosina ovat johtaneet yritysten velkarakenteen monipuolistumiseen.¹ Viime vuosina yrityssektorin velkarahoituksen kasvuvauhti onkin aina ollut nopeampaa kuin lainojen kasvuvauhti (ks. taulukko 4).

Yhteenvedona voidaan todeta, että monet tekijät saattavat selittää yrityksille myönnettyjen lainojen nykyistä vaimeaa kasvua. Näitä tekijöitä on ensinnäkin tämänhetkinen suhdannevaihe. Aivan viime aikoina myös omarahoituksen käytön lisääntyminen on saattanut osaltaan vaikuttaa lainojen – ja yleensä rahoituksen – kysynnän vähenemiseen yrityksissä. Näin ollen se, että yritykset ovat edelleen kasvattaneet likvidejä varojaan nopeaan tahtiin, osoittaa, että yrityssektorilla kokonaisuutena katsoen ei ole vaikeuksia hankkia rahoitusta uusille investointiprojekteilleen nykyisessä talouden nousuvaiheessa. Yritysten likvidien varojen nopea kasvu näyttäisi sen sijaan viittaavan siihen, että yrityssektorilla on yleensä päätetty ”odottaa ja katsoa” eli odottaa kysynnän vilkastumista ennen kuin jälleen lisätään kiinteän pääoman investointeja. Pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna lainojen nykyisessä kasvuvauhdissa voi näkyä myös vaihtoehtoisten velkarahoitusmuotojen kehittyminen.

¹ Ks. marraskuun 2003 Kuukausikatsauksen artikkeli ”Euroalueen yksityisen sektorin velkarahoituksen kehitys”.

2.2 ARVOPAPERIEMISSIOT

Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti pysyi suurin piirtein ennallaan vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Syynä tähän oli se, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapapereiden kasvuvauhti kiihtyi, mutta yritysten liikkeeseen laskemien velkapapereiden kasvuvauhti puolestaan hidastui merkittävästi. Saman neljänneksen aikana euroalueella olevien liikkeeseen laskemien osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui hieman, mutta oli silti edelleen vaikea.

VELKAPAPERIT

Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti pysyi vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä suurin piirtein ennallaan ja oli 7,0 % (7,1 % vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä, ks. kuvio 8). Tähän vaikuttivat lyhytaikaisten velkapapereiden vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen merkittävästi eli 3,3 prosenttiin vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä sekä tämän vaikutuksen lähes kumonnut pitkäaikaisten velkapapereiden vuotuisen kasvuvauhdin hienoinen kiihtyminen 7,5 prosenttiin samana aikana. Yksi mahdollinen selitys tähän erisuuntaiseen kehitykseen on se, että liikkeeseenlaskijat ovat käyttäneet hyväkseen (aikaisempaan verrattuna) yhä erittäin suotuisia pitkäaikaisen rahoituksen ehtoja ja pidentäneet velkojensa keskimääräistä maturiteettia viime kuukausina, vaikka pitkien ja lyhyiden korkojen ero onkin suuri.

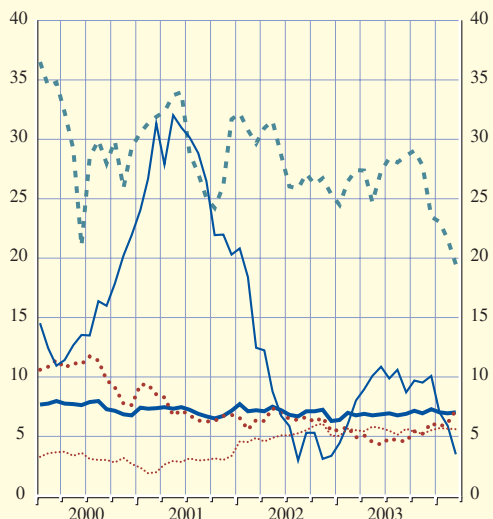
Sektorikohtainen erittely osoittaa, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuisen kasvuvauhti nopeutui vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä 0,9 prosenttiyksikköä eli 6,2 prosenttiin (ks. taulukko 3). Tämä on saattanut osittain liittyä rahalaitosten rahoitus- ja luotto-tilanteen kohentumiseen, joka näkyy rahalaitosten liikkeeseen laskemien joukkolainojen tuottoerojen supistumisena samoin kuin siinä, että luotto-luokituslaitokset ovat yleisesti arvioineet tämän sektorin laitoksia aiempaa myönteisemmin. Lisäksi kasvuvauhdin nopeutuminen saattaa todennäköisesti liittyä lyhytaikaisten talletusten vuotuisen kasvuvauhdin samanaikaiseen hidastumiseen (ks. osa 2.1).

Muiden yritysten kuin rahalaitosten sektorilla – johon kuuluvat muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sekä yritykset – liikkeeseen laskettujen velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä 4,1 prosenttiyksikköä eli 14,4 prosenttiin. Hidastuminen johtui osittain yritysten liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuisen kasvuvauhdin huomattavasta eli 3,0 prosenttiyksikön suuruisesta heikkenemisestä 6,5 prosenttiin vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Tämä kehitys (yhdessä muiden tekijöiden, kuten omarahoituksen osuuden kasvun kanssa, ks. kehikko 1) saattaa johtua vertailuajankohdan vaikutuksista, sillä yritykset ovat ehkä osittain käyttäneet hy-

Kuvio 8. Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat velkapaperit sektoreittain

(vuotuinen kasvuvauhti)

— Yhteensä
••••• Rahalaitokset
- - - Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset
— Yritykset
••••• Julkisyhteisöt

Lähde: EKP.

Huom. Kasvuvauhdit lasketaan rahoitustransaktioiden perusteella ja ne on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten ja itse transaktioista johtumattomien muiden muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 3. Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat arvopaperit

Liikkeeseenlaskijasektori	Kanta (mrd. euroa) 2004 I	Vuotuinen kasvuvauhti ¹⁾ (vuotuinen prosenttimuutos ¹⁾)				
		2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV	2004 I
Velkapaperit:	8 951	6,6	6,8	6,9	7,1	7,0
Rahalaitokset	3 395	5,5	4,7	4,7	5,3	6,2
Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	695	25,8	26,5	28,2	27,6	22,0
Yritykset	587	5,4	9,5	10,1	9,5	6,5
Julkisyhteisöt	4 272	5,3	5,6	5,4	5,4	5,6
joista:						
Valtio	4 041	4,3	4,7	4,7	4,6	4,9
Muut julkisyhteisöt	231	30,9	29,5	23,0	22,5	21,5
Noteeratut osakkeet:	3 766	0,7	1,0	1,1	1,1	1,3
Rahalaitokset	571	0,6	0,8	0,8	1,3	1,8
Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	354	0,2	1,6	2,1	2,4	3,1
Yritykset	2 839	0,8	1,0	1,0	0,9	1,0

Lähde: EKP.

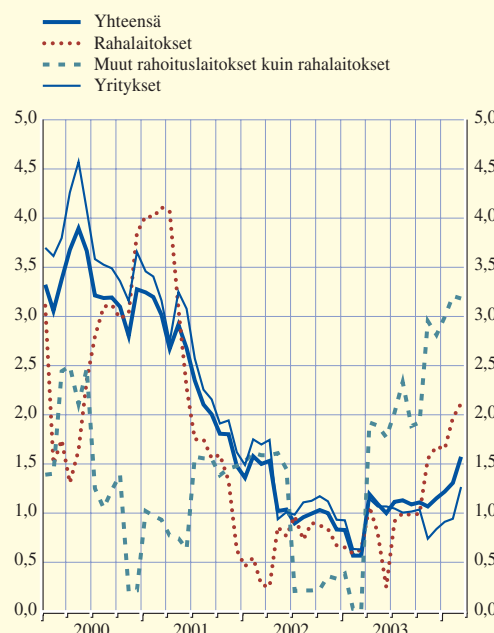
1) Lisätietoja tilasto-osan 4.3 ja 4.4 koskevassa teknisessä huomautuksessa.

väkseen yritysten joukkolainojen pieniä tuottoja vuonna 2003 kattaakseen etukäteen vuoden 2004 rahoitustarpeitaan. Yritysten liikkeeseen laskemien velkapapereiden kasvu olikin vuoden 2003 aikana nopeaa, ja vuotuinen kasvuvauhti oli kaiken kaikkiaan 8,6 %. Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti hidastui 5,6 prosenttiyksikköä 22,0 prosenttiin vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Tämän sektorin emissiot ovat edelleen runsaita osittain sen vuoksi, että yritykset käyttävät omia rahoitusyhtiöitään ja erillisyyhtiöitä (special purpose vehicles, SPVs) epäsuoriin emissioihin. Lisäksi muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten emissioissa näkyy myös euroalueella käynnissä oleva arvopaperistaminen. Tässä menettelyssä lasketaan liikkeeseen uusia jälkimarkkinakelpoisia velkapapereita, joiden vakuutena ovat olemassa olevat saamiset, kuten asuntolainat, luottokorttivelat tai muut saamiset (esimerkiksi myyntisaamiset). Suuri osa näistä emissioista on peräisin rahalaitossektorilta.

Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä 5,6 prosenttiin, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 5,4 %. Valtionhallinnon liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä 0,3 prosenttiyksikköä eli 4,9 prosenttiin, kun muiden julkisyhteisöjen (lähinnä alue- ja paikallishallinto) velkapaperiemissioiden vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman, vaikka pysyikin edelleen nopeana.

Kuvio 9. Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

Huom. Kasvuvauhdit lasketaan rahoitustransaktioiden perusteella ja ne on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten ja itse transaktioista johtumattomien muiden muutosten aiheuttamista eroista.

NOTEERATUT OSAKKEET

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui hieman vuoden 2003 viimeisen neljänneksen 1,1 prosentista ja oli vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä 1,3 % (ks. kuvio 9 ja taulukko 3). Sektorikohtainen erittely osoittaa, että yritysten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä hieman eli 1,0 prosenttiin. Näiden osakkeiden osuus osakkeiden kannan kokonaismäärästä on lähes kolme neljänestä. Rahalaitosten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 2003 viimeisen neljänneksen 1,3 prosentista 1,8 prosenttiin vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä, joten tämän sektorin vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä alkanut kasvusuuntaus jatkui. Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi puolestaan 0,7 prosenttiyksikköä eli 3,1 prosenttiin vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Euroalueella olevien osakkeiden emissiot ovat viime neljänneksillä pysyneet kaiken kaikkiaan vaimeina. Suunniteltuja emissioita koskevat tiedot viittaavat kuitenkin alustavasti siihen, että osakkeiden liikkeeseenlaskut saattaisivat lisääntyä tulevina kuukausina.

2.3 INSTITUTIONAALISET SIOITTAJAT

Tiedot sijoitusrahastojen, vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestoinneista vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä vahvistavat, että institutionaaliset sijoittajat ovat jälleen kiinnostuneet osakkeista.

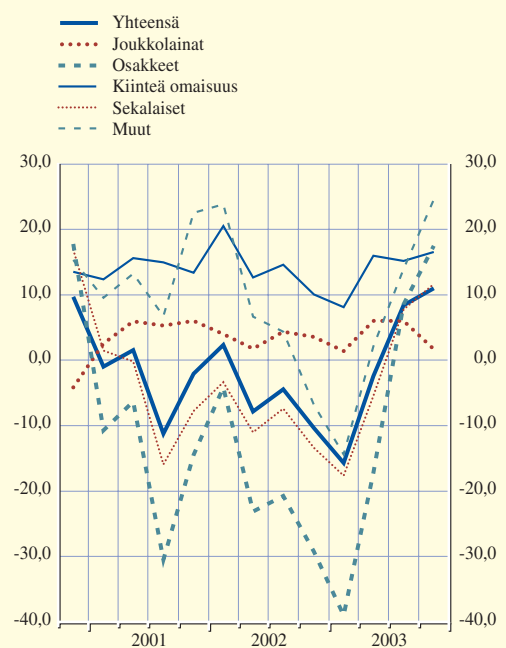
SIOITUSRAHASTOT

Euroalueen sijoitusrahastojen kokonaisvarallisuuden arvon vuotuinen muutosvauhti kiihtyi edelleen vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä (ks. kuvio 10). Kaiken kaikkiaan se kiihtyi vuoden 2003 alun -16 prosentista 11 prosenttiin viimeisen neljänneksen lopussa. Sijoitusrahastojen kokonaisvarallisuuden arvon muutokset johtuivat osakerahastojen kokonaisvarallisuuden arvon vuotuisen muutosvauhdin voimakkaasta nopeutumisesta, sillä se kiihtyi vuoden 2003 ensimmäisen neljänneksen -39 prosentista 17 prosenttiin viimeisellä neljänneksellä. Joukkolainarahastojen kokonaisvarallisuuden arvon vuotuinen muutosvauhti vaihteli sen sijaan paljon vähemmän. Nopeuduttuaan vuoden 2003 ensimmäisen neljänneksen 1 prosentista 6 prosenttiin toisella ja kolmannella neljänneksellä se hidastui jälleen 2 prosenttiin vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä.

Osakerahastojen kehitykseen vaikuttivat suureksi osaksi osakkeiden hintojen nousu ja nettokasavirta osakerahastoihin. Laaja Dow Jones Euro Stoxx -indeksi nousi noin 20 % vuoden 2003 ensimmäisen ja viimeisen neljänneksen välisenä

Kuvio 10. Sijoitusrahastojen saamiset yhteensä ja sijoituspolitiikan mukaan

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

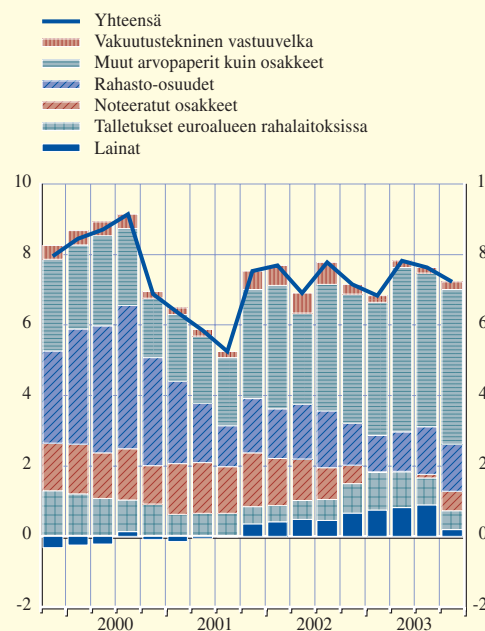
aikana. *Fédération Européenne des Fonds et Sociétés d'Investissement* -järjestöltä saadut tiedot osoittavat, että nettovirta osakerahastoihin kasvoi vuoden 2003 toisen ja viimeisen neljänneksen välisenä aikana, kun nettovirta joukkolainaraha-
stoihin puolestaan supistui (ks. kehikko 2).

VAKUUTUSLAITOKSET JA ELÄKERAHASTOT

Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä hieman eli 7,2 prosenttiin, kun se oli kolmannel-
la neljänneksellä ollut 7,6 % (ks. kuvio 11). Tämä johtui siitä, että vakuutuslaitosten ja eläke-
rahastojen myöntämien lainojen ja tekemien talletusten vaikutus niiden rahoitusinvestointien
vuotuisen kasvuvauhtiin pieneni, minkä osittain korvasi vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen no-
teerattujen osakkeiden nettohankintojen vaikutuksen suureneminen. Noteerattujen osakkeiden
vaikutuksen kasvu on johdonmukaista, kun otetaan huomioon sijoitusrahastosektorilla vuonna
2003 uudelleen virinnyt kiinnostus osakemarkki-
noihin.

Kuvio 11. Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestoinnit

(vuotuinen kasvuvauhti, vaikutus kasvuun prosenttisyksikköinä)

Lähde: EKP.

Kehikko 2.

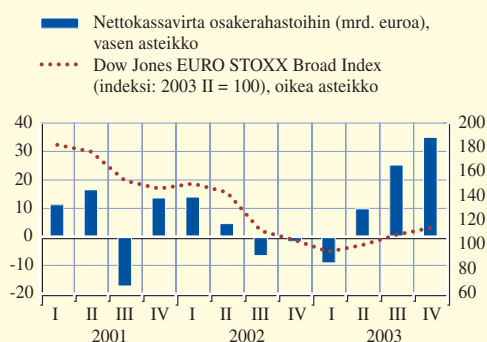
NETTOKASSAVIRTA EUROALUEEN OSAKERAHASTOIHIN SEKÄ PITKÄN JA KESKIPITKÄN KORON RAHASTOIHIN VIIME AIKAINA

EKP:n sijoitusrahastotilastoissa ei vielä toistaiseksi tehdä eroa toisaalta arvostusmuutoksista, kuten esimerkiksi arvopaperien hinnanmuutoksista, aiheutuvien rahastojen tasemuutosten ja toisaalta transaktiomuutoksista aiheutuvien tasemuutosten välillä. Koska transaktiotiedot ovat erityisen kiinnostavia yksityissektorin sijoitussalkkujen muutosten tutkimisen kannalta, tässä kehikossa keskitytään tarkastelemaan euroalueen osakerahastojen sekä pitkän ja keskipitkän koron rahastojen kassavirtojen viimeaikaista kehitystä. Tarkastelu perustuu Euroopan sijoitusrahastoalan yhdistyksen *Fédération Européenne des Fonds et Sociétés d'Investissement*'n (FEFSI) keräämiin tilastotietoihin. Nämä tilastot antavat tietoa avointa sijoitustoimintaa harjoittavien osakerahastojen sekä pitkän ja keskipitkän koron rahastojen nettomyynnistä (tai nettokassavirrasta). Vaikka FEFSI:n tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia käytettävissä olevien EKP:n ajanjakson lopun kantatietoja koskevien tilastojen kanssa, sekä FEFSI:n että EKP:n tiedot viittaavat siihen, että euroalueen osakerahastojen sekä pitkän ja keskipitkän koron rahastojen varat olivat noin 1 800 miljardia euroa vuoden 2003 lopussa.¹ Seuraavassa analyysissä käytetään FEFSI:n tietoja vuoden 2001 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien.

1 FEFSI:n tilastotiedot nettokassavirroista osakerahastoihin sekä pitkän ja keskipitkän koron rahastoihin kattavat seuraavat maat: Saksa, Kreikka, Espanja, Italia, Luxemburg, Itävalta, Portugali, Suomi ja vuoden 2003 kolmannelta neljännekseltä alkaen myös Ranska.

Nettokassavirta osakerahastoihin sekä pitkän ja keskipitkän koron rahastoihin euroalueella¹

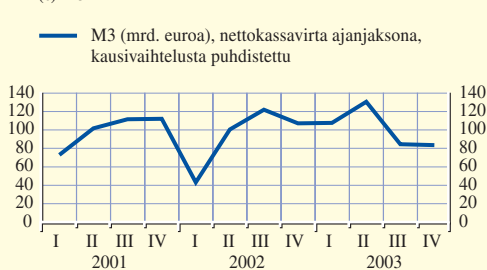
(a) Osakerahastot

(b) Pitkän ja keskipitkän koron rahastot

(c) M3

Lähteet: EKP, FEFSI, Reuters.

Huom. 1) Osakerahastoja, pitkän ja keskipitkän koron rahastoja ja M3:a koskevat tiedot ovat neljännesvuosittaisia yhteismääriä. Osakkeiden hinnat ja joukkolainojen tuotot ovat neljännesvuosittaisia keskiarvoja. 2) Joukkolainojen tuotot tarkoittavat kymmenen vuoden joukkolainoja tai maturiteetiltaan lähintä vastaavaa.

johtaa markkinoiden odotuksiin mahdollisista joukkolainojen hallussapitotappioista, joita joukkolainojen tuottojen myöhempi kasvu voisi aiheuttaa.

Osakerahastoihin suuntautuneen nettokassavirran kasvu vuoden 2003 toiselta neljännekseltä lähtien tukee entisestään havaintoa, että sijoittajat ovat saattaneet alkaa purkaa aiempia sijoitussalkkujen järjestelyjään. Tämä euroalueen sijoittajien asteittainen siirtyminen pidempiaikaisiin ja riskialttiimpiin M3:n ulkopuolisiin rahoitusinstrumentteihin, etenkin osakerahastoihin, selittää osaksi M3:n maltillisen kasvun vuoden 2003 jälkipuoliskolla.

Vuoden 2001 jälkeinen kehitys osoittaa, että nettokassavirta osakerahastoihin on myötäillyt osakkeiden hintojen muutoksia, joita kuvaa Dow Jones Euro Stoxx Broad Index. Toisin sanoen osakerahastojen voimakkaalla kysynnällä on tilastollinen yhteys osakkeiden hintojen nousuun ja päinvastoin (ks. oheisen kuvion ylin osa). Nettokassavirta pitkän ja keskipitkän koron rahastoihin on usein muuttunut vastakkaisesti osakerahastoihin suuntautuvaan nettokassavirtaan nähden (ks. oheisen kuvion keskiosa). Tämä kertoo siitä, että sijoituksia on jonkin verran siirretty turvallisempiin kohteisiin tarkastelujakson aikana. Merkitteä pantavaa on, että vuoden 2002 toisen ja neljännen vuosineljänneksen välillä sekä osakerahastojen että pitkän ja keskipitkän koron rahastojen kysyntä oli hyvin pientä. Tuona aikana joukkolainamarkkinat ja etenkin osakemarkkinat heilahtelivat voimakkaasti, minkä vuoksi sijoittajat näyttivät ohjaavan sijoituksiaan turvallisimpiin ja likvideimpiin rahoitusinstrumentteihin, kuten lyhytaikaisiin talletuksiin. Tästä kertoo M3:n erien voimakas lisääntyminen tuona aikana (ks. oheisen kuvion alin osa).

Vuoden 2003 toisen neljänneksen jälkeen sijoittajat näyttävät jälleen kiinnostuneen osakkeista. Tämä johtuu luultavasti siitä, että osakemarkkinoiden heilahtelu on vähentynyt Irakin sodan päättymisen jälkeen. Nettokassavirta osakerahastoihin kasvoi huomattavasti ja oli 35 miljardia euroa vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. Samaan aikaan nettokassavirta pitkän ja keskipitkän koron rahastoihin pieneni huomattavasti ja oli negatiivinen (-4 miljardia euroa) vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. Tämä on saattanut johtua osittain siitä, että aiemmin turvallisempiin kohteisiin ohjattuja sijoituksia siirrettiin takaisin osakemarkkinoille. Lisäksi talouden näkymien kohentuminen on voinut

2.4 EI-RAHOITUSSEKTORIN RAHOITUKSEN HANKINTA JA RAHOITUSINVESTOINNIT

Kun tarkastellaan rahoituksen hankinnan ja rahoitusinvestointien kehitystä viime neljännesten aikana kokonaisuutena, yritysten rahoituksen hankinta on vähentynyt ja yritysten velan suhde tulokseen on alkanut supistua. Sitä vastoin asuntolainojen määrän vakaa kasvu on edelleen lisännyt kotitalouksien velkaantumista. Vaikka julkisyhteisöjen velkapaperiemissiot ovat edelleen pysyneet verrattain vilkkaina, rahoitustarpeiden kattaminen etukäteen vuoden 2003 puolivälissä on saattanut johtaa julkisyhteisöjen lainanoton vähentymiseen vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä ja vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Rahoitusinvestointien osalta sijoituksia siirrettiin edelleen varovaisesti pitkäaikaisiin rahoitusvaateisiin.

EI-RAHOITUSSEKTORIN RAHOITUKSEN HANKINTA

Ei-rahoitussektorin (eli kotitaloudet, yritykset ja julkisyhteisöt) rahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti oli vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä 4,5 %, ja sen arvioidaan hidastuneen vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä edelleen 4¼ prosenttiin (ks. taulukko 4). Ei-rahoitussektorin velkarahoituksen arvioidaan kasvaneen vuositasolla 4¾ % vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä, kun vastaava kasvu oli 5,2 % vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. Noteerattujen osakkeiden emissiot olivat vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä edelleen vähäisiä, vaikka niiden kasvusta olikin jo nähtävissä merkkejä.

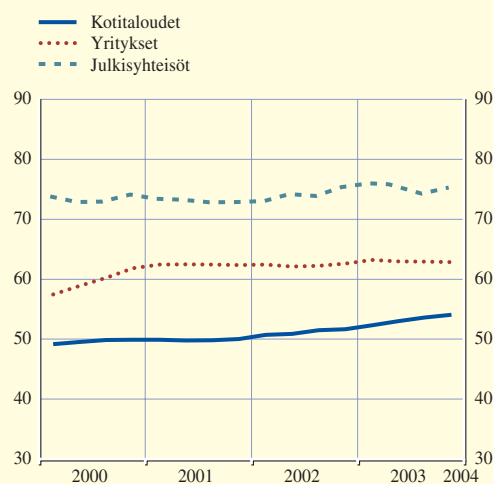
Koska erityisesti asuntolainojen määrän kasvu oli yhä nopeaa, kotitalouksien velan suhde BKT:hen on arvioiden mukaan kasvanut edelleen vuoden 2003 viimeisen neljänneksen ja vuoden 2004 ensimmäisen neljänneksen aikana (ks. kuvio 12).

Vaikka velkarahoituksen kustannukset ovat aiempaan verrattuna erittäin pienet ja talous elpyy, euroalueen yritysten velkarahoituksen kasvun arvioidaan hidastuneen 3 prosenttiin vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä, kun kasvua oli vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä ollut 4,1 %. Kuten kehikosta 1 käy ilmi, tärkeimmät syyt yritysten velkarahoituksen hankinnan vähyyteen näyttävät olevan vuosina 1998–2001 syntyneen liian suuren velkamäärän tasoittaminen, yritysten tulosten kohentuminen (joka on saattanut vähentää ulkoisen rahoituksen käyttöä) ja talouden elpymisen hitaus. Lisäksi Saksan yritysverolainsäädännön muutos on johtanut siihen, että jotkin euroalueen ulkopuoliset yritykset ovat korvanneet euroalueella oleville tytäryhtiöille myöntämänsä lainat noteeraamattomilla osakkeilla vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä.

Yritysten velan suhde BKT:hen on arvioiden mukaan pysynyt vakaana vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä ja tasoltaan suurin piir-

Kuvio 12. Ei-rahoitussektorin velan suhde BKT:hen

(prosentteina)

Lähde: EKP

Huom. Lisätietoja taulukossa 4. Neljännesvuotuisen rahoitustilinpidon mukaan laskettuna velan suhde BKT:hen on hieman pienempi kuin vuotuisessa rahoitustilinpidossa lähinnä sen vuoksi, että ei-rahoitussektorin ja euroalueen ulkopuolisten pankkien myöntämät lainat eivät tällöin sisälly laskentaan. Julkisyhteisöjen BKT:hen suhteutettu velka poikkeaa jonkin verran liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn määritelmän mukaisesta arvostuksessa, kattavuudessa ja kertyneiden korkojen tilastoinnissa olevien erojen vuoksi.

Taulukko 4. Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta

	Kanta prosentteina (sektorin koko rahoituksen hankinnasta ¹⁾)	Vuotuinen kasvuvauhti									
		2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV	2004 I ²⁾
Rahoituksen hankinta yhteensä	100	4,5	4,4	4,1	4,0	3,8	4,3	4,7	5,1	4,5	4 ½
<i>josta:</i> pitkäaikainen rahoitus ³⁾	85,5	4,4	4,8	4,6	4,6	4,2	4,1	4,3	4,9	4,4	4 ½
Velkarahoitus ⁴⁾	83,4	5,6	5,3	5,0	4,6	4,7	5,4	5,7	5,8	5,2	4 ¾
<i>josta:</i> lyhytaikainen velkarahoitus	14,5	5,5	2,1	1,1	0,2	1,5	5,5	7,1	6,3	5,0	2 ¾
<i>josta:</i> pitkäaikainen velkarahoitus	68,9	5,6	6,0	5,9	5,6	5,4	5,4	5,3	5,7	5,2	5 ¼
Kotitaloudet^{4),5)}	23,3	5,8	5,8	6,2	6,5	6,8	6,8	6,5	7,1	7,2	7 ½
<i>josta:</i> lyhytaikainen velkarahoitus	7,2	-0,9	-0,8	0,5	0,6	1,4	0,4	-1,2	-1,4	-1,1	½
<i>josta:</i> pitkäaikainen velkarahoitus	92,8	6,4	6,4	6,8	7,0	7,3	7,4	7,2	7,8	7,9	8
Yritykset	43,9	5,0	4,0	3,2	2,6	2,3	2,9	3,3	3,6	2,9	2 ½
<i>josta:</i> pitkäaikainen rahoitus	81,9	5,0	4,9	4,7	4,3	3,6	3,3	3,2	3,7	3,3	3 ¼
Velkarahoitus ⁴⁾	62,3	8,7	6,2	5,2	3,6	3,7	4,9	5,1	4,9	4,1	3
<i>josta:</i> lyhytaikainen velkarahoitus	18,1	4,8	-0,4	-4,0	-4,7	-3,4	0,8	3,8	2,8	1,5	-¾
<i>josta:</i> pitkäaikainen velkarahoitus	44,1	10,6	9,5	9,9	7,6	7,1	6,8	5,7	5,9	5,2	4 ½
<i>josta:</i> lainat	50,2	7,0	5,0	4,7	3,0	3,5	4,4	4,1	4,2	3,1	2 ½
<i>josta:</i> muut arvopaperit kuin osakkeet	8,1	24,1	15,6	8,9	6,8	4,1	8,0	11,5	9,2	9,8	4
<i>josta:</i> eläkerahastojen vastuovelat	3,9	4,6	4,6	4,6	4,9	5,3	5,6	5,9	6,0	6,2	6 ¼
Noteeratut osakkeet	37,7	1,5	1,7	0,9	1,2	0,7	0,4	0,8	1,0	0,9	1 ½
Julkisyhteisöt⁴⁾	32,7	2,9	4,1	4,0	4,3	4,1	4,9	5,5	5,6	4,7	4 ½
<i>josta:</i> lyhytaikainen velkarahoitus	14,9	9,8	8,6	12,1	10,2	11,6	16,8	16,3	15,7	13,5	9 ¼
<i>josta:</i> pitkäaikainen velkarahoitus	85,1	1,8	3,5	2,8	3,4	3,0	3,0	3,7	4,0	3,3	3 ½
<i>josta:</i> lainat	16,5	-0,6	0,3	-0,7	-0,9	-2,0	-2,1	-0,4	1,2	1,7	2 ½
<i>josta:</i> muut arvopaperit kuin osakkeet	80,2	3,2	4,6	4,6	5,0	5,2	6,1	6,5	6,2	5,1	4 ½
<i>josta:</i> valtion talletusvelat	3,4	13,0	14,7	14,9	15,2	11,4	13,9	13,2	13,2	9,2	8 ¼
Velan suhde BKT:hen											
Kotitaloudet		49	49	50	50	51	51	52	52	53	54
Yritykset		62	62	62	62	62	62	63	62	62	62
Julkisyhteisöt		73	73	73	74	74	75	76	75	74	75

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 3.2.

1) Vuoden 2003 viimeisen neljänneksen lopussa. Lyhyt- ja pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinta ja sektorin rahoituksen hankinta prosentteina koko rahoituksen hankinnasta. Sektorin lyhyt- ja pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinta ja rahoitusinstrumentit prosentteina koko sektorin rahoituksen hankinnasta. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

2) Viimeisimmän neljänneksen luvut on arvioitu raha- ja pankkitilastojen ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskevien tilastojen perusteella.

3) Pitkäaikaisen eli yli vuoden pituisen rahoituksen hankinta sisältää pitkäaikaiset lainat, pitkäaikaiset liikkeeseen lasketut velkapaperit, noteeratut osakkeet ja yritysten eläkerahastojen vastuovelat.

4) Velkarahoituksen hankinta käsittää lainat, liikkeeseen lasketut velkapaperit, yritysten eläkerahastojen vastuovelat ja valtion talletusvelat. Lyhytaikaisen velkarahoituksen eli enintään vuoden pituisen rahoituksen hankinta sisältää lyhytaikaiset lainat, lyhytaikaiset liikkeeseen lasketut velkapaperit ja valtion talletusvelat. Pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinnalla tarkoitetaan pitkäaikaisen rahoituksen hankintaa ilman noteerattuja osakkeita.

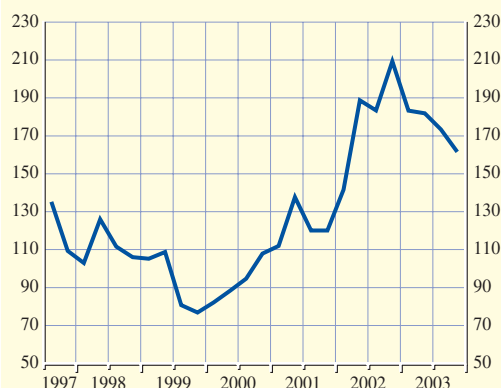
5) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

tein samana kuin vuoden 2001 toiselta neljännekseltä lähtien (ks. kuvio 12). Sitä vastoin yritysten velan suhde tulokseen (toiminnan ylijäämällä mitattuna) on pienentynyt vuoden 2003 puolivälistä lähtien. Kun osakkeiden hinnat vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä nousivat, myös velan suhde omaan pääomaan pieneni merkittävästi (ks. kuvio 13), mikä viittaa siihen että yritysten velkaantuneisuus on vähentynyt.

Julkisyhteisöjen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan olleen vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä 4½ %, kun se oli 4,7 % vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä ja 5,6 % vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä. Euroalueen julkisen talouden rahoitusaseman vuoksi julkisyhteisöjen lainanottotarpeet pysyvät verrattain suurina. Julkisyhteisöjen rahoituksen hankinnan aiempaa vaimeampi kasvu vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä ja vuoden 2004 ensimmäisellä

Kuvio 13. Yritysten velan suhde omaan pääomaan

(prosentteina)

Lähde: EKP.

neljänneksellä saattaa johtua rahoitustarpeiden kattamisesta paljolti etukäteen vuonna 2003, kun julkisyhteisöt ovat pyrkineet hyötymään erityisen matalista pitkästä koroista. Julkisyhteisöjen lyhyen velkarahoituksen kasvu pysyi vuoden 2004 alussa verrattain nopeana, mikä johtuu lyhytaikaisen velkarahoituksen suhteellisesta houkuttelevuudesta melko jyrkän tuottokäyrän vuoksi.

EI-RAHOITUSSEKTORIN RAHOITUSINVESTOINNIT

Rahoitusinvestoinneista on saatavissa tietoja vain vuoden 2003 viimeiseen neljännekseen saakka. Ei-rahoitussektorin rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman eli 4,4 prosenttiin vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä (ks. taulukko 5). Tähän vaikutti se, että lyhytaikaisten rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti hidastui ja pitkäaikaisten rahoitusvaateiden vuotuiset hankinnat lisääntyivät jonkin verran.

Taulukko 5. Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit

	Kanta prosentteina kokonaisuus- määrästä ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti									
		2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV	2004 I
Rahoitusinvestoinnit yhteensä	100	4,7	4,3	4,1	4,3	3,9	4,2	4,6	4,6	4,4	.
<i>josta:</i> lyhytaikaiset rahoitusinvestoinnit ²⁾	43,3	5,9	3,8	4,1	4,4	4,4	5,0	5,5	5,1	5,0	.
<i>josta:</i> pitkäaikaiset rahoitusinvestoinnit ³⁾	55,7	4,3	4,5	4,3	4,4	3,6	3,7	3,6	3,9	3,8	.
Käteinen ja talletukset	38,2	4,6	4,7	4,7	4,7	4,9	5,8	6,4	6,5	5,5	.
Muut arvopaperit kuin osakkeet	12,5	7,6	1,8	1,1	1,6	0,6	-0,7	-2,5	-3,8	-2,9	.
<i>josta:</i> lyhytaikaiset	1,1	4,9	-27,4	-29,4	-21,0	-21,9	-22,9	-19,3	-24,9	-14,0	.
<i>josta:</i> pitkäaikaiset	11,4	8,0	7,4	6,0	5,1	3,9	2,1	-0,7	-1,4	-1,7	.
Rahasto-osuudet	12,2	5,7	5,6	6,1	6,3	4,7	5,6	7,0	6,7	6,9	.
<i>josta:</i> rahasto-osuudet ilman rahan- markkinarahastojen rahasto-osuuksia	9,6	3,8	3,4	4,3	4,5	3,4	4,4	5,7	6,2	6,5	.
<i>josta:</i> rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	2,6	21,4	21,0	18,1	16,6	12,1	11,8	13,5	9,2	8,4	.
Noteeratut osakkeet	12,6	-0,2	0,6	0,2	0,1	0,2	0,8	1,4	2,5	2,2	.
Vakuutustekninen vastuuvélka	24,5	7,3	7,2	7,1	7,1	6,4	6,3	6,3	6,3	6,5	.
M3⁴⁾		8,0	7,2	7,1	7,1	6,9	8,0	8,5	7,6	7,0	6,3
Ei-rahoitussektorin arvopaperisijoitusten vuotuiset hallussapitoivot ja -tappiot (% BKT:stä)		-8,6	-2,8	-9,7	-8,4	-12,9	-15,8	-5,7	-1,9	-2,6	

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 3.1.

1) Vuoden 2003 viimeisen neljänneksen lopussa. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

2) Lyhytaikaiset rahoitusinvestoinnit sisältävät käteisen ja talletukset (pl. valtion talletukset), lyhytaikaiset velkapaperit (alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään vuoden pituiset velkapaperit) ja rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet. Koska erään eivät sisälly valtion talletukset, lyhyt- ja pitkäaikaisista rahoitusinvestoinneista ei tule yhteensä 100:aa prosenttia. Lukuja tulkittaessa on otettava huomioon, että lyhytaikaisiin rahoitusinvestointeihin sisältyvät sekä lyhyt- että pitkäaikaiset talletukset.

3) Pitkäaikaiset rahoitusinvestoinnit sisältävät pitkäaikaiset velkapaperit (alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli vuoden pituiset velkapaperit), rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, noteeratut osakkeet sekä vakuutus- ja eläkerahastoinstrumentit.

4) Vuosineljänneksen lopussa. Raha-aggregaatti M3 sisältää euroalueen ei-rahallaissektorin (eli yrityssektorin ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten) monetariset saamiset euroalueen rahalaitoksilta ja valtionhallinnolta.

Rahoitustilinpidon tiedot vahvistavat siten, että talouden toimijat alkoivat kesästä 2003 lähtien varovasti siirtää sijoituksiaan lyhytaikaisista instrumenteista pidempiaikaisiin ja riskipitoisempiin instrumentteihin. Erityisesti elpyivät muiden kuin rahalaitosten rahasto-osuuksien (lähinnä osakesidonnaisten joukkolainojen) kysyntä ja sijoittaminen vakuutus tuotteisiin. Ei-rahoitussektorin suorat sijoitukset noteerattuihin osakkeisiin pysyivät sen sijaan vähäisinä, ja ei-rahoitussektori oli velkapapereiden nettomyyjä. Osakemarkkinoiden edelleen elvyttyä ei-rahoitussektorin hallussa olevat arvopaperit tuottivat hallussapitovoittoja.

2.5 RAHAMARKKINAKOROT

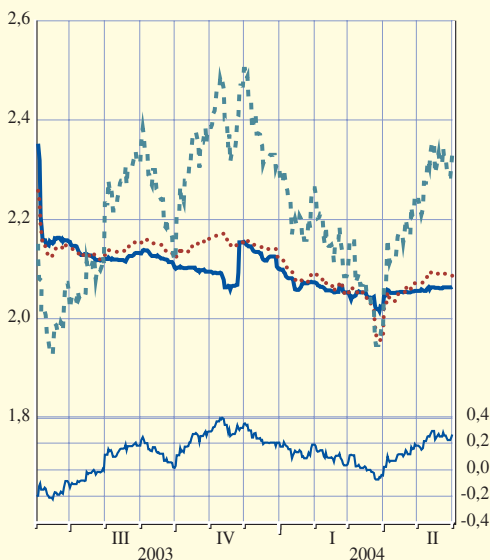
Pitkät rahamarkkinakorot laskivat vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä maaliskuun 2004 loppuun saakka, ja sen jälkeen korot ovat nousseet. Tämän johdosta rahamarkkinoiden tuottokäyrä on jyrkentynyt kolmen viime kuukauden aikana.

Muutaman viime kuukauden aikana lyhyet rahamarkkinakorot ovat pysyneet kutakuinkin muuttomattomina lähellä EKP:n eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden 2,0 prosentin minimitarjouskorkoa (ks. kuvio 14). Pidemmät rahamarkkinakorot ovat nousseet maaliskuun 2004 jälkipuolen aallonpohjastaan. Näin ollen rahamarkkinoiden tuottokäyrä on jyrkentynyt. Kun kahdentoista ja yhden kuukauden euriborkorkojen välinen ero oli maaliskuun loppupuolella negatiivinen, se oli 27 peruspistettä 2.6.2004 (ks. kuvio 14).

Kuvio 14. Rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, prosenttiyksikköinä, päivähavaintoja)

- 1 kk:n euribor (vasen asteikko)
- ... 3 kk:n euribor (vasen asteikko)
- - - 12 kk:n euribor (vasen asteikko)
- 12 kk:n ja 1 kk:n euriborkoron ero (oikea asteikko)

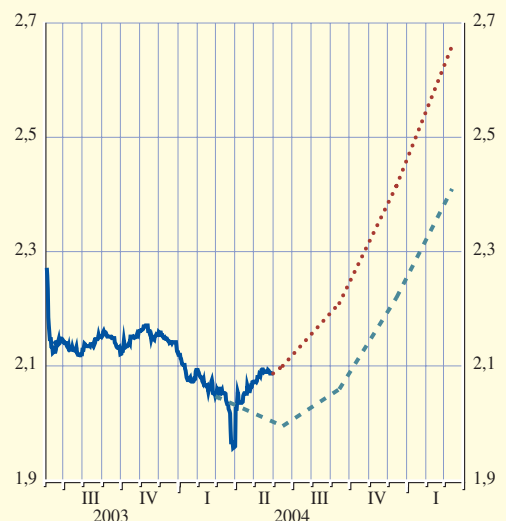

Lähde: Reuters.

Kuvio 15. Kolmen kuukauden korot ja futuurikorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

- 3 kk:n euriborkorko
- ... Futuurikorko 1.6.2004
- - - Futuurikorko 1.3.2004

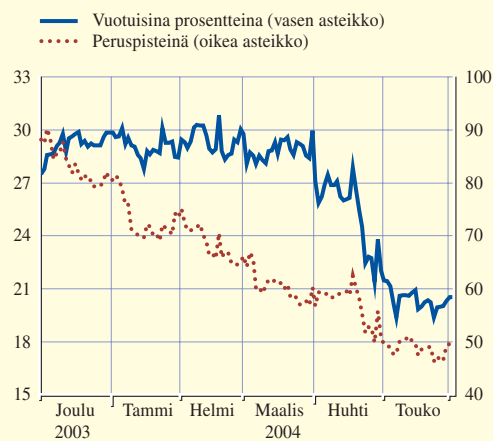

Lähde: Reuters.

Huom. Tänä ja kolmena seuraavana neljänneksenä erääntyvien kolmen kuukauden futuurisopimusten korkoja Liffen noteerausten mukaan.

Kuvio 16. Joulukuussa 2004 erääntyviin kolmen kuukauden euriborfutuureihin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatilitteetti

(vuotuisina prosentteina ja peruspisteinä, päivähavainnot)

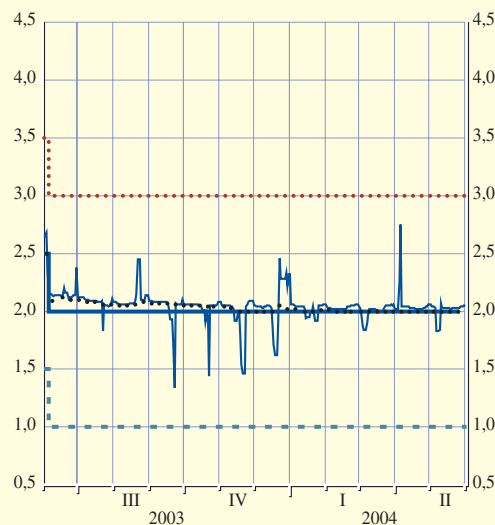
Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Peruspisteinä ilmaistu volatilitteetti on laskettu kertomalla prosentteina ilmaistu implisiittinen volatilitteetti vastaavalla korolla. (Ks. myös kehikko ”Implisiittisen volatilitteetin johtaminen lyhyisiin korkofutuureihin perustuvista optioista” toukokuun 2002 Kuukausikatsauksen sivuilla 13–16.)

Kuvio 17. EKP:n korot ja yön yli -korko

(vuotuinen korko, päivähavainnot)

- Perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko
- Maksuvalmiusluoton korko
- - - - Talletuskorko
- Yön yli -korko (EONIA)
- Perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko

Lähteet: EKP ja Reuters.

Pitkien rahamarkkinakorkojen nousu heijastui myös futuurisopimusten pohjalta johdettujen kolmen kuukauden euriborkorkojen kehitykseen (ks. kuvio 15). Syys- ja joulukuussa 2004 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut korot ovat nousseet viime kuukausina. Kesäkuun 2. päivänä 2004 edellinen oli 2,20 % ja jälkimmäinen 2,40 %. Tämä kehitys viittaa siihen, että markkinaosapuolten odotukset lyhyiden korkojen noususta vuoden 2004 loppupuolella ovat kasvaneet.

Tällä hetkellä markkinaosapuolten epävarmuus lyhyiden korkojen kehityksestä tulevina kuukausina on verrattain vähäistä. Tästä kertoo futuurisopimusten pohjalta johdettujen kolmen kuukauden euriborkorkojen implisiittinen volatilitteetti (ks. kuvio 16).

Suurimman osan aikaa maaliskuun 2004 alusta kesäkuun 2. päivään 2004 eoniakorkona (euro overnight index average) mitattu yön yli -korko oli hieman suurempi kuin eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden 2,0 prosentin minimitarjouskorko (ks. kuvio 17 ja kehikko 3). Kaikissa kolmen viime kuukauden aikana toteutetuissa perusrahoitusoperaatioissa marginaalikorko on ollut sama kuin minimitarjouskorko ja painotettu keskikorko on yleensä ollut yhden peruspisteen sitä korkeampi. Huhti- ja toukokuussa 2004 toteutetuissa kolmessa eurojärjestelmän pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa keskikorko oli hieman pienempi kuin tuolloiset kolmen kuukauden euriborkorot ja myös pienempi kuin vuoden 2003 jälkimmäisellä puolella toteutettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden korot.

Kehikko 3.

LIKVIDITEETTILANNE JA RAHAPOLIITTISET OPERAATIOT 24.1.2004–11.5.2004

Tässä kehitössä tarkastellaan EKP:n likviditeetin hallintaa 9.3., 6.4. ja 11.5.2004 päättyneinä vähimmäisvarantojen pitoajanjaksoina. Ensimmäinen pitoajanjakso, johon sovellettiin alkuvuonna 2004 voimaan tulleita muutoksia rahapolitiikan ohjausjärjestelmässä, oli 6.4.2004 päättyneen pitoajanjakso.¹

Pankkijärjestelmän likviditeettitarpeet

Tarkastelujaksona pankkien likviditeettitarpeet kasvoivat (ks. kuvio A) pääasiassa siksi, että riippumattomien tekijöiden (eli muiden kuin rahapolitiikan välineiden käyttöön liittyvien likviditeettiin vaikuttavien tekijöiden) nettovaikutus oli aiempaa suurempi. Riippumattomat tekijät sitoivat likviditeettiä keskimäärin 147,5 miljardia euroa eli enemmän kuin yhtenäkkään pitoajanjaksona siten vuoden 1999 alun. Likviditeettitarpeiden kasvu liittyi lähinnä siihen, että liikkeessä olevien seteleiden määrä kasvoi edelleen. Pääsääntöisesti aikoihin liikkeessä olevien setelien määrä oli ennätyselliset 441,4 miljardia euroa. Vähimmäisvarantovelvoitteet ja varantovelvoitteen ylittävät talletukset pysyivät kutakuinkin ennallaan. Vähimmäisvarantovelvoitteet kasvoivat 1 miljardin euron verran 9.3. päättyneestä pitoajanjaksosta 11.5. päättyneeseen pitoajanjaksoon. Varantovelvoitteen ylittävien talletusten päivittäinen keskiarvo vaihteli 0,64 miljardin euron tuntumassa.

Likviditeetin tarjonta ja korot

Kasvaneen likviditeetinkysynnän myötä myös avomarkkinaoperaatioiden volyyymiä lisättiin tarkastelujaksona. Vastapuolten tarjouskäyttäytyminen mukautui joustavasti muuttuneeseen ohjausjärjestelmään. Tämä johti siihen, että perusrahoitusoperaatioissa jaetun likviditeetin määrä keskimäärin kaksinkertaistui 9.3.2004 alkaen, jolloin näiden operaatioiden maturiteetti lyheni kahdesta yhteen viikkoon. Joustavaa mukautumista osoitti myös tarjousten selvä keskittyminen, mikä ilmeni perusrahoitusoperaatioiden marginaalikoron ja keskikoron välisen eron pysymisenä erittäin pienenä eli enintään yhden peruspisteen suuruisena tarkastelujakson aikana. Tämän lisäksi vastapuolet mukautivat nopeasti tarjousmääränsä aiempaa suurempiin jaetun likviditeetin määriin. Ensimmäisten kahden maturiteetiltaan viikon pituisen perusrahoitusoperaation jälkeen tarjousten kattamissuhde eli suhde, joka ilmoittaa, kuinka moninkertaisesti tarjousten kokonaismäärä ylittää jaettavan likviditeetin kokonaismäärän, vakaantui suunnilleen 1,25:een. Jälkimmäisessä perusrahoitusoperaatiossa, jossa likviditeetti jaettiin 23.3., normiallokaatio oli ennätysuuret 224,5 miljardia euroa. Vain tässä operaatiossa tarjoukset jäivät hieman normiallokaation mukaista määrää pienemmiksi.

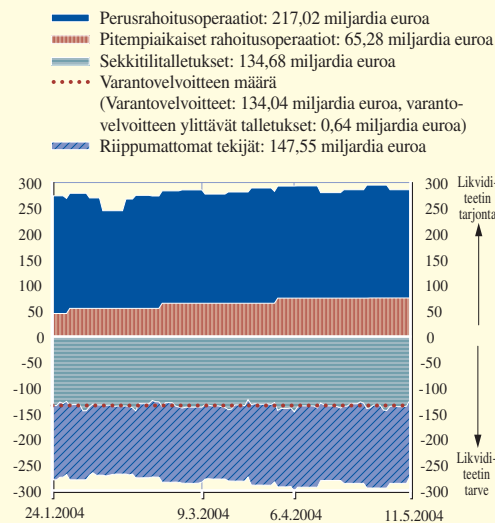
Avoimena olevien pitempiä aikaisten rahoitusoperaatioiden määrä kasvoi tarkastelujaksona 45 miljardista eurosta 75 miljardiin euroon. Tämä johtui EKP:n neuvoston 8.1.2004 tekemästä päätöksestä lisätä jaettavan likviditeetin määrää jokaisessa vuonna 2004 toteutettavassa pitempiä aikaisten operaatioissa 15 miljardista eurosta 25 miljardiin euroon. Päätöstä tehtäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän aiempaa suuremmaksi ennakoitu likviditeetin tarve vuonna 2004.

Pitoajanjaksona, joka päättyi 9.3., eoniakorko oli ensimmäisten viikkojen aikana vaihdellen hieman suurempi kuin minimitarjouskorko eli yli 2,00 prosentin (ks. kuvio B). Perusrahoitusoperaatiossa, joka toteutettiin perjantaina 20.2., syntyi lievä alitarjoustilanne. Tämä liittyi todennäköisesti siihen,

¹ Ks. artikkeli ”Muutoksia eurojärjestelmän rahapolitiikan ohjausjärjestelmään” elokuun 2003 Kuukausikatsauksessa sekä kehitto ”Publication of the benchmark allotment in the main refinancing operations” huhtikuun 2004 Kuukausikatsauksessa.

Kuvio A. Pankkijärjestelmän likviditeettitarpeet ja likviditeetin tarjonta

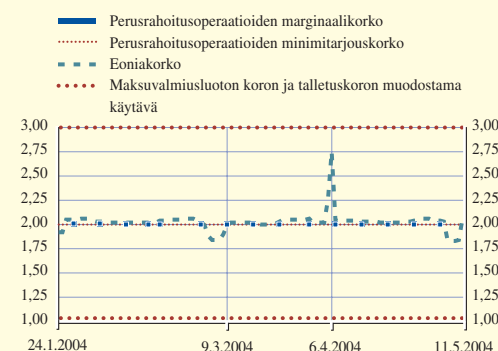
(mrd. euroa, kunkin erän kohdalla mainittu erän päivittäinen keskiarvo koko ajanjaksona)

korkoa korkeampana. Tähän oli kaksi poikkeusta: ensiksikin edellä mainittu 23.3. ilmennyt alitarjoustilanne johti eoniakoron vähäiseen tilapäiseen nousuun. Toiseksi pitoajanjakson viimeisenä päivänä, kun markkinaosapuolet alkoivat havaita likviditeettitilanteen kiristyneen, eoniakorko nousi jyrkästi. Pitoajanjakson viimeisenä päivänä maksuvalmiusluottoa käytettiin nettomääräisesti 8,2 miljardin euron arvosta ja eoniakorko nousi 2,75 prosenttiin.

Kuvio B. Eoniakorko ja EKP:n korot

(päivittäiset korkoprosentit)

Tällaista muutosta ei tapahtunut, joten EKP vähensi likviditeetin määrää 13 miljardia euroa suorittamalla hienosäätöoperaation 11.5. eli pitoajanjakson viimeisenä päivänä. Operaatio tehtiin keräämällä vastapuolilta määräaikaista yön yli -talletuksia. Operaation avulla likviditeettitilanne saatiin jälleen tasapainoiseksi, ja pitoajanjakso päättyi siten, että maksuvalmiusluottoa käytettiin nettomääräisesti vain 0,1 miljardin euron arvosta ja eoniakorko oli 2,07 %.

että operaation toteutuspäivä oli normaalista poikkeava (perusrahoitusoperaatiot toteutetaan yleensä tiistaisin), että rahamarkkinakorot olivat tuolloin hyvin lähellä minimitarjouskorkoa ja että tuon perusrahoitusoperaation normiallokaatio oli aiempaa suurempi. Alitarjoustilanne aiheutti vain vähäisen eli muutaman peruspisteen suuruisen tilapäisen nousun eoniakorkoon. Kun pitoajanjakson viimeinen perusrahoitusoperaatio oli toteutettu, eoniakorko laski 5.3. alimmilleen tarkastelujaksona eli 1,84 prosenttiin, sillä markkinaosapuolet ilmeisesti havaitsivat likviditeettitilanteen olevan löysä. Pitoajanjakson viimeisenä päivänä eli 9.3. eoniakorko kuitenkin nousi 1,99 prosenttiin. Tämä kävi yksiin sen kanssa, että likviditeettitilanne oli tuona päivänä miltei tasapainossa siten, että talletusmahdollisuutta käytettiin nettomääräisesti 2,1 miljardin euron verran.

Seuraavana, 6.4. päättyneenä pitoajanjaksona eoniakorko pysytteli hieman minimitarjous-

Seuraavana pitoajanjaksona EKP jakoi jälleen normiallokaation mukaisen määrän likviditeettiä jokaisessa jakson perusrahoitusoperaatiossa, ja eoniakorko pysyi vakaasti hieman minimitarjouskoron yläpuolella jakson viimeisiin päiviin saakka. Jakson kolmanneksi viimeisenä päivänä eli 7.5. markkinaosapuolet alkoivat diskontata löysää likviditeettitilannetta ja eoniakorko laski 1,83 prosenttiin. Seuraavan kaupantekopäivän aamuna EKP ilmoitti, että sen likviditeettiennusteet viittasivat äärimmäisen epätasapainoiseen likviditeettitilanteeseen ja että se oli valmis korjaamaan tämän epätasapainon seuraavana päivänä toteutettavalla hienosäätöoperaatiolla, ellei tilanne muuttuisi sitä ennen muiden likviditeettihäiriöiden vaikutuksesta.

2.6 JOUKKOLAINAMARKKINAT

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot maailmanmarkkinoilla ovat kasvaneet huomattavasti maaliskuun lopusta. Kasvu näyttää johtuneen maailmantalouden kasvunäkymien kohentumisesta ja viime aikoina myös lisääntyneistä inflaatiohuolista. Markkinoiden implisiittinen volatiliiteetti, jolla mitataan markkinaosapuolten epävarmuutta joukkolainojen tuottojen tulevasta kehityksestä, on muutama viime kuukautena pysynyt euroalueella suurin piirtein ennallaan.

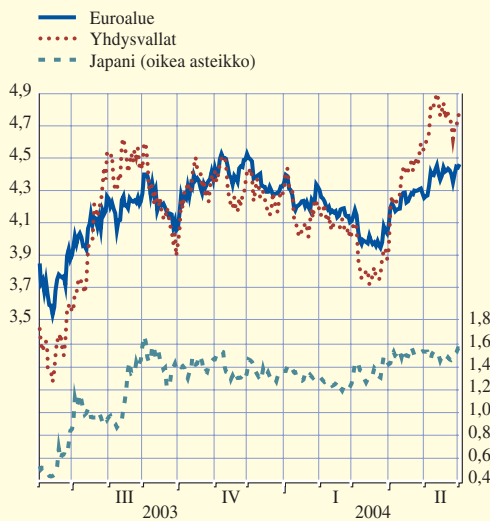
YHDYSVALLAT

Yhdysvalloissa pitkien joukkolainojen tuotot ovat kasvaneet jyrkästi maaliskuun 2004 lopusta, jolloin vuoden 2003 loppupuolella alkanut lasku taittui (ks. kuvio 18). Vuoden 2004 alussa joukkolainojen tuotot heikkenivät, koska huolet Yhdysvaltojen talouden elpymisen kestävydestä kasvoivat muutamien odotettua heikompien työllisyyslukujen takia, jolloin markkinoiden odotukset Yhdysvaltojen tulevasta korkokehityksestä laskivat voimakkaasti. Kun huhtikuun alussa sitä vastoin julkistettiin odotettua parempia tietoja työllisyyden kehityksestä muilla aloilla kuin maataloudessa, lyhyiden korkojen nousuodotukset alkoivat siirtyä joukkolainojen markkinahintoihin.² Tämän jälkeen jouk-

2 Ks. tarkempi analyysi Yhdysvaltojen maatalouden ulkopuolisten työpaikkatilastojen vaikutuksista kehikossa ”The impact of recent employment data releases in the United States on global bond markets” toukokuun 2004 Kuukausikatsauksessa, s. 23–24.

Kuvio 18. Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

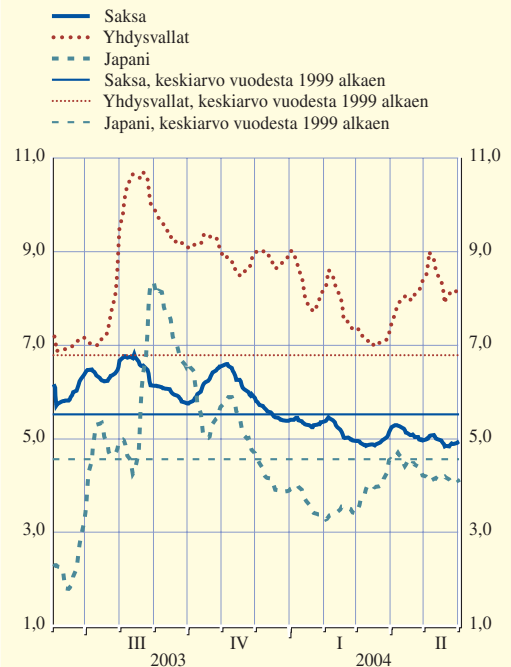

Lähteet: Reuters ja Thomson Financial Datastream.

Huom. Valtion pitkillä lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

Kuvio 19. Joukkolainamarkkinoiden implisiittinen volatiliiteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat Bloombergin määritelmän mukaisesti lähimmän geneerisen futuurisopimuksen implisiittistä volatiliiteettiä vähintään 20 päivää ennen erääntymistä. Näin ollen implisiittisen volatiliiteetin laskemiseksi käytetty erääntymistä lähinnä oleva sopimus vaihdetaan 20 päivää ennen erääntymistä toiseen, erääntymistä seuraavaksi lähinnä olevaan sopimukseen.

kolainojen tuotot Yhdysvalloissa ovat kasvaneet vakaasti, kun markkinoilla on katsottu Yhdysvaltoja koskevien uusien makrotaloustietojen vahvistavan edelleen käsitystä talouden elpymisestä. Myös joukkolainojen reaaliset tuotot valtion indeksisidonnaisten 10 vuoden joukkolainojen tuotoilla mitattuna ovat kasvaneet huomattavasti maaliskuun lopun jälkeen.

Sittemmin toukokuussa 2004 markkinaosapuolet näyttivät huolestuneen aiempaa enemmän Yhdysvaltojen inflaationäkymistä. Tämä johtui mahdollisesti öljyn hinnan noususta. Kymmenen vuoden joukkolainojen nimellinen tuotto kasvoi edelleen ja oli kesäkuun alussa noin 4,8 % eli noin 20 peruspistettä enemmän kuin huhtikuun lopussa. Samaan aikaan 10 vuoden joukkolainojen reaalin tuotto heikkeni hieman ja oli jakson lopussa noin 1,6 %. Tästä syystä 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti – mitataan indeksiin sidotun joukkolainan ja samanpituisen nimelliskorkoisen joukkolainan välisenä tuottoerona – kiihtyi toukokuussa huomattavasti eli noin 25 peruspistettä ja oli 2. kesäkuuta 2,7 %. Markkinaosapuolten epävarmuus joukkolainojen tuottojen tulevasta kehityksestä Yhdysvalloissa, jota mitataan joukkolainamarkkinoiden implisiitisellä volatilitteetilla, on kasvanut kolmen viime kuukauden aikana ja oli 2.6. hieman suurempi kuin vuodesta 1999 lähtien keskimäärin (ks. kuvio 19).

JAPANI

Japanissa valtion pitkien joukkolainojen tuotot kasvoivat maaliskuun alusta huhtikuun loppuun noin 30 peruspistettä. Kasvu sai tukea, kun markkinaosapuolet katsoivat joidenkin julkistettujen makrotaloudslukujen kertovan Japanin taloudellisen toimeliaisuuden vilkastumisesta. Sittemmin toukokuussa kuitenkin huolet öljyn korkean hinnan mahdollisista vaikutuksista Japanin taloudelliseen toimeliaisuuteen sekä epäilykset Japanin vientivetoisen elpymisen kestävydestä ovat kenties estäneet joukkolainojen tuottoja kasvamasta Japanissa muiden keskeisten markkinoiden tahdissa. Kaiken kaikkiaan pitkien joukkolainojen tuotot vaihtelivat toukokuussa vähän ja olivat noin 1,5 %. Näin ollen kesäkuun alussa pitkien joukkolainojen tuotot olivat Japanissa hieman suuremmat kuin vuoden 2003 lopussa.

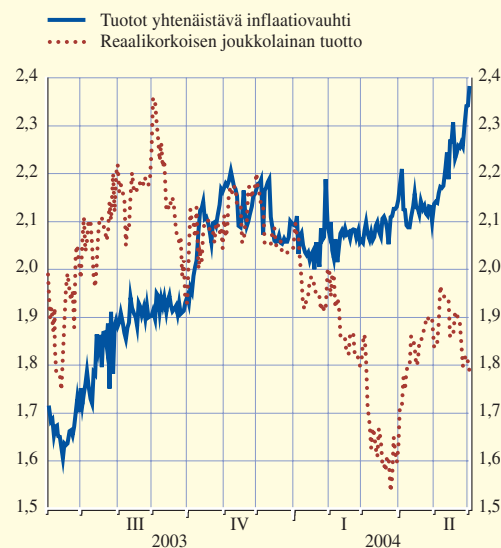
Markkinaosapuolten epävarmuus joukkolainojen tuottojen tulevasta kehityksestä mitattuna joukkolainamarkkinoiden implisiitisellä volatilitteetilla on pysynyt kolmena viime kuukautena suurin piirtein ennallaan. Kesäkuun 2004 alussa se oli hieman vähäisempi kuin tammikuusta 1999 lähtien keskimäärin.

EUROALUE

Euroalueella pitkien joukkolainojen tuotot kehittivät vuoden 2004 ensimmäisinä kuukausina vastaavasti kuin Yhdysvalloissa. Vuoden 2004 alussa joukkolainojen tuotot supistuivat, mutta maaliskuusta lähtien ne ovat kasvaneet huomattavasti, joskin paljon hitaammin kuin Yhdysvalloissa. Tästä syystä euroalueen ja Yhdysvaltojen

Kuvio 20. Euroalueen reaalikorkoisen joukkolainan tuotto ja tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti

(vuotuisina prosentteina, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Reaalikorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun) euroalueen YKHiin sidottujen Ranskan valtion vuonna 2012 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista. Tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhdin laskentamenetelmää selostettiin helmikuun 2002 Kuukausikatsauksen sivulla 16.

välinen pitkien joukkolainojen tuottojen ero kaventui nopeasti ja muuttui huhtikuun alusta lähtien negatiiviseksi. Kesäkuun 2. päivänä se oli noin 30 peruspistettä.

Kuten Yhdysvalloissakin, maaliskuun lopun jälkeen joukkolainojen nimellisten tuottojen kasvua tuki aluksi joukkolainojen reaalisten tuottojen vakaa kasvu mitattuna valtion 10 vuoden indeksidonnaisten (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun euroalueen YKHIin sidottujen) joukkolainojen tuotolla. Kasvu johtui markkinaosapuolten näkemyksestä, että euroalueen talousnäkömät olivat elpyneet asteittain edellisten kuukausien aikana. Pitkien joukkolainojen nimelliset tuotot kasvoivat edelleen huhtikuun lopusta noin 15 peruspistettä kesäkuun 2. päivään, jolloin ne olivat noin 4,5 %. Sitä vastoin joukkolainojen reaaliset tuotot supistuivat hieman samalla jaksolla, joten 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti kiihtyi euroalueella yli 25 peruspistettä ja oli 2.6. noin 2,4 % (ks. kuvio 20). Tämän indikaattorin vaihteluja on kuitenkin tulkittava varoen, koska siihen liittyy monia preemioita, jotka mahdollisesti vääristävät siitä saatavia tietoja. Öljyn hinnan viimeaikainen nousu on saattanut kasvattaa markkinaosapuolten kokemaa epävarmuutta inflaatiokehityksestä ja siten kasvattaa tuotot yhtenäistäviin inflaatiovauhteihin sisältyviä riskipreemioita.

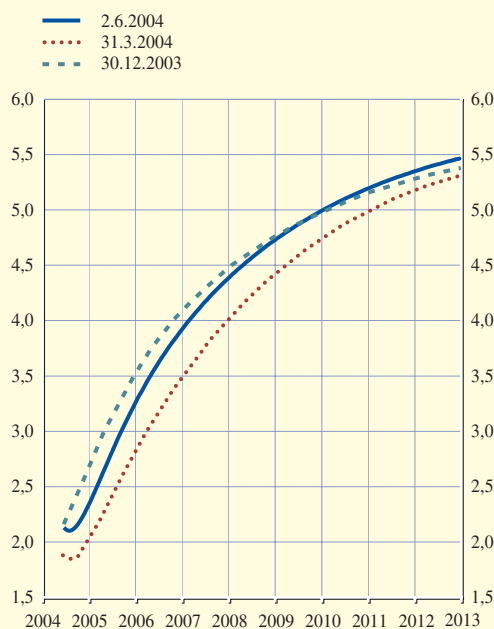
Kehikossa 4 kuvataan hiljattain liikkeeseen laskettuja johdannaisia, jotka perustuvat euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) tulevaan kehitykseen. Näitä uusia instrumentteja voidaan käyttää markkinaosapuolten lyhyen aikavälin inflaatio-odotuksia kuvaavana indikaattorina.

Joukkolainojen nimellisten tuottojen kasvu kolmen viime kuukauden aikana johti tulevia yli yön-korkotuottoja koskevien odotusten kasvuun. Vaikka markkinaosapuolten odotukset tulevasta korkotasosta muutaman seuraavan vuoden aikana ovat kasvaneet maaliskuusta lähtien, odotukset ovat edelleen pienemmät kuin vuoden 2003 lopussa (ks. kuvio 21). Samaan aikaan euroalueen joukkolainamarkkinoiden epävarmuus (mitattuna joukkolainamarkkinoiden implisiittisellä volatilititeetillä) on pysynyt kolmen viime kuukauden aikana lähes ennallaan. Toukokuun lopussa se oli hieman vähäisempää kuin tammikuusta 1999 lähtien keskimäärin.

Rahoitusolot euroalueen yritysten joukkolainamarkkinoilla ovat säilyneet hyvin suotuisina kolmen viime kuukauden aikana. Yritysten joukkolainojen tuottoerot ovat edelleen pienet (ks. kuvio 22). Tämä viittaa siihen, että markkinaosapuolet pitävät luottoriskejä pieninä. Myös luokituslaitosten taipumus alentaa yritysten luottokelpoisuusluokitusta on vähentynyt. Yritysten joukkolainojen tuottoerot, mitattuna euroalueella BBB-luokituksen saaneiden yritysten liikkeeseen laskemien pitkäaikaisen joukkolainojen tuottojen ja vastaavanpituisten valtion joukkolainojen tuottojen erolla, olivat 2.6. pieniä eli noin 90 peruspistettä, joten tilanne oli jokseenkin samanlainen kuin lokakuussa 2003. BBB-luokituksen saaneiden yritysten liikkeeseen laskemien joukkolainojen tuotot olivat niin ikään ennallaan 5,2 prosentissa verrattuna lokakuuhun 2003.

Kuvio 21. Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

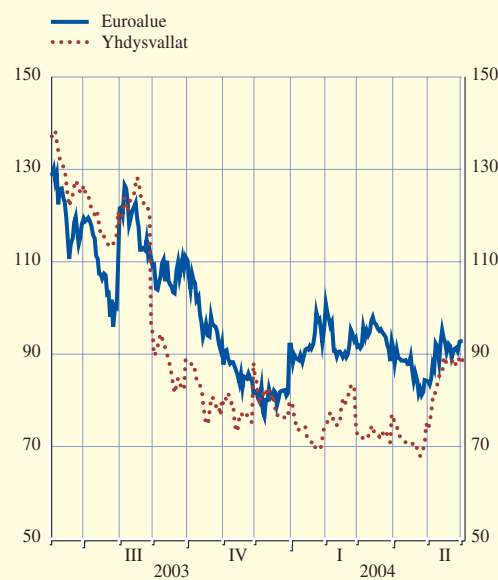

Lähde: EKP:n arvio.

Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

Kuvio 22. Yritysten joukkolainojen tuottoerot euroalueella ja Yhdysvalloissa

(peruspisteinä, päivähavaintoja, BBB-luokitus)

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tuottoerot on laskettu yritysten 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen ja valtion 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen välisenä erona.

Kehikko 4.

JOHDANNAISTEN KÄYTTÖ MARKKINAOSAPUOLTEN LYHYEN AIKAVÄLIN INFLAATIO-ODOTUSTEN ARVIOINNISSA EUROALUEELLA

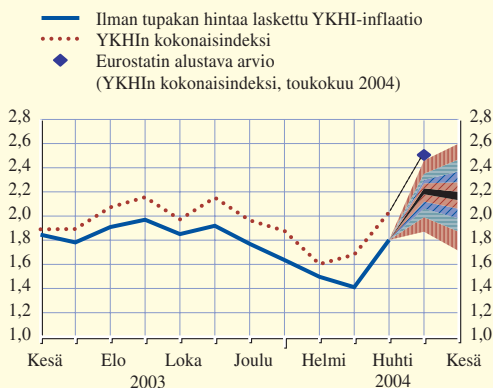
Johdannaisista voidaan saada tärkeää tietoa markkinaosapuolten kokonaistaloudellisista odotuksista. Optioiden hinnoista voidaan saada myös tietoa epävarmuudesta, jota liittyy arvopaperin odotettuun tulevaan keskimääräiseen hintaan.¹ Tässä kehitössä tarkastellaan hiljattain käyttöön otettuja johdannaisia, jotka perustuvat euroalueen inflaatiotilastoihin.

Vuonna 2003 kaksi suurta rahoituslaitosta aloitti kaupankäynnin ilman tupakan hintaa laskettuun euroalueen yhdenmukaistettuun kuluttajahintaindeksiin (YKHI) perustuvilla optioilla. Tätä ennen vastaavanlainen kaupankäynti oli aloitettu optioilla, jotka perustuvat Yhdysvaltojen keskeisiin makrotalouden tilastoihin, kuten ostopäälliköiden ISM-indeksiin tai muiden kuin maatalouteen kuuluvien alojen palkkatietoihin. Inflaatiotilastoihin perustuvat johdannaiset tarjoavat sijoituksissaan huomattavalle inflaatoriskille altistuville sijoittajille muun muassa mahdollisuuden suojautua suoraan tätä riskiä vastaan.

Ilman tupakan hintaa lasketun euroalueen YKHIn tilastoihin perustuvilla johdannaisilla käydään kauppaa kerran kuussa huutokauppaperiaatteella. Johdannaiskauppa perustuu inflaatiouvauhteihin sinä kuukautena, jo-

¹ Ks. johdannaisien ja optioiden yleisestä kuvauksesta toukokuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkeli ”Korkojen ja korkojohdannaisien informaatiosisältö rahapolitiikan kannalta”.

Touko- ja kesäkuun (ilman tupakan hintaa laskettua) YKHI-inflaatiota koskevien markkinaosapuolten odotusten implisiittinen jakauma

Lähteet: Deutsche Bank, Goldman Sachs ja EKP:n laskelmat.
Huom. Kuviossa esitetään (ilman tupakan hintaa laskettua) YKHI-inflaatiovauhtia touko- ja kesäkuussa 2004 koskevien markkinaosapuolten odotusten implisiittinen jakauma 19.5.2004. Tummimpaan vaihteluvälisiin sisältyy keskeisin (todennäköisin) arvio, ja sen todennäköisyys on 10 %. Kunkin seuraavan vaihteluväliparin todennäköisyys on edelleen 10 %, kunnes todennäköisyysjakauma on 90 %. Vaihteluvälit suurenevat mitä kauemmaksi edetään, mikä osoittaa ennusteisiin liittyvän epävarmuuden lisääntymistä.

Toiseksi näihin odotuksiin liittyvä epävarmuus huomioon ottaen voidaan vähemmän todennäköisten inflaatiovauhtien hajonnan suuruuden perusteella arvioida markkinaosapuolten riskinäkemyksiä. Kuten oheisesta kuviossa voidaan nähdä, (tummimman) keskellä olevan vaihteluvälän alapuolella hajonta on suurempaa kuin sen yläpuolella. Näin oli sekä touko- että kesäkuussa 2004. Tämä viittaa siihen, että markkinaosapuolten näkemyksen mukaan todennäköisyys (ilman tupakan hintaa lasketun) YKHI-inflaation hidastumisesta toukokuussa 2004 alle 2,2 prosenttiin on hieman suurempi kuin sen kiihtymisestä yli 2,2 prosenttiin. Kesäkuussa inflaatiovauhdin odotetaan vastaavasti todennäköisemmin hidastuvan alle 2,1 prosenttiin kuin nopeutuvan yli 2,1 prosenttiin.

Näiden (ilman tupakan hintaa laskettua) YKHI-inflaatiota koskevien odotusten perusteella voidaan johtaa myös arvio YKHI:n kokonaisindeksin nousuvauhdista touko-kesäkuussa. Kun oletetaan, että tupakan hinnan vaikutus kokonaisinflaatioon on kahtena huhtikuuta 2004 seuraavana kuukautena sama kuin huhtikuussa, toukokuun 19. päivän huutokauppatulokset näyttäisivät viittaavan siihen, että YKHI:n kokonaisindeksin nousuvauhdin odotettiin kiihtyvän huhtikuun 2,0 prosentista noin 2,4 prosenttiin toukokuussa. Näihin odotuksiin perustuva inflaatiovauhti oli hieman hitaampi kuin YKHI-inflaatiovauhtia toukokuussa 2004 koskeva alustava 2,5 prosentin arvio, jonka Eurostat julkisti 28.5.2004. Vastaavasti markkinaosapuolten kesäkuuta koskevien YKHI-inflaatio-odotusten voidaan laskea 19.5.2004 olleen noin 2,3 %.

Kaiken kaikkiaan näistä vastikään markkinoille tulleista instrumenteista saadaan mielenkiintoista lisätietoa, joka täydentää kyselytietoja markkinaosapuolten erittäin lyhyen aikavälin inflaatio-odotuksista.

na huutokauppa toteutetaan, ja sitä seuraavana kuukautena. Huutokauppa pidetään Eurostatin tuoreimman virallisen euroalueen YKHI-tilastojulkaisun ja kuluvan kuukauden inflaatiovauhtia koskevan jonkin (alustavan) maakohtaisen arvio ensimmäisen julkistamisen välisenä aikana. Näin ollen kaupat perustuvat yksinomaan huutokauppaosapuolten omiin arviointeihin.² Inflaatiojohdannaisten hintojen perusteella kaupankäynnin järjestäjät ilmoittavat ne todennäköisyydet, jotka liittyvät markkinaosapuolten keskeisiin odotuksiin mahdollisista inflaatiovauhteista.

Oheisessa kuviossa esitetään 19.5.2004 pidetyn huutokaupan tulokset. Kaupankäynnin kohteena olivat tuolloin inflaatiojohdannaisten, jotka perustuivat touko- ja kesäkuun 2004 inflaatiovauhteihin.³ Kuviossa voidaan tehdä kolme keskeistä päätelmää.

Ensinnäkin keskeisessä (perus)skenaariossaan markkinaosapuolet odottivat (ilman tupakan hintaa lasketun) YKHI:n vuotuisen muutosvauhdin kiihtyvän huhtikuun 1,8 prosentista merkittävästi eli noin 2,2 prosenttiin toukokuussa ja pysyvän hieman tätä hitaampana kesäkuussa 2004.

2 Eurostatin alustava arvio euroalueen YKHI-inflaatiosta julkistetaan tavallisesti kunkin kuukauden loppuun mennessä. Tuolloin alustavat tiedot ovat saatavissa Saksasta, Italiasta, Belgiasta ja (aivan hiljattain) myös Espanjasta.

3 Näiden johdannaisten kauppa perustuu (ilman tupakan hintaa lasketun) YKHI:n odotettuun tasoon. Selvytyden vuoksi tässä kehikossa tarkastellaan kuitenkin kaupankäynnin järjestäjien ilmoittamista optioiden hinnoista johdettuja vuotuisia inflaatiovauhteja. Lisätietoja osoitteessa www.deutsche-bank.de ja www.gs-com.

2.7 LAINOJEN JA TALLETUSTEN KOROT

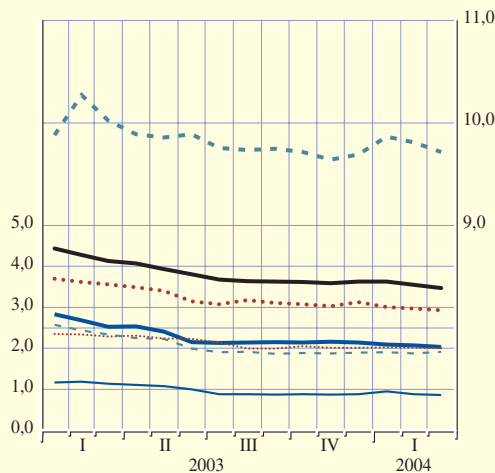
Rahalaitosten myöntämien uusien lyhyiden lainojen korot laskivat hieman kesäkuusta 2003 maaliskuuhun 2004, kun taas pitkät korot nousivat maltillisesti tai pysyivät ennallaan.

Useimmat rahalaitosten myöntämien uusien lainojen korot pysyivät maaliskuussa 2004 lähes ennallaan (ks. kuvio 23). Pidemmällä aikavälillä, kesäkuusta 2003 maaliskuuhun 2004, rahalaitosten myöntämien lyhyiden lainojen korot laskivat jonkin verran rahamarkkinakorkojen kehitystä noudattaen. Kaiken kaikkiaan kotitalouksille myönnettyjen vaihtuvakorkoisten ja enintään yhden vuoden kiinteäkorkoisten asuntolainojen korot laskivat noin 35 peruspistettä. Sekä yrityksille myönnettyjen yli miljoonan euron vaihtuvakorkoisten tai enintään yhden vuoden kiinteäkorkoisten lainojen että kotitalouksien lyhytaikaisten (irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden) säästötalletusten korot laskivat saman jakson aikana noin 20 peruspistettä. Samaan aikaan sekä yritysten yön yli -talletusten että kotitalouksille myönnettyjen tililuottojen korot laskivat noin 15 peruspistettä ja kotitalouksien lyhyiden (enintään vuoden) määräaikaistalletusten korot laskivat noin 10 peruspistettä. Vertailun vuoksi: kolmen kuukauden rahamarkkinakorko laski kesäkuusta 2003 maaliskuuhun 2004 noin 10 peruspistettä.

Kuvio 23. Rahalaitosten lyhyet korot ja lyhyt markkinakorko

(vuotuisina prosentteina, uusien liiketoimintojen korot)

- Kolmen kuukauden rahamarkkinakorko (vasen asteikko)
- Vaihtuvakorkoiset ja koroltaan alun perin enintään vuodeksi sidotut yli miljoonan euron lainat yrityksille (vasen asteikko)
- - - Sekkilotot kotitalouksille (oikea asteikko)
- Yritysten yön yli -talletukset (vasen asteikko)
- Kotitalouksien irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset (vasen asteikko)
- - - Kotitalouksien enintään vuoden määräaikaistalletukset (vasen asteikko)
- Vaihtuvakorkoiset ja koroltaan alun perin enintään vuodeksi sidotut asuntolainat kotitalouksille (vasen asteikko)

Lähde: EKP.

Kuvio 24. Rahalaitosten pitkät korot ja pitkä markkinakorko

(vuotuisina prosentteina, uusien liiketoimintojen korot)

- Valtion viiden vuoden joukkolainojen tuotot
- Koroltaan alun perin yli viideksi vuodeksi sidotut yli miljoonan euron lainat yrityksille
- - - Koroltaan alun perin yli viideksi ja enintään 10 vuodeksi sidotut lainat kotitalouksille

Lähde: EKP.

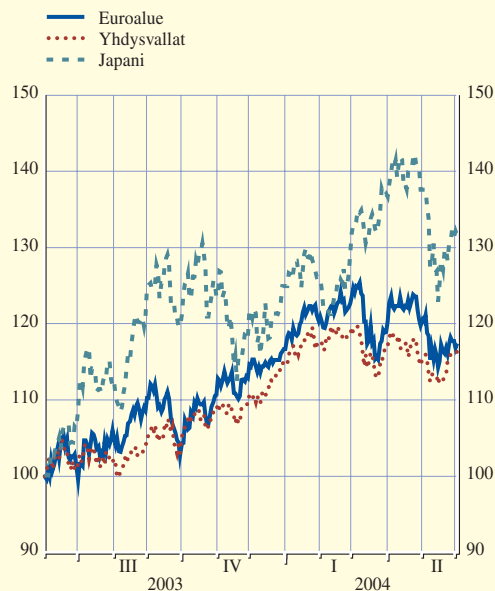
Mitä pitkiin korkoihin tulee, yrityksille myönnettyjen yli miljoonan euron suuruisten, vähintään viiden vuoden korkoihin sidotut lainojen korot pysyivät maaliskuussa 2004 kutakuinkin ennallaan, kun taas yli viiden mutta korkeintaan kymmenen vuoden korkoihin sidotut kotitalouksien asuntolainojen korot laskivat hieman (ks. kuvio 24). Kesäkuusta 2003 maaliskuuhun 2004 yli viiden mutta korkeintaan kymmenen vuoden korkoihin sidotut kotitalouksien asuntolainojen korot pysyivät lähes ennallaan, kun taas yrityksille myönnettyjen yli miljoonan euron suuruisten, vähintään viiden vuoden korkoihin sidotut lainojen korot nousivat noin 20 peruspistettä. Kuvio 24 osoittaa, että rahalaitosten pitkien korkojen muutokset olivat maltillisempia kuin vastaavien markkinakorkojen. Vastaava ilmiö on havaittu aikaisemminkin.

2.8 OSAKEMARKKINAT

Osakkeiden hinnat laskivat hieman suurimmissa talouksissa maaliskuun alusta kesäkuun alkuun. Tämä johtuu osittain pitkien korkojen nousun vaikutuksesta. Lisäksi huolet öljyn korkeasta hinnasta vaikuttivat epädullisesti osakkeiden hintoihin, kun taas odotettua paremmat talousluvut vaikuttivat niihin myönteisesti.

Kuvio 25. Osakeindeksit

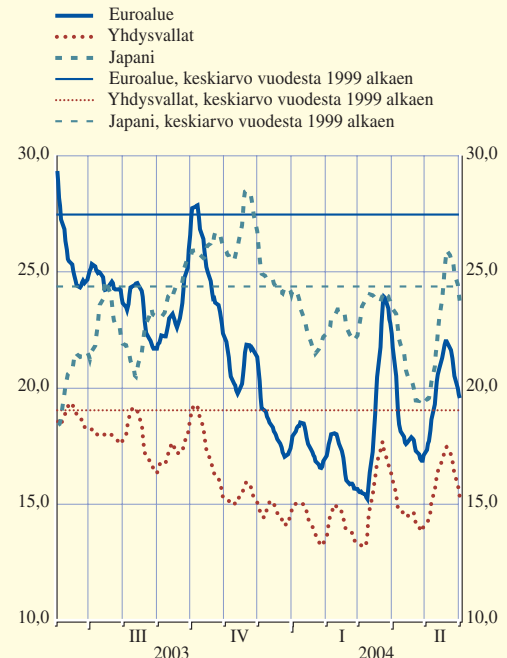
(1.6.2003 = 100, päivähavainnot)

Lähde: Reuters.
 Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Kuvio 26. Osakekurssien implisiittinen volatilitiitti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.
 Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden prosentteina laskettujen hinnannuutosten keskihajontaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatilitiittiä kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

YHDYSVALLAT

Yhdysvalloissa osakemarkkinoiden volatilitiitti kasvoi ja osakkeiden hinnat kaiken kaikkiaan las-
kivat maaliskuun alusta kesäkuun alkuun, joten suurimman osan vuotta 2003 ja vuoden 2004 alun
kestänyt nousu on taittunut (ks. kuvio 25). Yhtäältä yritysten kannattavuuden kohentumiseen viit-
taavat merkit, kuten odotettua paremmat tulokset ja markkinoiden myönteinen käsitys julkistetuista
makrotaloudellisista tiedoista, ovat tukeneet osakkeiden hintoja Yhdysvalloissa. Toisaalta korkojen
jyrkkä nousu Yhdysvalloissa on synnyttänyt osakkeiden hintoihin kohdistuvaa laskupainetta, koska
korot ovat keskeisessä asemassa, kun määritetään osakesijoitusten tuottoja ennustettaessa käytettäviä
diskonttaustekijöitä. Lisäksi markkinoiden yleisessä laskusuuntauksessa on saattanut näkyä sijoitta-
jien huoli öljyn hinnan nousun taloudellisista vaikutuksista. Myös osakemarkkinoiden epävarmuu-
den kasvu on saattanut myötävaikuttaa hintojen laskuun. Standard & Poor's 500 -indeksiin perustu-
vista optiosopimuksista johdettu implisiittinen volatilitiitti kasvoi helmikuun lopusta 2 prosenttiyk-
sikköä kesäkuun 2. päivään, jolloin se oli 15 %. Tämä on kuitenkin vähemmän kuin vuodesta 1999
lähtien keskimäärin (ks. kuvio 26). Viimeisimmällä tarkastelujaksolla huhtikuun lopusta kesäkuun
2. päivään laaja Standard & Poor's 500 -indeksi nousi 1,5 % ja teknologiapainotteinen Nasdaq Com-
posite -indeksi nousi 2 %.

JAPANI

Japanissa osakkeiden hinnat pysyivät kutakuinkin ennallaan maaliskuun alusta kesäkuun alkuun,
joskin markkinoiden volatilitiitti on ollut suurta. Tätä ennen osakkeiden hinnat nousivat Japanissa
huomattavasti vuoden 2003 puolivälistä vuoden 2004 alkuun, kun markkinaosapuolten optimismi
talouden näkymistä kasvoi. Noususuuntaus kuitenkin tyrehtyi, kun sijoittajat ilmeisesti huolestuivat
pitkien korkojen noususta ympäri maailmaa. Huhtikuun lopusta lähtien Nikkei 225 -indeksi laski
kesäkuun 2. päivään 4 %. Japanin osakemarkkinoihin liittyvää epävarmuutta mittaava implisiittinen
volatilitiitti oli tuolloin 23 % eli jonkin verran pienempi kuin vuodesta 1999 lähtien keskimäärin.

EUROALUE

Euroalueella osakkeiden hinnat laskivat maaliskuun alusta kesäkuun alkuun. Lasku selittyi osittain
osakemarkkinoiden volatilitiitin selvällä kasvulla. Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksiin perustuvista
optiosopimuksista johdettu implisiittinen volatilitiitti kasvoi tuona aikana ja oli 2. kesäkuuta
20 %. Tämä on kuitenkin vähemmän kuin vuodesta 1999 lähtien keskimäärin (ks. kuvio 26). Lisäk-
si markkinoiden näkemykset globaaleista tekijöistä, kuten korkeasta öljyn hinnasta, laskivat osaltaan
edelleen osakkeiden hintoja. Sitä vastoin monet tekijät, kuten yritysten toteutuneiden tulosten kasvu
ja analyytikkojen kohentuneet lyhyen aikavälin odotukset eurooppalaisten yritysten tuloksista, vai-
kuttivat kehitykseen myönteisesti. Viimeisimmällä tarkastelujaksolla huhtikuun lopusta kesäkuun 2.
päivään osakkeiden hinnat Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattuna laskivat noin 2 %.

Sektorikohtaisessa tarkastelussa osakkeiden hinnat laskivat kahdeksalla kymmenestä Dow Jones
Euro Stoxx -indeksiin kuuluvasta talouden sektorista helmikuun lopusta kesäkuun 2. päivään (ks.
taulukko 6). Vuoden alussa jyrkästi nousseiden teknologia- ja televiestintäsektorien osakkeiden
hinnat laskivat eniten.

Taulukko 6. Hintojen muutokset ja vaihtelut Dow Jones Euro Stoxxin toimialakohtaisissa indekseissä

(hintojen muutokset prosentteina ajanjakson lopun hinnoista; hintojen vaihtelut vuotuisina prosentteina)

	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykliset)	Kulutus- tavarat (ei-sykliset)	Energia	Rahoitus	Terveydenhoito	Teollisuus	Tekniikka	Tele- viestintä	Perus- palvelut	Euro Stoxx
Toimialan osuus yhteinelasketusta markkina-arvosta (kauden lopun tietoja)	5,0	11,7	7,4	11,8	28,8	4,6	9,0	6,4	8,4	6,9	100,0
Hintojen muutokset (kauden lopun tietoja)											
I/2003	-19,6	-15,8	-16,0	-12,9	-14,9	-16,4	-9,0	-9,4	-4,1	-7,8	-12,9
II/2003	18,0	21,1	7,6	10,3	25,4	15,3	15,6	19,0	17,7	16,8	18,2
III/2003	4,4	4,4	5,1	-2,9	0,5	-2,1	6,2	5,9	-3,1	-3,6	1,1
IV/2003	15,5	13,7	2,1	12,0	16,8	13,2	13,6	12,6	13,1	15,1	13,5
I/2004	-4,7	0,6	2,7	0,4	-0,9	11,6	1,3	10,1	4,0	7,2	1,9
Huhtikuu	5,0	3,2	0,9	3,8	1,3	3,5	2,6	-15,9	0,2	1,4	0,7
Toukokuu	-2,1	-1,8	0,4	-0,3	-2,4	2,3	-2,9	-1,2	-4,5	-0,3	-1,7
Helmikuun loppu – 2.6.2004	-0,8	-2,8	-3,6	5,0	-6,1	8,6	-3,2	-2,0	-8,6	-0,2	-4,3
Hintojen vaihtelut (kauden keskiarvoja)											
I/2003	36,1	37,2	29,2	31,2	38,8	35,4	24,8	43,0	34,1	32,5	32,5
II/2003	24,8	28,0	19,8	22,8	26,8	25,4	18,0	35,3	21,5	20,8	23,0
III/2003	23,3	19,9	12,1	18,3	18,6	17,8	15,1	33,4	14,7	13,5	16,6
IV/2003	17,5	17,5	11,6	13,9	14,5	17,2	12,8	23,9	13,2	11,2	14,0
I/2004	15,2	18,4	12,5	16,6	15,6	16,4	15,3	26,9	18,3	14,3	14,3
Huhtikuu	14,3	15,0	11,3	15,0	14,2	20,6	15,1	40,6	11,8	13,1	13,3
Toukokuu	21,7	22,4	13,5	15,8	20,7	15,2	20,4	29,5	19,8	16,2	18,4
Helmikuun loppu – 2.6.2004	18,6	20,8	13,4	16,4	18,3	17,2	18,6	33,1	17,9	15,9	16,9

Lähteet: Stoxx ja EKP:n laskelmat.

Huom. Hintojen vaihtelut on laskettu jakson päivittäisten indeksimuutosten vuositasolle korotettuna keskihajontana. Toimialakohtaiset indeksit esitetään tilasto-osassa.

3 HINNAT JA KUSTANNUKSET

Eurostatin alustavan arvion mukaan euroalueen YKHI-inflaatio on nopeutunut huomattavasti viime kuukausina. YKHI-inflaatio oli toukokuussa 2,5 %, kun se oli ollut helmikuussa 1,6 %. Tämä johtuu osittain energian hintaan liittyvästä vertailuajankohdan vaikutuksesta, joka nopeutti odotetusti vuotuista inflaatiövauhtia. Myös öljyn hinnan viimeaikainen huomattava nousu sekä tupakkaveron korotukset ovat kiihdyttäneet inflaatiota. Nämä tekijät yhdessä muiden raaka-aineiden kuin öljyn hintojen nousun kanssa ovat myös aiheuttaneet hintojen nousupaineita tuotantoketjun alkuvaiheessa. Äskettäin julkistettujen, vuoden 2004 ensimmäisen neljänneksen työvoimakustannuksia kuvaavien tietojen mukaan palkkojen nousu euroalueella näyttää vakiintuneen 2–2½ prosenttiin. Energian hinnan kehitys saattaa nopeuttaa edelleen inflaatiota lyhyellä aikavälillä, ja inflaatiövauhti pysyttelee todennäköisesti yli 2 prosentissa pidemmän aikaa kuin vain muutama kuukausi sitten odotettiin. Maltillisten kotimaisten hintapaineiden vuoksi inflaatiövauhti kuitenkin hidastunee alle 2 prosenttiin vuonna 2005, mikäli raaka-aineiden hinnat eivät nouse edelleen.

3.1 KULUTTAJAHINNAT

ALUSTAVA ARVIO TOUKOKUUN 2004 HINTAKEHITYKSESTÄ

Eurostatin alustavan arvion mukaan euroalueen YKHI-inflaatio nopeutui 2,5 prosenttiin toukokuussa 2004 (ks. taulukko 7). Vaikka YKHI:n yksittäisten erien kehityksestä toukokuussa ei ole vielä saatavissa tietoja, inflaation kiihtymiseen on todennäköisesti vaikuttanut eniten energian hinnan kehitys. Tämä johtuu osittain siitä, että vuodentakainen energian hinnan lasku ei enää vaikuta vuotuisen vertailuun, mutta myös öljyn hinnan viimeaikaisesta noususta. Arvioon liittyy tavalliseen tapaan kuitenkin jonkin verran epävarmuustekijöitä, koska käytettävissä olevat tiedot eivät ole lopullisia.

YKHI-INFLAATIO HUHTIKUUSSA 2004

Huhtikuussa 2004 euroalueen inflaatio nopeutui 2,0 prosenttiin, kun se oli ollut 1,7 % maaliskuussa, mikä johtui pääasiassa energian hinnan kehityksestä (ks. kuvio 27). Samanaikaisesti ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHI:n vuotuinen muutosvauhti pysyi ennallaan eli 2,1 prosentissa.

Taulukko 7. Hintakehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

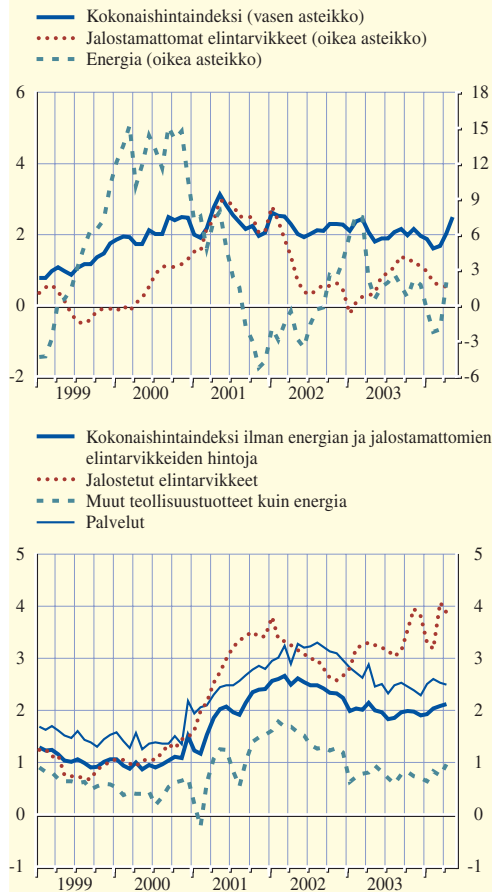
	2002	2003	2003 Joulu	2004 Tammi	2004 Helmi	2004 Maalis	2004 Huhti	2004 Touko
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät								
Kokonaisindeksi ¹⁾	2,3	2,1	2,0	1,9	1,6	1,7	2,0	2,5
Energia	-0,6	3,0	1,8	-0,4	-2,2	-2,0	2,0	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	3,1	2,1	3,2	2,9	1,9	1,7	1,6	.
Jalostetut elintarvikkeet	3,1	3,3	3,8	3,3	3,2	4,1	3,9	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	1,5	0,8	0,7	0,6	0,8	0,7	1,0	.
Palvelut	3,1	2,5	2,3	2,5	2,6	2,5	2,5	.
Muut hintaindeksit								
Teollisuuden tuottajahinnat	-0,1	1,6	1,0	0,3	0,0	0,4	1,4	.
Öljyn hinta (euroa/barreli)	26,5	25,1	24,0	24,2	24,1	26,7	27,6	30,9
Muiden raaka-aineiden hinnat	-0,9	-4,5	-0,2	5,1	7,2	17,2	19,7	21,1

Lähteet: Eurostat, Thomson Financial Datastream ja HWWA.

1) Toukokuun 2004 YKHI-inflaatioluku perustuu Eurostatin alustavaan arvioon.

Kuvio 27. Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

liskuussa oli ollut 0,7 %. Nousuvauhdin viimeaikainen nopeutuminen näyttää johtuvan pääasiassa vain tiettyjen erien maakohtaisista kertaluonteisista muutoksista. Lääkevalmisteiden hinnat nousivat huomattavasti huhtikuussa kuukausitasolla, mikä oli seurausta Saksan terveydenhuoltojärjestelmän uudistusten täytäntöönpanon jatkumisesta. Vaatteiden hintojen huomattavat kausiluonteiset muutokset vaikuttivat inflaatiovauhtiin Ranskassa ja Espanjassa. Kausivaihtelujen tavallista suurempi volatilitiitti on nyt jatkunut jo jonkin aikaa, mikä on vaikeuttanut YKHI:n erien ja alajerien vuotuisten muutosvauhtien arviointia (ks. kehikko 5). Näin ollen muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen viimeaikaista kehitystä ei tulisi tulkita tämän erän muutosvauhdin nopeutumisena, sillä ne hyötynevät vielä euron viimeaikaisesta vahvistumisesta. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui hieman huhtikuussa nopeuduttuaan huomattavasti maaliskuussa tupakkaveron korotusten vuoksi. Palvelujen hintojen nousuvauhti pysyi ennallaan huhtikuussa eli 2,5 prosentissa. Nousuvauhtiin vaikuttivat edelleen huomattavasti hallinnollisesti säänneltyjen hintojen korotukset tämän vuoden alussa.

Energian hinnan vuotuinen muutosvauhti nopeutui huomattavasti eli 2,0 prosenttiin huhtikuussa maaliskuun $-2,0$ prosentista. Tämä johtuu lähinnä vertailuajankohdan vaikutuksesta, joka liittyy Irakin sotaan seuranneeseen energian hinnan laskuun vuosi sitten. Energian hinnan vuotuista muutosvauhtia nopeutti myös energian hinnan nousu kuukausitasolla huhtikuussa 2004, mikä johtui tämän vuoden helmikuussa alkaneesta öljyn hinnan huomattavasta noususta. Tämän seurauksena energian hinta nopeutti YKHI-inflaatiota tänä vuonna ensimmäisen kerran huhtikuussa. Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui vain hieman huhtikuussa, aivan kuten maaliskuussakin, mikä viittaa siihen, että viimekesäisen lämpöaallon vaikutukset ovat lähes hävinneet. Viimekesäisen lämpöaallon aiheuttamilla häiriöillä oli kaiken kaikkiaan pidempiaikaiset vaikutukset kuin useimmilla euroalueella viime vuosina koe- tuilla säiden aiheuttamilla häiriöillä. Esimerkiksi vuodenvaihteen 2001–2002 ankarien sääolojen vaikutukset vaimenivat lähes täysin noin neljän kuukauden kuluessa, toisin kuin kesän 2003 sääolojen aiheuttamien häiriöiden vaikutukset, jotka olivat ohi noin kahdeksassa kuukaudessa.

Ilman energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintoja lasketun YKHI:n vuotuinen muutosvauhti pysyi huhtikuussa muuttumattomana eli 2,1 prosentissa. Tässä ei kuitenkaan näy alajerien vastakkainen kehityskulku. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen nousuvauhti oli huhtikuussa 1,0 %, kun se maaliskuussa oli ollut 0,7 %.

Kehikko 5.

EUROALUEEN YKHI-INFLAATION KAUSIVAIHTELU JA VOLATILITEETTI

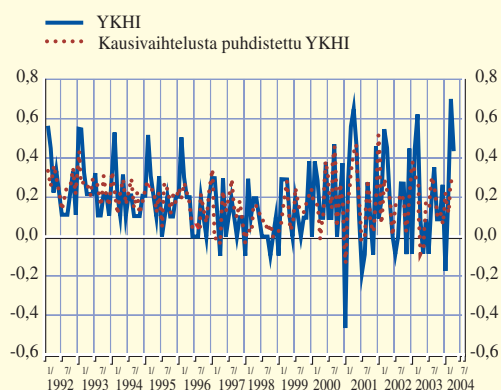
Vuotuisen YKHI-inflaatiovauhtiin ei vaikuta kausivaihtelu, jos se vain on vakaata. Satunnainen vaihtelu sekä kausivaihtelun muutokset vaikuttavat kuitenkin myös vuotuisen muutosvauhdin kehitykseen. Tämän vuoksi on oleellisen tärkeää ymmärtää YKHIin sisältyvien tavaroiden ja palvelujen hintojen kausivaihtelua esimerkiksi arvioitaessa sitä, onko YKHI-inflaation vuotuisen nousuvauhdin nopeutuminen merkki inflaatiopaineiden lisääntymisestä vai vain seurausta satunnaisesta vaihtelusta tai kausivaihtelun muutoksista. Tässä kehitössä tarkastellaan erityisesti YKHI-inflaation kausivaihtelua sekä aiempaa voimakkaampaa volatiliteettiä viime vuosina. Näitä selittää osittain YKHIin joidenkin erien tavallista voimakkaampi kausivaihtelu.

YKHI-inflaation vuotuisen muutosvauhdin tarkastelua on joskus hyvä täydentää tarkastelemalla myös YKHIin lyhyen aikavälin kehitystä. Tärkein syy tähän on se, että kunakin kuukautena mitattu vuotuinen inflaatiovauhti kuvastaa hintojen kehitystä 12 kuukauden aikana. Siten vuotuisen inflaatiovauhdin muutoksiin saattaa vaikuttaa viimeaikaisen hintakehityksen lisäksi ns. vertailuajankohdan vaikutus. Inflaatiovauhdin muutoksia vuotta lyhyempinä jaksoina on tarkasteltava kausivaihtelusta puhdistettujen aikasarjojen perusteella. Kausivaihtelusta puhdistetun aikasarjan laatu riippuu kuitenkin siitä, kuinka säännöllisiä ja vakaita kausivaihtelut ovat ajan mittaan, sillä kausipuhdistuksella voidaan oikaista ainoastaan sellaisia aikasarjoissa ilmeneviä muutoksia, joita on joka vuosi samaan aikaan ja jotka ovat melko samansuuruisia.

Kuukausikatsauksessa esitetty EKP:n analyysi hintojen kehityksestä keskittyy yleensä koko YKHIä ja sen viittä pääerää (energia, jalostamattomat elintarvikkeet, jalostetut elintarvikkeet, palvelut sekä muut teollisuustuotteet kuin energia) koskeviin tietoihin. Lyhyen aikavälin hintakehityksen analysoimiseksi EKP laskee säännöllisesti myös kausivaihtelusta puhdistetun euroalueen YKHIin (ks. tilasto-osan taulukko 5.1). Kausivaihtelusta puhdistettu YKHI koostuu laskemalla yhteen jalostettuja ja jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa sekä palveluja koskevat kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat sekä energiaa koskeva kausipuhdistamaton aikasarja, sillä energiaerässä ei ole voitu havaita selkeää kausivaihtelua.

Kuvio A. YKHIin ja kausivaihtelusta puhdistetun YKHIin kuukausittainen muutosvauhti

(kuukausittainen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tiedot vuotta 1996 edeltävältä ajalta ovat yhdenmukais-tamattomiin kansallisiin kuluttajahintaindeksihin perustuvia arvioita.

Kuviossa A esitetään euroalueen YKHIin kokonaisindeksin kausivaihtelusta puhdistamattomien ja puhdistettujen kuukausittaisten muutosten kehitys. Kuviosta käy ilmi, että kausivaihtelu alkuperäisessä aikasarjassa on voimistunut selvästi vuoden 2001 alusta lähtien. Tämän tavallista suuremman volatiliteetin suuruusluokan arvioinnin helpottamiseksi oheisessa taulukossa esitetään vuotuisen inflaatiovauhdin kausivaihteluista puhdistamattomien ja puhdistettujen kuukausittaisten muutosten keskihajonta eri ajanjaksoina vuodesta 1996 lähtien. Keskihajonta on käyttökelpoinen inflaatiovauhdin pit-

Euroalueen YKHI:n erien kuukausittaisen muutosvauhdin keskihajonta

(kausivaihtelusta puhdistettu aikasarja suluissa)

	Paino vuonna 2004	Keskihajonta (prosenttiyksikköä)	Keskihajonta (prosenttiyksikköä)
YKHI	100	0,14 (0,09)	0,25 (0,14)
Energia	8,1	0,83 (-)	1,43 (-)
Jalostamattomat elintarvikkeet	7,7	0,74 (0,41)	0,86 (0,58)
Jalostetut elintarvikkeet	11,8	0,12 (0,09)	0,23 (0,19)
Muut teollisuustuotteet kuin energia	31,0	0,26 (0,06)	0,69 (0,12)
Palvelut	41,3	0,28 (0,09)	0,37 (0,12)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

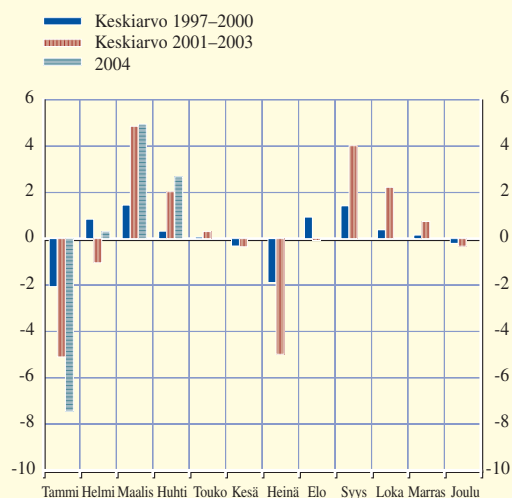
kän aikavälin vaihtelua kuvaava mittari, sillä siihen sisältyy yksittäisen kuukausittaisen muutoksen keskimääräinen poikkeama keskimääräisestä muutosvauhdista tarkasteltavana ajanjaksona. Vuonna 2001 tapahtunut muutos näkyy myös sekä alkuperäisen että kausivaihtelusta puhdistetun aikasarjan keskihajonnan suurenemisena vuodesta 2001 lähtien.

YKHI:n erien analysointi näyttää viittaavan siihen, että YKHI-inflaation tavallista suurempaa volatiliteettia viime vuosina voidaan selittää kahden tekijän avulla. Ensiksikin kehitykseen ovat vaikuttaneet merkittävästi YKHI:n herkästi vaihtelevien erien – erityisesti energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden – hintojen muutokset viime vuosina. Muutokset ovat osittain seurausta erilaisista lihan, hedelmien ja vihannesten hintoihin sekä öljyn hintaan vaikuttaneista häiriöistä (ks. myös syyskuun 2003 Kuukausikatsauksen kehikko ”YKHI-inflaation lyhytaikaista vaihtelua aiheuttavat tekijät”). Toiseksi tilastolliset tekijät sekä välillisen verotuksen ja hallinnollisesti säänneltyjen hintojen muutokset ovat saattaneet aiheuttaa YKHI:n joidenkin erien tavallista merkittävämpää kausivaihtelua. Tässä yhteydessä voidaan ottaa esille ainakin seuraavat neljä tekijää:

- Eräät maat, kuten Italia ja Espanja, ovat vuoden 2001 alusta lähtien sisällyttäneet alennusmyyntihinnat YKHI-indeksiin. Tällä tekijällä on eniten vaikutusta muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintoihin, koska tämän YKHI:n erän kausivaihteluun vaikuttavat pääasiassa vaatteiden ja kenkien hinnat, joita yleensä lasketaan huomattavasti kausialennusmyynneissä. Tämän metodologisen muutoksen lisäksi vaikuttaa siltä, että vuodesta 2001 lähtien kausialennusmyynnit ovat useissa euroalueen maissa tulleet aiempaa mittavimmiksi. Tuotteiden hinnanalennukset ovat olleet aiempaa tuntuvampia, ja niitä on seuraavina kuukausina seurannut aiempaa suurempi hinnankorotus. Esimerkiksi maaliskuussa 2004 vaatteiden ja kenkien hintojen kuukausittainen nousuvauhti oli 4,9 %. Tämä vastaa muutosvauhdin kehitystä viime vuosina, mutta on huomattavasti suurempi kuin pitkän aikavälin muutosvauhti vuosina 1997–2000 (ks. kuvio B). Kuluvan vuoden aikana

Kuvio B. Vaatteiden ja kenkien hinnat

(kuukausittainen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

on uuden kausivaihtelun mukaisesti todennäköisesti odotettavissa merkittäviä hinnanalennuksia heinäkuussa ja merkittäviä hintojen korotuksia syyskuussa.

- Vuonna 2000 eräät maat ottivat YKHI-indeksin laskennassa käyttöön uuden valmistatkojen hintojen mittaamisen menetelmän. Esimerkiksi Saksan YKHI:ssä uusi menetelmä aiheutti sen, että joululomien ajaksi varattujen matkojen hinnat vaikuttivat indeksiin joulukuussa. Tämä on vaikuttanut palvelujen hintaerän kausivaihteluun.
- Välillisten verojen ja tupakan hintojen korotukset ovat viime vuosina aiheuttaneet tupakan hintaan tavanomaista huomattavampia muutoksia. Tämä on vaikuttanut jalostettujen elintarvikkeiden hintaerän kausivaihteluun, sillä hintojen muutos on ollut huomattavaa tammikuussa, jolloin välillisen verotuksen muutokset yleensä tulevat voimaan.
- Hallinnollisesti säänneltyjen hintojen vaikutus euroalueen YKHIin on lisääntynyt viime vuosina (ks. esimerkiksi tammikuun 2004 Kuukausikatsauksen kehikko ”The impact of development in indirect taxes and administered prices on inflation”). Hallinnollisesti säännellyt hinnat muuttuvat usein tammikuussa, mikä on myös saattanut vaikuttaa kausivaihtelun muutoksiin.

Kaiken kaikkiaan yllä mainittujen tekijöiden yhteisvaikutus on lisännyt YKHIin kausivaihtelua viime vuosina. Kausivaihtelun muutokset viittaavat siihen, että YKHIin vuotuista muutosvauhtia ja kausivaihteluista puhdistettuja tietoja on analysoitava varoen erityisesti silloin, kun kausivaihtelussa tapahtuu muutos.

3.2 TEOLLISUUDEN TUOTTAJAHINNAT

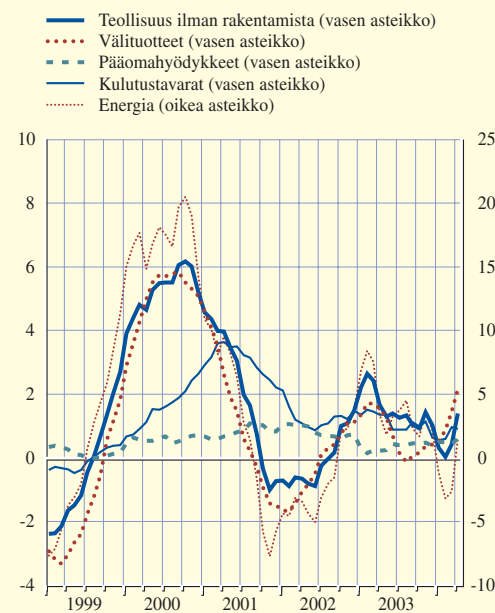
Öljyn ja muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen huomattava nousu aiheuttaa tällä hetkellä nousupaineita euroalueen tuottajahintoihin (ks. kuvio 28). Ilman rakentamista lasketun teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui edelleen eli 1,4 prosenttiin huhtikuussa oltuaan 0,4 maaliskuussa.

Muutosvauhdin nopeutumiseen vaikutti pääasiassa energiateollisuuden tuottajahintojen vuotuisen muutosvauhdin nopeutuminen edelleen. Tämä johtui osittain näiden hintojen matalasta tasosta samaan aikaan viime vuonna, jolloin öljyn hinta laski huomattavasti. Energiateollisuuden tuottajahintojen vuotuisen muutosvauhdin nopeutumiseen on kuitenkin vaikuttanut myös öljyn euromääräisen hinnan nousu helmikuun 2004 alusta alkaen.

Useimpien tuottajahintojen vuotuiset muutosvauhdit nopeutuivat huhtikuussa. Myös ilman energiaa ja rakentamista lasketun teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti nopeu-

Kuvio 28. Teollisuuden tuottajahinnat eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Taulukko 8. Työvoimakustannusindikaattoreita

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2002	2003	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV	2004 I
Sopimuspalkat	2,7	2,4	2,7	2,4	2,4	2,2	2,3
Työvoimakustannukset/tunti	3,5	2,9	3,1	3,2	2,8	2,6	.
Bruttoansiot/kk	3,0	2,7	2,9	2,8	2,6	2,5	.
Työvoimakustannukset/työntekijä	2,5	2,3	2,5	2,5	2,4	2,0	.
<i>Lisätieto:</i>							
Työn tuottavuus	0,3	0,3	0,6	0,0	0,2	0,5	.
Yksikkötyökustannukset	2,2	2,0	1,9	2,5	2,2	1,5	.

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

tui, joskin vain hienoisesti eli 0,2 prosenttiyksikköä 1,4 prosenttiin huhtikuussa. Tämä nousuvauhdin nopeutuminen johtuu lähinnä välituoteteollisuuden tuottajahintojen huomattavan nousun jatkumisesta muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen nousun seurauksena.

Sekä öljyn että muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen viimeaikainen nousu aiheuttanee edelleen nousupaineita euroalueen tuottajahintoihin huolimatta euron vahvistumisesta. Tämän vuoksi euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi (Eurozone Input Price Index, EPI) nousi edelleen toukokuussa, mikä viittaa siihen, että tuottajahintojen nousu jatkuu.

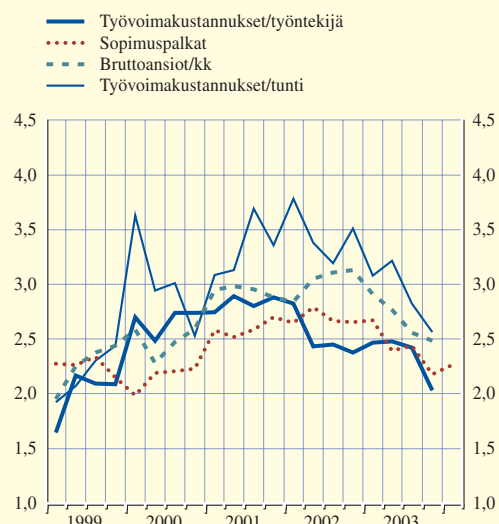
3.3 TYÖVOIMAKUSTANNUSINDIKAATTORIT

Työvoimakustannuksia kuvaavan, vuoden 2004 ensimmäistä neljännestä koskevan ensimmäisen arvon mukaan euroalueen palkkojen vuotuinen nousu näyttää vakiintuneen 2–2½ prosenttiin. Tähän viittaa ainakin sopimuspalkkoja kuvaavan indikaattorin kehitys. Sopimuspalkkojen vuotuinen kasvu nopeutui hieman vuoden 2004 ensimmäisenä neljänneksenä hidastuttuaan vuoden 2003 viimeisenä neljänneksenä. Hidastuminen johtui pääasiassa väliaikaisesta tekijästä Saksassa eli joulun aikaan maksettujen palkanlisien pieneneemisestä. Huolimatta tästä lyhyen aikavälin kehityksestä sopimuspalkkojen nousuvauhti on pysynyt ennallaan eli 2,3 prosentissa vuoden 2003 toisesta neljänneksestä lähtien oltuaan noin 2,7 % vuonna 2002 (ks. taulukko 8). Tuoreimmat tiedot näyttävät tukevan arviota, jonka mukaan palkkojen nousu on hidastunut erityisesti verrattuna vuoden 2002 alun tilanteeseen.

Viimeisimmät käytettävissä olevat muita työvoimakustannuksia kuvaavat indikaattorit koskevat vasta vuoden 2003 kolmatta neljännestä. Nekin viittaavat siihen, että palkkojen nousu on ollut maltillista vuoden 2002 alusta lähtien, vaikka eri työvoimakustannusten kehityksessä ja kasvuvauhteissa onkin ollut eroja (ks. kuvio 29). Esi-

Kuvio 29. Työvoimakustannusindikaattoreita

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

merkiksi tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui vähitellen yli prosenttiyksikön vuoden 2002 alusta vuoden 2003 viimeiseen neljännekseen. Samana ajanjaksona työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui noin 0,75 prosenttiyksikköä. Kasvuvauhdin hidastuminen oli erityisen voimakasta vuoden 2003 lopussa. Tämä työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten kasvuvauhdin hidastuminen sekä työn tuottavuuden kasvun hienoinen nopeutuminen johtivat siihen, että yksikkötyökustannusten kasvuvauhti hidastui vuoden 2003 lopussa. Tästä huolimatta yksikkötyökustannusten kasvuvauhti oli vuonna 2003 keskimäärin 2,0 %. Yksikkötyökustannusten vuotuinen kasvuvauhti hidastunee vuoden 2004 aikana työvoimakustannusten vakaan kasvun sekä työn tuottavuuden suhdanneluonteisen elpymisen myötä.

3.4 INFLAATIONÄKYMÄT

Raaka-aineiden hintojen – erityisesti öljyn hinnan – tuleva kehitys on ensiarvoisen tärkeä lyhyen aikavälin inflaationäkymien kannalta. Öljyn euromääräinen hinta on tällä hetkellä noin 30 % korkeampi kuin helmikuun 2004 alussa ja noin 40 % korkeampi kuin vuosi sitten. Näin ollen energian hinnan kehitys nopeuttaa todennäköisesti inflaatiota edelleen lyhyellä aikavälillä, ja inflaatiovauhti saattaa pysytellä yli 2 prosentissa pidemmän aikaa kuin vain muutama kuukausi sitten odotettiin. Korkea energian hinta saattaa myös johtaa siihen, että keskimääräinen inflaatiovauhti on yli 2 % vuonna 2004. Kotimaiset hintapaineet pysyvät kuitenkin maltillisina, mikä näkyy palkkojen vakaan kehityksenä. Inflaatiovauhti hidastunee kuitenkin alle 2 prosenttiin vuonna 2005, mikäli raaka-aineiden hinnat, ja erityisesti öljyn hinta, eivät aiheuta suoria tai epäsuoria hintojen nousupaineita. Tällä hetkellä on olemassa vain vähän tietoa välillisiin veroihin ja hallinnollisesti säänneltyihin hintoihin tehtävistä muutoksista. Nämä tiedot saadaan yleensä vasta vuoden loppupuolella. Talousnäkyymiä tarkastellaan laajemmin tämän artikkelin osassa ”Euroalueen talousnäkyymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot”.

4 TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan BKT:n määrä kasvoi neljännesvuositasolla 0,6 % vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Vuoden ensimmäisinä kuukausina talouskasvu jakaantui suhteellisen tasaisesti eri toimialojen kesken ja johtui lähinnä yksityisen kulutuksen ja viennin voimakaasta lisääntymisestä. Käytävissä olevat lyhyen aikavälin indikaattorit viittaavat siihen, että talouskasvun elpyminen jatkuu todennäköisesti vuoden toisella neljänneksellä palvelualueen ja teollisuuden vakaan kasvun vetämänä. Pidemmällä aikavälillä talouskasvua tukevat niin euroalueen ulkoiset kuin sen sisäisetkin kysyntätekijät, ja kasvun voidaan odottaa vahvistuvan ajan myötä.

4.1 TUOTANTO JA KYSYNTÄ

BKT:N MÄÄRÄ JA KYSYNTÄTEKIJÄT

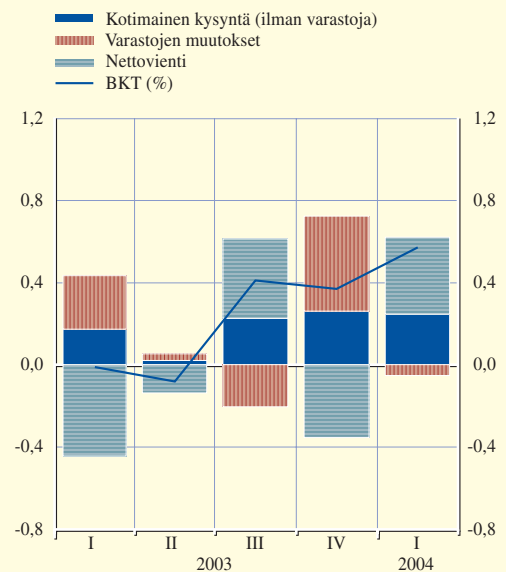
Vuoden 2003 jälkipuoliskolla alkanut taloudellisen toimeliaisuuden elpyminen jatkui vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä (ks. kuvio 30).

Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan BKT:n määrän neljännesvuosikasvu oli 0,6 % vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Näin ollen se nopeutui edelleen vuoden 2003 kolmannen ja viimeisen neljänneksen positiivisista kasvuluvuista. Nopeutuminen vuoden 2004 alussa johtui siitä, että nettoviennin vaikutus BKT:n määrän kasvuun muuttui positiiviseksi. Kotimaisen kysynnän kasvuvaikeus oli edelleen positiivinen, mutta se väheni, koska vahvaa yksityistä kulutusta lukuun ottamatta kaikkien muiden kotimaisen kysynnän erien kasvu oli negatiivista. Kiinteän pääoman bruttomuodostuksen heikentyminen vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä johtui kuitenkin erityistekijöistä (merkittävin niistä oli rakennusinvestointien huomattava supistuminen Saksassa). Investointien kasvu oli sitä vastoin vahvaa Saksaa lukuun ottamatta niistä maista, joista on käytävissä yksityiskohtaisia arvioita kysyntäerien kehityksestä. Koska rakennusinvestointien merkittävä supistuminen Saksassa johtui osaksi tilapäisistä tekijöistä, euroalueen investointien odotettua heikompi kehitys ei näytä muuttavan aiempaa arviota, että investointien kasvu jatkuu tulevina vuosineljänneksinä. Nettoviennin vaikutus BKT:n määrän kasvuun oli positiivinen vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä, kun sillä oli edellisellä neljänneksellä ollut yhtä suuri negatiivinen kasvuvaikeus. Tämä muutos johtui viennin kasvun huomattavasta vahvistumisesta ja tuonnin kasvun hienoisesta heikkenemisestä.

Tarkasteltaessa kansantalouden tilinpidon vuoden 2004 tietoja on pidettävä mielessä, että Eurostatin julkaisemat euroalueen BKT:n ja sen erien neljännesvuositiedot on puhdistettu kausivaihtelusta ja työpäivien määrien muutoksista. Koska työpäiviä on tavanomaista enemmän vuonna 2004, kalenterivaikutusten ottaminen huomioon tilastoissa on erityisen tärkeää, jotta makrotalouden kehitystä voidaan arvioida oikein (työpäivien määrien muutosten vaikutuksia euroalueen BKT:n määrään vuonna 2004 käsitellään tarkemmin kehikossa 6).

Kuvio 30. BKT:n erien kasvuvaikeus

(neljännesvuosittaiset osuudet prosenttiyksikköinä, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

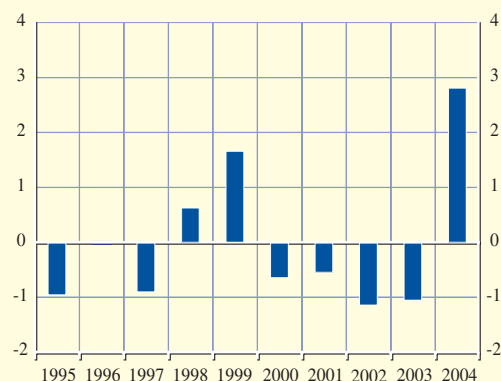
Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kehikko 6.

TYÖPÄIVIEN LUKUMÄÄRÄN VAIKUTUS EUROALUEEN BKT:HEN VUONNA 2004

Vuonna 2004 työpäivien lukumäärä on epätavallisen suuri, sillä se on karkausvuosi ja useat yleiset vapaapäivät osuvat viikonloppuun (esim. 1.5. sekä 25. ja 26.12.). Koska tuotannon määrä vaihtelee tehtyjen työpäivien lukumäärän perusteella, näillä kalenterista johtuvilla tekijöillä on merkittävä vaikutus tämän vuoden BKT:n ja sen erien kasvuun työpäivävaihtelusta puhdistamattomien tietojen mukaan laskettuna. Vuonna 2004 työpäiviä on 2,8 päivää enemmän kuin keskimäärin vuosina 1990–2004, kun taas vuonna 2003 työpäiviä oli 1,1 päivää vähemmän (ks. oheinen kuvio). Näin ollen vaikutus on erittäin suuri BKT:n työpäivävaihtelusta puhdistamattomaan vuotuisen kasvuvauhtiin vuonna 2004, sillä tuona vuonna työpäiviä on lähes neljä enemmän kuin vuonna 2003; tämä on viime vuosien suurin työpäiväero.

Työpäivien lukumäärän poikkeama pitkän aikavälin keskiarvosta euroalueella (1990–2004)

Lähde: EKP:n laskelmat.

EKP arvioi, että tämän kalenterivaikutuksen osuus on noin ¼ prosenttiyksikköä euroalueen BKT:n vuotuisesta kasvusta vuonna 2004. Tämä luku saadaan laskemalla yhteen kalenterivaikutuksen arviot, jotka on tehty erikseen Belgiasta, Saksasta, Espanjasta, Ranskasta, Italiasta ja Alankomaista. Näiden kuuden maan osuus on yli 90 % euroalueen BKT:stä. Kalenterivaikutuksen arvioitu suuruus vaihtelee maittain. Kun esimerkiksi Saksassa kalenterivaikutuksen arvioidaan vuonna 2004 olevan noin ½ prosenttiyksikköä BKT:n vuotuisesta kasvusta, sen vaikutus Ranskassa on arvioitu suunnilleen 0,2–0,3 prosenttiyksiköksi; muissa euroalueen maissa vaikutus on todennäköisesti vieläkin pienempi. Syynä arvioiden melko suureen vaihteluun ovat erot yleisten vapaapäivien lukumäärässä, joissakin maissa annetut ylimääräiset vapaapäivät silloin, kun yleinen vapaapäivä osuu viikonloppuun, ja niiden sektoreiden erilainen arvonlisäys, joiden toimintaan työpäivien lukumääräerot vaikuttavat voimakkaasti. Eroja saattaa kuitenkin olla myös BKT:n neljännesvuositietojen tilastollisessa laskennassa, jolloin kalenterivaikutukset eivät näy niin selvästi perustiedoissa. Maittaiset erot sekä vuoden 2004 työpäivätalanteen tuntuva vaikutus euroalueen BKT:hen tukevat näkemystä, että monissa taloudellisissa analyyseissa kalenterivaikutusten korjaaminen on välttämätöntä. Näin ollen Eurostatin julkaisemat ja Kuukausikatsauksessa käytettävät euroalueen BKT:n ja sen erien neljännesvuositiedot sekä puhdistetaan kausivaihtelusta että korjataan työpäivien lukumäärän aiheuttamasta vaihtelusta.

Työpäivien lukumäärän vaikutusta arvioitaessa otetaan huomioon, että suurin osa taloudellisesta toiminnasta perustuu viiden työpäivän viikkoon yleisiä vapaapäiviä lukuun ottamatta. Työpäivien lukumäärästä johtuvan vaikutuksen enimmäissuuruus voidaan saada olettamalla, että kunkin työpäivän tuotanto on suhteessa virallisten työpäivien vuotuisen lukumäärään. Koska euroalueen työpäivien lukumäärä on keskimäärin 250 päivää vuodessa, yksi työpäivä enemmän tai vähemmän vaikuttaa potentiaalisesti vuotuisen tuotannon enimmillään noin 0,4 %. On kuitenkin monia syitä siihen, miksi todellinen työpäivävaikutus BKT:hen on pienempi kuin suhteellisesti laskettuna. Tämä johtuu esimerkiksi siitä, että on teollisuudenaloja, joiden tuotanto on jatkuvaa, ja että vähittäiskaupalla on liikevaihtoa viikonloppuisin. Lisäksi päinvastaisia vaikutuksia voidaan havaita aloilla, joilla toiminta on erittäin vilkasta viikonloppuisin ja vapaapäivinä (turismi). Kaiken kaikkiaan käytettävissä olevat arviot viittaavat siihen, että kukin lisätyöpäivä euroalueella lisää BKT:n vuotuista kasvua 0,05 prosentista 0,1 prosenttiin.

Työpäivien lukumäärän vaikutusta arvioitaessa otetaan huomioon, että suurin osa taloudellisesta toiminnasta perustuu viiden työpäivän viikkoon yleisiä vapaapäiviä lukuun ottamatta. Työpäivien lukumäärästä johtuvan vaikutuksen enimmäissuuruus voidaan saada olettamalla, että kunkin työpäivän tuotanto on suhteessa virallisten työpäivien vuotuisen lukumäärään. Koska euroalueen työpäivien lukumäärä on keskimäärin 250 päivää vuodessa, yksi työpäivä enemmän tai vähemmän vaikuttaa potentiaalisesti vuotuisen tuotannon enimmillään noin 0,4 %. On kuitenkin monia syitä siihen, miksi todellinen työpäivävaikutus BKT:hen on pienempi kuin suhteellisesti laskettuna. Tämä johtuu esimerkiksi siitä, että on teollisuudenaloja, joiden tuotanto on jatkuvaa, ja että vähittäiskaupalla on liikevaihtoa viikonloppuisin. Lisäksi päinvastaisia vaikutuksia voidaan havaita aloilla, joilla toiminta on erittäin vilkasta viikonloppuisin ja vapaapäivinä (turismi). Kaiken kaikkiaan käytettävissä olevat arviot viittaavat siihen, että kukin lisätyöpäivä euroalueella lisää BKT:n vuotuista kasvua 0,05 prosentista 0,1 prosenttiin.

TUOTANTO TOIMIALOITTAIN JA TEOLLISUUSTUOTANTO

Toimialoittain tarkasteltuna koko arvonlisäyksen kasvun nopeutumista vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä vauhditti arvonlisäyksen kasvu palvelualoilla ja teollisuudessa. Teollisuuden (ml. energia) arvonlisäyksen kasvuvauhti nopeutui erityisen voimakkaasti vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Vaikka teollisuuden painoarvo koko arvonlisäystä laskettaessa on palvelualoja pienempi, teollisuus vaikutti kokonaistuotannon kasvuun yhtä paljon kuin palvelut. Myös alkutuotannon vahva kehitys vaikutti merkittävästi koko arvonlisäyksen kasvuun vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Rakennusala ei se sijaan vaikuttanut kasvuun käytännöllisesti katsottuna lainkaan.

Teollisuustuotannon tilastot eivät ole täysin yhdenmukaisia vuoden 2004 ensimmäisen neljänneksen arvonlisäystilastojen kanssa. Erityisesti vuoden alusta maaliskuulle asti saatavissa olevat, ilman rakentamista lasketun teollisuuden tiedot viittaavat siihen, että teollisuus ei ollut niiden tärkeimpien tekijöiden joukossa, jotka vauhdittivat taloudellisen toimeliaisuuden voimistumista ensimmäisellä neljänneksellä. Vuoden 2003 jälkipuoliskolla teollisuus oli sen sijaan vaikuttanut tuotannon kasvuun merkittävästi. Ilman rakentamista laskettu teollisuustuotanto oli lähes muuttumaton vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä (ks. kuvio 31). Eri lähteistä saatavat havainnot teollisuuden lyhyen aikavälin kehityksestä vaihtelevat ajoittain, joskin kattavuuden parantuminen ja varsinkin tietojen tarkistukset pienentävät yleensä havaintojen eroja. Kun käytettävissä olevat tehdasteollisuuden kyselytutkimusten tulokset ja viennin kasvun voimakas kiihtyminen otetaan huomioon, arvonlisäystä koskevat tilastot näyttävät antavan tällä hetkellä totuudenmukaisemman kuvan teollisuuden kehityksestä vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä kuin teollisuustuotannon tilastot.

Teollisuustuotannon alajien kehitys oli vaihtelevaa vuoden 2004 ensimmäisinä kuukausina. Varsinkin pääomahyödykkeiden tuotanto väheni merkittävästi ensimmäisellä neljänneksellä. Energian tuotanto kasvoi sitä vastoin voimakkaasti, kun taas väli tuotteiden ja kulutustavaroiden tuotanto pysyi suurin piirtein ennallaan. Lisäännyttyään voimakkaasti vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä tehdasteollisuuden saamien uusien tilausten määrä ei juuri muuttunut vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. On kuitenkin nähtävissä merkkejä siitä, että teollisuustuotteiden kysyntä on saattanut kohentua asteittain vuoden ensimmäisinä kuukausina, ja maaliskuussa uudet tilaukset lisääntyivät merkittävästi.

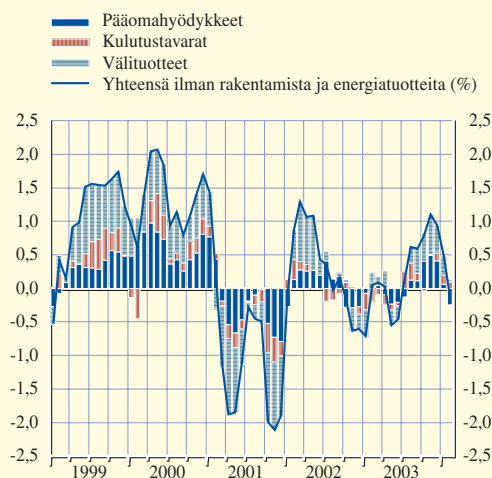
TEHDASTEOLLISUUDEN JA PALVELUALOJEN KYSELYTUTKIMUKSET

Huhti- ja toukokuun kyselytutkimusten tulokset ovat yhdenmukaisia teollisuuden ja palvelualojen meneillään olevan kasvun kanssa.

Noustaan huomattavasti huhtikuussa 2004 Euroopan komission julkaisema teollisuuden luotamusindikaattori laski marginaalisesti toukokuussa (ks. kuvio 32). Lasku ilmensi mitä todennäköisimmin hyvin lyhyen aikavälin vaihtelua, eikä sitä pidä tulkita niin, että indikaattorin vuoden 2003 puolivälistä alkanut yleinen nousu-

Kuvio 31. Teollisuustuotannon erien kasvuvaihtelu

(osuudet prosenttiyksikköinä, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

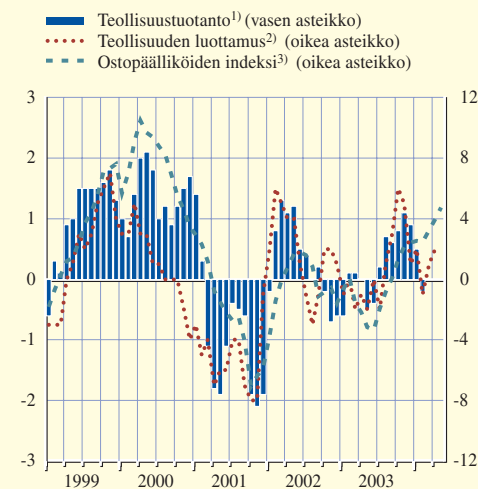

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Arvot on laskettu kolmen kuukauden keskitettyinä liukuvina keskiarvoina vastaavasta edellisestä kolmen kuukauden jaksosta.

Kuvio 32. Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

- 1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden jakson muutos edellisestä kolmen kuukauden jaksosta prosenttina.
- 2) Saldoluvut prosentteina; muutokset edellisen kolmen kuukauden jaksosta.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä.

kin muuttumattomana. Nousu johtui lähinnä kysyntänäkymien huomattavasta kohentumisesta. Arviot suhdannenäkymistä ja kolmen edellisen kuukauden kysyntätilanteesta eivät sitä vastoin muuttuneet merkittävästi. Vastaavia tuloksia on saatavissa palvelualojen ostopäälliköiden kyselytutkimuksista. Näiden tutkimusten indikaattoreista yritystoimintaindeksi nousi merkittävästi toukokuussa, kun se oli säilynyt jokseenkin ennallaan huhtikuussa. Tulevan yritystoiminnan ja uusien tilausten indeksit nousivat huomattavasti toukokuussa, kun ne olivat sitä ennen laskeneet tai pysyneet jokseenkin muuttumattomana tammikuusta 2004 lähtien.

Kaiken kaikkiaan kyselytutkimukset tukevat kutakuinkin käsitystä palvelualojen ja teollisuuden positiivisista talousnäköistä. Ensinnäkin havainnot viittaavat kasvun jatkumiseen näillä sektoreilla vuoden 2004 toisella neljänneksellä. Lisäksi suhdannenäkymien parantuminen viittaa siihen, että kasvu saattaa vahvistua edelleen vuoden loppupuolella.

KOTITALOUKSIEN KULUTUKSEN INDIKAATTORIT

Vaikka kotitalouksien kulutuksen lyhyen aikavälin indikaattoreista on saatu ristiriitaisia tietoja, niiden perusteella yksityisen kulutuksen kasvu saattaa pysyä vahvana vuoden 2004 toisella neljänneksellä.

Tällä hetkellä varsinkin toteutuneesta kulutuksesta on käytettävissä vain joitakin tietoja vuoden 2004 toista neljänneestä varten. Uusien henkilöautojen rekisteröinnit lisääntyivät voimakkaasti huhtikuussa, kun ne olivat vähentyneet koko ensimmäisen neljänneksen ajan. Koska tämä indikaattori vaihtelee hyvin herkästi, on liian aikaista arvioida, onko rekisteröinneissä odotettavissa huomattavaa elpymistä vuoden toisella neljänneksellä. Vähittäiskaupan myynti lisääntyi merkittävästi vuoden 2004

suuntaus olisi keskeytynyt. Luottamusindikaattorin osatekijöistä sekä arviot tilauskannan että tuotanto-odotusten kehityksestä seuraavien kolmen kuukauden aikana heikkenivät hieman toukokuussa. Tämä kumoutui vain osittain valmistuotevarastoja koskevien arvioiden hienoisella kohentumisella. Yrittäjiä ja kuluttajia koskeviin Euroopan komission suhdannekyselyihin perustuva arvio kolmen viime kuukauden aikaisesta tuotannosta heikkeni selvästi toukokuussa kohennuttuaan hyvin voimakkaasti edellisenä kuukautena.

Ostopäälliköiden indeksiin (PMI) pohjautuvat havainnot tehdasteollisuuden kehityksestä vuoden 2004 toisella neljänneksellä ovat niin ikään yhdenmukaisia meneillään olevan kasvun kanssa. Indeksi nousi toukokuussa 2004 edelleen, mikä johtui lähinnä tuotannon ja uusien tilausten muutoksiin liittyvien alaindeksien huomattavasta parantumisesta. Nämä alaindeksit kohenivat yhtä paljon viimeksi marraskuussa 2003.

Komission julkaisema palvelualojen luottamusindikaattori nousi niin ikään toukokuussa. Se oli kahtena edellisenä kuukautena pysynyt jokseen-

Kuvio 33. Vähittäiskaupan myynti ja luottamus sekä kotitaloussektorin luottamus

(kuukausihavaintoja)

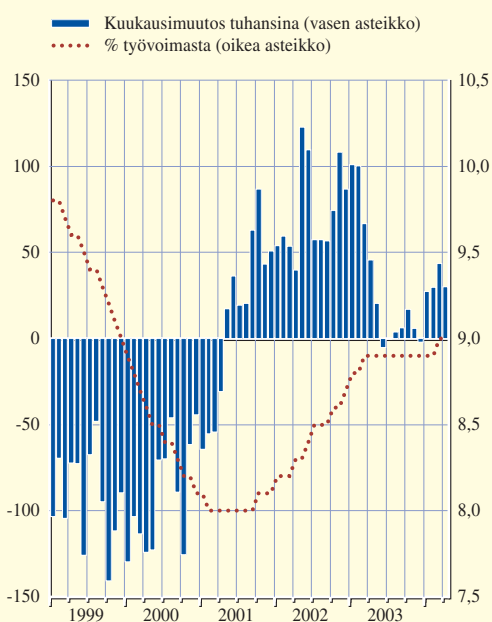

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Eurostat.

1) Vuotuinen prosenttimuutos; kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
2) Saldoluvut prosentteina; kausivaihtelusta puhdistettuja ja keskiarvokorjattuja tietoja. Euroalueen kuluttajien luottamusta koskevat tiedot tammikuusta 2004 alkaen eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien lukujen kanssa Ranskan kyselyssä esitettyjen kysymysten muutosten vuoksi.

Kuvio 34. Työttömyys

(kuukausihavaintoja; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

ensimmäisellä neljänneksellä (ks. kuvio 33). Tästä ei kuitenkaan ilmene, että myynnin kehitys vaihteli maittain ja että sen kasvu oli voimakasta tammikuussa, mutta vaimeaa helmi-maaliskuussa. Näin ollen voidaan todeta, että vähittäiskauppa ei vielä näytä kasvaneen laaja-alaisesti ja että se näyttää vaihdellen erityisen paljon vuoden ensimmäisinä kuukausina.

Euroopan komission julkaiseman luottamusindikaattorin mukaan kuluttajien luottamus heikkeni toukokuussa pysyttyään vakaana maaliskuu-huhtikuussa. Kuluttajien luottamus on noussut asteittain, joskin jonkin verran vaihtelevasti, vuoden 2003 puolivälistä lähtien. Huhti- ja toukokuun 2004 tulokset viittaavat kuluttajien epävarmuuden jatkumiseen vuoden toisella neljänneksellä. Luottamusindikaattorin lasku toukokuussa kuvasti kuluttajien vähentynyttä optimismia omien ja yleisten talousnäkemysten suhteen. Tämä tasoittui vain osittain sillä, että kuluttajien näkemykset omista säästämismahdollisuuksista tulevaisuudessa ja tulevasta työttömyystilanteesta paranivat hieman. Vähittäiskaupan luottamusindikaattori kehittyi vastaavalla tavalla.

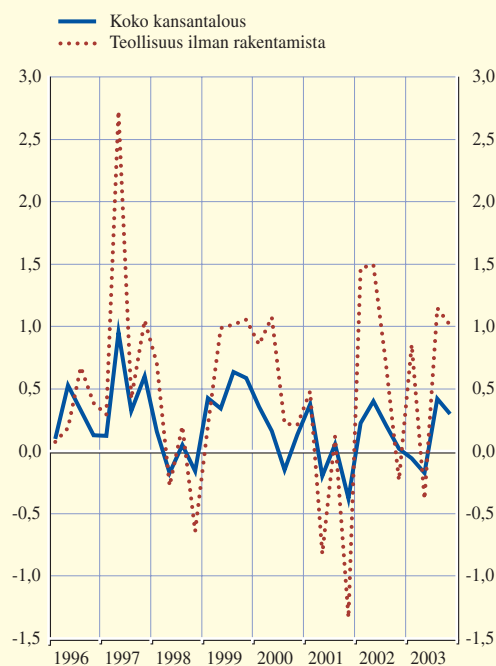
4.2 TYÖMARKKINAT

TYÖTTÖMYYS

Työmarkkinatilanne pysyi vaimeana vuoden 2004 ensimmäisenä neljänä kuukautena. Huhtikuussa 2004 työttömyysaste oli 9,0 % eli sama kuin maaliskuussa ja hieman korkeampi kuin helmikuussa (ks. kuvio 34). Saksan tarkistettujen tietojen sisällyttäminen euroalueen työttömyysasteeseen on johtanut sen tarkistamiseen keskimäärin 0,1 prosenttiyksikköä aiempaa korkeammaksi kahtena viime

Kuvio 35. Työn tuottavuus

(neljännesvuosittainen prosenttimuutos; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

vuonna. Työttömyysasteen profiili ei kuitenkaan ole muuttunut merkittävästi, ja maaliskuusta 2003 lähtien muutokset ovat olleet vain vähäisiä. Lisäksi ikä- ja sukupuoliryhmittäin jaoteltuihin työttömyysasteisiin ei ole tullut merkittäviä muutoksia maaliskuun 2003 jälkeen.

Työttömien määrä kasvoi edelleen. Huhtikuussa 2004 kausitasoitettu työttömien määrä lisääntyi noin 30 000:lla, joten se kasvoi hieman vähemmän kuin maaliskuussa, mutta silti lähes saman verran kuin keskimäärin tammikuusta 2003 alkaen. Työttömien määrän keskimääräinen kasvu tammihuhtikuussa 2004 oli kuitenkin nopeampaa kuin vuoden 2003 jälkipuoliskolla.

TYÖLLISYYS

Työllisyyden kasvuvauhti nopeutui hieman vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä pysyttyään jokseenkin vakaana vuoden 2002 puolivälistä alkaen (ks. taulukko 9). Vuoden 2003 puolivälistä alkanut taloudellisen toimeliaisuuden vilkastuminen selittää sen, että työn tuottavuuden kasvu oli erityisen positiivista viime vuoden jälkipuoliskolla sekä koko kansantaloudessa että teollisuudessa (ks. kuvio 35).

Työllisyysodotuksia mittaavan Euroopan komission indikaattorin mukaan tehdasteollisuuden työllisyysodotukset kohenivat kaiken kaikkiaan tammi-maaliskuussa ja huhti-toukokuussa 2004, joskin jälkimmäisenä ajanjaksona vähemmän (ks. kuvio 36). Ostopäälliköiden indeksin (PMI) alaindeksistä tehdasteollisuuden työllisyysindeksi viittaa sen sijaan tehdasteollisuuden työllisyyden suhteellisen vakaaseen kehitykseen vuoden 2003 lopusta lähtien. Euroopan komission julkistamat palvelualojen työllisyysodotukset olivat varsin vakaat vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä ja kohenivat jonkin verran niin huhti- kuin toukokuussakin. Palvelualan ostopäälliköiden kyselytutkimuksissa

Taulukko 9. Työllisyyden kasvu

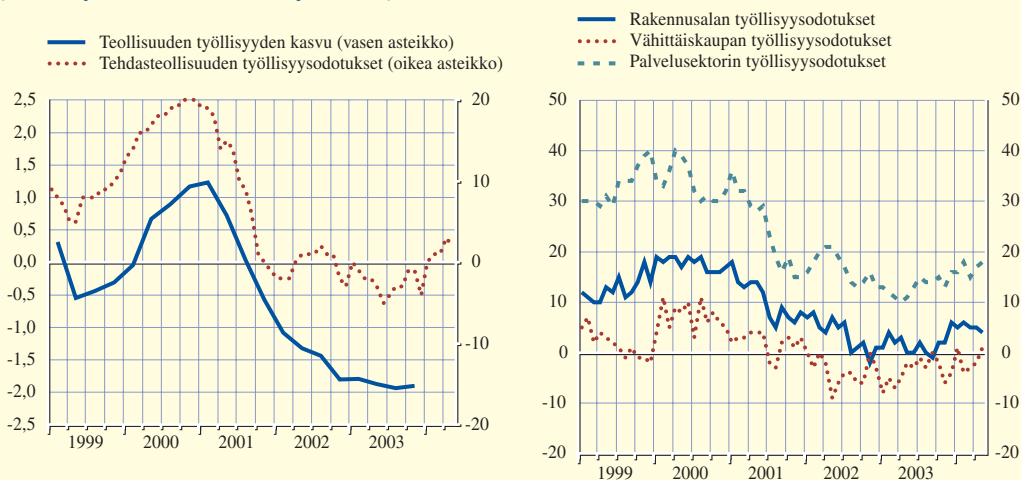
(vuotuinen prosenttimuutos edellisestä kaudesta; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosi		Neljännesvuosimuutokset				
	2002	2003	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV
Koko kansantalous	0,5	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
<i>josta:</i>							
Maa- ja kalatalous	-1,9	-1,5	-0,6	-0,7	-0,1	0,2	0,2
Teollisuus	-1,2	-1,5	-0,4	-0,3	-0,2	-0,6	-0,5
ilman rakentamista	-1,4	-1,9	-0,6	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5
Rakentaminen	-0,6	-0,3	-0,1	0,0	0,4	-0,7	-0,3
Palvelut	1,4	0,9	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Kauppa ja kuljetus	0,3	0,5	0,0	0,2	0,3	0,4	0,2
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut	2,4	1,2	0,4	0,2	0,2	0,3	0,6
Julkishallinto	1,8	0,9	0,4	0,3	0,2	-0,1	0,2

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kuvio 36. Työllisyyden kasvu ja työllisyysodotukset

(vuotuinen prosenttimuutos; saldoluviut prosentteina)

Lähteet: Eurostat ja yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Saldoluviut ovat keskiarvokorjattuja.

palvelualan työllisyysindeksi nousi edelleen toukokuussa hieman kolmatta kuukautta peräkkäin, ja nyt indeksi on yhdenmukainen palvelualojen työllisyyden vakautumisen kanssa. BKT:n määrän vakaa kasvu vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä ja odotukset työllisyyden kasvun maltillisesta nopeutumisesta samana aikana viittaavat siihen, että työn tuottavuus on todennäköisesti kohen-
 tunut edelleen vuoden 2004 alussa.

4.3 KASVUNÄKYMÄT

Käytettävissä olevien suhdannetietojen perusteella talouskasvu on todennäköisesti vakaata vuoden 2004 toisella neljänneksellä. Euroalueen ulkoiset ja sisäiset olosuhteet viittaavat siihen, että euroalueen talouskasvu jatkaa todennäköisesti elpymistään vuoden loppuajan ja nopeutuu sen jälkeen (ks. Euroalueen talousnäkyymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot). Muun maailman talouskasvun vahvan ja laaja-alaisen elpymisen odotetaan ensinnäkin tukevan euroalueen tavaroiden ja palvelujen ulkomaista kysyntää. Maailmanlaajuisen kysynnän voimistuminen, yritysten kohentuva tuloskehitys ja suotuisat rahoitusolot tukenevat asteittain euroalueenkin investointeja. Kotitalouksilla ei myöskään ole suuria rajoituksia rahoituksen saannille, joten käytettävissä olevien tulojen kasvun nopeutuminen näkyy todennäköisesti nykyistä suurempana kulutuksena. Talouskasvuun liittyy kuitenkin edelleen joitakin riskejä. Talouden tämänhetkinen varsin nopea kasvuvauhti euroalueen ulkopuolella, yksityisen kulutuksen viimeaikainen kehitys ja jotkin tutkimustulokset viittaavat siihen, että kasvuvauhti voi olla ennakoitua vauhdikkaampaa varsinkin lyhyellä aikavälillä. Öljyn ja raaka-aineiden hinnat voivat puolestaan – noustessaan tulevaisuudessa odottamattomasti – vai-
 mentaa kasvua. Syytä huoleen aiheuttaa myös maailmanlaajuisen tasapainottomuuden jatku-
 vuus.

5 JULKINEN TALOUS

Euroalueen julkisen talouden kehityksessä ei odoteta suotuisaa käännettä vuosina 2004 ja 2005. Ennustejakson ajan ennallaan pysyvät keskimääräiset alijäämät ovat osoitus euroalueen neutraalista finanssipolitiikan linjauksesta, sillä veronkevennykset ja menojen hillitseminen suurin piirtein kumoavat toisensa. Useimmissa maissa rahoitusaseman tasapainottaminen on riittämätöntä, mistä on seurauksena pysyvä julkisen talouden epätasapaino. Finanssipoliittisissa strategioissa olisi keskeytettävä kolmeen keskeiseen haasteeseen. Suurin niistä on kattavaan uudistusstrategiaan sisältyvä uskottava rahoitusaseman tasapainottaminen, jota tarvitaan epätasapainon korjaamiseksi. Lisäksi finanssipoliittiset säännöt on pantava täytäntöön täsmällisesti, jotta niiden uskottavuus paranee. Raportoitavien tietojen luotettavuutta ja kattavuutta tulisi myös parantaa, jotta julkisen talouden avoimuus ja valvonta kohentuisivat.

JULKISEN TALOUDEN KEHITYS VUOSINA 2004 JA 2005

Julkisen talouden tulevaisuudennäköykymät ovat edelleen odotettua heikommat. Euroopan komission keväällä julkaisemien ennusteiden mukaan euroalueen keskimääräinen julkisen talouden alijäämäsuhte pysyy vuonna 2004 ennallaan 2,7 prosentissa BKT:stä (ks. taulukko 10). Vuonna 2005 keskimääräinen alijäämäsuhte kohenee vain hieman, 2,6 prosenttiin BKT:stä. Kuudessa maassa – Saksassa, Kreikassa, Ranskassa, Italiassa, Alankomaissa ja Portugalissa – alijäämäsuhteen odotetaan ylittävän 3 prosentin viitearvon vähintään yhtenä vuonna ennustejakson aikana. Näiden maiden lisäksi Luxemburgin ja Itävallan julkisen talouden rahoitusaseman ei odoteta olevan lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen.

Julkista taloutta koskevat Euroopan komission ennusteet poikkeavat huomattavasti optimistisemmistä tavoitteista, jotka asetettiin jäsenmaiden vuoden 2003 lopussa ja vuoden 2004 alussa esittämässä uusimmissa tarkistetuissa vakausohjelmissä. Poikkeamia alkuperäisistä tavoitteista on useimmissa maissa ja varsinkin niissä, joissa julkisen talouden epätasapaino on huomattava. Komissio ennustaa, että vuoden 2004 alijäämäsuhte euroalueella on 0,4 prosenttiyksikköä suurempi ja vuoden 2005 alijäämäsuhte 0,8 prosenttiyksikköä suurempi kuin jäsenmaiden vakausohjelmissä asetetut alijää-

Taulukko 10. Euroalueen julkisen talouden kehitystä koskevia ennusteita

(% BKT:stä)	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Euroopan komissio, Economic Forecasts, kevät 2004						
a. Tulot	47,3	46,6	46,1	46,3	45,8	45,5
b. Menot	48,2	48,2	48,4	49,0	48,6	48,1
joista:						
c. Korkomenot	4,1	4,0	3,6	3,5	3,4	3,4
d. Perusmenot (b–c)	44,1	44,2	44,7	45,5	45,2	44,7
Rahoitusjäämä (a–b)	-0,9	-1,7	-2,3	-2,7	-2,7	-2,6
Perusjäämä (a–d)	3,2	2,3	1,4	0,8	0,7	0,8
Suhdannekorjattu rahoitusjäämä	-1,8	-2,3	-2,5	-2,2	-2,2	-2,2
Bruttovelka	70,4	69,4	69,2	70,4	70,9	70,9
Huom. BKT:n määrä (vuotuinen prosenttimuutos)	3,5	1,6	0,9	0,4	1,7	2,3
Vakausohjelmat, jäsenmaiden tarkistettuihin vakausohjelmiin perustuvia Euroopan komission lukuja, maaliskuu 2004						
Rahoitusjäämä			-2,2	-2,7	-2,3	-1,8
Perusjäämä				0,8	1,0	1,5
Suhdannekorjattu rahoitusjäämä				-2,1	-1,8	-1,4
Bruttovelka			69,1	70,1	70,0	69,4
Huom. BKT:n määrä (vuotuinen prosenttimuutos)			0,9	0,6	2,0	2,5

Lähteet: Euroopan komissio ja EKP:n laskelmat.

Huom. Matkapuhelintuottojen myynnistä saadut tulot eivät sisälly tietoihin, ja tästä syystä yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

mäsuhdetavoitteet keskimäärin. Tämä epäsuotuisa julkisen talouden kehitys selittyy vain osittain sitä kautta, että makrotalouden odotukset ovat aiempaa varovaisemmat ja vuonna 2003 toteutuneet rahoitusasemat olivat odotettua heikommat. Komission ennusteiden mukaan myös korjaavissa toimissa on merkittäviä puutteita. Monet maat eivät ole vielä tarkalleen täsmentäneet, millaisin finanssipoliittisin toimenpitein ne aikovat saavuttaa menotavoitteensa tai korvata aiemmat kertaluonteiset toimenpiteet. Näin ollen on hyvin mahdollista, että nämä maat panevat täytäntöön vähemmän rahoitusasemaa tasapainottavia toimia kuin alun perin on suunniteltu.

Euroalueen suuret alijäämäsuhteet vaikuttavat vastedeskin haitallisesti julkisen velan kehitykseen. Vuonna 2004 keskimääräinen julkisen talouden velkasuhde kasvaa toisena peräkkäisenä vuotena ja on 70,9 % BKT:stä, kunnes se alkaa vakaantua vuonna 2005. Seitsemässä maassa velkasuhde on yli 60 % BKT:stä vuosina 2004 ja 2005. Se pienenee ainoastaan hieman kahdessa maassa niistä kolmesta, joiden velkasuhde on erittäin suuri.

JULKISEN TALOUDEN KEHITYKSEN TAUSTATEKIJÄT

Euroalueen julkisen talouden rahoitusaseman odotetaan jäsenmaiden finanssipoliittikan vaikutuksesta pysyvän ennustejaksolla suurin piirtein ennallaan. Korkomenojen odotetaan pienenevän hieman ja perusjäämän pysyvän muuttumattomana (kuvio 37 a ja b). Tämä kehitys yhdessä suunnilleen potentiaalisen kasvuvauhdin kanssa tarkastelujakson aikana merkitsee myös jokseenkin neutraalia finanssipoliittikan linjausta euroalueella keskimäärin. Tätä osoittaa se, että suhdannetekijöiden ja rahoitusasemaa tasapainottavien toimien vaikutus perusjäämään vuosina 2004–2005 on erittäin pieni mitattuna suhdannevaihteluista puhdistetun perusjäämän muutoksella (kuvio 37 c).

Entisellään pysyvistä perusjäämistä ei kuitenkaan käy ilmi veronkevennysstrategia, joka on rahoitettu suurin piirtein samansuuruisilla perusmenojen säästöillä. Tämä strategia ilmenee suhdannekorjattujen tulojen ja perusmenojen muutoksesta (kuvio 37 d). Keskimääräiset BKT:hen suhteutetut ja suhdannekorjatut julkiset tulot pienenevät vähitellen lähes 1 prosenttiyksikön verran vuosina 2004–2005 lähinnä välittömien verojen ja sosiaaliturvamaksujen kevennysten seurauksena. Julkisten tulojen pienemiseen myötävaikuttaa myös pääomatulojen supistuminen. Aiempina vuosinahan huomattavat kertaluonteiset tulot ovat lisänneet pääomatuloja joissakin maissa. Sitä vastoin tietyt välillisten verojen korotukset ja veropohjan laajentaminen kompensoivat osittain näitä tuloja supistavia toimenpiteitä.

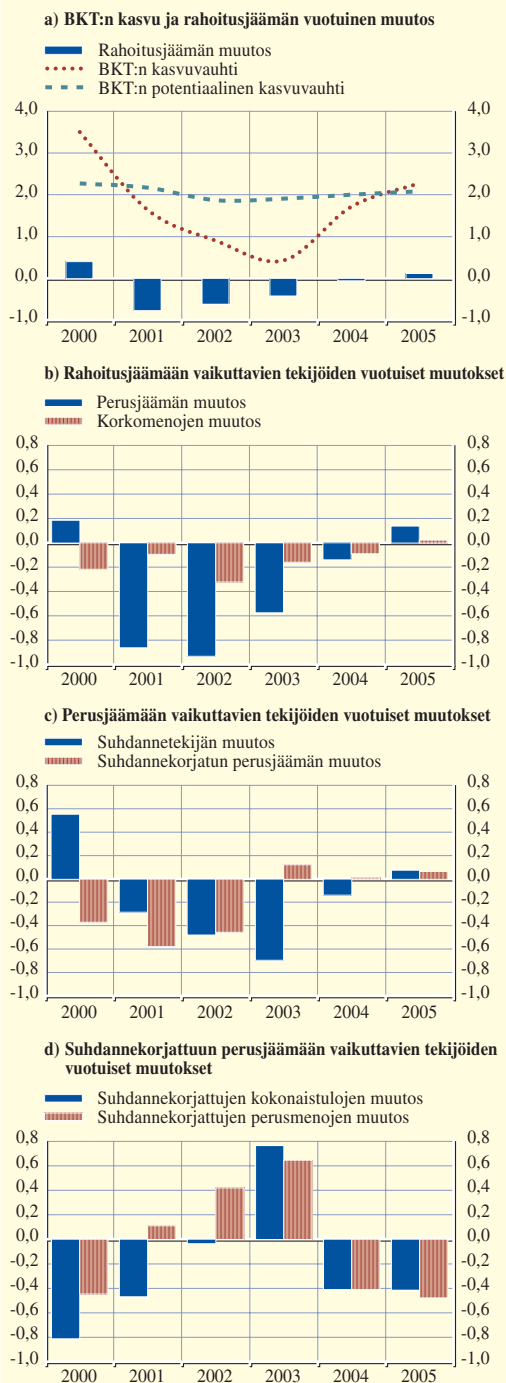
Perusmenojen karsimisen odotetaan jokseenkin kompensoivan arvioidun tulojen supistumisen, mikä vuoksi rahoitusjäämään kohdistuvan finanssipoliittisen vaikutuksen odotetaan olevan neutraali. Ilman suhdanteiden ja korkomenojen vaikutusta laskettujen keskimääräisten BKT:hen suhteutettujen perusmenojen ennakoidaan pienenevän vuosina 2004–2005 lähes 1 prosenttiyksikön verran BKT:stä. Tämä johtuu ensisijaisesti julkisen kulutuksen ja sosiaalietuuksien supistumisesta. Menopuolella toteutettavissa rahoitusasemaa tasapainottavissa toimissa on suuria maakohtaisia eroja; erityisen kunnianhimoisia toimia kaavaillaan joissakin niistä maista, joissa julkisen talouden epätasapaino on huomattava. Talouden elpyessä asteittain sosiaaliturvamaksujen ja varsinkin työttömyyteen liittyvien menojen arvioidaan vuosina 2004 ja 2005 kasvavan hitaammin kuin viime vuosina.

FINANSSIPOLIITTIKAN TÄRKEIMMÄT HAASTEET

Euroalueen suurin julkista taloutta koskeva haaste on merkittävän epätasapainon ehkäiseminen ja korjaaminen yhä useammassa maassa. Komission ennusteiden mukaan tilanne voi johtaa liialliseen alijäämään joka toisessa maassa, ja vain hyvin harvoissa maissa julkisen talouden rahoitusasema on terve. Näin ollen julkista taloutta korjaavat toimet niissä maissa, joiden julkisen talouden rahoitusasemat ovat epätasapainossa, eivät yleensä ottaen noudata euroryhmän sopimusta julkisen talouden

Kuvio 37. Julkisen talouden kehitykseen vaikuttavat tekijät

(prosenttiyksikköinä BKT:stä; prosenttimuutos)

Lähteet: Euroopan komissio, kevät 2004, ja EKP:n laskelmat.

rakenteellisesta tasapainottamisesta vuosittain vähintään 0,5 prosentin verran BKT:stä. Ne eivät myöskään noudata neuvoston päätelmien mukaisesti annettuja erityisiä ja aiempaa tiukempia sitoumuksia. Lisäksi eräät maat eivät saavuta lähellä tasapainoa olevaa tai ylijäämäistä julkisen talouden rahoitusasemaa vakausohjelmiensa tarkastelukautena, jos ennusteet toteutuvat ja julkista taloutta korjaavat toimet eivät täytä finanssipoliittisille toimille asetettuja vaatimuksia.

Julkisen talouden rahoitusaseman jatkuva epätasapaino ei ainoastaan vaikuta haitallisesti finanssipoliittikan kestävyteen vaan myös vaarantaa eurooppalaisen finanssipoliittikan päätöksentekojärjestelmän uskottavuuden. Se, että yhä useammassa maassa ylitetään alijäämille asetettu 3 prosentin viitearvo suhteessa BKT:hen tai lykätään liiallisten alijäämien korjaamista, voi entisestään lisätä huolta vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanosta. Tämä korostaisi viimeaikaisia ongelmia, jotka ovat johtuneet vertaispainostuksen ajoittaisesta riittämättömyydestä. Tämän vuoksi julkisen talouden terveen rahoitusaseman saavuttaminen ja eurooppalaisen finanssipoliittikan päätöksentekojärjestelmän asianmukainen täytäntöönpano ovat euroalueen maiden kaksi kiinteästi toisiinsa liittyvää haastetta.

Tiedot on myös tilastoitava asianmukaisella tavalla Eurostatin asetusten mukaisesti, jotta vaadittujen menettelyjen johdonmukainen monenväläinen valvonta ja oikea-aikainen täytäntöönpano olisivat mahdollisia. Raportointivaatimusten puutteellinen täyttäminen on aiemmin johtanut useissa tapauksissa huomattaviin tietojen tarkistuksiin. Talousarvion ulkopuoliset toimet ovat vaikuttaneet haitallisesti velkatilanteeseen ja hidastaneet huomattavasti velan supistumista. Koska rahoitusjäämä pysyi kaiken kaikkiaan ennallaan, nämä toimet heikensivät sen informatiivista arvoa. Tämä on epäilemättä hankaloittanut julkisen talouden valvontaa.

RAHOITUSASEMAN TASAPAINOTTAMISTA JA UUDISTUKSIA KOSKEVAT STRATEGIAT

Merkittävät tasapainottomuudet ovat tällä hetkellä niin yleisiä, että uskottava rahoitusaseman tasapainottaminen on asetettava etusijalle osana

kattavaa rakenneuudistusta. Tältä osin on tarpeen vauhdittaa kehitystä, ja kohenevan taloudellisen tilanteen oletetaan pienentävän vaihtoehtoiskestannuksia tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi tarkoituksenmukaiset ja uskottavat finanssipoliittiset strategiat on sovittava yhteen EU:n finanssipoliittikan päätöksentekojärjestelmän täsmällisen täytäntöönpanon kanssa. Tämä edellyttää, että liialliset alijäämät korjataan neuvoston päätelmien ja suositusten mukaisesti ja lähellä tasapainoa olevat tai ylijäämäiset julkisen talouden rahoitusasemat saavutetaan euroryhmän sopimuksen mukaisesti. Ecofin-neuvostossa harjoitettava vertaispainostus on tässä suhteessa välttämätöntä, ja on tarkoituksenmukaista alkaa laatia Euroopan komission raportteja liiallisista alijäämistä Kreikassa ja Alankomaissa. Valvontaprosessin toimivuutta ja finanssipoliittisten strategioiden uskottavuutta voidaan lisätä huomattavasti, kun tuotetaan laadukkaita tietoja oikea-aikaisesti yhdessä Eurostatin ja EU:n muiden toimielinten ja foorumeiden toimien kanssa tietopohjan ja julkisen talouden avoimuuden parantamiseksi.

Tällaisten strategioiden noudattamisesta koituisi huomattavia etuja. Rahoitusaseman tasapainottaminen ja uudistukset helpottaisivat suhdanneautomaatiikan toimintaa ja tukisivat samalla odotuksia terveestä ja kestävästä julkisesta taloudesta. Lisäksi niiden avulla välttyttäisiin toistamasta aiempia virheitä, jotka johtuivat siitä, että maat eivät hyödyntäneet suhteellisen suotuisaa taloudellista tilannetta korjatakseen julkisen talouden epätasapainoa riittävässä määrin. Sääntöjen täsmällinen täytäntöönpano parantaisi EMUn institutionaalisen perustan uskottavuutta ja vahvistaisi terveeseen julkiseen talouteen ja makrotalouden vakauteen kohdistuvia odotuksia entisestään.

Uskottava rahoitusaseman tasapainottamisstrategia yhdessä rakenneuudistuksen kanssa kohentaisi myös osaltaan pitkän aikavälin finanssipoliittikan kestävyyttä ja potentiaalista kasvuvauhtia parantamalla tarjontatilannetta. Erityisesti verotus- ja etuusjärjestelmien uudistaminen voisi lisätä työnteon ja investointien kannustimia sekä vähentää sosiaalimenoihin kohdistuvia paineita. Monien maiden eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmiä on uudistettava kiireesti työhönosallistumisasteen nostamiseksi ja siihen varautumiseksi, että väestön ikääntymisestä aiheutuvat julkiset menot kasvavat. Lisäksi tehotonta julkista kulutusta vähentämällä voidaan helpottaa veronkevennysten rahoittamista.

Siihen, että julkisen talouden rahoitusaseman tasapainottamisen on oltava edellä kuvatulla tavalla ”laadukasta”, on olemassa muukin peruste: tällaisten tasapainottamisohjelmien varallisuus- ja luottamusvaikutukset voivat huomattavasti vähentää rahoitusaseman tasapainottamisen mahdollisia epäsuotuisia vaikutuksia lyhyen aikavälin kysyntään ja kasvuun ja jopa olla näitä epäsuotuisia vaikutuksia merkittävämpiä. On syytä ottaa huomioon kolme välittymiskanavaa. Jos yksityisellä sektorilla havaitaan, että julkinen kulutus on tulevaisuudessa pysyvästi nykyistä vähäisempää, kotitaloudet arvioivat odotettavissa olevat tulonsa aiempaa suuremmiksi olettaen maksavansa tulevaisuudessa vähemmän veroja. Näin ollen myös nykyinen ja suunniteltu kulutus kasvavat.

Lisäksi julkisen talouden rahoitusaseman tasapainottaminen saattaa parantaa pitkän aikavälin rahoitustilannetta, koska julkisen sektorin luotonotto vähenee (mikä pienentää yksityisten investointien syrjäytymistä) ja maksujen laiminlyöntiriskiinkin liittyvät valtion arvopapereiden riskipremiot pienevät. Nykyistä alhaisempien nimellisten ja reaalisten markkinakorkojen varallisuusvaikutukset tukisivat kulutuksen kasvua. Lisäksi yksityiset sijoitukset todennäköisesti lisääntyisivät parantuneen rahoitustilanteen myötä.

Jos odotetut aiempaa alhaisemmat veroasteet ja tehokkaampi julkinen kulutus lisäävät työnteon ja investointien kannustimia, myös taloudelliset kasvunäkymät paranevat. Mikäli tällaista toimintaympäristöä tuetaan rahoitusaseman tasapainottamisella, yksityiset sijoittajat ja kuluttajat todennäköisesti reagoivat siihen paljon suotuisammin kuin julkisten alijäämien pysymiseen ennallaan tai jopa kasvamiseen.

6 EUROALUEEN TALOUSNÄKYMIÄ KOSKEVAT EUROJÄRJESTELMÄN ASIAANTUNTIJOIDEN ARVIOT

Eurojärjestelmän asiantuntijat ovat laatineet toukokuun 17. päivään 2004 mennessä saatavissa olleiden tietojen perusteella kokonaistaloudellisen arvion euroalueen tulevasta talouskehityksestä.¹ BKT:n määrän vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan olevan keskimäärin 1,4–2,0 % vuonna 2004 ja 1,7–2,7 % vuonna 2005. Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) keskimääräisen vuotuisen nousuvauhdin arvioidaan olevan 1,9–2,3 % vuonna 2004 ja 1,1–2,3 % vuonna 2005.

Asiantuntija-arviot perustuvat useille oletuksille, jotka koskevat korkoja, valuuttakursseja, öljyn hintaa, euroalueen ulkopuolista maailmankauppaa ja finanssipoliittikkaa. Teknisenä oletuksena on erityisesti, että lyhyet markkinakorot ja kahdenväliset valuuttakurssit pysyvät muuttumattomina arviointijakson aikana. Pitkiä korkoja sekä öljyn ja muiden raaka-aineiden kuin energian hintoja koskevat tekniset oletukset perustuvat markkinaodotuksiin.² Finanssipoliittikkaa koskevat oletukset perustuvat kansallisiin budjettisuunnitelmiin euroalueen eri maissa. Oletuksiin on sisällytetty ainoastaan sellaiset poliittiset toimenpiteet, jotka on joko jo hyväksytty parlamentissa tai määritelty yksikohtaisesti niin, että ne todennäköisesti läpäisevät lainsäädäntöprosessin.

Arvioihin liittyvää epävarmuutta on kuvattu esittämällä ne vaihteluväleinä. Vaihteluvälit perustuvat euroalueen keskuspankkien aikaisempina vuosina laatimien arvioiden ja toteutuneen kehityksen väliisiin eroihin. Vaihteluvälien leveys on näiden erojen itseisarvojen keskiarvo kerrottuna kahdella.

KANSAINVÄLINEN YMPÄRISTÖ

Maailmantalouden elpyminen on laajentunut ja vahvistunut vuoden 2003 syksyn jälkeen. Tätä ovat tukeneet paitsi ekspansiivinen talouspolitiikka ja suotuisa rahoitusilanne myös yritysten rahoitusrakenteen paraneminen. Edellä mainituissa teknisissä oletuksissa otetaan huomioon, että öljyn hinta laskee vähitellen ja että rahoitusmarkkinoiden riskipremiot ovat maltillisia, mistä seuraa, että elpymisen odotetaan jatkuvan voimakkaana arviointijaksolla.

Yhdysvaltojen ja Aasian (pl. Japani) odotetaan vaikuttavan edelleen keskeisesti maailmantalouden kasvuun. Yhdysvaltojen investointien piristymisen odotetaan edistävän kasvua, mutta kasvua tukevat myös jatkuvasti parantuneen työmarkkinatilanteen vauhdittama vahva yksityinen kulutus. Aasiassa (pl. Japani) BKT:n määrän kasvun odotetaan pysyvän voimakkaana, mikä heijastaa alueen sisäistä kasvudynamiikkaa. Muualla maailmassa tilanne on vaihtelevampi, vaikkakin Yhdysvaltojen ja Aasian (pl. Japani) voimakkaan kysynnän odotetaan antavan piristysruiskeen useimmille talousalueille. Japanin talouskasvun odotetaan jatkavan elpymistään käynnissä olevien rakenteellisten uudistusten ja deflaatiopaineiden vähenemisen tukiessa kotimaista kysyntää. Ison-Britannian BKT:n määrän odotetaan jatkavan nopeaa kasvuaan arviointijaksolla. Talouskasvun arvioidaan pysyvän suhteellisen vahvana myös EU:hun 1.5.2004 liittyneissä maissa sekä siirtymätalouksissa. Kaiken kaikkiaan *BKT:n määrän kasvuvauhdin euroalueen ulkopuolella* arvioidaan kiihtyvän ja olevan noin 5,0 % sekä vuonna 2004 että vuonna 2005, kun se vuonna 2003 oli ollut 4,5 %.

1 Eurojärjestelmän arviot on tuotettu EKP:n ja euroalueen kansallisten keskuspankkien asiantuntijoiden yhteistyönä. Ne laaditaan kahdesti vuodessa, ja ne muodostavat osan aineistoa, jota EKP:n neuvosto käyttää arvioissaan talouskehitystä ja hintavakauteen kohdistuvia riskejä. Lisätietoa arvioiden laatimisesta käytettävistä menetelmistä ja tekniikoista löytyy oppaasta "A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises", EKP, kesäkuu 2001.

2 Kolmen kuukauden euriborkorolla mitattujen lyhyiden korkojen oletetaan pysyvän arviointijaksolla ennallaan eli hieman yli 2,0 prosentissa. Muuttumattomia valuuttakursseja koskevan teknisen oletuksen mukaan euron dollarikurssi on arviointijaksolla 1,19 ja euron efektiivinen valuuttakurssi on 0,9 % vahvempi kuin vuonna 2003 keskimäärin. Markkinaodotusten mukaan valtion 10 vuoden joukkolainojen nimellistuotot euroalueella nousevat hieman eli keskimäärin 4,4 prosenttiin vuonna 2005 oltuaan keskimäärin 4,3 % vuonna 2004. Futuurimarkkinoiden perusteella öljyn barrelihinnan oletetaan laskevan 31,8 Yhdysvaltain dollariin vuonna 2005 oltuaan 34,6 Yhdysvaltain dollaria barreilta vuonna 2004. Muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen arvioidaan Yhdysvaltain dollareina mitattuna nousevan 18 prosentilla vuonna 2004 ja pysyvän jokseenkin ennallaan vuonna 2005.

Maailmankaupan kasvun oletetaan kehittyvän linjassa koko maailman BKT:n määrän kasvun kanssa. Euroalueen ulkopuolisten vientimarkkinoiden kasvuvauhdin odotetaan nopeutuvan ja olevan noin 8 % sekä vuonna 2004 että vuonna 2005 oltuaan hieman alle 6 % vuonna 2003.

BKT:N MÄÄRÄN KASVUA KOSKEVAT ARVIOT

Euroalueen BKT:n määrän neljännesvuosittainen kasvuvauhti kiihtyi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Sen arvioidaan olevan suhteellisen nopea arviointijakson aikana mutta vaihtelevan mahdollisesti vuonna 2004. BKT:n määrän keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan nopeutuvan 1,4–2,0 prosenttiin vuonna 2004 ja olevan 1,7–2,7 % vuonna 2005. Ulkomaisen kysynnän oletetun voimistumisen arvioidaan johtavan euroalueen viennin kasvun piristymiseen huolimatta jonkinasteisista markkinaosuuksien menetyksistä, jotka liittyvät euron efektiivisen kurssin aiempaan vahvistumiseen. Elpymisen odotetaan lisäksi muuttuvan arviointijaksolla yhä laaja-alaisemmaksi, ja sekä investointien että yksityisen kulutuksen kasvun arvioidaan vahvistuvan. Varastojen kasvattamisen ja nettoviennin ei arvioida vauhdittavan merkittävästi BKT:n määrän kasvua.

Työllisyyden arvioidaan piristyvän hitaasti vuonna 2004 ja vahvistuvan merkittävämmän vuonna 2005, mikä on yhdenmukaista tavanomaisen suhdannekehityksen kanssa. Työvoiman tarjonnan arvioidaan lisääntyvän, kun parantuneet työmarkkinanäkymät nostavat työhönosallistumisastetta. Työvoiman tarjontaa ja työllisyyttä koskevat arviot viittaavat siihen, että työttömyysaste alkaisi laskea arviointijakson loppupuolella.

BKT:n kotimaisen kulutuksen eristä *yksityisen kulutuksen* keskimääräisen vuotuisen kasvun arvioidaan olevan 1,0–1,4 % vuonna 2004, kun kulutus suurimman osan vuotta 2003 pysytteli paikallaan. Vuonna 2005 kulutuksen kasvun arvioidaan nopeutuvan 1,4–2,6 prosenttiin. Yksityisten kulutusmenojen kehityksen arvioidaan seurailevan kotitalouksien käytettävissä olevien reaalityulojen kehitystä. Kotitalouksien säästämisasteen odotetaan pysyvän jokseenkin ennallaan arviointijakson kattamien kahden vuoden aikana. Huoli julkisen talouden kehityksestä ja erityisesti julkisten terveydenhuolto- ja eläkejärjestelmien pitkän aikavälin näkymistä hidastaa todennäköisesti edelleen säästämisasteen laskua arviointijaksolla. Kuluttajien luottamuksen arvioidaan kuitenkin vähitellen lujittuvan taloudellisen toimeliaisuuden piristyessä ja työmarkkinatilanteen parantuessa, mikä yleensä vähentää varovaisuussäästämistä. Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvun arvioidaan pysyvän vuonna 2004 verrattain vaimeana työllisyyden heikon kasvun vuoksi, mutta vuonna 2005 sitä tukevat työllisyyden kasvun nopeutuminen sekä reaalityulojen nousu inflaation hidastuessa. Välillisten verojen ja hallinnollisesti säädeltyjen hintojen (mukaan lukien terveyspalvelujen hinnat) nousu vuonna 2004 tasoittaa paljolti tuloverojen ja sosiaaliturvamaksujen kevennysten positiivisia vaikutuksia kotitalouksien käytettävissä oleviin reaalityuluihin. Lisäksi tämänhetkisten budjettisuunnitelmien perusteella oletetaan, että *julkisen kulutuksen* vaikutus BKT:n määrän kasvuun pienenee arviointijaksolla.

Kiinteiden investointien määrän neljännesvuosittainen kasvuvauhti alkoi uudelleen nopeutua vuoden 2003 neljännellä neljänneksellä, ja sen arvioidaan tukevan osaltaan euroalueen kotimaisen kysynnän elpymistä arviointijaksolla. Keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan nopeutuvan 0,7–2,9 prosenttiin vuonna 2004 ja olevan 1,9–5,1 % vuonna 2005. Kiinteiden investointien elpymisen arvioidaan johtuvan pääasiassa *yriyten investoinneista*, joiden kehitystä tukevat maailmantalouden tilanteen paraneminen sekä matalat reaalikorot. *Yksityisten asuinrakennusinvestointien* kasvuvauhdin arvioidaan arviointijaksolla jonkin verran nopeutuvan usean vuoden hidastumisen jälkeen.

3 Ulkomaankauppaa koskevia arvioita laadittaessa noudatetaan kansantalouden tilinpidon käsitteistöä, eli mukana on myös euroalueen sisäisen kauppaa.

Ulkomaankaupasta voidaan todeta, että viennin keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan pysyvän 3,2 ja 6,0 prosentin välillä vuonna 2004. Vuonna 2005 sen arvioidaan olevan 5,0–8,2 %.³ Osin euron aiemman vahvistumisen vuoksi euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan viennin kasvu pysynee aluksi jonkin verran hitaampana kuin euroalueen vientimarkkinoiden kasvu. Tuonnin keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan olevan 2,8–6,2 % vuonna 2004 ja 5,0–8,4 % vuonna 2005. Tuonnin arvioidaan seurailevan euroalueen kokonaiskysynnän kehitystä, mutta myös euron aiemman vahvistumisen viipeellä ilmenevän vaikutuksen arvioidaan lisäävän tuontia jonkin verran.

HINTOJA JA KUSTANNUKSIA KOSKEVAT ARVIOT

Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) keskimääräisen vuotuisen nousuvauhdin arvioidaan olevan 1,9–2,3 % vuonna 2004 ja 1,1–2,3 % vuonna 2005. Edellä mainitun öljyn hintaa koskevan oletuksen perusteella arvioidaan, että YKHIn energiaerä nopeuttaa YKHI-inflaatiota merkittävästi vuonna 2004 mutta vuonna 2005 sen vaikutus on kutakuinkin neutraali. Vuoden 2004 alussa toteutetut välillisten verojen ja hallinnollisesti säädeltyjen hintojen korotukset nopeuttavat tänä vuonna huomattavasti YKHIn muiden erien kuin energiaerän hintojen nousuvauhtia. Muiden kuin energiaerän hintojen nousuvauhdin arvioidaan hidastuvan vähitellen vuonna 2005 kotimaisten kustannuspaineiden vähentyessä ja tuontihintojen korotusten pysyessä maltillisina. Lisäksi finanssipolitiikkaa koskevissa oletuksissa välittömien verojen ja hallinnollisesti säänneltyjen hintojen korotusten vaikutus vuonna 2005 jää vaatimattomaksi.

Tuontihintojen lasku jatkui vuonna 2003 euron keväällä 2002 alkaneen vahvistumisen ja ulkoisten inflaatiopaineiden vähäisyyden vuoksi. Tuontihintojen arvioidaan pysyvän maltillisina vuonna 2004 euron aiemman vahvistumisen viipeellä ilmenevän vaikutuksen kompensoidessa öljyn hinnannousun vaikutusta. Vuonna 2005 niiden arvioidaan nousevan vain hieman.

Tämänhetkisten palkkasopimusten ja työmarkkinatilanteen hienoisen paranemisen perusteella oletetaan, että työntekijää kohden laskettujen nimellispalkkojen nousuvauhti pysyy arviointijaksolla jokseenkin ennallaan. BKT:n määrän kasvua ja työllisyyttä koskevien arvioiden mukaan työn tuottavuus paranee arviointijaksolla ja tuottavuuden kasvu on vuoden 2005 alussa lähellä pitkän aikavälin keskiarvoaan. Tämän seurauksena *yksikkötyökustannusten kasvun* arvioidaan hidastuvan vuosina 2004 ja 2005. Tämän lisäksi *voittomarginaalien* arvioidaan kasvavan jonkin verran, mikä puolestaan tukeenee investointeja.

Taulukko 11. Kokonaistaloudellinen arvio

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos)¹⁾

	2003	2004	2005
YKHI	2,1	1,9 – 2,3	1,1 – 2,3
BKT:n määrä	0,5	1,4 – 2,0	1,7 – 2,7
Yksityinen kulutus	1,0	1,0 – 1,4	1,4 – 2,6
Julkinen kulutus	2,0	0,9 – 1,9	0,4 – 1,4
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	- 0,8	0,7 – 2,9	1,9 – 5,1
Vienti (tavarat ja palvelut)	- 0,2	3,2 – 6,0	5,0 – 8,2
Tuonti (tavarat ja palvelut)	1,7	2,8 – 6,2	5,0 – 8,4

1) Jokaisen muuttujan ja arviointijakson vaihteluvälit perustuvat euroalueen keskuspankkien aiempien arvioiden ja toteutuneen kehityksen välisten erojen itseisarvojen keskiarvoon. BKT:n määrää ja sen erä koskevat arviot perustuvat työpäiväkorjattuihin tietoihin. Tuontia ja vientiä koskeissa arvioissa on mukana myös euroalueen sisäinen kauppa.

Kehikko 7.

VERTAILUA JOULUKUUN 2003 ARVIOON

Euroalueen BKT:n määrää koskevat arviot eivät ole juurikaan muuttuneet EKP:n Kuukausikat-
sauksen joulukuun 2003 numerossa julkaistusta eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviosta. Vuo-
delle 2005 vaihteluvälejä on tarkistettu hieman alaspäin. Tämä johtuu neljännesvuosittaisen kas-
vuvauhdin muutoksista vuonna 2004, sillä ne hidastavat mekanistisesti vuodelle 2005 arvioitua
keskimääräistä vuotuista kasvuvauhtia.

YKHI-inflaation vuodelle 2004 arvioidun vuotuisen kasvuvauhdin vaihteluvälin alarajaa on tar-
kistettu ylöspäin. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että öljyn hintaa koskevia oletuksia on tarkistet-
tu ylöspäin vuodelle 2004 noin 30 prosentilla ja vuodelle 2005 noin 20 prosentilla. Useat tekijät
lieventävät kuitenkin öljyn hinnan arvioitua vaikutusta euroalueen YKHI-inflaatioon. Ensinnäkin
YKHIn elintarvike-erää koskevaa arviota on tarkistettu alaspäin joulukuun 2003 arviosta, kos-
ka sään vuoksi vuonna 2003 tehtyjen korotusten vaikutus elintarvikkeiden hintoihin on poistunut
indeksistä odotettua nopeammin. Toisekseen tupakkaveroa kiristettiin vuoden 2004 alussa jon-
kin verran vähemmän kuin mitä joulukuun 2003 arvioiden finanssipolitiikkaa koskevissa oletuk-
sissa oli ennakoitu. Kolmanneksi työntekijää kohden laskettujen nimellispalkkojen nousuvauh-
ti arviointijaksolla on oletettu hieman hitaammaksi kuin joulukuun 2003 arviossa. Tämän vuoksi
myös vuoden 2004 yksikkötyökustannuksia tarkistettiin hieman alaspäin.

Kokonaistaloudellisten arvioiden vertailua

(keskimääräinen vuotuinen prosentimuutos)

	2003	2004	2005
YKHI – kesäkuu 2004	2,1	1,9 – 2,3	1,1 – 2,3
YKHI – joulukuun 2003	2,0 – 2,2	1,3 – 2,3	1,0 – 2,2
BKT:n määrä – kesäkuu 2004	0,5	1,4 – 2,0	1,7 – 2,7
BKT:n määrä – joulukuun 2003	0,2 – 0,6	1,1 – 2,1	1,9 – 2,9

Kehikko 8.

MUIDEN LAITOSTEN ENNUSTEET

Useat kansainväliset järjestöt ja yksityiset ennustelaitokset julkaisevat ennusteita euroalueen ta-
lousnäkymistä. Nämä ennusteet eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia keskenään eivätkä
eurojärjestelmän asiantuntijoiden laatimien kokonaistaloudellisten arvioiden kanssa, koska ne on
julkaistu eri ajankohtina ja niiden oletukset finanssipolitiikkaa, rahoitusmarkkinoita sekä euro-
alueen ulkoista ympäristöä koskevistä muuttujista on johdettu erilaisin menetelmin. Consensus
Economics Forecasts -ennusteissa ja EKP:n Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimuk-
sessa käytetään monia tarkemmin määrittelemättömiä oletuksia. Eurojärjestelmän asiantuntijoi-
den arvioista poiketen muiden laitosten ennusteet eivät yleensä perustu oletukselle muuttumatto-
mista lyhyistä koroista arviointijaksos aikana.

Erilaisista oletuksista huolimatta tällä hetkellä käytettävissä olevissa muiden ennustelaitosten ennusteissa ollaan yksimielisiä siitä, että taloudellinen toimeliaisuus euroalueella elpyy asteittain ja BKT:n keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti nopeutuu hieman yli 1½ prosenttiin vuonna 2004 ja 2–2½ prosenttiin vuonna 2005. Vuotta 2004 koskevat ennusteet ovat keskenään hyvin samankaltaisia, mutta vuotta 2005 koskevissa ennusteissa on enemmän eroja. Euroopan komissio, OECD ja IMF ennustavat BKT:n määrän 2,3–2,4 prosentin vuotuista kasvuvauhtia vuodelle 2005, kun taas Consensus Economics Forecasts ennustaa 2,0 prosentin ja Survey of Professional Forecasters 2,1 prosentin vuotuista kasvuvauhtia.

Taulukko A. Euroalueen BKT:n määrän kasvuennusteiden vertailua

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Julkistamisajankohta		2003	2004	2005
Euroopan komissio	Huhtikuu	2004	0,4	1,7	2,3
IMF	Huhtikuu	2004	0,4	1,7	2,3
OECD	Huhtikuu	2004	0,5	1,6	2,4
Consensus Economics Forecasts	Huhtikuu	2004	0,4	1,6	2,0
Survey of Professional Forecasters	Huhtikuu	2004	0,5	1,6	2,1

Lähteet: Euroopan komission ennuste (keväät 2004), IMF World Economic Outlook (huhtikuu 2004), OECD Economic Outlook n:o 75, Consensus Economics Forecasts ja EKP:n Survey of Professional Forecasters.

Huom. Euroopan komission ennusteiden luvut eivät ole työpäiväkorjattuja, joten vuonna 2004 ne ovat noin ¼ prosenttiyksikköä suurempia kuin eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioissa käytetyt työpäiväkorjatut luvut. Tämä johtuu siitä, että tänä vuonna on tavallista enemmän työpäiviä. OECD:n ennusteet perustuvat työpäiväkorjattuihin tietoihin, mutta muissa ennusteissa ei mainita, perustuvatko ne työpäiväkorjattuihin tietoihin vai eivät.

Näiden ennusteiden mukaan YKHI-inflaatio hidastuu 1,7–1,8 prosenttiin vuonna 2004. Vuodelle 2005 laitokset ennustavat 1,6 prosentin YKHI-inflaatiota, lukuunottamatta Survey of Professional Forecastersia, jonka ennuste on 1,8 %, ja OECD:tä, jonka ennuste on 1,4 %.

Taulukko B. Euroalueen YKHI-inflaatioennusteiden vertailua

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Julkistamisajankohta		2003	2004	2005
Euroopan komissio	Huhtikuu	2004	2,1	1,8	1,6
IMF	Huhtikuu	2004	2,1	1,7	1,6
OECD	Huhtikuu	2004	2,1	1,7	1,4
Consensus Economics Forecasts	Huhtikuu	2004	2,1	1,7	1,6
Survey of Professional Forecasters	Huhtikuu	2004	2,1	1,8	1,8

Lähteet: Euroopan komission ennuste (keväät 2004), IMF World Economic Outlook (huhtikuu 2004), OECD Economic Outlook n:o 75, Consensus Economics Forecasts ja EKP:n Survey of Professional Forecasters.

7 VALUUTAKURSSIT JA MAKSUTASE

7.1 VALUUTAKURSSIT

Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi vahvistui toukokuussa ja kesäkuun alussa. Tämä johtui lähinnä euron vahvistumisesta Yhdysvaltain dollariin ja Japanin jeniin nähden, mitä tasoitti osittain euron heikentyminen suhteessa Englannin puntaan ja Sveitsin frangiin. Kaiken kaikkiaan valuuttakurssikehityksen silmiinpistävä piirre toukokuussa oli Japanin jenin heikentyminen lähes kaikkiin valuuttoihin nähden. Kuukausikatsauksessa seurataan tästä numerosta alkaen Euroopan unionin uusien jäsenvaltioiden valuuttakurssikehitystä. Sen huomattavin piirre tarkastelujakson aikana oli euron heikentyminen Tšekin korunaan ja Puolan zlotyyyn nähden.

EURON JA YHDYSVALTAIN DOLLARIN SUHDE

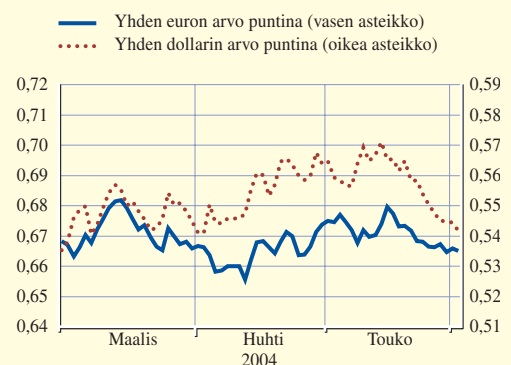
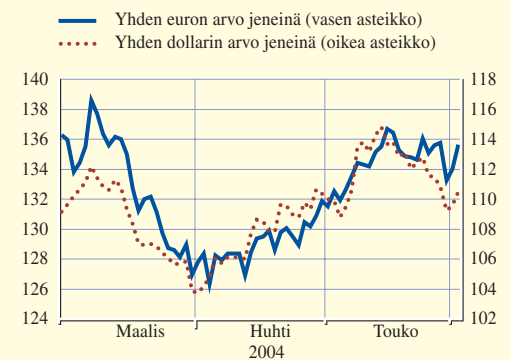
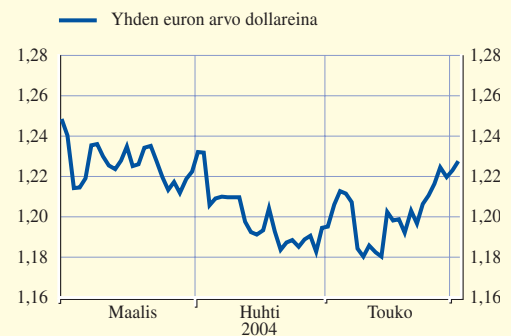
Euron kurssi heilahteli toukokuussa ja kesäkuun alussa melko voimakkaasti Yhdysvaltain dollariin nähden, koska maan talouskehityksestä saadut tiedot olivat ristiriitaisia ja geopoliittinen epävarmuus oli lisääntynyt (ks. kuvio 38). Aluksi euro vahvistui Yhdysvaltain dollariin nähden huolimatta maan talousnäkyviä koskevista myönteisistä uutisista, mutta heikkeni melko jyrkästi toukokuun toisella viikolla. Dollarin tilapäinen vahvistuminen näytti johtuneen siitä, että tiedot Yhdysvaltojen työmarkkinatilanteesta olivat odotettua myönteisempiä, minkä seurauksena Yhdysvaltojen tuottokäyrä alkoi jyrkentyä. Toukokuun jälkipuoliskolla ja kesäkuun alussa euro kuitenkin elpyi vahvemaksi kuin se oli ollut ennen toukokuun alun heikentymistään, koska Yhdysvalloissa julkistettujen tietojen mukaan maan vaihtotaseen alijäämä oli syventynyt entisestään maaliskuussa ja yritysten ja kuluttajien luottamus oli odotettua heikompaa. Kesäkuun 2. päivänä euron dollarikurssi oli 1,23 eli 2,8 % vahvempi kuin huhtikuun lopussa ja 8,5 % vahvempi kuin vuonna 2003 keskimäärin.

EURON JA JAPANIN JENIN SUHDE

Toukokuun alkupuoliskolla Japanin jeni heikkeni euroon nähden, mutta elpyi osittain kuun jälkipuoliskolla ja kesäkuun alussa (ks. kuvio 38). Julkistettujen tietojen mukaan arvopaperisijoitukset Japaniin kasvoivat voimakkaasti vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä ja japanilaisten osakkeiden hinnat laskivat jyrkästi toukokuun kahdella ensimmäisellä viikolla, joten Japanin jeniin kohdistuneet laskupaineet ovat voineet johtua globaalien sijoittajien arvopaperisalkkujen uudelleenjärjestelyistä. Lisäksi huoli energian hintojen nousun vaikutuksesta Japanin talouteen näyttää heikentäneen Japanin jeniä

Kuvio 38. Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

toukokuun alkupuoliskolla. Toukokuun loppupuolella ja kesäkuun alussa Japanin jeni kuitenkin vahvistui hieman, koska julkistetut tiedot osoittivat japanilaisten kotitalouksien kulutuksen ja teollisuustuotannon piristyneen sekä osakemarkkinoiden elpyneen osittain. Kesäkuun 2. päivänä euron jenikurssi oli 135,6 eli 2,9 % vahvempi kuin huhtikuun lopussa ja 3,6 % vahvempi kuin vuonna 2003 keskimäärin.

EURON JA EU:N JÄSENVALTIOIDEN VALUUTTOJEN SUHDE

ERM II -järjestelmässä Tanskan kruunu vaihteli edelleen hyvin kapean vaihteluvälin sisällä lähellä eurokeskuskurssiaan (ks. kuvio 39).

EU:n muiden jäsenvaltioiden valuuttojen kehityksestä voidaan todeta, että euro heikkeni puntaan nähden toukokuun alussa, mutta vahvistui sitten melko jyrkästi kuun puoliväliin tultaessa, koska julkistettujen tietojen mukaan Ison-Britannian teollisuustuotanto oli supistunut (ks. kuvio 38). Tämän jälkeen euro kuitenkin jälleen heikkeni, koska merkit viittasivat siihen, että Ison-Britannian talouden elpymisen jatkuu voimakkaana. Englannin pankin rahapolitiikan komitean 6.5.2004 tekemää päätöstä nostaa repokorkoa 25 peruspistettä eli 4,25 prosenttiin oli odotettu laajalti, eikä sillä sen vuoksi ollut havaittavaa vaikutusta valuuttamarkkinoihin. Kesäkuun 21. päivänä euron puntakurssi oli 0,67 eli 1,3 % heikompi kuin huhtikuun lopussa ja 3,9 % heikompi kuin vuonna 2003 keskimäärin. Ruotsin kruunuun nähden euro vaihteli toukokuussa melko kapean vaihteluvälin sisällä eli 9,1:stä 9,2:een.

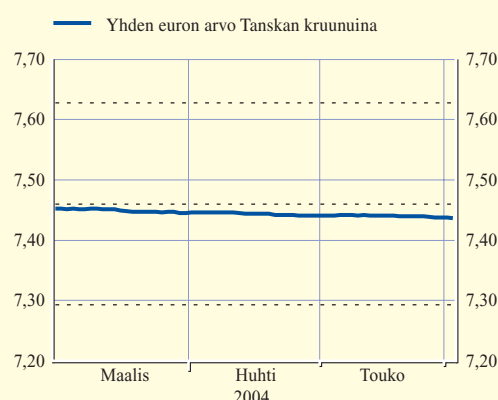
Kuukausikatsauksessa seurataan tästä numerosta alkaen Euroopan unionin uusien jäsenvaltioiden valuuttakurssikehitystä. Sen huomattavin piirre tarkastelujakson aikana oli euron heikentyminen Tšekin korunaan ja Puolan zlotyyyn nähden. Huhtikuun lopusta lähtien euro on heikentynyt 3,3 % suhteessa Tšekin korunaan, ja syynä näyttävät olleen markkinoiden odotukset tšekkiläisten sijoitusinstrumenttien tuottojen paranemisesta. Tšekin kansallisen keskuspankin 27.5.2004 tekemä päätös pitää korot ennallaan ei vaikuttanut merkittävästi valuuttakursseihin. Puolan zlotyyyn nähden euro on heikentynyt huhtikuun lopusta lähtien 3,1 %. Tähän ovat syynä julkistetut tiedot, joiden mukaan maan talouden näkymät ovat poliittisista epävarmuuksista huolimatta kohtalaisen suotuisat. Puolan keskuspankin 26.5.2004 tekemä päätös pitää korot ennallaan ei myöskään näyttänyt vaikuttavan valuuttakurssimarkkinoihin. Euro heikkeni myös Slovakian korunaan nähden 1,4 %, mutta vahvistui 1,3 % Latvian latiin nähden ja pysyi jokseenkin ennallaan suhteessa Unkarin forintiin, Slovenian tolariin, Kyproksen puntaan ja Maltan liiraan. Euro pysyi ennallaan suhteessa Viron kruunuun ja Liettuan litiin, koska valuuttakatejärjestelmän ansiosta näillä valuutoilla on kiinteä kurssi euroon nähden.

MUUT VALUUTAT

Muista valuutoista euro heikentyi 1,5 % suhteessa Sveitsin frangiin, mutta pysyi kutakuinkin vakaina Norjan kruunuun nähden. Huomionarvoista on myös se, että euro vahvistui 5,6 % suhteessa Australian dollariin.

**Kuvio 39. Valuuttakurssikehitys
ERM II:ssa**

(päivähavainnot)

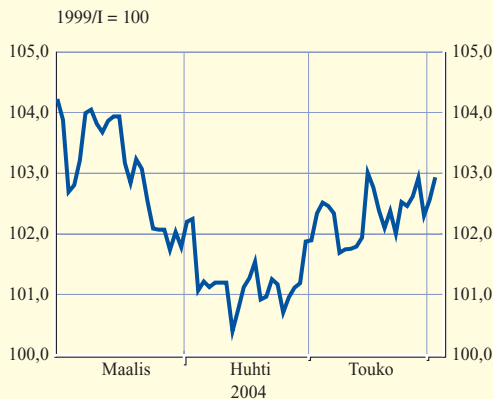

Lähde: EKP.

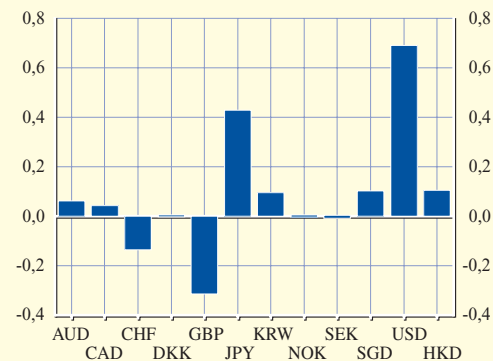
Huom. Vaakasuorat katkoviivat osoittavat Tanskan kruunun keskuskurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25\%$).

Kuvio 40. Euron efektiivinen valuuttakurssi ja sen jakauma¹⁾

(päivähavaintoja)

Valuuttakurssimuutosten vaikutus efektiivisen valuuttakurssi-indeksin muutoksiin²⁾
30.4.–2.6.2004
(prosenttiyksikköinä)

Lähde: EKP.

1) Indeksni nousu merkitsee euron efektiivisen valuuttakurssin vahvistumista 12 tärkeimmän kauppakumppanimaan valuuttaan nähden.

2) Muutosten laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppakumppanin valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

Kuvio 41. Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia / neljännesvuosittaisia tietoja, 1999/I = 100)

Lähde: EKP.

1) Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat kuukausihavainnot ovat toukokuulta 2004. Tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuvassa indeksissä tuorein havainto on vuoden 2003 viimeiseltä neljännekseltä ja perustuu osittain arvioihin.

EURON EFEKTIIVINEN VALUUTTAKURSSI

Kesäkuun 2. päivänä euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi suhteessa euroalueen 12 merkittävimmän kauppakumppanimaan valuuttoihin oli 1 % vahvempi kuin huhtikuun lopussa ja 2,7 % vahvempi kuin vuonna 2003 keskimäärin (ks. kuvio 40). Euron efektiivisen valuuttakurssin maltillinen vahvistuminen johtui lähinnä euron vahvistumisesta Yhdysvaltojen dollariin ja Japanin jeniin nähden. Vahvistumista toisaalta tasoitti osittain euron heikentyminen suhteessa Englannin puntaan ja Sveitsin frangiin. Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi-indeksi oli toukokuussa 2004 hieman heikompi kuin tammikuussa 1999.

Euron reaali efektiivinen valuuttakurssi laskettuna joko kuluttajahintaindeksin, teollisuuden tuottajahintaindeksin tai tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusindeksin avulla on myötäillyt melko tarkasti nimellisen valuuttakurssi-indeksin viiden viime vuoden kehitystä (ks. kuvio 41). Vahvistuttuaan voimakkaasti kahtena viime vuonna euron reaali efektiivinen valuuttakurssi on käytävissä olevien tietojen perusteella heikentynyt vuoden 2004 alusta lähtien ja parantanut siten jälleen euroalueen yritysten hintakilpailukykyä jonkin verran. Euron nimellisen efektiivisen valuuttakurssin vahvistuminen toukokuussa 2004 on kuitenkin todennäköisesti keskeyttänyt tämän kehityksen, ainakin tilapäisesti.

7.2 MAKSUTASE

Vuoden 2004 ensimmäisenä neljänneksenä euroalueen tavaraviennin arvo kasvoi yli 3 % vuoden 2003 viimeisestä neljänneksestä. Tämä vahvistaa sen, että vuoden 2003 jälkipuoliskolla alkanut viennin elpyminen on jatkunut, ja että sitä tukee vahva ulkomainen kysyntä. Samana ajanjaksona tavaratuonnin arvo kasvoi vain vähän, minkä seurauksena tavarakaupan ylijäämä suureni. Vaikka euroalueen 12 kuukauden kumulatiivinen, kausivaihtelusta puhdistettu vaihtotaseen ylijäämä oli maaliskuussa 2004 pienempi kuin vuotta aiemmin, tämän 12 kuukauden jakson loppupuolella näytti siltä, että ylijäämä suurensi lähinnä tavarakaupan ylijäämän kasvun vuoksi. Maaliskuussa 2004 päättyneen 12 kuukauden ajanjakson kumulatiiviset tiedot osoittavat, että rahoitustaseen yhteenlasketuissa suorissa ja arvopaperisijoituksissa kirjattiin pääoman nettovientiä, joka johtui suoriin sijoituksiin ja osakesijoituksiin liittyvän pääoman nettoviennistä.

VAIHTOTASE JA KAUPPA

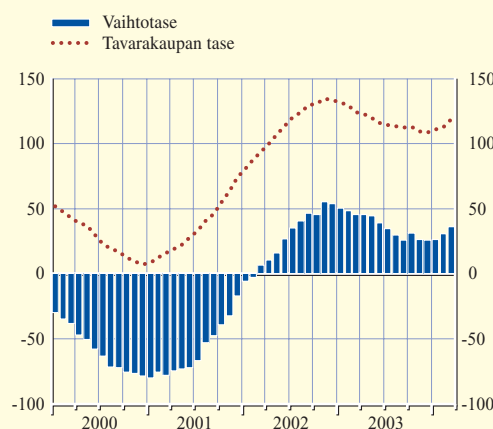
Maaliskuussa 2004 euroalueen kausivaihteluista puhdistetun vaihtotaseen ylijäämä oli 5,1 miljardia euroa (12,4 miljardia euroa kausivaihteluista puhdistamattomien lukujen perusteella). Tämä kertoo sekä tavarataseen ylijäämästä että vähemmässä määrin palvelutaseen ylijäämästä, jota tuotannon tekijäkorvausten taseen ja tulonsiirtojen taseen alijäämät osaksi tasoittivat (ks. tilasto-osan taulukko 7.1). Helmikuuta 2004 koskeviin korjattuihin tietoihin verrattuna kausivaihteluista puhdistettu vaihtotaseen ylijäämä pysyi maaliskuussa lähes ennallaan. Tämä johtui siitä, että tavarakaupan ylijäämän suurenemisen ja tulonsiirtojen alijäämän supistumisen vastapainona tuotannon tekijäkorvausten alijäämä suureni ja palvelutaseen ylijäämän pieni.

Vuosineljänneksiä koskevien lukujen perusteella euroalueen ulkopuolelle suuntautuneen tavaraviennin vuoden 2003 jälkipuoliskolla alkanut elpyminen jatkui vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä. Tavaraviennin arvo kasvoi 3,1 % edellisestä neljänneksestä, mikä kertoi vahvasta ulkomaisesta kysynnästä ja siitä, että euron aiemman vahvistumisen viivästynyt vaikutus on alkanut heikentyä. Samana ajanjaksona tavaratuonnin arvo kasvoi hieman, minkä seurauksena tavarakaupan ylijäämä kasvoi 7,6 miljardia euroa. Kaiken kaikkiaan euroalueen vaihtotaseen ylijäämä supistui hieman vuoden 2004 ensimmäisenä neljänneksenä, koska palvelutaseen ylijäämän supistuminen sekä tuotannon tekijäkorvausten taseen ja tulonsiirtojen taseen alijäämien kasvu oli merkittävämpää kuin tavarakaupan ylijäämän suureneminen.

Euroalueen 12 kuukauden kumulatiivinen vaihtotaseen ylijäämä oli maaliskuuhun 2004 mennessä noussut 36,0 miljardiin euroon eli noin 0,5 prosenttiin BKT:stä, kun se oli vuotta aiemmin ollut arvoltaan 45,6 miljardia euroa. Tämä johtui lähinnä tavara- ja palvelutaseen ylijäämien supistumisesta. Tavarakaupan ylijäämän supistumiseen vaikutti viennin väheneminen. Tuotannon tekijäkorvausten alijäämän supistuminen häivytti lähes kokonaan tulonsiirtojen alijäämän kasvun vaikutukset. Aivan viime aikoina 12 kuukauden kumulatiivisen vaihtotaseen ylijäämä on kuitenkin näyttänyt suurenevan, mikä johtuu

Kuvio 42. Euroalueen vaihtotase ja tavarakaupan tase

(mrd. euroa, kuukausihavaintoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, taseet 12 kuukauden liukuvia tietoja)

Lähde: EKP.

lähinnä tavarakaupan ylijäämän suurenemisesta (ks. kuvio 42). Tästä kertoo etenkin viennin vuoden 2003 puolivälistä lähtien vahvana jatkunut kasvu, joka johtuu varsinkin ulkomaisen kysynnän piristymisestä samana aikana. Sitä vastoin 12 kuukauden kumulatiivinen tavarakaupan tuonti on kasvanut vain hieman viime vuoden lopusta lähtien.

RAHOITUSTASE

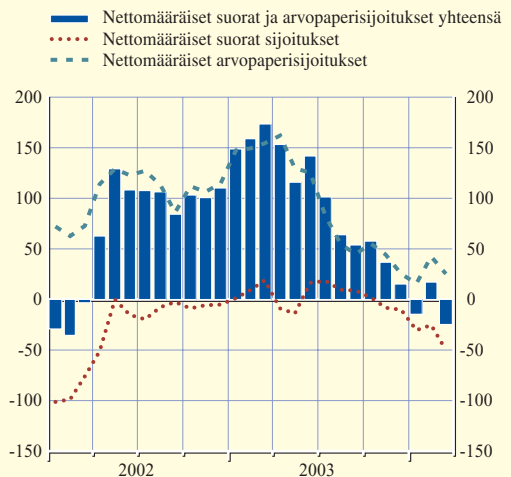
Maaliskuussa 2004 euroalueelta vietiin pääomaa suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina nettomääräisesti yhteensä 23,9 miljardia euroa. Suorissa sijoituksissa pääoman nettovienti oli 22,6 miljardia euroa ja osakesijoituksissa 6,1 miljardia euroa, minkä vaikutuksia velkapapereihin liittynyt pääoman nettovienti (4,8 miljardia euroa) tasoitti vain osaksi. Suorien sijoitusten kehityksen syynä olivat oman pääoman / uudelleen sijoitettujen voittojen ja muun pääoman (lähinnä yhtiöiden sisäisten lainojen) nettovienti. Arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman vähäinen nettovienti johtui sekä osakesijoituksiin että joukkolainoihin liittyvien pääomavirtojen nettoviennistä, joka oli suurempi kuin rahamarkkina-instrumentteihin liittyvien pääomavirtojen nettotuonti. Erityisen tyypillistä rahamarkkina-instrumenttien kehitykselle oli euroalueen sijoittajien ulkomaisten rahamarkkinapapereiden nettomyynti.

Maaliskuussa päättyneenä 12 kuukauden jaksoneuroalueen yhteenlaskettujen suorien ja arvopaperisijoitusten kumulatiivinen nettovienti oli 24,7 miljardia euroa, kun kumulatiivinen nettotuonti oli vuotta aiemmin ollut 173,5 miljardia euroa. Tämä johtui lähinnä arvopaperisijoituksiin liittyvien pääomavirtojen nettovuonin voimakkaasta supistumisesta sekä vähemmässä määrin siitä, että suoriin sijoituksiin liittyvät pääomavirrat kääntyivät nettovienniksi, kun ne olivat vuotta aiemmin olleet nettotuontia (ks. kuvio 43). Arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman nettotuonti supistui asteittain, vaikka se näyttää kiihtyneen vuoden 2003 toisella puoliskolla. Suuri osa tästä supistumisesta liittyi rahamarkkina-instrumenttien ja osakkeiden kehitykseen. 12 kuukauden kumulatiivisten tietojen perusteella rahamarkkina-instrumentteihin liittyvissä pääomavirroissa kirjattiin maaliskuussa 2004 nettovientiä 30,3 miljardin euron arvosta, kun vuotta aiemmin nettotuonti oli ollut 51,3 miljardia euroa. Tähän oli syynä lähinnä se, että ulkomaiset sijoittajat vähensivät jyrkästi euroalueen rahamarkkina-instrumenttien nettomääräisiä ostojaan. Samana ajanjaksona osakesijoituksiin liittyvien pääomavirtojen nettotuonti supistui, koska euroalueen sijoittajat ostivat paljon aikaisempaa enemmän ulkomaisia arvopapereita. (Ostot kasvoivat lähes tasapainotilanteesta 106,6 miljardiin euroon.)

Arvopaperisijoitusten kehitys saattaa liittyä siihen, että vuoden 2003 toisella puoliskolla maailmantalouden elpyminen alkoi vahvistua ja laajentua. Yritysten kannattavuuden paraneminen ja alhaiset korot näyttävät kannustaneen sijoittajia ottamaan riskejä hieman aiempaa enemmän. Euroalueen sijoittajat ovat lisänneet sijoituksiaan ulkomaisiin arvopapereihin ja joukkolainoihin, kun taas ulkomaiset sijoittajat ovat vähentäneet sijoituksiaan euroalueen lyhytaikaisiin arvopapereihin sekä lisänneet euroalueen osakkeiden ostoja ja hieman vähemmässä määrin pitkäaikaisten instrumenttien (joukkolainojen) ostoja.

Kuvio 43. Suoriin ja arvopaperisijoituksiin liittyvät nettopääomavirrat

(mrd. euroa, 12 kuukauden kumulatiivisia tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen arvo osoittaa pääoman nettotuontia euroalueelle ja negatiivinen arvo sen nettovientiä euroalueelta.

EUROALUEEN TILASTOT

SISÄLLYS¹

	YHTEENVETO EUROALUEEN TALOUSTILASTOISTA	
	Yhteenveto euroalueen taloudellisista indikaattoreista	T5
I	RAHAPOLITIIKKATILASTOT	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	T6
	1.2 EKP:n keskeiset korot	T7
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	T8
	1.4 Vähimmäisvaranto- ja likviditeettitilastot	T9
2	RAHATALOUS, PANKKITOIMINTA JA SijoitusRAHASTOT	
	2.1 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase	T10
	2.2 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase	T11
	2.3 Rahatalouden tilastot	T12
	2.4 Rahalaitosten lainat, erittely	T14
	2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely	T17
	2.6 Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit, erittely	T20
	2.7 Eräiden rahalaitostaseen erien arvostusmuutokset	T21
	2.8 Eräiden rahalaitostaseen erien valuuttaerittely	T22
	2.9 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase	T24
	2.10 Euroalueen sijoitusrahastojen saamiset rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan eriteltyinä	T25
3	RAHOITUS- JA MUU KUIN RAHOITUSTILINPITO	
	3.1 Ei-rahoitussektorien rahoitusvarojen pääerät	T26
	3.2 Ei-rahoitussektorien velkojen pääerät	T27
	3.3 Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusvarojen ja velkojen pääerät	T28
	3.4 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus vuosittain	T29
4	RAHOITUSMARKKINAT	
	4.1 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	T31
	4.2 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin ja liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan	T32
	4.3 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden vuotuiset kasvuvauhdit	T34
	4.4 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	T36
	4.5 Rahalaitosten euromääräiset talletusten ja lainojen korot euroalueella	T38
	4.6 Rahamarkkinakorot	T40
	4.7 Valtion lainojen tuotot	T41
	4.8 Osakeindeksit	T42
5	HINNAT, TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT	
	5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset	T43
	5.2 Tuotanto ja kysyntä	T46
	5.3 Työmarkkinat	T50

¹ Lisätietoja tilastoista saa sähköpostitse osoitteesta statistics@ecb.int. Katso EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) pitkän aikavälin tilastoja sekä yksityiskohtaisia tilastoja.

6	JULKINEN TALOUS	
	6.1 Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä	T51
	6.2 Velka	T52
	6.3 Velan muutos	T53
7	ULKOMAISET TALOUSTOIMET JA VARALLISUUS	
	7.1 Maksutase	T54
	7.2 Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys	T60
	7.3 Ulkomaankauppa	T61
	7.4 Ulkomainen varallisuus	T63
	7.5 Valuuttavaranto	T65
8	VALUUTTAKURSSIT	
	8.1 Euron efektiiviset valuuttakurssit	T66
	8.2 Euron valuuttakurssit	T67
9	TALOUDELLINEN KEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA	
	9.1 Muut EU:n jäsenvaltiot	T68
	9.2 Yhdysvallat ja Japani	T69
	KUVIOLISTA	T71
	TEKNISIÄ HUOMAUTUKSIA	T73
	YLEISTÄ	T77

UUTTA

Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys osassa 7.2 on nyt ensimmäistä kertaa saatavissa kuukausittain. Lisätietoja tästä esityksestä on Yleistä-osassa sekä kesäkuun 2003 Kuukausikatsauksen sivulla 15 olevassa kehikossa 1.

Taulukkomerkintöjen selityksiä

- ”-” Tiedot puuttuvat/Loogisesti mahdoton.
- ”.” Tiedot eivät ole saatavissa.
- ”...” Nolla tai merkityksetön.
- ”miljardia” 10⁹
- (p) Ennakkotieto.
- kp. Kausivaihtelusta puhdistettu.
- ei-kp. Kausivaihtelusta puhdistamaton.

YHTEENVETO EUROALUEEN TALOUSTILASTOISTA

Yhteenveto euroalueen taloudellisista indikaattoreista
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1), 2)}	M3 ^{1), 2)} 3 kk:n (keskitetty) liukuva keskiarvo	Rahalaitosten lainat euro- alueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt ¹⁾)	Yritysten ja muiden rahoitus- laitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat euromääräiset muut arvopaperit kuin osakkeet ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
	1	2	3	4	5	6	7	8
2002	7,6	6,6	7,2	-	5,3	21,0	3,32	4,92
2003	10,9	8,0	8,0	-	4,9	20,3	2,33	4,16
2003 II	11,3	8,3	8,5	-	4,6	20,3	2,37	3,96
III	11,4	8,5	8,3	-	4,9	22,1	2,14	4,16
IV	11,0	7,9	7,6	-	5,3	21,6	2,15	4,36
2004 I	11,0	7,2	6,5	-	5,5	16,3	2,06	4,15
2003 joul	10,6	7,6	7,1	7,0	5,5	19,2	2,15	4,36
2004 tammi	11,3	7,5	6,6	6,6	5,5	16,9	2,09	4,26
helmi	10,6	6,9	6,3	6,4	5,5	15,9	2,07	4,18
maalis	11,4	6,9	6,3	6,1	5,5	13,1	2,03	4,02
huhti	10,9	6,4	5,6	.	5,6	.	2,05	4,24
touko	2,09	4,39

2. Hinnat, tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustan- nukset tuntia kohden	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste tehdasteolli- suudessa, %	Työllisyys	Työttömyys (% työvoimasta)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2002	2,3	-0,1	3,5	0,9	-0,5	81,5	0,5	8,4
2003	2,1	1,6	2,9	0,5	0,4	81,0	0,1	8,9
2003 II	1,9	1,5	3,2	0,1	-0,8	80,8	0,2	8,9
III	2,0	1,2	2,8	0,4	-0,1	81,1	0,1	8,9
IV	2,0	1,1	2,6	0,7	1,4	81,0	0,1	8,9
2004 I	1,7	0,3	.	1,3	1,1	80,5	.	8,9
2003 joul	2,0	1,0	-	-	2,3	-	-	8,9
2004 tammi	1,9	0,3	-	-	0,6	80,6	-	8,9
helmi	1,6	0,0	-	-	1,0	-	-	8,9
maalis	1,7	0,4	-	-	1,6	-	-	9,0
huhti	2,0	1,4	-	-	.	80,4	-	9,0
touko	2,5	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssit

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (taloustoimet, netto)				Valuuttavaranto (kanta ajanjakson lopussa)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: suppea maaryhmä (1999/I = 100)		Yhden euron arvo dollareina
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperi- sijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2002	65,4	133,6	-4,7	114,6	366,1	89,7	92,3	0,9456
2003	39,3	107,7	-9,9	25,3	306,5	99,9	103,6	1,1312
2003 II	-5,0	24,2	2,7	62,0	326,1	101,0	104,7	1,1372
III	14,3	36,8	-19,1	-59,1	332,9	100,2	103,9	1,1248
IV	25,8	29,9	-6,4	18,2	306,5	101,8	105,9	1,1890
2004 I	16,7	28,4	-27,2	4,2	308,4	103,9	108,2	1,2497
2003 joul	11,5	8,3	-0,9	-24,9	306,5	103,7	108,1	1,2286
2004 tammi	-4,1	4,2	-11,9	-14,9	309,7	104,7	108,9	1,2613
helmi	7,7	9,4	7,3	20,4	298,5	104,4	108,6	1,2646
maalis	13,1	14,7	-22,6	-1,3	308,4	102,8	107,1	1,2262
huhti	302,8	100,9	105,4	1,1985
touko	102,0	106,6	1,2007

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talouden ja rahoituksen pääosasto) ja Reuters.

Huom. Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausitietojen vuotuiset prosenttimuutokset ovat kuukauden lopun tietoja, neljännesvuosi- ja vuositietojen sitä vastoin ajanjakson keskiarvon vuotuisia muutoksia.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

RAHAPOLITIIKKATILASTOT

I.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase (miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

	7.5.2004	14.5.2004	21.5.2004	28.5.2004
Kulta ja kultasaamiset	136 528	136 160	136 160	136 160
Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	175 010	174 198	174 441	172 979
Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	17 385	17 273	17 206	16 675
Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	7 109	7 406	7 364	7 399
Euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	286 132	282 000	298 622	308 166
Perusrahoitusoperaatiot	210 999	206 998	223 501	232 499
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	75 001	75 001	75 001	75 000
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	0	0	0	0
Käänteiset rakenteelliset operaatiot	0	0	0	0
Maksuvalmiusluotot	121	1	120	643
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	11	0	0	24
Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	1 082	635	694	912
Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	71 832	72 482	73 552	72 833
Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	42 560	42 554	42 554	42 557
Muut saamiset	108 576	109 338	109 399	109 569
Vastaavaa yhteensä	846 214	842 046	859 992	867 250

2. Vastattavaa

	7.5.2004	14.5.2004	21.5.2004	28.5.2004
Liikkeessä olevat setelit	439 757	440 134	441 096	443 656
Euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	136 807	136 660	137 361	138 725
Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	136 743	136 612	137 289	135 962
Talletusmahdollisuus	60	43	66	2 758
Määräaikaistalletukset	0	0	0	0
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	0	0	0	0
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	4	5	6	5
Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	301	301	301	302
Liikkeeseen lasketut sijoitustodistukset	1 054	1 054	1 054	1 054
Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	46 077	43 309	58 330	64 046
Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	8 204	8 090	7 974	8 007
Valuuttamääräiset velat euroalueelle	302	299	302	320
Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	11 241	10 170	10 234	8 192
Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	5 924	5 924	5 924	5 924
Muut velat	56 569	56 125	57 340	56 631
Arvonmuutostilit	80 604	80 604	80 604	80 604
Pääoma ja rahastot	59 374	59 376	59 472	59 789
Vastattavaa yhteensä	846 214	842 046	859 992	867 250

Lähde: EKP.

1.2 EKP:n keskeiset korot

(korke vuosittaisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto	
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos		
	Korko 1	Muutos 2	Kiinteä korko Korko 3	Korkotarjousten alaraja Korko 4		Korko 6	Muutos 7
1999 tammi 1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
huhti 9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
marras 5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 helmi 4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
maalisk. 17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
huhti 28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
kesä 9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
28 ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
syys 1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
loka 6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
2001 touko 11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
elo 31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
syys 18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
marras 9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50
2002 joulu 6.	1,75	-0,50	-	2,75	-0,50	3,75	-0,50
2003 maalisk. 7.	1,50	-0,25	-	2,50	-0,25	3,50	-0,25
kesä 6.	1,00	-0,50	-	2,00	-0,50	3,00	-0,50

Lähde: EKP.

- Ajanjaksona 1.1.1999–9.3.2004 päiväys viittaa talletuskorkoon ja maksuvalmiusluoton korkoon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivämäärästä seuranneesta operaatiosta alkaen. Syyskuun 18. päivänä 2001 tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä. Maaliskuun 10. päivästä 2004 alkaen päiväys viittaa talletuskorkoon ja maksuvalmiusluoton korkoon, sekä perusrahoitusoperaatioihin (muutokset ovat voimassa ensimmäisestä EKP:n neuvoston kokouksesta seuranneesta perusrahoitusoperaatiosta alkaen), ellei toisin mainita.
- EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regiimiin.
- EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät^{1), 2)}
(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot ja pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot³⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Osallistujien lukumäärä	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
				Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ⁴⁾	Painotettu keskikorko	
1	2	3	4	5	6	7	
Perusrahoitusoperaatiot							
2004 helmi 4.	112 763	276	76 000	2,00	2,01	2,02	14
11.	147 492	313	137 000	2,00	2,00	2,01	12
18.	104 015	285	83 000	2,00	2,00	2,01	14
21.	135 659	268	135 659	2,00	2,00	2,00	16
maalis 3.	100 586	253	85 000	2,00	2,00	2,01	14
10.	147 204	267	127 500	2,00	2,00	2,01	7
17.	224 149	330	216 500	2,00	2,00	2,01	7
24.	224 531	333	224 531	2,00	2,00	2,00	7
31.	257 167	335	218 000	2,00	2,00	2,01	7
huhti 7.	255 399	317	218 500	2,00	2,00	2,01	7
14.	265 103	341	205 500	2,00	2,00	2,01	7
21.	267 511	371	211 000	2,00	2,00	2,01	7
28.	270 499	366	220 000	2,00	2,00	2,01	7
touko 5.	267 916	349	211 000	2,00	2,00	2,01	7
12.	273 449	344	207 000	2,00	2,00	2,01	7
19.	275 403	371	223 500	2,00	2,00	2,01	7
26.	280 155	371	232 500	2,00	2,00	2,01	7
kesä 2.	269 747	337	236 000	2,00	2,00	2,01	7
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot							
2003 touko 29.	30 218	120	15 000	-	2,25	2,27	91
kesä 26.	28 694	124	15 000	-	2,11	2,12	91
heinä 31.	25 416	134	15 000	-	2,08	2,10	91
elo 28.	35 940	143	15 000	-	2,12	2,13	91
syys 25.	28 436	106	15 000	-	2,10	2,12	84
loka 30.	32 384	150	15 000	-	2,13	2,14	91
marras 27.	25 402	128	15 000	-	2,12	2,13	91
joulu 18.	24 988	114	15 000	-	2,12	2,14	105
2004 tammi 29.	47 117	145	25 000	-	2,03	2,04	91
helmi 26.	34 597	139	25 000	-	2,01	2,03	91
huhti 1.	44 153	141	25 000	-	1,85	1,90	91
29.	54 243	180	25 000	-	2,01	2,03	91
touko 27.	45 594	178	25 000	-	2,04	2,05	91

2. Muut huutokaupoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Osallistujien lukumäärä	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteä-korkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
						Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ⁴⁾	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2000 tammi 5. ⁵⁾	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	43	14 420	-	-	3,00	3,00	7
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	38	7 000	-	-	4,26	4,28	1
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	329	73 000	-	4,75	4,77	4,79	7
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	63	69 281	4,25	-	-	-	1
13.	Käänteisoperaatio	40 495	45	40 495	4,25	-	-	-	1
marras 28.	Käänteisoperaatio	73 096	166	53 000	-	3,25	3,28	3,29	7
2002 tammi 4.	Käänteisoperaatio	57 644	61	25 000	-	3,25	3,30	3,32	3
10.	Käänteisoperaatio	59 377	63	40 000	-	3,25	3,28	3,30	1
joulu 18.	Käänteisoperaatio	28 480	50	10 000	-	2,75	2,80	2,82	6
2003 touko 23.	Määräaikaistalletusten kerääminen	3 850	12	3 850	2,50	-	-	-	3
2004 touko 11.	Määräaikaistalletusten kerääminen	16 200	24	13 000	2,00	-	-	-	1

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä operaatioista vielä suorittamatta olevien maksujen vuoksi.
- 2) Huhtikuusta 2002 alkaen yhden viikon pituiset perusrahoitusoperaation kanssa vakiohuutokaupoina toteutetut operaatiot (split tender operations) on luokiteltu perusrahoitusoperaatioiksi. Lisätietoja tätä aiemmista operaatioista taulukosta 1.3.2.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 4) Likviditeettiä lisäävissä (vähentävissä) operaatioissa marginaalikorko tarkoittaa alinta (korkeinta) korkoa, jolla tarjoukset hyväksyttiin.
- 5) Operaatioissa tarjousten yläraja oli asetettu 3,00 prosentiksi.

1.4 Vähimmäisvaranto- ja likviditeettitilastot

(miljardia euroa; ajanjakson päivittäisten positioiden keskiarvo, ellei toisin mainita; korot vuotuisina prosentteina)

1. Varantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja

Varantopohja ^b	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoiteprosenttia		Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoiteprosenttia		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6
2001	10 910,1	6 226,1	389,7	1 315,2	605,1	2 374,0
2002	11 116,8	6 139,9	409,2	1 381,9	725,5	2 460,3
2003 I	11 229,9	6 117,2	427,4	1 404,1	782,7	2 498,5
II	11 381,7	6 217,9	415,4	1 421,4	781,0	2 545,9
III	11 396,7	6 173,3	405,1	1 433,2	791,7	2 593,3
2003 loka	11 497,0	6 194,8	420,2	1 445,3	814,0	2 622,7
marras	11 559,6	6 241,2	423,0	1 451,5	813,2	2 630,7
joulu	11 538,7	6 283,8	412,9	1 459,1	759,5	2 623,5
2004 tammi	11 691,2	6 328,2	428,0	1 461,4	825,3	2 648,3
helmi	11 775,2	6 315,9	431,3	1 470,0	882,0	2 676,0
maalis	11 926,7	6 404,7	442,5	1 483,2	867,7	2 728,6

2. Varantojen pito

Varantojen pitoajanjakso päätty	Vaaditut varantotalletukset	Luottolaitosten sekkitilit	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset	Varantovaje	Vähimmäisvarantojen korko
	1	2	3	4	5
2001	126,4	127,4	1,0	0,0	3,30
2002	128,8	129,5	0,8	0,0	3,06
2003 I	128,9	129,6	0,7	0,0	2,67
II	131,2	131,9	0,6	0,0	2,34
III	131,3	132,0	0,6	0,0	2,07
IV	131,8	132,6	0,8	0,0	2,00
2004 tammi	132,8	133,6	0,9	0,0	2,02
maalis	133,4	134,1	0,7	0,0	2,00
huhti	134,6	135,3	0,7	0,0	2,00
touko	134,4	135,0	0,6	0,0	2,00
kesä	136,4

3. Likviditeetti

Pitoajanjakso päätty	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luottolaitosten sekkitilit	Perusraha (keskuspankki raha)
	Eurojärjestelmän rahapolitiittiset operaatiot											
	Eurojärjestelmän kulta- ja valuuttasaamiset (netto)	Perusrahoitusoperaatiot	Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	Maksuvalmiusluotto	Muut likviditeettiä lisäävät operaatiot	Talletusmahdollisuus	Muut likviditeettiä vähentävät operaatiot	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit eurojärjestelmässä	Muut tekijät (netto)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	383,7	122,5	60,0	0,5	12,4	0,8	0,0	298,0	43,5	109,3	127,4	426,2
2002	371,5	168,1	45,0	1,1	2,0	0,2	0,0	350,7	51,7	55,5	129,5	480,5
2003 I	352,5	179,5	45,0	0,2	0,0	0,1	0,0	347,8	59,1	40,6	129,6	477,5
II	331,3	194,7	45,0	0,4	0,0	0,3	0,2	373,2	52,6	13,2	131,9	505,3
III	315,0	214,0	45,0	0,1	0,0	0,6	0,0	391,7	54,4	-4,4	132,0	524,2
IV	320,1	235,5	45,0	0,6	0,0	0,1	0,0	416,1	57,0	-4,5	132,6	548,7
2004 tammi	309,2	232,6	45,0	0,3	0,0	0,1	0,0	427,6	37,0	-11,2	133,6	561,4
maalis	303,3	219,4	56,7	0,4	0,0	0,2	0,0	418,0	48,6	-21,1	134,1	552,3
huhti	301,4	217,9	67,1	0,4	0,0	0,4	0,0	425,3	51,5	-25,7	135,3	561,0
touko	310,7	213,2	75,0	0,1	0,0	0,1	0,4	436,4	46,0	-18,9	135,0	571,5

Lähde: EKP.

1) Ajanjakson lopussa.

RAHATALOUS, PANKKITOIMINTA JA SIOITUSRAHASTOT

2.1 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (miljaridia euroa, ajanjakson lopun kannat)

1. Saamiset

	Yhteensä 1	Lainat euroalueelle				Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Raha- mark- kina- rahasto- osuudet ¹⁾	Hallussa olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulko- maiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset
		Yhteensä 2	Julkis- yhteisöille 3	Muille 4	Raha- laitoksille 5	Yhteensä 6	Julkis- yhteisöjen 7	Muiden 8	Raha- laitosten 9					
Eurojärjestelmä														
2002	1 042,8	416,2	24,2	0,6	391,3	94,5	86,0	0,8	7,6	-	13,2	374,1	11,9	132,9
2003	1 086,8	471,3	22,6	0,6	448,0	133,5	121,5	1,2	10,8	-	12,8	318,0	12,4	138,8
2004	1 090,0	469,7	22,6	0,7	446,4	136,3	123,9	1,3	11,2	-	12,9	321,7	13,0	136,3
tammi	1 091,3	474,4	22,6	0,6	451,1	140,4	127,1	1,3	11,9	-	13,1	309,1	13,9	140,4
helmi	1 102,7	467,6	22,6	0,7	444,3	143,3	128,9	1,5	13,0	-	13,1	320,8	14,0	143,9
maalis	1 130,8	493,6	22,6	0,6	470,3	145,8	131,4	1,6	12,7	-	13,3	314,7	13,9	149,4
huhti ^(p)														
Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)														
2002	18 857,9	11 611,4	813,0	6 780,6	4 017,8	2 671,5	1 135,0	366,2	1 170,4	62,4	827,6	2 465,5	167,6	1 051,8
2003	19 795,6	12 106,4	819,0	7 093,8	4 193,6	2 947,5	1 246,0	425,6	1 275,9	67,3	894,9	2 567,0	162,1	1 050,4
2004	20 038,4	12 130,0	816,8	7 108,9	4 204,3	2 992,3	1 271,4	425,0	1 295,9	76,2	909,6	2 694,6	159,3	1 076,4
tammi	20 161,7	12 155,5	808,2	7 140,9	4 206,5	3 038,6	1 292,7	430,5	1 315,4	77,3	908,1	2 724,1	159,5	1 098,4
helmi	20 423,1	12 227,9	823,1	7 171,7	4 233,1	3 080,5	1 304,1	431,6	1 344,8	77,8	928,2	2 829,8	160,0	1 118,9
maalis	20 718,2	12 395,6	817,2	7 227,9	4 350,5	3 102,0	1 312,9	435,1	1 354,0	80,9	955,1	2 914,1	160,6	1 109,9
huhti ^(p)														

2. Velat

	Yhteensä 1	Liikkeessä oleva raha 2	Talletukset euroalueelta				Raha- markkina- rahasto- osuudet ²⁾	Liikkeeseen lasketut velka- paperit ³⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat
			Yhteensä 3	Valtion 4	Muiden julkis- yhteisöjen/ muiden 5	Rahalaitosten 6					
Eurojärjestelmä											
2002	1 042,8	392,9	328,4	29,5	15,6	283,3	-	3,6	165,9	32,9	119,1
2003	1 086,8	450,5	324,0	21,3	16,9	285,8	-	1,6	143,8	27,5	139,4
2004	1 090,0	430,0	345,9	42,7	15,5	287,6	-	1,6	140,8	29,4	142,2
tammi	1 091,3	433,4	349,4	48,9	16,5	283,9	-	1,6	142,3	24,3	140,2
helmi	1 102,7	439,9	336,6	43,1	15,8	277,7	-	1,6	155,5	23,6	145,3
maalis	1 130,8	450,2	358,3	43,6	16,7	297,9	-	1,6	149,4	25,1	146,2
huhti ^(p)											
Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)											
2002	18 857,9	0,0	10 197,8	106,9	5 954,3	4 136,6	532,8	2 992,6	1 108,7	2 594,2	1 431,7
2003	19 795,6	0,0	10 769,0	132,3	6 274,1	4 362,6	649,1	3 158,8	1 151,1	2 609,6	1 457,9
2004	20 038,4	0,0	10 764,5	131,3	6 267,7	4 365,5	667,8	3 206,0	1 153,7	2 720,1	1 526,3
tammi	20 161,7	0,0	10 810,2	144,1	6 286,1	4 380,0	676,5	3 234,9	1 153,8	2 741,0	1 545,4
helmi	20 423,1	0,0	10 857,9	140,7	6 307,8	4 409,4	678,3	3 303,8	1 160,3	2 836,5	1 586,4
maalis	20 718,2	0,0	11 009,1	136,0	6 350,7	4 522,4	690,1	3 338,9	1 166,6	2 913,8	1 599,7
huhti ^(p)											

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää euroalueella olevien liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet. Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet sisältyvät erään "ulkomaiset saamiset".
- 2) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit.
- 3) Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat enintään 2 vuoden instrumentit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

2.2 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (miljardia euroa ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

1. Saamiset

	Yhteensä 1	Lainat euroalueella			Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet 8	Ulkomaiset saamiset ¹⁾ 9	Kiinteä omaisuus 10	Muut saamiset 11
		Yhteensä 2	Julkis- yhteisöille 3	Muille 4	Yhteensä 5	Julkis- yhteisöjen 6	Muiden 7				
Kannat											
2002	13 931,2	7 618,5	837,2	6 781,2	1 588,0	1 221,0	367,0	572,7	2 839,6	179,5	1 132,9
2003	14 550,0	7 936,1	841,7	7 094,4	1 794,3	1 367,4	426,9	623,6	2 885,0	174,5	1 136,5
2004											
tammi	14 763,8	7 949,0	839,4	7 109,6	1 821,6	1 395,3	426,3	632,9	3 016,3	172,3	1 171,8
helmi	14 862,8	7 972,3	830,8	7 141,5	1 851,7	1 419,9	431,8	633,3	3 033,2	173,4	1 198,8
maalis	15 080,1	8 018,2	845,7	7 172,5	1 866,0	1 433,0	433,0	649,0	3 150,5	174,0	1 222,4
huhti ^(p)	15 243,3	8 068,3	839,8	7 228,6	1 881,1	1 444,3	436,7	672,1	3 228,9	174,6	1 218,4
Taloustoimet											
2002	601,1	299,2	-9,4	308,6	75,8	45,7	30,2	5,5	241,8	-1,3	-19,9
2003	796,5	385,4	13,6	371,8	171,9	117,4	54,5	21,7	227,7	-3,5	-6,8
2004											
tammi	180,9	23,0	-2,4	25,4	15,5	17,4	-1,9	7,6	111,4	-2,4	25,8
helmi	101,7	28,1	-8,5	36,6	26,8	22,2	4,6	1,6	22,8	1,2	21,2
maalis	171,2	44,7	16,1	28,7	13,4	12,7	0,7	15,8	76,3	0,5	20,4
huhti ^(p)	155,6	46,4	-7,1	53,5	18,8	14,5	4,3	22,2	72,4	0,6	-5,8

2. Velat

	Yhteensä 1	Liikkeessä oleva raha 2	Valtion talletukset 3	Muiden julkis- yhteisöjen/ muiden talletukset euroalueelta 4	Raha- markkina- rahasto- osuudet ²⁾ 5	Liikkeeseen lasketut velka- paperit ³⁾ 6	Oma pääoma ja varaukset 7	Ulkomaiset velat ¹⁾ 8	Muut velat 9	Rahalaitosten väliset velat, netto 10
Kannat										
2002	13 931,2	341,2	136,4	5 969,9	470,5	1 818,1	1 006,4	2 627,0	1 550,9	10,8
2003	14 550,0	397,9	153,6	6 290,9	581,8	1 873,7	1 010,8	2 637,2	1 597,3	6,8
2004										
tammi	14 763,8	389,1	174,1	6 283,2	591,6	1 900,5	1 004,8	2 749,6	1 668,5	2,5
helmi	14 862,8	393,5	193,0	6 302,7	599,2	1 909,3	1 008,0	2 765,3	1 685,7	6,3
maalis	15 080,1	399,5	183,9	6 323,5	600,5	1 947,7	1 023,5	2 860,1	1 731,7	9,8
huhti ^(p)	15 243,3	409,3	179,6	6 367,5	609,2	1 973,8	1 019,7	2 938,9	1 745,9	-0,6
Taloustoimet										
2002	601,1	101,4	-5,8	222,0	70,0	104,5	39,1	75,9	-92,6	86,5
2003	796,5	79,0	12,9	315,7	57,8	131,9	35,7	132,4	-27,4	58,5
2004										
tammi	180,9	-8,8	20,5	-9,2	9,2	22,6	-3,9	86,0	72,8	-8,4
helmi	101,7	4,3	18,9	20,2	7,5	9,6	2,2	15,5	17,7	5,8
maalis	171,2	6,0	-9,1	17,6	3,3	29,2	6,5	74,2	45,7	-2,0
huhti ^(p)	155,6	9,8	-4,2	42,6	8,5	23,3	2,4	63,3	25,2	-15,3

Lähde: EKP.

- 1) Marraskuun 2000 lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positiolla. Vuosien 1999 ja 2000 (tammi–lokakuun) kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.
- 2) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit.
- 3) Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat enintään 2 vuoden instrumentit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

2.3 Rahatalouden tilastot

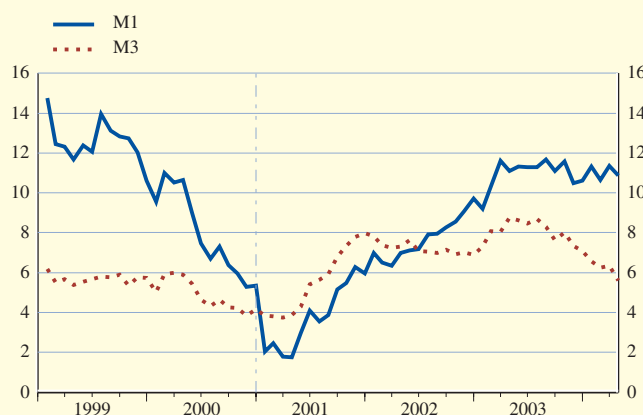
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, kausivaihtelusta puhdistetut; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

1. Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

					M3	M3	Pitkä-	Luotot	Luotot muille	Ulkomaiset netto-	
			M2	M3-M2	3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty)	aikaiset rahoitusvelat	julkiselle sektorille	euroalueella oleville			saamiset ²⁾
	M1	M2-M1						Lainat			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kannat											
2002	2 441,7	2 475,5	4 917,2	852,9	5 770,1	-	3 989,2	2 071,8	7 723,2	6 778,9	184,4
2003	2 679,1	2 555,2	5 234,3	907,6	6 142,0	-	4 140,8	2 225,3	8 147,6	7 092,9	220,7
2004											
tammi	2 711,6	2 553,0	5 264,5	899,0	6 163,5	-	4 161,2	2 235,8	8 174,7	7 114,8	268,2
helmi	2 723,3	2 557,9	5 281,2	912,2	6 193,4	-	4 184,6	2 246,3	8 215,2	7 153,6	277,2
maalis	2 770,7	2 551,6	5 322,3	891,8	6 214,1	-	4 239,4	2 263,5	8 240,2	7 166,6	315,8
huhti ²⁾	2 783,6	2 555,2	5 338,7	914,5	6 253,2	-	4 277,0	2 277,5	8 296,6	7 209,0	330,8
Taloustoimet											
2002	215,9	89,2	305,1	67,8	372,9	-	187,7	37,4	346,4	311,9	167,7
2003	258,4	114,8	373,2	33,2	406,4	-	234,5	133,3	448,4	372,7	96,3
2004											
tammi	32,0	-3,8	28,2	-6,4	21,8	-	16,2	-0,2	34,3	32,1	54,0
helmi	12,9	4,4	17,3	14,1	31,3	-	22,3	8,2	45,4	43,5	15,2
maalis	46,0	-7,8	38,2	-18,7	19,5	-	36,3	18,0	22,3	10,7	18,2
huhti ²⁾	12,0	3,3	15,4	22,7	38,1	-	40,6	16,0	53,6	39,8	24,5
Kasvuvauhdit											
2002 joul	9,7	3,7	6,6	8,6	6,9	7,1	4,9	1,8	4,7	4,8	167,7
2003 joul	10,6	4,7	7,6	3,9	7,1	7,0	5,9	6,4	5,8	5,5	96,3
2004											
tammi	11,3	3,8	7,5	1,3	6,6	6,6	5,9	5,8	5,8	5,5	112,4
helmi	10,6	3,2	6,9	2,5	6,3	6,4	6,1	5,7	5,9	5,5	110,1
maalis	11,4	2,4	6,9	3,2	6,3	6,1	6,9	6,7	5,9	5,5	97,2
huhti ²⁾	10,9	1,8	6,4	1,4	5,6	.	7,4	6,3	6,0	5,6	109,4

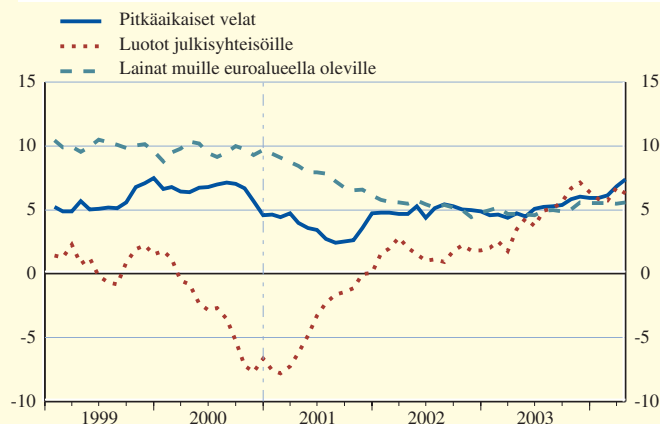
K1 Raha-aggregaatit

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)

K2 Vastaerät

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)

Lähde: EKP.

- 1) Raha-agregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallinnon yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle (M1, M2, M3: ks. sanasto).
- 2) Arvot osassa "kasvuvauhdit" ovat kyseiseen kuukauteen päättyneen 12 kuukauden ajanjakson taloustoimien summia.

2.3 Rahatalouden tilastot

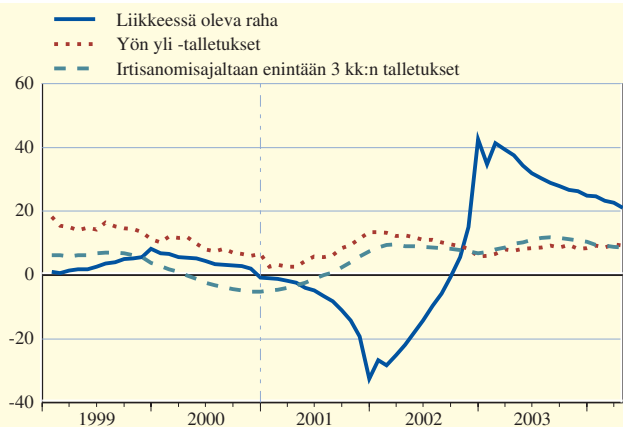
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, kausivaihtelusta puhdistetut; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson talustoimet)

2. Raha-aggregaattien ja pitkäaikaisten velkojen komponentit

	Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomisajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Repot	Raha-markkina-rahasto-osuudet	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Yli 2 vuoden velkapaperit	Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Oma pääoma ja varaukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kannat											
2002	332,3	2 109,4	1 077,0	1 398,5	239,4	485,9	127,7	1 694,0	103,8	1 186,6	1 004,8
2003	387,6	2 291,6	1 039,1	1 516,1	220,4	599,5	87,7	1 790,4	90,6	1 251,0	1 008,8
2004											
tammi	395,0	2 316,5	1 032,2	1 520,7	212,9	595,1	91,0	1 814,4	90,3	1 256,4	1 000,1
helmi	399,0	2 324,3	1 020,6	1 537,3	226,8	594,2	91,2	1 821,5	90,1	1 264,2	1 008,9
maalis	406,1	2 364,7	1 003,3	1 548,3	204,8	597,6	89,3	1 857,2	90,1	1 267,9	1 024,2
huhti (p)	409,5	2 374,1	995,8	1 559,4	219,8	598,4	96,3	1 879,2	90,0	1 283,4	1 024,3
Talustoimet											
2002	99,3	116,7	-1,1	90,3	10,2	70,8	-13,2	117,9	-10,0	41,0	38,8
2003	77,8	180,6	-28,7	143,6	-9,7	59,8	-17,0	149,8	-13,2	62,5	35,3
2004											
tammi	7,5	24,5	-8,3	4,5	-6,5	-5,1	5,1	18,1	-0,3	5,0	-6,6
helmi	3,9	9,0	-12,2	16,6	13,9	-0,9	1,1	7,0	-0,2	7,8	7,7
maalis	7,1	38,9	-18,7	10,9	-22,0	5,3	-2,0	26,5	0,0	3,4	6,3
huhti (p)	3,4	8,6	-7,7	11,1	15,0	0,6	7,1	19,1	-0,1	15,3	6,4
Kasvuvauhdit											
2002	joulu	42,6	5,9	-0,1	6,9	4,4	17,1	-9,5	7,3	-8,8	3,9
2003	joulu	24,9	8,5	-2,7	10,4	-4,3	11,4	-16,8	9,0	-12,7	3,6
2004											
tammi	24,8	9,3	-3,6	9,5	-7,7	8,8	-16,6	9,6	-11,9	5,7	2,1
helmi	23,3	8,7	-4,7	9,3	-1,3	7,8	-15,3	9,5	-11,2	5,8	2,6
maalis	22,7	9,6	-6,2	8,9	-2,5	7,6	-8,4	10,4	-9,9	5,6	4,0
huhti (p)	21,1	9,3	-7,3	8,6	-1,3	6,9	-17,8	10,7	-8,6	6,7	4,1

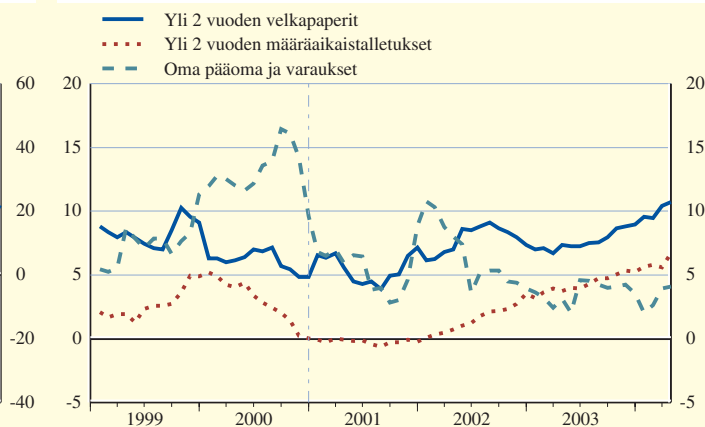
K3 Raha-aggregaattien komponentit

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)

K4 Pitkäaikaisten velkojen komponentit

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)

Lähde: EKP.

2.4 Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾

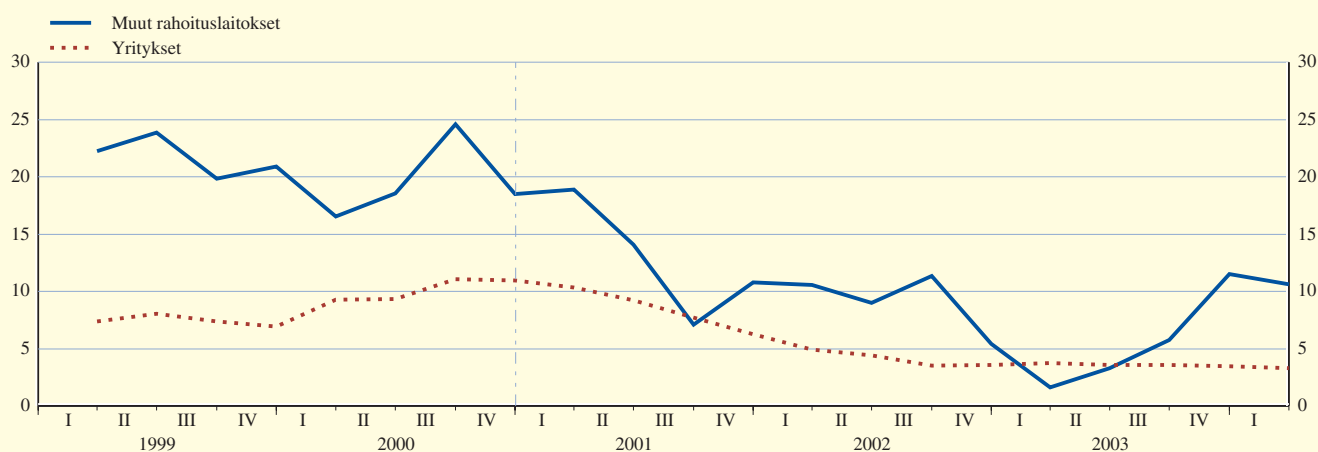
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

1. Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot		Muut rahoituslaitokset ²⁾		Yhteensä	Yritykset			
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yhteensä	Enintään 1 vuosi		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
									1
Kannat									
2002	33,0	19,7	455,2	289,3	2 965,6	980,1	514,8	1 470,6	
2003	35,6	22,1	506,7	317,2	3 030,8	959,1	524,7	1 547,1	
2004									
tammi	47,5	34,2	497,5	306,1	3 038,0	959,6	528,4	1 550,0	
helmi	47,0	33,2	513,8	318,6	3 040,7	954,7	529,2	1 556,7	
maalis	46,3	32,1	508,0	306,6	3 051,7	957,2	524,7	1 569,8	
huhti ^(p)	51,3	37,6	512,3	314,9	3 075,2	962,9	529,3	1 583,0	
Taloustoimet									
2002	-4,0	-7,3	23,6	16,2	104,0	-24,5	32,0	96,6	
2003	4,5	2,5	53,2	25,4	101,7	-7,8	15,4	94,2	
2004									
tammi	11,9	12,1	-2,7	-4,2	8,9	1,8	3,8	3,4	
helmi	-0,6	-1,0	16,0	13,8	5,5	-4,2	1,2	8,5	
maalis	-0,7	-1,1	-7,2	-12,5	10,0	2,4	-0,1	7,6	
huhti ^(p)	5,0	5,5	6,0	9,0	21,3	4,8	4,6	11,9	
Kasvuvauhdit									
2002	joulu	-10,2	-26,4	5,4	5,9	3,6	-2,4	6,5	6,9
2003	joulu	12,9	12,7	11,5	8,5	3,5	-0,8	3,1	6,5
2004									
tammi	12,6	15,6	12,4	10,7	3,3	-3,1	5,2	7,0	
helmi	6,7	5,4	14,9	13,6	3,2	-3,2	4,6	7,1	
maalis	9,5	7,0	10,6	5,7	3,3	-2,1	3,7	6,7	
huhti ^(p)	10,9	12,0	9,4	6,3	3,5	-1,8	4,2	6,9	

K5 Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

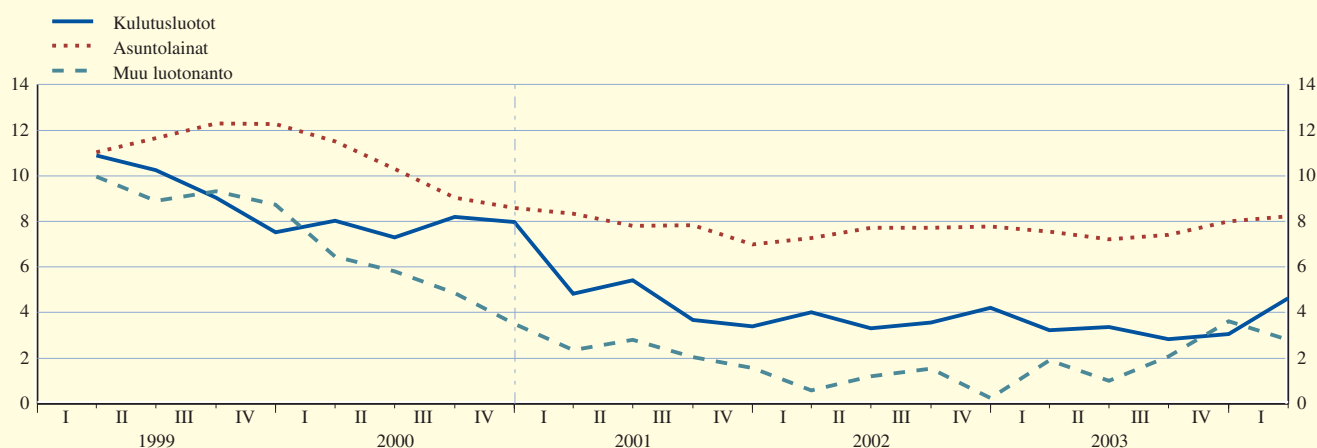
2) Sisältää mm. sijoitusrahastot.

2.4 Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

2. Lainat kotitalouksille²⁾

	Yhteensä	Kulutusluotot				Asuntolainat				Muu luotonanto				
		Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Kannat														
2002	3 326,9	518,0	105,1	178,3	234,6	2 191,4	23,1	65,1	2 103,2	617,5	153,9	99,7	363,9	
2003	3 520,7	484,4	112,0	181,0	191,5	2 360,4	16,1	67,3	2 277,0	675,8	144,8	95,9	435,2	
2004														
tammi	3 525,9	481,2	110,3	179,3	191,7	2 372,6	15,8	66,3	2 290,5	672,1	142,4	95,1	434,6	
helmi	3 539,4	481,4	109,3	180,1	191,9	2 384,9	15,6	66,3	2 303,0	673,1	140,4	95,2	437,5	
maalis	3 565,7	484,8	110,2	181,8	192,7	2 400,1	15,9	65,8	2 318,4	680,8	141,6	94,5	444,7	
huhti ^(p)	3 589,1	488,5	110,8	183,0	194,8	2 419,1	15,9	66,2	2 337,0	681,5	141,2	95,1	445,3	
Taloustoimet														
2002	179,6	21,0	6,4	5,4	9,3	157,1	0,4	2,5	154,1	1,5	-3,0	2,2	2,2	
2003	212,4	14,6	9,4	6,5	-1,3	174,9	-6,6	1,9	179,6	22,9	-6,8	-4,9	34,7	
2004														
tammi	7,2	-2,8	-1,5	-1,6	0,3	12,6	-0,3	-1,0	13,8	-2,5	-2,0	-0,7	0,1	
helmi	15,8	0,7	-0,8	0,9	0,5	13,0	-0,1	0,0	13,1	2,1	-1,5	0,1	3,5	
maalis	26,5	4,4	0,9	2,0	1,5	19,2	0,3	0,5	18,5	2,8	1,3	0,0	1,5	
huhti ^(p)	22,4	2,9	0,5	1,0	1,4	18,9	0,0	0,4	18,5	0,7	-0,4	0,4	0,6	
Kasvuvauhdit														
2002	joulu	5,7	4,2	6,2	3,1	4,2	7,8	1,9	4,2	8,0	0,2	-1,9	2,2	0,6
2003	joulu	6,4	3,1	9,1	3,6	-0,2	8,0	-28,5	2,8	8,6	3,6	-4,5	-5,0	9,2
2004														
tammi	6,4	3,7	1,4	6,2	3,0	8,2	-1,6	-0,8	8,5	2,5	-2,0	-3,7	5,6	
helmi	6,3	4,8	-0,1	7,3	5,5	8,1	-3,3	-1,5	8,5	1,5	-2,4	-5,6	4,6	
maalis	6,7	4,6	1,1	6,0	5,5	8,2	0,2	-2,8	8,6	2,8	-1,3	-2,8	5,5	
huhti ^(p)	6,8	4,9	1,2	5,8	6,3	8,5	1,7	-2,8	8,9	2,5	-1,0	-2,7	4,9	

K6 Lainat kotitalouksille
(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2.4 Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾

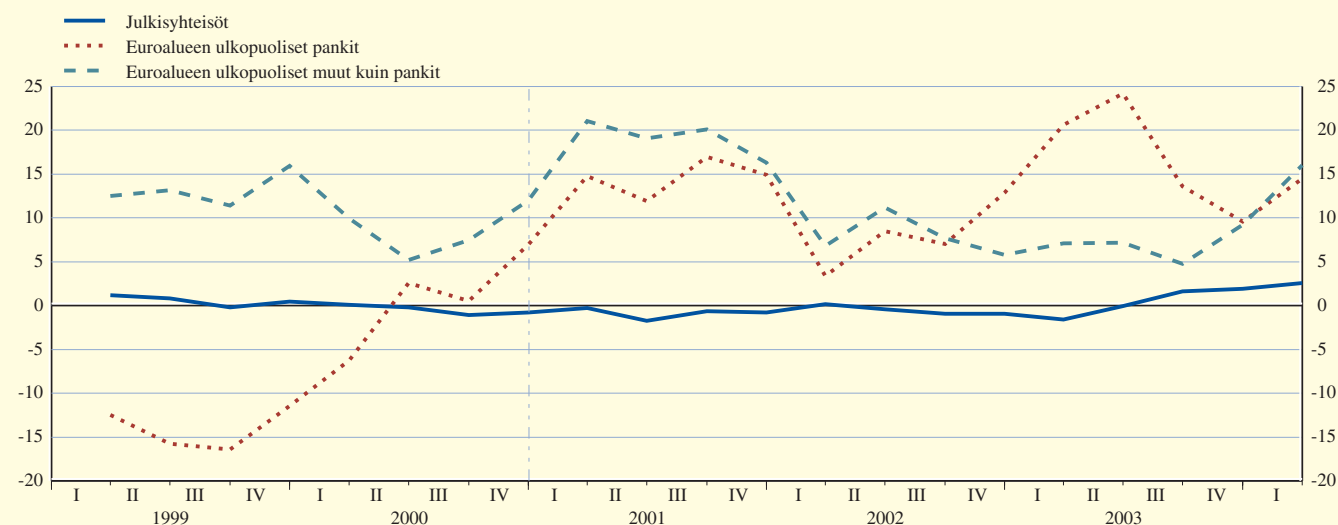
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

3. Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille

	Julkisyhteisöt					Euroalueen ulkopuoliset					
	Yhteensä	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Pankit ²⁾	Muut kuin pankit			
			Osavaltion-hallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turvarahastot			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Kannat											
2001	822,0	145,6	298,3	362,9	15,2	1 704,3	1 095,6	608,7	69,9	538,8	
2002	813,0	132,7	277,7	382,8	19,7	1 730,1	1 146,2	583,9	64,6	519,3	
2003	I	805,0	134,7	267,2	379,2	23,9	1 767,0	1 173,0	594,0	59,0	535,0
	II	794,3	127,1	263,5	375,3	28,3	1 833,2	1 242,2	590,9	59,2	531,7
	III	797,7	128,6	262,7	375,9	30,6	1 741,1	1 157,4	583,7	59,8	523,9
	IV	819,0	130,6	265,1	388,3	35,0	1 762,9	1 182,3	580,6	59,3	521,2
2004	I ^(p)	823,1	135,5	261,3	392,1	34,3	1 953,6	1 300,6	653,0	62,4	590,6
Taloustoimet											
2001		-6,2	-18,7	1,1	9,9	1,7	225,2	140,1	84,6	4,3	80,3
2002		-7,9	-11,3	-21,1	19,9	4,6	169,1	134,8	34,5	-1,2	35,7
2003	I	-0,4	0,7	-10,2	4,9	4,1	66,3	43,8	22,9	-5,5	28,5
2004	II	-8,3	-7,2	-3,8	-1,9	4,5	105,3	93,1	12,8	0,3	12,5
	III	3,4	1,5	-0,7	0,5	2,2	-86,9	-82,9	-3,9	0,6	-4,4
	IV	20,4	1,2	2,4	12,3	4,5	75,0	55,4	20,7	-0,2	20,9
2004	I ^(p)	5,2	5,9	-3,9	3,9	-0,8	161,3	100,0	60,2	3,1	57,2
Kasvuvauhdit											
2001	joulu	-0,8	-11,4	0,4	2,8	12,4	15,4	14,9	16,3	6,3	17,8
2002	joulu	-1,0	-7,8	-7,1	5,5	30,0	10,3	12,9	5,7	-1,9	6,7
2003	maalis	-1,6	-13,2	-9,2	7,2	56,3	15,6	20,6	7,1	-13,9	9,9
	kesä	0,0	-8,4	-6,3	5,2	54,3	18,0	24,1	7,2	-8,3	9,1
	syys	1,6	-3,1	-4,2	5,1	50,1	10,4	13,6	4,8	-10,5	6,7
	joulu	1,9	-2,8	-4,4	4,2	77,5	9,3	9,6	9,2	-7,5	11,3
2004	maalis ^(p)	2,6	1,1	-2,2	3,9	43,7	14,9	14,5	16,0	6,4	17,1

K7 Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾

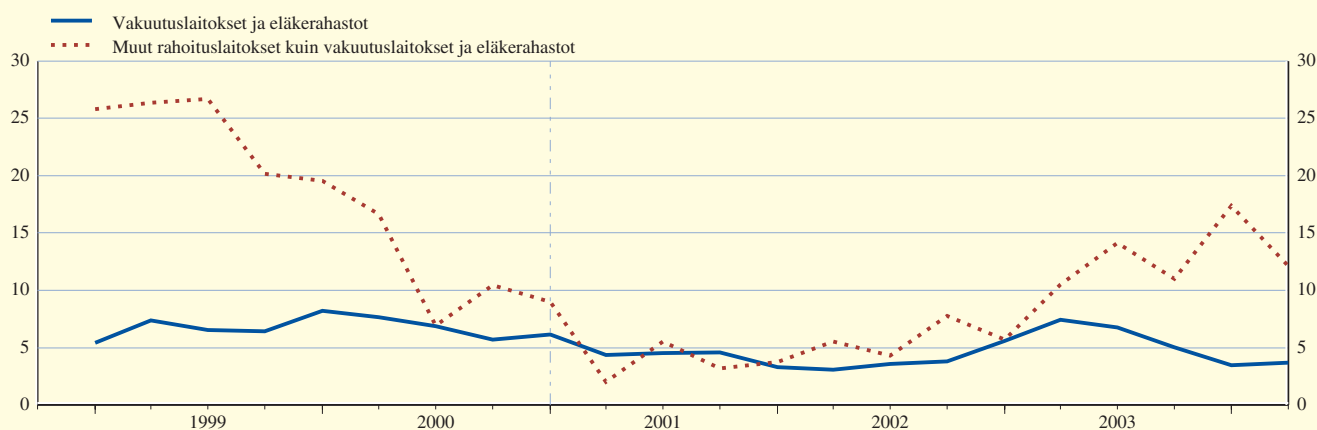
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

1. Muiden rahoituslaitosten talletukset

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot						Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾							
	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot
			Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk				Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Kannat														
2002	523,1	55,8	-	-	-	-	17,9	493,6	152,7	-	-	-	-	97,1
2003	541,9	58,8	41,7	420,5	1,3	0,3	19,1	562,9	180,2	129,6	142,4	6,1	0,1	104,4
2004														
tammi	554,1	65,4	43,2	422,2	1,3	0,3	21,7	567,1	178,3	130,7	140,4	6,9	0,1	110,8
helmi	556,2	62,8	42,3	424,3	1,3	0,3	25,1	578,9	184,1	122,8	143,5	8,4	0,1	120,1
maalis	556,5	64,6	42,2	426,1	1,3	0,3	22,0	585,5	196,5	119,8	146,7	7,8	0,1	114,7
huhti ^(p)	562,1	62,1	41,7	431,3	1,4	0,4	25,2	600,2	194,8	128,9	149,6	8,3	0,1	118,5
Taloustoimet														
2002	27,6	7,8	-	-	-	-	1,4	26,7	-4,7	-	-	-	-	12,8
2003	18,1	1,6	-3,9	19,1	0,3	-0,1	1,1	84,6	27,4	-1,1	39,1	3,2	0,0	16,0
2004														
tammi	12,1	6,5	1,4	1,6	0,0	0,0	2,6	5,1	-1,5	0,8	-2,3	0,8	0,0	7,4
helmi	2,0	-2,6	-0,9	2,2	0,0	0,0	3,4	11,1	5,9	-8,8	3,1	1,5	0,0	9,3
maalis	0,2	1,8	-0,3	1,8	0,0	0,0	-3,1	5,1	12,0	-3,3	2,6	-0,7	0,0	-5,4
huhti ^(p)	5,5	-2,5	-0,5	5,2	0,1	0,0	3,2	14,1	-2,0	9,0	2,7	0,5	0,0	3,8
Kasvuvauhdit														
2002	joulu	5,6	16,3	-	-	-	-	8,5	5,7	-3,0	-	-	-	14,9
2003	joulu	3,4	2,8	-8,4	4,8	40,8	-12,6	6,0	17,4	17,7	-0,9	37,1	70,8	-
2004														
tammi	4,3	15,2	5,4	2,8	50,0	-9,7	-0,3	13,6	11,6	4,0	23,9	58,0	-	15,3
helmi	4,8	15,4	5,9	2,7	57,7	-7,7	15,2	14,9	18,4	-7,1	26,7	76,4	-	21,5
maalis	3,7	5,0	8,0	2,4	40,3	1,8	18,6	12,1	18,6	-10,9	23,9	47,6	-	16,4
huhti ^(p)	4,4	8,2	-3,8	3,9	48,8	6,2	17,6	11,7	17,0	-11,3	26,3	64,5	-	15,3

K8 Muiden rahoituslaitosten talletukset

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Sisältää mm. sijoitusrahastot.

2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾

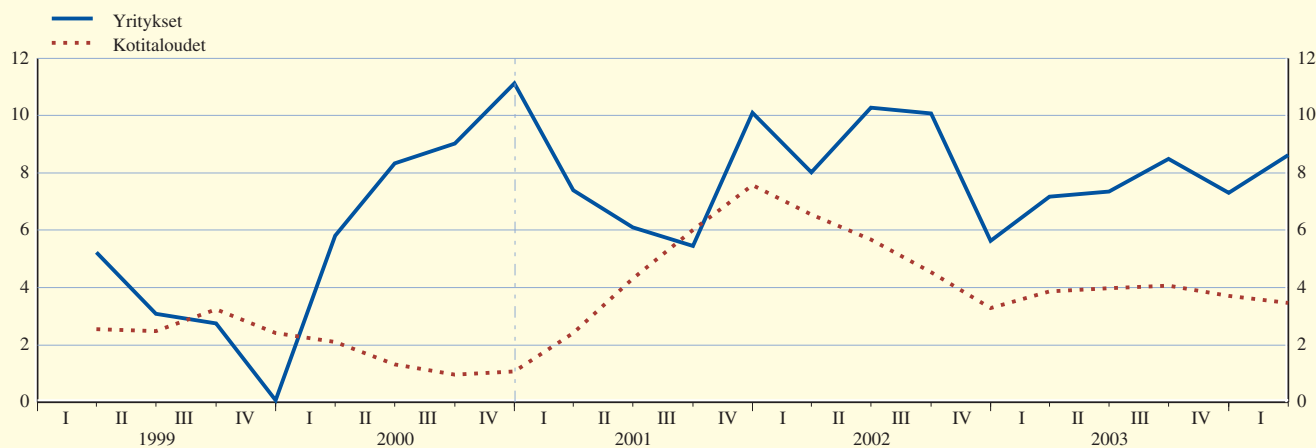
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

2. Yrityksien ja kotitalouksien talletukset

	Yritykset						Kotitaloudet ²⁾								
	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot	
			Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk				Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Kannat															
2002	989,6	595,5	-	-	-	-	34,7	3 806,1	1 173,0	-	-	-	-	74,7	
2003	1 051,9	639,3	282,2	66,3	32,6	1,5	30,0	3 978,5	1 311,8	545,0	600,8	1 378,1	89,9	52,9	
2004															
tammi	1 013,1	613,9	270,8	67,9	33,5	1,5	25,4	3 995,2	1 315,7	539,8	604,7	1 392,1	88,8	54,1	
helmi	1 018,7	605,4	277,0	69,3	39,3	1,6	26,0	3 995,8	1 317,7	532,3	607,0	1 396,1	88,4	54,2	
maalis	1 035,7	625,0	275,4	68,4	39,9	1,7	25,3	3 998,0	1 320,8	527,2	608,8	1 401,2	88,2	51,9	
huhti ^(p)	1 038,3	628,8	271,7	69,3	40,5	1,7	26,4	4 015,2	1 335,8	523,2	610,3	1 406,5	87,1	52,3	
Taloustoimet															
2002	53,9	28,9	-	-	-	-	-1,3	120,4	65,4	-	-	-	-	-1,9	
2003	71,7	41,2	58,5	-34,1	10,0	0,4	-4,2	141,9	95,2	-75,0	39,8	117,3	-13,7	-21,8	
2004															
tammi	-40,2	-26,0	-12,0	1,5	0,8	0,0	-4,6	15,9	3,7	-5,8	3,9	13,9	-1,1	1,2	
helmi	6,8	-7,5	6,3	1,3	5,8	0,1	0,6	0,8	2,1	-7,3	2,3	4,1	-0,4	0,1	
maalis	16,2	18,9	-2,2	-0,4	0,6	0,0	-0,7	1,3	2,8	-5,7	1,8	5,0	-0,2	-2,3	
huhti ^(p)	2,2	3,4	-3,6	0,8	0,6	0,0	1,1	17,0	15,0	-4,0	1,5	5,3	-1,1	0,4	
Kasvuvauhdit															
2002	joulu	5,6	5,1	-	-	-	-	-3,5	3,3	6,0	-	-	-	-	-2,5
2003	joulu	7,3	6,8	25,7	-33,7	40,8	44,2	-12,4	3,7	7,9	-12,1	7,1	9,3	-13,2	-29,2
2004															
tammi	7,3	9,9	2,7	12,7	32,2	38,3	-27,1	4,1	9,6	-9,0	3,7	8,7	-12,4	-28,5	
helmi	8,3	9,4	3,8	14,8	46,8	17,2	-19,3	3,7	8,7	-8,8	3,3	8,1	-11,6	-28,4	
maalis	8,6	11,0	2,5	12,8	42,7	21,6	-20,4	3,5	7,7	-8,9	3,7	7,5	-10,5	-26,5	
huhti ^(p)	7,8	10,1	0,4	15,1	41,5	21,3	-16,1	3,5	7,7	-9,0	4,1	7,3	-9,3	-25,5	

K9 Yrityksien ja kotitalouksien talletukset

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
2) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾

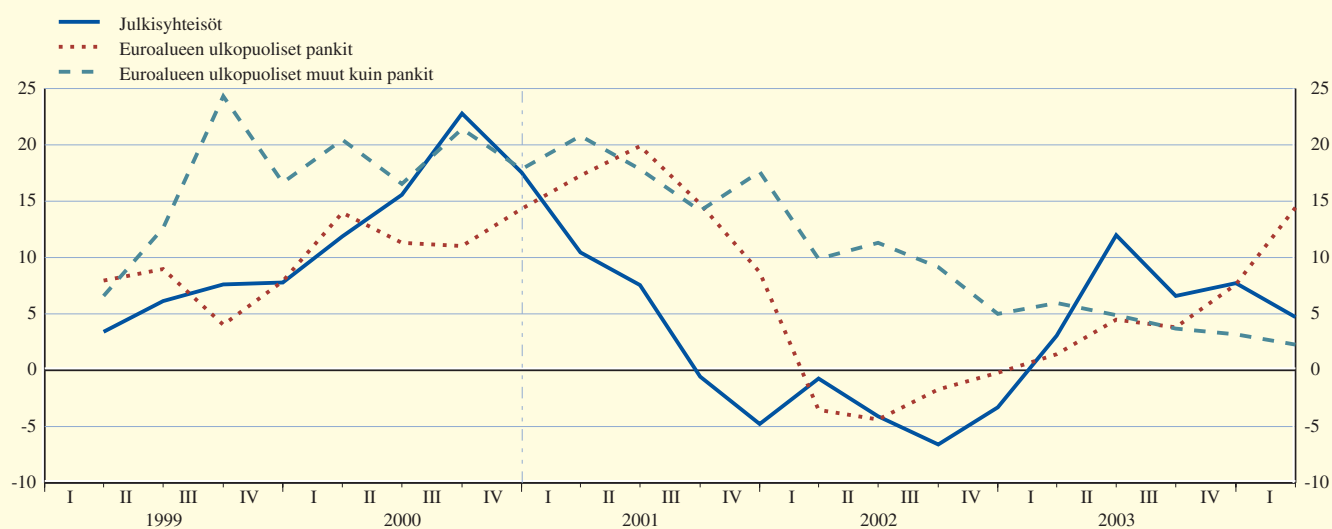
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

3. Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset

	Julkisyhteisöt					Euroalueen ulkopuoliset					
	Yhteensä 1	Valtio 2	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä 6	Pankit ²⁾ 7	Muut kuin pankit			
			Osavaltion- hallinto 3	Paikallis- hallinto 4	Sosiaali- turvarahastot 5			Yhteensä 8	Julkisyhteisöt 9	Muut 10	
Kannat											
2001	253,6	103,9	29,9	68,9	50,9	2 400,1	1 696,9	703,2	94,1	609,1	
2002	248,4	106,9	31,6	69,2	40,7	2 271,0	1 585,3	685,7	97,4	588,3	
2003	I	264,0	125,5	32,0	65,5	41,0	2 292,0	1 588,0	704,0	97,8	606,2
	II	290,9	147,6	34,2	64,5	44,5	2 274,5	1 580,6	693,9	94,6	599,3
	III	263,9	128,9	32,3	64,2	38,5	2 256,3	1 562,4	693,8	93,4	600,5
	IV	271,2	132,3	31,1	66,9	40,9	2 246,3	1 580,9	665,4	96,1	569,3
2004	I ^(p)	272,8	140,7	30,0	62,4	39,6	2 446,6	1 745,3	701,3	100,8	600,5
Taloustoimet											
2001		-12,5	-14,1	-0,8	-0,2	2,6	234,7	130,6	103,9	10,2	93,6
2002		-8,3	-0,2	1,8	0,4	-10,3	30,2	-4,9	35,2	3,6	31,6
2003	I	8,7	11,6	0,4	-3,7	0,3	61,5	30,2	31,4	0,5	30,8
2004	II	26,9	22,1	2,2	-0,9	3,5	30,2	27,2	3,0	-3,3	6,3
	III	-23,5	-16,0	-1,9	-0,4	-5,2	-6,5	-7,9	1,4	-1,2	2,6
	IV	7,3	3,4	-1,1	2,7	2,3	54,4	68,0	-13,5	2,7	-16,2
2004	I ^(p)	1,6	8,4	-1,1	-4,4	-1,3	156,8	132,3	24,5	4,8	19,7
Kasvuvauhdit											
2001	joulu	-4,8	-12,0	-2,6	-0,3	5,3	11,1	8,7	17,6	12,2	18,5
2002	joulu	-3,3	-0,2	5,9	0,5	-20,2	1,3	-0,2	5,0	3,9	5,1
2003	maalis	3,1	13,0	3,7	2,1	-16,9	2,8	1,4	6,0	0,0	6,9
	kesä	12,0	29,9	0,4	-1,6	-3,0	4,6	4,5	4,9	-0,5	5,8
	syys	6,6	18,9	-5,7	0,8	-5,7	3,8	3,8	3,7	-7,7	5,7
	joulu	7,7	19,3	-1,5	-3,4	2,6	6,3	7,6	3,2	-1,3	3,9
2004	maalis ^(p)	4,7	14,5	-6,1	-4,6	-1,5	10,7	14,4	2,3	3,1	2,2

K10 Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

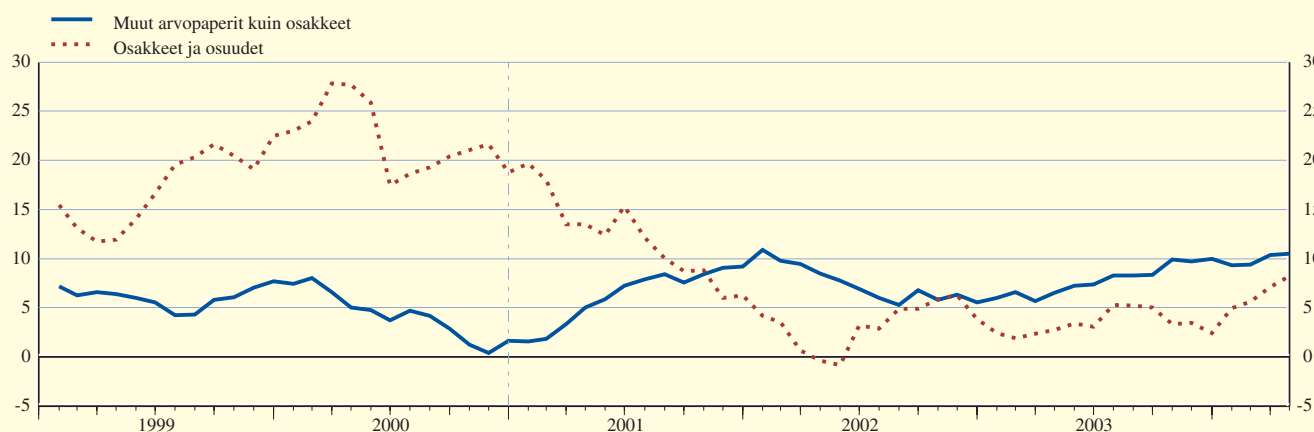
2.6 Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit, erittely¹⁾

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

	Muut arvopaperit kuin osakkeet								Osakkeet ja osuudet				
	Yhteensä	Rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Muut euroalueella olevat		Euroalueen ulko-puoliset	Yhteensä	Raha-laitokset	Muut kuin raha-laitokset	Euroalueen ulko-puoliset	
		Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Kannat													
2002	3 228,2	1 122,2	48,2	1 119,5	15,5	349,5	16,7	556,6	1 004,9	263,3	564,3	177,3	
2003	3 576,8	1 218,5	57,4	1 230,4	15,6	407,1	18,6	629,3	1 068,6	279,7	615,2	173,7	
2004	3 661,7	1 235,0	60,9	1 255,3	16,1	407,3	17,7	669,4	1 089,7	285,4	624,3	180,1	
tammi	3 712,7	1 257,7	57,7	1 276,8	15,9	412,5	18,0	674,1	1 092,9	283,6	624,6	184,8	
maalis	3 766,1	1 284,0	60,8	1 286,4	17,7	413,4	18,2	685,6	1 117,6	287,9	640,3	189,4	
huhti ^(p)	3 809,1	1 292,0	62,0	1 295,6	17,3	416,6	18,5	707,1	1 146,5	291,9	663,2	191,4	
Taloustoimet													
2002	171,3	48,0	-0,6	40,9	-0,8	27,3	3,2	53,1	37,2	13,7	4,8	18,7	
2003	327,1	91,8	3,4	79,9	1,0	52,4	2,0	96,6	24,0	8,0	21,8	-5,8	
2004	61,6	14,0	2,3	15,1	0,1	-0,7	-1,3	32,1	17,9	3,9	7,6	6,4	
tammi	48,2	22,1	-3,2	19,6	0,0	4,0	0,5	5,2	5,9	-0,1	1,6	4,4	
maalis	44,8	26,3	2,1	10,0	1,2	0,9	-0,3	4,6	24,7	4,7	15,8	4,3	
huhti ^(p)	43,2	8,1	1,0	11,5	-0,4	3,9	0,2	19,0	28,5	4,5	22,2	1,8	
Kasvuvauhdit													
2002	joulu	5,6	4,5	-2,0	3,9	-4,3	8,5	21,9	10,0	3,8	5,4	0,9	11,6
2003	joulu	10,0	8,1	7,3	7,0	5,8	14,9	10,1	17,3	2,4	3,0	3,8	-3,2
2004	tammi	9,3	7,2	4,2	6,4	1,7	12,9	9,2	18,2	5,0	7,6	4,9	1,2
helmi	9,4	8,2	-0,7	6,8	-4,2	12,0	10,1	16,9	5,6	7,7	5,6	2,6	
maalis	10,3	9,7	2,2	7,4	5,3	10,8	3,1	18,5	7,1	7,4	8,1	3,4	
huhti ^(p)	10,5	10,5	10,1	6,7	3,1	8,0	7,9	20,2	8,2	9,4	8,9	4,0	

KII Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2.7 Eräiden rahalaitostaseen erien arvostusmuutokset¹⁾
(miljardia euroa)1. Kotitalouslainojen luottotappiot/arvonlennukset²⁾

	Kotitalousluotot				Asuntolainat				Muu luotonanto			
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002	-0,9	-	-	-	-1,3	-	-	-	-5,3	-	-	-
2003	-2,7	-1,1	-0,5	-1,0	-3,2	-0,3	-0,1	-2,8	-7,6	-2,8	-0,3	-4,6
2004 tammi	-0,5	-0,3	-0,1	-0,2	-0,6	0,0	0,0	-0,5	-1,3	-0,5	-0,1	-0,8
2004 helmi	-0,4	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5	0,0	0,0	-0,4	-0,9	-0,2	0,0	-0,6
2004 maaliskuu	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,6	-0,2	0,0	-0,4
2004 huhti ^{②)}	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	-0,1

2. Yrityslainojen ja euroalueen ulkopuolisten lainojen luottotappiot/arvonlennukset

	Yritykset				Euroalueen ulkopuoliset		
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi
	1	2	3	4	5	6	7
2002	-9,7	-2,1	-2,7	-4,9	-7,2	-	-
2003	-17,7	-8,8	-1,3	-7,6	-1,0	-0,4	-0,6
2004 tammi	-3,6	-1,8	-0,4	-1,5	-0,5	-0,2	-0,2
2004 helmi	-1,6	-0,5	-0,1	-0,9	-0,2	-0,1	-0,1
2004 maaliskuu	-1,2	-0,7	-0,1	-0,5	-0,2	0,0	-0,2
2004 huhti ^{②)}	-0,2	-0,2	0,0	-0,1	0,3	0,1	0,2

3. Rahalaitosten hallussa olevien arvopapereiden arvostusmuutokset

	Muut arvopaperit kuin osakkeet								Osakkeet ja osuudet			
	Yhteensä	Rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Muut euroalueella olevat		Euroalueen ulkopuoliset	Yhteensä	Raha- laitokset	Muut kuin raha- laitokset	Euroalueen ulko- puoliset
		Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002	35,2	9,8	0,6	11,1	-0,1	5,1	0,2	8,4	-6,8	-4,7	0,7	-2,7
2003	-3,1	-0,9	-0,4	3,4	0,0	-1,7	-0,1	-3,4	11,1	7,1	2,5	1,5
2004 tammi	9,8	1,5	0,2	7,9	0,1	0,0	0,0	0,2	3,2	1,6	1,7	0,0
2004 helmi	3,7	0,6	0,0	1,7	0,0	1,1	0,0	0,2	-2,7	-1,6	-1,3	0,3
2004 maaliskuu	2,4	0,2	0,1	1,2	0,1	0,2	0,0	0,6	-0,1	-0,3	-0,1	0,3
2004 huhti ^{②)}	-4,2	-0,1	0,0	-2,9	0,0	-0,4	0,0	-0,9	0,4	-0,5	0,7	0,1

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
2) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2.8 Eräiden rahalaitostaseen erien valuuttaerittely¹⁾

(prosenttia kaikista valuutoista, kannat miljardia euroa, ajanjakson lopussa)

1. Talletukset

	Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Rahalaitokset ²⁾					Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut kuin rahalaitokset				
			Muut valuutat kuin euro							Muut valuutat kuin euro				
			Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP			Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroalueelta														
2001	3 829,6	87,7	12,3	8,0	0,9	1,8	1,0	5 867,1	96,6	3,4	2,2	0,4	0,2	0,3
2002	4 136,6	90,2	9,8	6,1	0,8	1,5	0,7	6 061,2	97,1	2,9	1,8	0,3	0,2	0,3
2003														
I	4 196,4	90,5	9,5	6,1	0,7	1,5	0,8	6 120,8	97,1	2,9	1,8	0,3	0,2	0,3
II	4 296,7	91,0	9,0	5,8	0,6	1,4	0,8	6 244,1	97,0	3,0	1,8	0,3	0,2	0,4
III	4 309,4	91,0	9,0	5,6	0,5	1,5	0,9	6 257,1	97,1	2,9	1,7	0,4	0,1	0,3
IV	4 362,6	91,2	8,8	5,4	0,5	1,5	0,9	6 406,4	97,3	2,7	1,7	0,3	0,1	0,3
2004														
I (p)	4 409,4	90,5	9,5	5,8	0,5	1,5	1,1	6 448,5	97,1	2,9	1,8	0,3	0,1	0,3
Euroalueen ulkopuolelta														
2001	1 696,9	36,5	63,5	46,5	2,9	4,4	7,0	703,2	43,7	56,3	40,9	2,4	2,6	8,0
2002	1 585,3	43,7	56,3	39,2	2,1	4,3	7,8	685,7	48,3	51,7	35,0	2,3	1,9	9,8
2003														
I	1 588,0	46,1	53,9	36,8	2,1	4,4	7,9	704,0	51,7	48,3	32,0	2,5	1,9	8,9
II	1 580,6	45,9	54,1	37,4	1,7	4,2	8,0	693,9	52,1	47,9	32,3	2,2	1,9	8,8
III	1 562,4	46,4	53,6	35,9	1,7	4,1	8,9	693,8	52,9	47,1	30,3	2,4	2,3	9,2
IV	1 580,9	46,9	53,1	35,6	1,8	3,6	9,4	665,4	51,1	48,9	32,0	2,1	2,2	9,6
2004														
I (p)	1 745,3	46,3	53,7	35,4	1,7	3,4	10,5	701,3	53,3	46,7	30,0	2,1	1,9	9,6

2. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velkapaperit

	Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				
			Yhteensä				
			USD	JPY	CHF	GBP	
1	2	3	4	5	6	7	
2001	3 030,2	85,1	14,9	8,2	2,2	1,4	2,2
2002	3 138,7	85,4	14,6	7,7	1,8	1,6	2,3
2003							
I	3 197,1	85,2	14,8	8,1	1,6	1,6	2,3
II	3 226,5	85,6	14,4	8,1	1,4	1,6	2,1
III	3 261,6	85,3	14,7	8,2	1,5	1,7	2,1
IV	3 303,2	85,4	14,6	7,9	1,5	1,7	2,3
2004							
I (p)	3 458,4	84,6	15,4	7,7	1,8	2,0	2,5

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Euroalueen ulkopuolisissa maissa laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin euroalueen rahalaitokset.

3) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määrälliset erät.

2.8 Eräiden rahalaitostaseen erien valuuttaerittely¹⁾

(prosenttia kaikista valuutoista; kannat miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

3. Lainat

	Rahalaitokset ²⁾								Muut kuin rahalaitokset					
	Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro					Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				
			Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP			Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroalueelle														
2001	3 794,0	-	-	-	-	-	-	7 340,7	95,4	4,6	2,5	0,7	1,1	0,4
2002	4 017,8	-	-	-	-	-	-	7 593,6	96,2	3,8	1,8	0,5	1,1	0,3
2003	4 074,2	-	-	-	-	-	-	7 658,9	96,2	3,8	1,8	0,5	1,1	0,3
I	4 143,3	-	-	-	-	-	-	7 736,1	96,3	3,7	1,7	0,4	1,1	0,3
II	4 155,6	-	-	-	-	-	-	7 793,0	96,4	3,6	1,7	0,4	1,2	0,3
III	4 193,6	-	-	-	-	-	-	7 912,8	96,5	3,5	1,6	0,3	1,2	0,3
IV	4 233,1	-	-	-	-	-	-	7 994,8	96,4	3,6	1,6	0,3	1,2	0,4
2004														
I (p)														
Euroalueen ulkopuolelle														
2001	1 095,6	41,3	58,7	37,9	4,0	3,4	8,4	608,7	33,1	66,9	51,9	1,9	4,2	6,1
2002	1 146,2	48,3	51,7	32,4	4,5	2,6	9,1	583,9	36,2	63,8	47,6	2,3	4,7	5,6
2003	1 173,0	50,6	49,4	30,6	4,3	2,7	8,6	594,0	38,2	61,8	46,7	1,9	4,6	5,6
I	1 242,2	50,8	49,2	30,8	4,8	2,4	7,9	590,9	39,3	60,7	46,2	1,5	4,2	5,7
II	1 157,4	49,7	50,3	30,4	5,6	2,4	8,7	583,7	38,3	61,7	45,9	2,1	4,4	6,3
III	1 182,3	50,2	49,8	29,3	5,0	2,3	9,2	580,6	38,7	61,3	43,9	2,4	4,6	7,0
IV	1 300,6	49,1	50,9	31,1	4,7	2,3	9,2	653,0	40,0	60,0	42,0	2,5	4,3	8,1
2004														
I (p)														

4. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat ²⁾								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat					
	Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro					Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				
			Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP			Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat														
2001	1 122,9	95,2	4,8	2,7	0,6	0,1	0,7	1 413,0	97,6	2,4	1,3	0,8	0,1	0,2
2002	1 170,4	95,9	4,1	1,7	0,4	0,2	0,9	1 501,2	97,9	2,1	1,0	0,7	0,1	0,4
2003	1 234,7	95,1	4,9	1,7	0,6	0,2	1,0	1 595,9	97,7	2,3	1,3	0,6	0,1	0,2
I	1 242,2	95,2	4,8	1,7	0,6	0,3	1,0	1 644,3	97,9	2,1	1,1	0,6	0,1	0,2
II	1 256,4	95,4	4,6	1,5	0,5	0,3	1,1	1 670,1	97,9	2,1	1,1	0,6	0,1	0,2
III	1 275,9	95,5	4,5	1,5	0,5	0,3	1,3	1 671,6	98,0	2,0	1,1	0,6	0,1	0,2
IV	1 344,8	95,5	4,5	2,1	0,3	0,4	1,4	1 735,7	97,9	2,1	1,2	0,5	0,1	0,2
2004														
I (p)														
Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat														
2001	233,0	34,4	65,6	49,6	1,8	1,2	10,2	308,0	41,3	58,7	44,1	5,9	0,8	4,7
2002	239,6	36,9	63,1	45,5	1,7	0,6	13,2	317,1	41,5	58,5	42,0	5,8	0,9	5,6
2003	256,7	39,8	60,2	36,3	3,7	3,4	12,0	339,1	43,2	56,8	36,5	9,1	0,7	5,9
I	259,1	42,2	57,8	34,4	3,4	2,5	13,6	355,5	44,2	55,8	35,4	8,5	0,7	6,0
II	261,5	43,0	57,0	32,3	3,5	2,8	14,5	363,2	45,0	55,0	34,7	9,4	0,7	5,7
III	275,6	44,9	55,1	30,5	3,8	2,0	15,1	353,7	45,8	54,2	33,3	9,2	0,8	6,3
IV	308,2	43,9	56,1	35,1	1,1	0,6	17,2	377,4	44,7	55,3	34,8	6,7	0,9	7,6
2004														
I (p)														

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Euroalueen ulkopuolisissa maissa laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin euroalueen rahalaitokset.

3) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määrälliset erät.

2.9 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kannat)

1. Saamiset

	Yhteensä	Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset
			Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2002 III	2 846,2	236,7	1 337,4	74,3	1 263,0	844,8	203,4	121,0	102,9
2002 IV	2 860,6	242,2	1 335,0	72,0	1 263,1	853,4	203,1	120,5	106,4
2003 I	2 746,9	217,2	1 331,8	70,6	1 261,2	767,3	205,8	116,7	108,1
2003 II	2 959,5	232,6	1 382,7	67,1	1 315,6	880,9	224,5	120,7	118,1
2003 III	3 085,6	248,3	1 405,3	65,3	1 340,0	932,3	234,6	126,3	138,8
2003 IV (p)	3 174,3	234,9	1 389,0	67,4	1 321,6	1 033,9	243,6	133,9	139,0

2. Velat

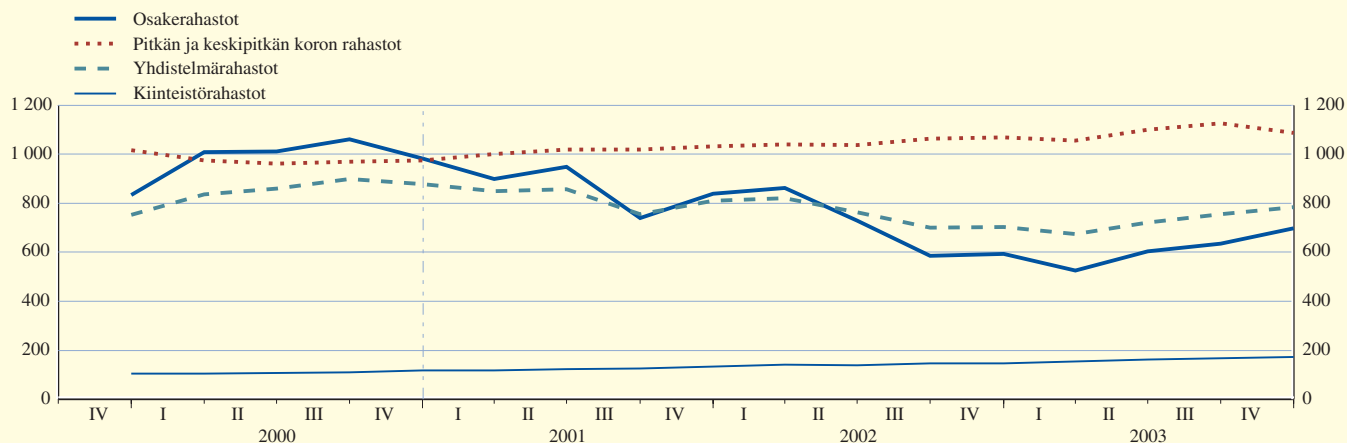
	Yhteensä	Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat
2002 III	2 846,2	38,9	2 731,9	75,3
2002 IV	2 860,6	39,3	2 744,3	76,9
2003 I	2 746,9	40,2	2 628,3	78,4
2003 II	2 959,5	41,8	2 825,8	91,9
2003 III	3 085,6	43,2	2 917,7	124,8
2003 IV (p)	3 174,3	44,2	3 010,9	119,1

3. Varat/velat yhteensä rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan

	Yhteensä	Rahastot rahastotyypin mukaan					Rahastot sijoittajatyypin mukaan	
		Osakerahastot	Pitkän ja keskipitkän koron rahastot	Yhdistelmärahastot	Kiinteistörahastot	Muut rahastot	Yleisölle tarjottavat rahastot	Rajoitetulle sijoittajajoukolle tarjottavat rahastot
	1	2	3	4	5	6	7	8
2002 III	2 846,2	585,2	1 063,3	699,9	145,6	352,2	2 092,0	754,2
2002 IV	2 860,6	594,1	1 068,2	701,6	147,5	349,2	2 087,7	772,9
2003 I	2 746,9	525,9	1 054,1	675,3	153,9	337,7	1 975,5	771,4
2003 II	2 959,5	603,3	1 099,5	720,8	161,4	374,4	2 140,4	819,1
2003 III	3 085,6	635,4	1 127,0	754,2	167,7	401,4	2 249,0	836,6
2003 IV (p)	3 174,3	697,8	1 086,2	783,3	171,9	435,1	2 318,1	856,2

K12 Sijoitusrahastojen saamiset yhteensä

(miljardia euroa)

Lähde: EKP.

1) Muut kuin rahamarkkinarahastot. Irlannin tiedot eivät sisälly euroalueen tietoihin. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

2.10 Euroalueen sijoitusrahastojen saamiset rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan eriteltyinä
(miljardia euroa; ajanjakson lopun kannat)

1. Rahastotyyppin mukaan

	Yhteensä 1	Talletukset 2	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat osakkeet ja osuudet 6	Hallussa olevat rahasto- osuudet 7	Kiinteä omaisuus 8	Muut saamiset 9	
			Yhteensä 3	Enintään 1 vuosi 4	Yli 1 vuosi 5					
Osakerahastot										
2002	III	585,2	29,0	26,5	3,7	22,8	496,5	19,1	-	14,1
	IV	594,1	26,6	28,0	3,1	24,9	506,1	18,4	-	14,9
2003	I	525,9	24,5	30,2	2,8	27,5	438,5	16,5	-	16,1
	II	603,3	27,9	31,6	2,9	28,7	506,5	18,5	-	18,8
	III	635,4	29,5	27,8	2,4	25,4	536,4	19,5	-	22,1
	IV (p)	697,8	29,3	31,3	2,9	28,4	593,9	20,8	-	22,5
Pitkän ja keskipitkän koron rahastot										
2002	III	1 063,3	78,3	902,1	37,2	865,0	32,7	11,6	-	38,5
	IV	1 068,2	83,9	902,8	36,6	866,2	31,9	12,3	-	37,2
2003	I	1 054,1	77,5	899,8	35,8	864,0	26,6	18,6	-	31,5
	II	1 099,5	82,4	927,8	33,0	894,8	31,1	20,9	-	37,3
	III	1 127,0	93,6	934,7	30,7	904,1	29,1	21,7	-	47,9
	IV (p)	1 086,2	82,5	905,6	31,6	874,0	31,0	21,6	-	45,5
Yhdistelmärahastot										
2002	III	699,9	53,0	291,7	21,3	270,4	234,3	88,1	5,2	27,7
	IV	701,6	53,9	294,9	21,3	273,6	233,0	87,7	3,4	28,6
2003	I	675,3	50,4	300,8	21,8	278,9	209,9	83,7	0,7	29,9
	II	720,8	49,4	311,9	20,9	291,0	237,0	91,9	0,3	30,3
	III	754,2	50,5	324,0	22,2	301,8	248,4	95,4	0,3	35,6
	IV (p)	783,3	49,5	323,9	22,1	301,9	272,4	100,4	0,3	36,7
Kiinteistörahastot										
2002	III	145,6	13,3	10,7	0,6	10,1	0,8	5,1	109,5	6,2
	IV	147,5	10,9	9,5	0,5	8,9	0,7	7,0	112,6	6,8
2003	I	153,9	14,7	8,3	0,5	7,7	0,7	8,6	115,1	6,5
	II	161,4	16,5	9,0	0,6	8,5	0,7	9,1	119,8	6,3
	III	167,7	16,1	9,0	0,6	8,4	0,8	9,5	125,3	6,9
	IV (p)	171,9	13,2	9,3	0,6	8,7	0,8	8,5	132,9	7,4

2. Sijoittajatyypin mukaan

	Yhteensä 1	Talletukset 2	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet 3	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet 4	Hallussa olevat rahasto-osuudet 5	Kiinteä omaisuus 6	Muut saamiset 7	
								Yleisölle tarjottavat rahastot
2002	III	2 092,0	187,9	917,6	654,4	156,0	107,9	68,2
	IV	2 087,7	191,0	904,8	663,5	153,2	105,8	69,6
2003	I	1 975,5	165,6	882,6	599,9	155,1	101,3	71,0
	II	2 140,4	181,6	912,3	691,7	168,3	104,2	82,2
	III	2 249,0	199,0	927,6	736,5	176,6	108,9	100,4
	IV (p)	2 318,1	191,6	913,3	816,1	183,4	115,6	98,0
Rajoitetulle sijoittajajoukolle tarjottavat rahastot								
2002	III	754,2	48,8	419,8	190,3	47,5	13,1	34,7
	IV	772,9	51,2	430,3	190,0	49,9	14,7	36,8
2003	I	771,4	51,6	449,2	167,4	50,7	15,4	37,1
	II	819,1	51,0	470,4	189,2	56,1	16,5	36,0
	III	836,6	49,3	477,7	195,8	58,0	17,4	38,4
	IV (p)	856,2	43,2	475,7	217,8	60,1	18,3	41,0

Lähde: EKP.

RAHOITUS- JA MUU KUIN RAHOITUSTILINPITO

3.1 Ei-rahoitussektorien rahoitusvarojen pääerät

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvahdit, ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

	Yhteensä		Käteinen ja talletukset							Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset pankkeissa euroalueen ulkopuolella	
	Yhteensä	Käteinen	Ei rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Valtion talletukset euroalueen rahalaitoksissa	Talletukset muissa kuin rahalaitoksissa ¹⁾			
			Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset			Repot		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kannat											
2002 III	14 308,2	5 450,2	278,4	4 827,5	1 757,3	1 585,8	1 365,7	118,8	146,3	198,0	289,0
IV	14 597,6	5 609,9	309,2	4 951,7	1 846,7	1 581,4	1 411,7	111,9	136,4	212,7	293,2
2003 I	14 550,2	5 633,1	288,9	4 948,2	1 836,2	1 571,9	1 434,1	106,1	176,2	219,9	323,9
II	15 010,6	5 749,0	310,1	5 029,7	1 918,4	1 560,2	1 456,4	94,7	200,3	208,8	329,8
III	15 107,5	5 753,6	320,9	5 071,2	1 956,6	1 555,8	1 469,5	89,3	183,9	177,6	344,6
IV	15 379,7	5 874,6	350,7	5 185,0	2 033,4	1 561,0	1 505,4	85,2	153,6	185,3	.
Taloustoimet											
2002 III	142,5	7,7	17,2	0,6	-3,1	-7,3	9,4	1,7	-12,5	2,3	9,1
IV	168,8	169,5	30,8	133,9	82,6	11,8	46,4	-6,9	-9,9	14,7	10,1
2003 I	152,2	38,0	1,3	-3,3	-29,5	-11,1	43,0	-5,7	32,8	7,2	32,3
II	209,9	133,4	21,2	85,9	83,8	-8,7	22,2	-11,4	24,1	2,2	11,4
III	126,2	12,4	11,4	12,2	6,8	-3,8	13,0	-3,9	-13,7	2,5	16,5
IV	150,0	126,1	29,8	118,9	79,2	8,7	36,1	-5,2	-30,3	7,6	.
Kasvuvahdit											
2002 III	4,3	4,7	-6,4	5,3	10,3	0,0	6,4	-2,6	-3,2	15,1	5,3
IV	3,9	4,9	33,8	3,5	5,7	0,1	5,3	-3,9	-4,2	11,3	4,0
2003 I	4,2	5,8	31,2	4,3	7,3	-0,4	7,3	-10,6	5,1	13,7	13,7
II	4,6	6,4	27,0	4,5	7,6	-1,0	8,9	-19,0	22,3	13,5	22,6
III	4,6	6,5	23,3	4,7	8,2	-0,7	9,1	-23,5	22,8	13,4	24,3
IV	4,4	5,5	20,6	4,3	7,6	-0,9	8,1	-23,4	9,5	9,2	.

	Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ²⁾				Vakuustekninen vastuuvella			
	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Yhteensä	Noteeratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Yhteensä	Koti- talouksien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	
											12
Kannat											
2002 III	1 966,1	200,9	1 765,2	3 427,5	1 696,7	1 730,9	313,9	3 464,5	3 125,0	339,4	
IV	1 972,2	196,5	1 775,6	3 483,2	1 771,2	1 712,0	309,2	3 532,3	3 189,7	342,6	
2003 I	1 967,4	179,3	1 788,0	3 350,3	1 609,9	1 740,4	395,7	3 599,4	3 251,2	348,2	
II	1 933,0	162,9	1 770,1	3 655,4	1 818,5	1 836,8	401,9	3 673,3	3 322,2	351,1	
III	1 927,1	164,7	1 762,4	3 689,3	1 828,1	1 861,1	405,9	3 737,5	3 383,8	353,7	
IV	1 921,1	172,3	1 748,8	3 818,5	1 942,9	1 875,6	404,4	3 765,5	3 410,0	355,5	
Taloustoimet											
2002 III	33,9	17,0	16,9	48,9	24,1	24,8	13,9	52,0	47,8	4,2	
IV	-13,3	-15,9	2,6	-24,9	-24,3	-0,6	-7,4	37,5	39,0	-1,6	
2003 I	-21,8	-20,4	-1,3	66,3	4,3	62,0	29,9	69,7	62,8	6,9	
II	-46,4	-16,1	-30,3	65,3	27,4	37,9	3,7	57,5	52,9	4,6	
III	7,2	2,5	4,7	51,5	34,2	17,3	2,6	55,1	51,7	3,4	
IV	3,7	6,6	-2,8	-26,7	-26,8	0,1	-10,3	46,9	43,6	3,4	
Kasvuvahdit											
2002 III	1,6	-21,0	5,1	2,8	0,1	6,3	16,6	7,1	7,2	6,2	
IV	0,6	-21,9	3,9	2,0	0,2	4,7	12,1	6,4	6,5	4,9	
2003 I	-0,7	-22,9	2,1	2,8	0,8	5,6	11,8	6,3	6,5	4,2	
II	-2,5	-19,3	-0,7	3,9	1,4	7,0	13,5	6,3	6,5	4,2	
III	-3,8	-24,9	-1,4	4,6	2,5	6,7	9,2	6,3	6,6	3,9	
IV	-2,9	-14,0	-1,7	4,5	2,2	6,9	8,4	6,5	6,6	5,3	

Lähde: EKP.

1) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (EKT 95:ssä S1311), muiden rahoituksen välittäjien (EKT 95:ssä S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (EKT 95:ssä S125) vastaanottamat talletukset.

2) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

3.2 Ei-rahoitussektorien velkojen pääerät

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

	Yhteensä	Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallisessoreittain											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euroalueen ulko- puolisista pankeista	
		Yhteensä			Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ¹⁾			
		Euroalueen raha- laitoksista	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Kannat														
2002	III	15 348,3	7 926,2	7 053,0	867,3	54,7	812,6	3 527,1	1 173,9	2 353,2	3 531,8	283,5	3 248,2	241,7
	IV	15 581,8	8 047,5	7 130,3	881,9	60,6	821,3	3 561,0	1 158,0	2 403,0	3 604,6	286,0	3 318,6	242,6
2003	I	15 540,6	8 098,8	7 169,1	874,1	68,4	805,7	3 582,5	1 173,2	2 409,3	3 642,2	276,5	3 365,7	255,9
	II	16 090,9	8 196,1	7 236,3	861,3	69,6	791,8	3 627,1	1 196,2	2 430,9	3 707,7	280,7	3 426,9	253,3
	III	16 186,4	8 279,1	7 292,9	867,3	70,7	796,5	3 634,3	1 170,4	2 463,8	3 777,6	275,1	3 502,4	274,6
	IV	16 461,0	8 359,7	7 393,8	887,6	80,5	807,1	3 632,2	1 147,8	2 484,4	3 839,9	277,5	3 562,4	.
Taloustoimet														
2002	III	106,8	38,5	34,6	-8,4	1,3	-9,6	-1,2	-18,3	17,0	48,1	-4,2	52,2	-7,1
	IV	158,0	134,2	93,7	15,0	5,9	9,1	53,5	-9,8	63,4	65,6	3,3	62,3	7,5
2003	I	255,1	86,4	66,3	-0,2	8,0	-8,2	42,0	20,6	21,5	44,5	-7,3	51,9	5,6
	II	230,7	108,8	84,0	-10,3	3,2	-13,5	49,5	22,3	27,1	69,6	4,9	64,7	2,6
	III	135,2	80,7	59,0	5,9	1,1	4,8	3,7	-23,3	27,0	71,1	-4,8	75,9	22,4
	IV	83,2	106,4	118,4	19,7	9,8	9,9	13,9	-19,1	33,0	72,8	4,2	68,7	.
Kasvuvauhdit														
2002	III	4,0	4,1	4,0	-0,9	20,9	-2,1	3,0	-5,0	7,5	6,5	0,6	7,0	-4,5
	IV	3,8	4,3	4,0	-2,0	21,3	-3,4	3,5	-4,3	7,8	6,8	1,4	7,3	-2,9
2003	I	4,3	4,7	4,0	-2,1	28,6	-4,0	4,4	-0,9	7,3	6,8	0,4	7,4	-4,3
	II	4,7	4,7	4,0	-0,4	34,4	-2,7	4,1	1,2	5,5	6,5	-1,2	7,2	3,5
	III	5,1	5,2	4,3	1,2	33,4	-1,0	4,2	0,8	5,9	7,1	-1,4	7,8	15,7
	IV	4,5	4,8	4,6	1,7	36,6	-0,9	3,1	0,0	4,5	7,2	-1,1	7,9	.

	Yhteensä	Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain						Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka	
		Julkisyhteisöt			Yritykset						
		Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset				
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
Kannat											
2002	III	4 667,3	4 139,5	479,8	3 659,7	527,8	137,7	390,1	2 293,9	194,8	266,1
	IV	4 671,8	4 137,3	480,0	3 657,4	534,5	144,7	389,8	2 383,9	209,5	269,1
2003	I	4 838,2	4 273,4	529,7	3 743,7	564,9	167,1	397,8	2 114,2	216,8	272,6
	II	4 962,7	4 378,6	563,4	3 815,2	584,0	165,5	418,6	2 451,2	204,9	276,1
	III	4 979,2	4 396,4	557,5	3 838,9	582,8	164,5	418,3	2 474,6	173,5	280,1
	IV	4 907,7	4 319,4	538,7	3 780,7	588,3	163,4	424,9	2 729,2	181,8	282,7
Taloustoimet											
2002	III	56,6	46,5	-0,9	47,4	10,2	7,3	2,8	5,6	2,2	3,9
	IV	3,8	-0,1	-8,3	8,2	3,9	6,9	-3,1	2,2	14,7	3,2
2003	I	157,5	128,9	49,9	78,9	28,6	22,3	6,3	-0,2	7,3	4,2
	II	100,7	84,4	33,9	50,5	16,3	-1,5	17,8	15,8	1,3	4,2
	III	43,5	44,0	-5,3	49,2	-0,5	-1,0	0,5	4,5	2,4	4,2
	IV	-36,4	-44,2	-18,4	-25,8	7,8	-1,1	8,9	0,8	8,2	4,1
Kasvuvauhdit											
2002	III	5,2	5,0	7,3	4,7	6,8	-1,7	10,2	1,2	15,2	4,9
	IV	5,1	5,2	10,6	4,5	4,1	3,7	4,2	0,7	11,4	5,3
2003	I	6,3	6,1	16,7	4,7	8,0	15,2	5,1	0,4	13,9	5,6
	II	7,0	6,5	15,5	5,3	11,5	26,9	6,2	0,8	13,2	5,9
	III	6,5	6,2	14,6	5,1	9,2	19,4	5,5	1,0	13,2	6,0
	IV	5,7	5,1	12,5	4,2	9,8	12,9	8,6	0,9	9,2	6,2

Lähde: EKP.

1) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3.3 Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusvarojen ja velkojen pääerät

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

		Rahoitusvarojen pääerät											
		Yhteensä	Talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Lainat			Muut arvopaperit kuin osakkeet		
		Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kannat													
2002	III	3 290,1	506,3	50,1	437,9	3,9	14,4	335,2	69,1	266,1	1 326,9	45,9	1 281,0
	IV	3 374,7	523,1	55,9	445,9	3,5	17,9	346,8	70,5	276,4	1 363,4	48,7	1 314,7
2003	I	3 402,0	535,8	61,7	454,2	1,6	18,3	351,6	72,0	279,6	1 423,6	53,8	1 369,8
	II	3 534,5	537,8	63,8	450,5	1,3	22,3	355,5	73,5	282,0	1 455,8	50,9	1 404,9
	III	3 590,3	532,9	57,5	455,3	1,4	18,7	354,9	72,6	282,2	1 485,3	52,5	1 432,7
	IV	3 705,4	541,9	58,8	462,3	1,6	19,1	341,0	72,6	268,4	1 520,9	53,1	1 467,7
Taloustoimet													
2002	III	50,7	2,5	1,7	5,1	0,3	-4,6	0,2	2,4	-2,2	40,9	8,1	32,8
	IV	73,4	16,8	5,8	8,0	-0,4	3,5	12,1	1,5	10,6	35,4	2,2	33,2
2003	I	86,7	12,6	4,3	7,8	0,1	0,5	7,9	4,1	3,8	55,7	5,9	49,7
	II	50,7	2,3	2,2	-3,9	0,0	3,9	7,0	4,0	3,0	23,6	-3,1	26,7
	III	40,2	-6,3	-6,4	3,8	0,1	-3,8	2,5	1,7	0,8	28,3	1,7	26,6
	IV	66,1	9,4	1,5	7,2	0,2	0,5	-10,7	2,6	-13,2	40,4	0,7	39,8
Kasvuvauhdit													
2002	III	7,8	3,8	27,6	2,6	4,5	-19,6	4,6	21,7	1,1	9,7	-13,5	10,8
	IV	7,2	5,6	16,3	4,3	1,9	8,5	6,7	16,7	4,6	10,0	4,5	10,2
2003	I	6,8	7,5	37,1	4,8	-10,5	3,3	7,8	20,5	4,9	10,3	14,0	10,2
	II	7,8	6,8	28,9	3,9	-1,9	17,4	8,1	18,5	5,6	12,4	36,0	11,6
	III	7,6	5,0	11,7	3,6	-5,4	28,2	8,8	16,4	6,8	10,8	14,7	10,6
	IV	7,2	3,5	2,9	3,3	12,6	6,0	2,0	17,6	-2,0	10,9	10,7	10,9

		Rahoitusvarojen pääerät					Velkojen pääerät								
		Osakkeet ¹⁾				Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	Yhteensä	Lainat euroalueen raha- laitoksista ja muista rahoituslaitoksista		Muut arvopaperit kuin osak- keet	Noteeratut osakkeet	Vakuutustekninen vastuuvélka			
		Yhteensä	Noteeratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Yhteensä			Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu		
		13	14	15			16	17						18	19
Kannat															
2002	III	1 011,4	456,1	555,3	50,0	110,3	3 490,1	56,5	42,1	10,9	125,7	3 297,0	2 790,6	506,4	
	IV	1 032,1	467,1	565,0	56,4	109,4	3 521,5	43,5	33,0	11,2	111,4	3 355,4	2 851,0	504,3	
2003	I	979,0	421,9	557,0	60,1	111,9	3 571,4	55,4	42,4	11,4	101,5	3 403,1	2 890,1	513,0	
	II	1 071,6	481,7	589,9	64,4	113,9	3 677,8	58,1	44,8	11,6	134,3	3 473,9	2 955,6	518,2	
	III	1 101,9	497,4	604,6	60,7	115,3	3 739,6	59,3	44,3	12,1	133,5	3 534,6	3 012,2	522,4	
	IV	1 185,0	548,8	636,2	64,4	116,6	3 793,3	49,5	35,6	12,4	153,8	3 577,6	3 051,9	525,7	
Taloustoimet															
2002	III	4,5	2,4	2,1	-1,6	2,6	48,0	-2,0	-2,5	0,0	0,0	49,9	43,2	6,7	
	IV	10,0	-4,3	14,3	6,7	-0,8	21,6	-11,5	-9,1	0,2	0,4	32,5	34,6	-2,1	
2003	I	7,9	-2,6	10,5	2,0	2,6	80,4	13,8	11,2	-0,1	-0,9	67,6	57,6	9,9	
	II	15,8	5,1	10,7	4,6	2,0	62,5	2,8	2,6	0,1	4,5	55,1	48,1	7,0	
	III	14,3	5,3	9,0	-4,2	1,5	53,6	1,2	-0,5	0,5	0,0	51,9	46,9	5,0	
	IV	25,5	10,5	15,0	4,3	1,4	36,2	-9,9	-8,8	0,4	3,9	41,8	36,9	4,9	
Kasvuvauhdit															
2002	III	7,3	5,4	9,0	4,5	21,5	7,2	3,0	6,8	9,0	0,3	7,8	7,5	9,4	
	IV	4,8	3,1	6,5	18,2	9,0	5,8	-13,6	-11,5	7,9	0,3	6,5	6,6	5,5	
2003	I	2,9	0,1	5,7	19,5	6,3	5,8	6,6	8,5	4,9	-0,2	6,3	6,6	4,2	
	II	3,3	0,1	6,4	23,0	6,0	6,0	5,5	5,2	2,8	1,8	6,3	6,6	4,3	
	III	4,7	0,8	8,0	18,2	4,8	6,2	11,2	10,1	6,6	3,2	6,3	6,7	3,9	
	IV	6,1	3,9	8,0	12,0	6,9	6,6	18,1	13,8	8,5	6,7	6,4	6,6	5,3	

Lähde: EKP.

1) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

3.4 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus vuosittain
(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

1. Kaikki euroalueen sektorit

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta					Rahoitusvarojen nettohankinta								
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen (-)	Varastojen muutokset ¹⁾	Valmistamattomat varat	Yhteensä	Monetaarinen kulta ja erityiset nosto-oikeudet	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekninen vastuuvelka	Muut sijoitukset, netto ³⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1996	341,7	1 122,4	-783,9	2,9	0,4	1 728,9	-3,0	395,3	397,7	383,7	313,2	193,6	48,5	
1997	354,1	1 139,3	-797,1	11,9	0,0	1 911,5	-0,2	394,4	332,2	449,9	485,7	222,0	27,5	
1998	415,1	1 203,5	-823,6	35,0	0,2	2 396,0	11,0	422,7	357,3	523,4	844,8	215,4	21,4	
1999	451,7	1 292,4	-863,7	22,8	0,2	3 061,0	1,3	557,7	427,6	881,2	905,2	261,5	26,5	
2000	490,7	1 391,2	-913,1	29,3	-16,7	2 796,3	1,3	349,7	260,8	808,8	1 122,7	252,6	0,3	
2001	467,6	1 443,7	-973,6	-4,5	1,9	2 578,0	-0,5	577,4	432,3	728,3	630,1	249,2	-38,8	
2002	413,1	1 430,5	-1 014,4	-4,3	1,4	2 165,3	0,9	580,3	257,6	516,7	502,9	222,8	84,0	

	Nettovarallisuuden muutokset ⁴⁾				Nettovelkaantuminen						
	Yhteensä	Bruttosäästö	Kiinteän pääoman kuluminen (-)	Saadut pääoman- siirrot, netto	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekninen vastuuvelka	
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1996	410,7	1 190,0	-783,9	4,6	1 659,9	472,5	383,4	334,9	272,8	196,3	
1997	455,7	1 241,8	-797,1	11,0	1 809,9	511,6	317,7	378,5	372,2	229,9	
1998	486,5	1 299,1	-823,6	11,1	2 324,6	648,4	323,0	482,5	649,4	221,2	
1999	498,0	1 352,0	-863,7	9,7	3 014,7	929,3	503,8	759,4	557,6	264,6	
2000	514,9	1 419,4	-913,1	8,6	2 772,1	532,1	414,6	850,1	722,3	253,0	
2001	485,4	1 449,4	-973,6	9,6	2 560,3	663,2	490,3	606,1	549,6	251,2	
2002	496,3	1 499,1	-1 014,4	11,6	2 082,1	527,5	455,4	460,5	395,2	243,6	

2. Yritykset

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁴⁾		Rahoitusvarojen nettohankinta			
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen (-)	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Bruttosäästö	Yhteensä	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1996	131,4	567,3	-438,0	258,6	54,1	-13,7	55,1	87,4	119,5	514,5	270,5	7,0	143,6	112,4
1997	150,4	592,0	-453,3	239,8	25,3	-11,8	46,3	97,8	105,2	521,5	285,1	12,1	153,8	109,7
1998	193,8	635,2	-470,6	425,2	45,7	-12,0	96,3	203,4	147,8	569,2	471,2	22,8	252,9	184,5
1999	212,0	684,5	-490,9	604,9	26,9	91,3	169,1	302,2	107,7	548,7	709,2	47,3	423,3	222,1
2000	309,7	750,3	-522,9	826,8	71,8	83,8	193,0	448,6	84,4	560,4	1 052,1	58,8	559,3	425,5
2001	219,2	774,3	-554,8	622,1	101,3	34,8	142,1	250,4	88,2	583,5	753,2	99,7	322,8	319,2
2002	173,0	758,1	-579,2	383,3	20,4	-32,9	45,2	285,2	115,3	634,1	441,0	20,7	199,8	206,0

3. Kotitaloudet⁵⁾

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁴⁾		Velkojen nettohankinta		Lisätieto:	
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen (-)	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekninen vastuuvelka	Yhteensä	Bruttosäästö	Yhteensä	Lainat	Käytettävissä olevat tulot	Bruttosäästämisaste ⁶⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1996	170,0	384,6	-216,8	436,5	146,2	24,8	92,0	189,0	445,2	646,9	161,3	160,0	3 788,1	17,1
1997	168,3	377,5	-211,7	424,4	70,4	-19,8	192,7	215,8	424,2	617,3	168,4	167,0	3 816,2	16,2
1998	180,2	389,7	-216,4	440,6	96,3	-120,4	288,9	210,6	408,1	594,6	212,6	211,2	3 923,5	15,2
1999	191,4	418,5	-231,5	469,8	119,2	-24,0	189,2	247,4	392,9	582,0	268,3	266,8	4 086,5	14,2
2000	198,6	440,9	-241,7	419,7	65,6	35,2	120,2	246,5	396,1	598,3	222,2	220,5	4 276,1	14,0
2001	188,3	453,9	-264,1	405,1	175,1	90,7	61,7	229,3	425,3	653,0	168,2	166,3	4 571,6	14,3
2002	188,6	462,3	-275,4	487,8	218,5	48,2	-3,5	210,7	466,7	706,6	209,7	207,6	4 738,4	14,9

Lähde: EKP.

1) Sisältää arvoesineiden nettohankinnat.

2) Ei sisällä johdannaisia.

3) Johdannaiset, muut saamiset/velat ja tilastolliset erot.

4) Muutokset johtuvat säästämisestä ja saaduista pääomansiirroista, netto, kiintein pääoman kuluminen huomioon ottaen.

5) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

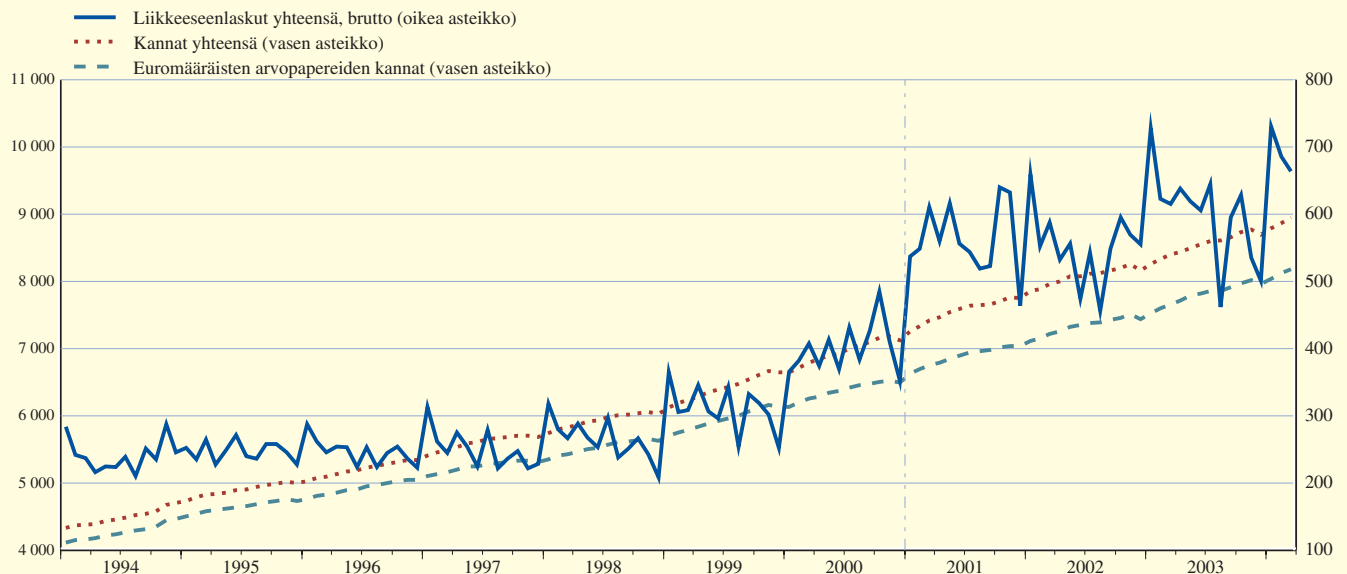
6) Bruttosäästö prosentteina käytettävissä olevista tuloista.

RAHOITUSMARKKINAT

4.1 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan (miljardia euroa ellei toisin mainita, kuukausittaiset taloustoimet ja kuukauden lopun kannat, nimellisarvoon)

	Euromääräiset yhteensä ¹⁾				Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat								
	Kannat	Liikkeeseen laskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseen laskut, netto	Yhteensä				Joista euromääräisiä				
					Kannat	Liikkeeseen laskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseen laskut, netto	Kannat, %	Liikkeeseen laskut, brutto, %	Kuoletukset, %	Liikkeeseen laskut, netto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Yhteensä												
2003	maalis	8 764,4	642,0	539,0	102,9	8 396,3	615,2	548,0	67,2	91,2	94,3	94,9	60,3
	huhti	8 807,2	636,6	593,6	42,9	8 439,2	638,1	582,2	55,9	91,4	94,4	94,2	53,9
	touko	8 901,9	624,9	529,4	95,5	8 498,6	619,2	536,6	82,5	91,6	93,4	93,6	75,8
	kesä	8 982,4	636,5	556,3	80,2	8 550,7	606,1	566,1	40,0	91,5	93,7	93,9	36,2
	heinä	9 015,3	648,8	616,3	32,5	8 598,7	645,1	601,7	43,4	91,4	93,1	94,3	33,0
	elo	9 020,8	470,3	465,5	4,8	8 611,9	461,6	463,8	-2,2	91,3	93,9	92,6	3,8
	syys	9 111,7	615,7	523,9	91,8	8 657,3	594,9	530,3	64,6	91,4	93,4	94,2	55,7
	loka	9 169,1	635,3	578,8	56,5	8 730,8	628,7	561,0	67,7	91,3	93,8	94,8	57,9
	marras	9 235,3	554,9	491,4	63,5	8 768,2	535,6	490,1	45,5	91,5	93,1	92,4	45,7
	joulu	9 199,0	519,1	551,8	-32,7	8 692,8	501,2	555,4	-54,2	91,6	93,7	94,6	-55,6
2004	tammi	9 272,3	738,4	664,1	74,3	8 786,3	730,6	643,5	87,1	91,5	94,3	94,7	78,9
	helmi	9 348,2	698,4	622,8	75,7	8 862,9	685,6	605,4	80,2	91,6	94,6	94,2	77,9
	maalis	9 461,4	712,6	598,8	113,8	8 951,4	664,3	585,1	79,1	91,4	93,2	95,3	61,1
	Pitkäaikaiset												
2003	maalis	7 899,6	175,4	105,5	69,8	7 517,8	162,8	106,6	56,2	91,4	90,1	90,0	50,8
	huhti	7 941,0	166,0	125,0	40,9	7 544,0	160,3	125,0	35,3	91,5	91,4	92,5	30,8
	touko	8 028,9	187,1	99,1	88,0	7 598,0	175,0	100,1	74,9	91,7	92,2	90,5	70,8
	kesä	8 099,4	185,3	115,4	69,9	7 670,1	170,7	110,7	60,0	91,6	91,0	91,7	53,8
	heinä	8 151,8	198,0	146,3	51,7	7 718,9	185,2	140,7	44,5	91,4	88,1	95,0	29,6
	elo	8 164,1	86,4	75,8	10,7	7 745,3	79,0	69,9	9,1	91,2	88,0	90,4	6,4
	syys	8 241,3	179,9	101,9	78,0	7 797,9	173,4	102,0	71,4	91,4	91,7	90,2	66,9
	loka	8 296,0	178,9	125,5	53,5	7 850,3	167,5	119,9	47,6	91,4	92,0	94,5	40,9
	marras	8 346,2	142,4	93,6	48,9	7 885,7	135,7	90,3	45,4	91,5	89,4	88,0	41,7
	joulu	8 339,8	118,0	119,5	-1,5	7 861,2	110,7	113,5	-2,8	91,6	90,3	93,0	-5,6
2004	tammi	8 400,1	195,9	136,3	59,6	7 913,7	180,8	137,8	43,0	91,6	91,7	90,9	40,6
	helmi	8 485,6	193,6	109,2	84,4	7 996,9	182,9	98,5	84,3	91,6	92,2	87,9	82,0
	maalis	8 552,9	210,4	142,1	68,4	8 065,8	182,8	122,1	60,8	91,4	88,2	94,2	46,3

K13 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat ja bruttomääräiset liikkeeseenlaskut (miljardia euroa)

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskut).

1) Euroalueella olevien ja euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet yhteensä.

4.2 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin ja liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan
(miljardia euroa, ellei toisin mainita, nimellisarvoon)

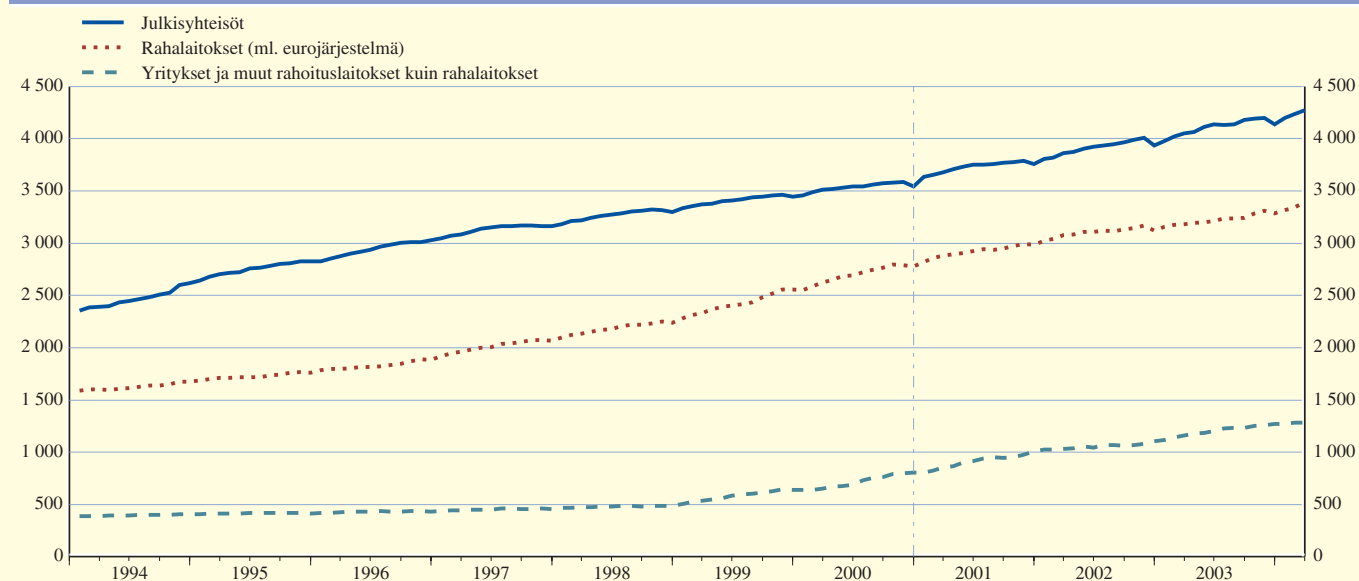
1. Kannat

(ajanjakson lopussa)

		Yhteensä					Joista euromääräisiä, %						
		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt	
				Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Yhteensä													
2003	maaliskuu	8 396,3	3 184,4	587,6	571,5	3 860,9	192,0	91,2	85,6	84,2	87,6	97,2	96,0
	huhti	8 439,2	3 195,8	600,5	576,2	3 870,8	196,0	91,4	85,8	84,9	87,8	97,3	95,7
	touko	8 498,6	3 198,6	602,4	583,8	3 914,9	198,9	91,6	86,0	85,5	88,2	97,4	95,7
	kesä	8 550,7	3 209,8	620,0	585,5	3 932,1	203,3	91,5	85,8	85,6	88,2	97,3	95,7
	heinä	8 598,7	3 237,7	638,8	588,2	3 929,3	204,7	91,4	85,7	85,5	88,0	97,3	95,5
	elo	8 611,9	3 238,2	643,1	591,4	3 934,8	204,5	91,3	85,6	85,2	87,8	97,2	95,4
	syys	8 657,3	3 244,1	651,3	583,5	3 969,1	209,3	91,4	85,5	86,3	88,1	97,4	95,5
	loka	8 730,8	3 285,4	662,7	588,9	3 980,9	212,9	91,3	85,3	86,6	88,0	97,4	95,5
	marras	8 768,2	3 307,5	670,5	589,2	3 983,5	217,4	91,5	85,5	86,9	88,2	97,5	95,6
	joulu	8 692,8	3 283,0	685,0	588,1	3 918,4	218,4	91,6	85,5	87,8	88,3	97,7	95,4
2004	tammikuu	8 786,3	3 316,3	685,9	587,4	3 974,6	222,1	91,5	85,4	87,7	87,9	97,6	95,5
	helmikuu	8 862,9	3 343,7	694,5	590,4	4 006,1	228,2	91,6	85,6	88,0	87,9	97,6	95,6
	maaliskuu	8 951,4	3 395,9	695,7	587,5	4 041,3	231,1	91,4	85,2	87,8	87,7	97,4	95,5
Pitkäaikaiset													
2003	maaliskuu	7 517,8	2 790,9	578,5	467,7	3 492,4	188,3	91,4	86,4	84,0	86,0	97,0	96,1
	huhti	7 544,0	2 800,3	591,8	471,5	3 488,2	192,2	91,5	86,4	84,7	86,2	97,2	95,8
	touko	7 598,0	2 807,0	594,0	476,8	3 525,4	194,8	91,7	86,7	85,3	86,6	97,3	95,9
	kesä	7 670,1	2 830,1	611,3	484,4	3 545,1	199,3	91,6	86,4	85,4	86,8	97,2	95,9
	heinä	7 718,9	2 860,5	630,1	486,8	3 541,1	200,3	91,4	86,1	85,3	86,6	97,2	95,7
	elo	7 745,3	2 876,1	634,4	489,8	3 544,4	200,7	91,2	85,8	85,1	86,4	97,1	95,6
	syys	7 797,9	2 887,4	643,3	485,9	3 575,7	205,8	91,4	85,9	86,1	86,8	97,2	95,7
	loka	7 850,3	2 919,7	654,6	489,1	3 577,4	209,5	91,4	85,7	86,4	86,6	97,3	95,7
	marras	7 885,7	2 934,1	662,2	492,0	3 583,4	214,0	91,5	85,8	86,8	86,9	97,4	95,8
	joulu	7 861,2	2 923,0	676,0	495,8	3 551,5	214,9	91,6	86,0	87,7	87,2	97,5	95,5
2004	tammikuu	7 913,7	2 941,4	677,3	491,2	3 585,9	218,0	91,6	85,8	87,5	86,6	97,5	95,6
	helmikuu	7 996,9	2 976,7	686,4	493,8	3 616,4	223,7	91,6	86,0	87,9	86,6	97,5	95,7
	maaliskuu	8 065,8	3 024,6	688,0	487,4	3 638,7	227,1	91,4	85,7	87,7	86,2	97,3	95,7

K14 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan

(miljardia euroa, ajanjakson lopun kannat, nimellisarvoon)

Lähde: EKP.

4.2 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin ja liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan (miljardia euroa, ellei toisin mainita, nimellisarvoon)

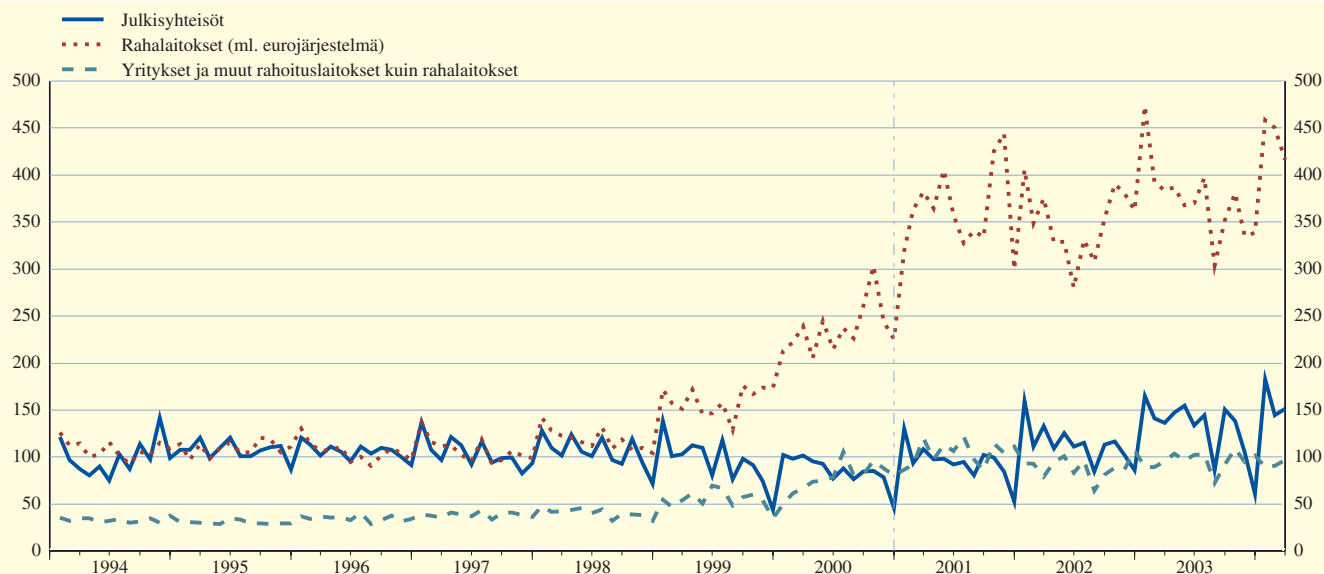
2. Liikkeeseenlaskut, brutto

(kuukausittaiset taloustoimet)

	Yhteensä						Joista euromääräisiä, %						
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahallaitokset		Julkisyhteisöt		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahallaitokset		Julkisyhteisöt		
			Muut rahoitus- laitokset kuin raha- laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt			Muut rahoitus- laitokset kuin raha- laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Yhteensä													
2003	maalis	615,2	383,2	20,8	74,9	129,9	6,4	94,3	92,8	87,6	98,0	97,6	99,1
	huhti	638,1	387,1	22,7	81,0	140,9	6,5	94,4	92,9	94,9	96,4	97,5	86,3
	touko	619,2	367,7	14,8	81,6	149,2	5,9	93,4	92,2	84,4	94,6	96,8	90,5
	kesä	606,1	370,2	23,5	79,1	125,2	8,2	93,7	91,8	96,1	97,0	96,8	94,9
	heinä	645,1	397,4	26,6	76,7	138,6	5,8	93,1	92,1	83,2	94,5	96,9	91,2
	elo	461,6	303,6	8,7	63,6	82,3	3,4	93,9	92,3	91,8	96,6	97,7	93,1
	syys	594,9	352,0	22,1	70,3	140,7	9,9	93,4	90,3	98,7	96,5	98,5	96,5
	loka	628,7	380,7	21,4	87,9	130,7	8,0	93,8	91,6	95,8	96,3	98,1	94,0
	marras	535,6	335,2	20,5	74,7	97,4	7,8	93,1	91,9	85,7	95,8	96,2	98,2
	joulu	501,2	338,7	28,3	73,1	55,5	5,6	93,7	92,6	97,1	94,6	99,3	79,8
2004	tammi	730,6	458,5	8,5	80,7	173,6	9,2	94,3	92,9	90,8	95,8	97,1	97,4
	helmi	685,6	450,0	18,4	72,6	136,1	8,5	94,6	93,3	95,8	96,1	97,5	97,8
	maalis	664,3	416,1	9,1	87,5	143,5	8,0	93,2	91,6	87,4	97,4	95,5	94,1
Pitkäaikaiset													
2003	maalis	162,8	65,8	18,2	10,6	64,4	3,8	90,1	81,9	85,8	98,3	97,9	99,0
	huhti	160,3	61,9	19,9	8,4	65,7	4,5	91,4	82,8	94,2	85,3	100,0	81,9
	touko	175,0	61,7	11,8	12,4	85,6	3,5	92,2	87,9	80,4	84,0	98,2	91,8
	kesä	170,7	68,9	20,1	12,8	63,0	5,9	91,0	81,8	95,4	99,0	97,5	95,2
	heinä	185,2	74,5	24,1	9,9	73,5	3,2	88,1	82,6	81,5	80,1	97,0	87,5
	elo	79,0	44,8	6,2	3,4	23,0	1,6	88,0	82,4	88,5	98,7	97,2	91,3
	syys	173,4	65,0	19,0	3,6	78,8	7,1	91,7	79,6	98,6	97,8	99,0	98,8
	loka	167,5	74,9	17,6	10,6	58,9	5,5	92,0	85,0	96,1	89,5	100,0	94,5
	marras	135,7	62,4	16,8	9,7	40,9	5,8	89,4	86,9	84,1	90,2	93,5	99,6
	joulu	110,7	61,7	25,0	9,5	11,4	3,2	90,3	88,3	97,6	81,3	98,6	68,1
2004	tammi	180,8	75,1	5,0	7,4	86,9	6,3	91,7	84,8	88,7	80,6	98,2	99,4
	helmi	182,9	85,9	15,1	5,7	70,2	6,0	92,2	86,5	96,0	87,5	98,2	99,0
	maalis	182,8	94,5	7,2	3,3	72,3	5,6	88,2	82,0	86,7	97,6	95,4	95,7

K15 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan

(miljardia euroa, kuukausittaiset taloustoimet, nimellisarvoon)

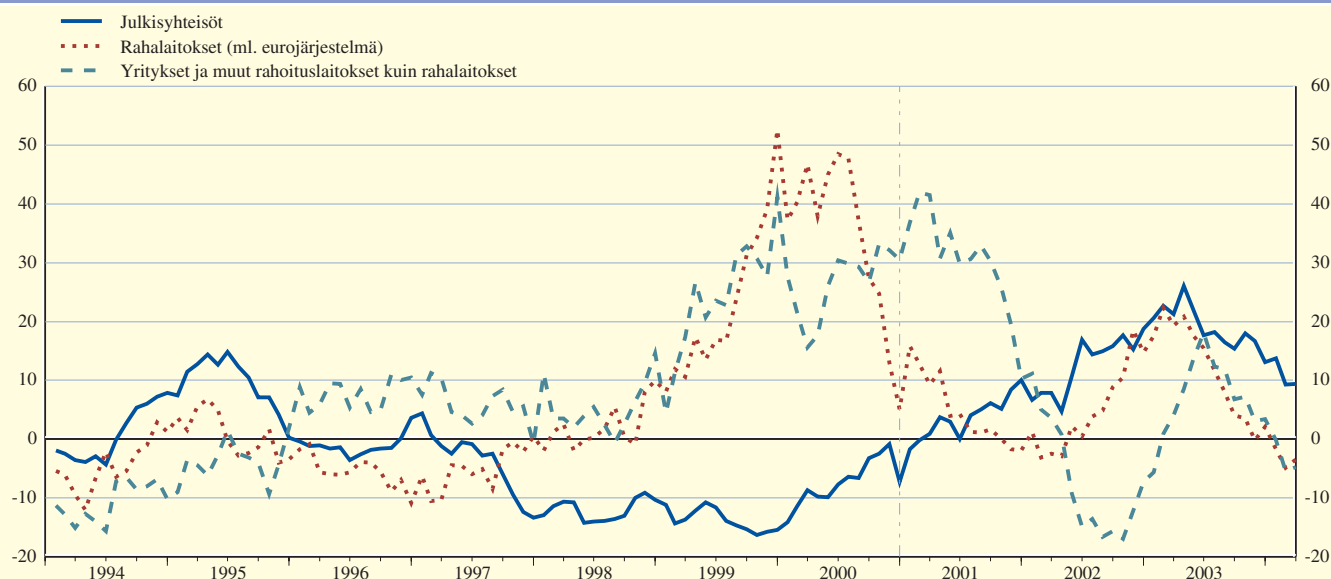

Lähde: EKP.

4.3 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopaperien kuin osakkeiden vuotuiset kasvuvauhdit¹⁾
(prosenttimuutos)

	Yhteensä														
	Yhteensä		Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset			Julkisyhteisöt			Yhteensä		Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		
	Yhteensä	Indeksi, 2001 joulukuu = 100		Yhteensä	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Yhteensä	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Indeksi, 2001 joulukuu = 100		Yhteensä	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Kaikki valuutat yhteensä															
2003	maalis	6,8	109,6	4,9	17,2	27,4	8,0	5,5	4,5	32,0	17,9	126,9	19,3	4,1	28,4
	huhti	6,9	110,3	5,1	17,7	27,4	9,0	5,5	4,4	30,8	21,3	129,8	20,9	8,5	20,1
	touko	6,8	111,4	4,5	17,1	24,7	10,1	5,8	4,9	27,7	18,8	130,9	17,4	14,0	31,0
	kesä	6,9	111,9	4,3	18,8	27,4	10,9	5,7	4,7	28,4	16,8	128,0	15,5	18,1	29,0
	heinä	7,0	112,5	4,8	18,8	28,4	9,9	5,5	4,7	22,1	14,6	127,9	11,7	12,4	22,9
	elo	6,8	112,4	4,7	19,1	28,1	10,6	5,2	4,4	21,1	12,2	126,2	8,0	11,9	18,6
	syys	6,9	113,3	4,6	18,4	28,6	8,7	5,7	4,9	23,4	9,3	125,2	4,0	6,7	17,0
	loka	7,2	114,2	5,4	19,2	29,0	9,7	5,4	4,6	21,5	10,3	128,2	3,6	7,3	14,0
	marras	7,0	114,8	5,2	18,6	27,8	9,5	5,2	4,4	23,1	7,3	128,2	-0,2	3,1	9,9
	joulu	7,3	114,1	6,1	16,9	23,5	10,1	5,5	4,7	22,4	6,9	120,7	2,1	3,4	20,8
2004	tammi	7,0	115,2	5,8	15,1	23,1	7,0	5,7	4,9	21,9	4,9	127,1	-1,7	-0,2	16,8
	helmi	7,0	116,2	6,1	13,9	21,6	5,9	5,7	4,9	21,0	1,0	126,5	-4,9	-5,4	-8,6
	maalis	7,0	117,3	7,2	11,6	19,5	3,5	5,6	4,9	20,6	1,8	129,2	-3,4	-4,8	-16,5
Euromääräiset															
2003	maalis	6,3	109,0	3,5	19,4	32,3	8,7	5,3	4,3	31,2	18,4	128,7	21,5	2,9	26,6
	huhti	6,5	109,8	3,8	20,3	32,9	9,7	5,3	4,4	29,5	23,2	132,4	26,1	7,5	18,4
	touko	6,5	110,9	3,4	19,9	30,2	10,9	5,6	4,7	26,5	20,4	133,3	20,9	14,0	29,1
	kesä	6,5	111,4	3,0	22,2	33,8	12,3	5,5	4,6	27,2	18,1	130,4	18,4	17,6	29,2
	heinä	6,7	111,9	3,7	22,0	34,6	11,0	5,2	4,5	20,5	16,7	130,9	15,8	12,2	23,0
	elo	6,5	111,9	3,6	22,4	34,5	11,7	4,9	4,2	19,7	14,8	130,5	13,4	11,2	18,6
	syys	6,6	112,7	3,2	21,7	35,3	9,6	5,5	4,8	21,9	11,4	128,7	8,4	5,9	16,9
	loka	6,9	113,5	4,1	22,7	36,3	10,5	5,3	4,6	20,9	12,5	131,5	7,6	6,8	14,3
	marras	6,8	114,2	4,1	21,7	34,1	10,3	5,1	4,4	22,5	9,3	132,1	3,0	2,4	9,6
	joulu	7,0	113,4	4,9	19,2	27,6	10,8	5,5	4,7	21,4	8,8	123,9	5,5	3,0	19,2
2004	tammi	6,8	114,5	4,8	16,9	27,0	7,1	5,7	5,0	21,2	5,9	130,2	-0,7	-0,9	16,5
	helmi	6,9	115,6	5,3	15,9	26,0	5,9	5,8	5,1	20,3	1,9	129,5	-3,8	-5,8	-8,6
	maalis	6,8	116,5	6,3	13,1	23,5	2,9	5,6	4,9	19,7	2,6	132,0	-2,4	-5,1	-17,6

K16 Lyhytaikaiset velkapaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä
(vuotuinen prosenttimuutos)

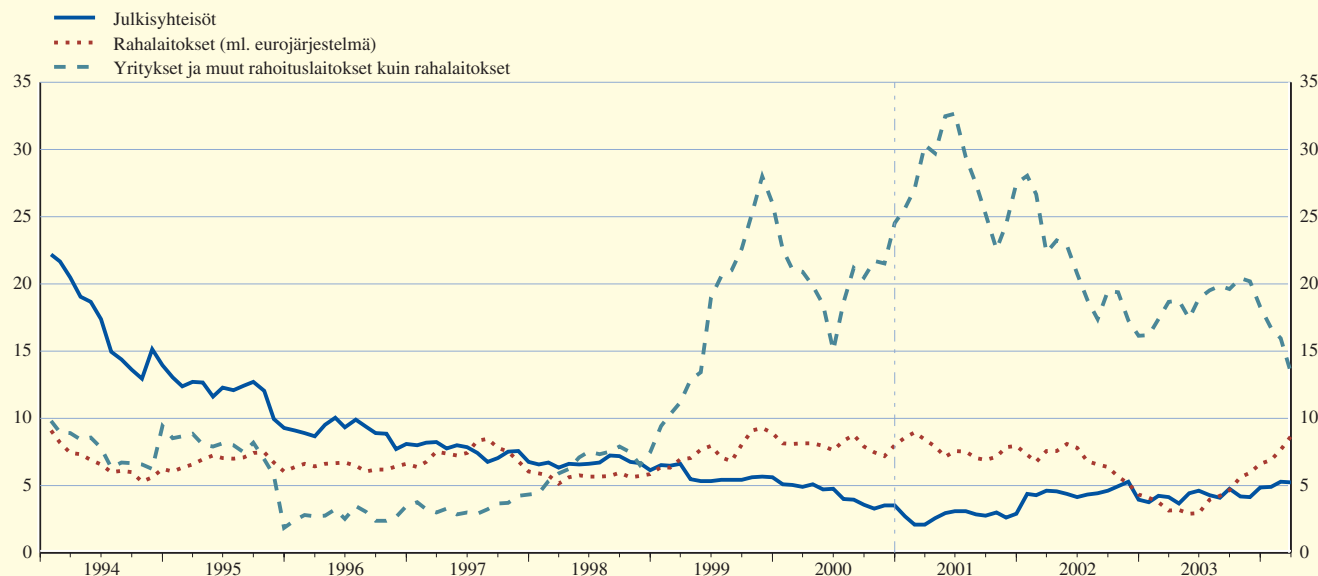

Lähde: EKP.

1) Kasvuvauhtien ja indeksien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia-osassa.

4.3 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden vuotuiset kasvuvauhdit¹⁾
(prosenttimuutos)

Lyhytaikaiset				Pitkäaikaiset												
Julkisyhteisöt				Yhteensä		Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset			Julkisyhteisöt						
Yritykset	Yhteensä	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Indeksi, 2001 joulukuu = 100		Yhteensä	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Yhteensä	Valtio	Muut julkisyhteisöt				
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27				
Kaikki valuutat yhteensä																
2,3	21,2	21,4	5,7	5,6	107,9	3,1	18,7	27,4	9,3	4,2	3,0	32,6	2003	maalis huhti touko kesä heinä elo syys loka marras joul		
7,6	26,0	26,1	18,1	5,4	108,4	3,2	18,8	27,5	9,2	3,7	2,5	31,1				
12,8	21,7	21,7	22,5	5,5	109,4	2,9	17,4	24,6	9,5	4,4	3,4	27,8				
17,3	17,7	17,7	18,7	5,8	110,3	3,0	18,9	27,3	9,7	4,6	3,5	28,7				
11,6	18,2	18,2	18,9	6,1	110,9	4,0	19,5	28,5	9,5	4,3	3,5	22,2				
11,4	16,5	16,6	2,5	6,2	111,1	4,2	19,8	28,2	10,5	4,1	3,2	21,6				
6,0	15,4	15,4	14,5	6,6	112,1	4,6	19,6	28,8	9,3	4,8	3,8	23,6				
6,7	18,0	18,2	-2,9	6,8	112,8	5,6	20,4	29,3	10,3	4,2	3,3	22,0				
2,5	16,7	16,9	-3,7	6,9	113,4	6,0	20,2	28,1	11,0	4,1	3,2	23,7				
1,9	13,1	13,3	-5,6	7,3	113,4	6,6	18,3	23,5	11,8	4,8	3,9	23,0				
-1,4	13,8	13,6	31,3	7,3	114,0	6,9	16,7	23,1	8,9	4,9	4,0	21,8			2004	tammi helmi maal
-5,2	9,3	9,2	21,1	7,6	115,2	7,7	16,0	22,1	8,4	5,3	4,5	21,0				
-3,7	9,4	9,4	9,6	7,6	116,1	8,7	13,4	20,1	5,1	5,2	4,4	20,8				
Euromääräiset																
1,2	21,0	21,3	-2,7	5,1	107,2	1,5	21,7	32,4	10,8	4,0	2,8	32,0	2003	maalis huhti touko kesä heinä elo syys loka marras joul		
6,7	25,8	26,0	8,9	4,9	107,6	1,4	22,0	33,1	10,4	3,5	2,4	29,9				
12,9	21,8	21,9	17,6	5,1	108,7	1,5	20,6	30,3	10,5	4,1	3,1	26,7				
16,7	17,9	18,0	14,4	5,4	109,6	1,3	22,8	33,8	11,3	4,3	3,3	27,4				
11,3	18,7	18,7	14,4	5,6	110,0	2,3	23,2	34,8	11,0	4,0	3,2	20,7				
10,6	16,8	17,0	1,1	5,6	110,1	2,5	23,7	34,7	12,0	3,8	3,0	20,1				
5,0	15,4	15,4	14,5	6,1	111,2	2,6	23,6	35,6	10,7	4,6	3,7	22,0				
6,2	18,1	18,3	-5,1	6,3	111,8	3,7	24,6	36,6	11,5	4,1	3,2	21,4				
1,8	16,9	17,1	-7,0	6,5	112,5	4,3	24,0	34,5	12,3	4,0	3,1	23,0				
1,6	13,3	13,5	-4,7	6,8	112,4	4,8	21,0	27,7	12,9	4,7	3,9	21,9				
-2,2	13,9	13,7	40,2	6,9	113,0	5,5	19,0	27,1	9,3	5,0	4,1	21,0			2004	tammi helmi maal
-5,6	9,3	9,2	23,3	7,5	114,3	6,5	18,5	26,6	8,7	5,4	4,6	20,3				
-4,0	9,0	9,1	4,1	7,3	115,0	7,4	15,4	24,3	4,6	5,3	4,5	20,0				

K17 Pitkäaikaiset velkapaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä
(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

4.4 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet¹⁾

(miljardia euroa, ellei toisin mainita, markkina-arvoon)

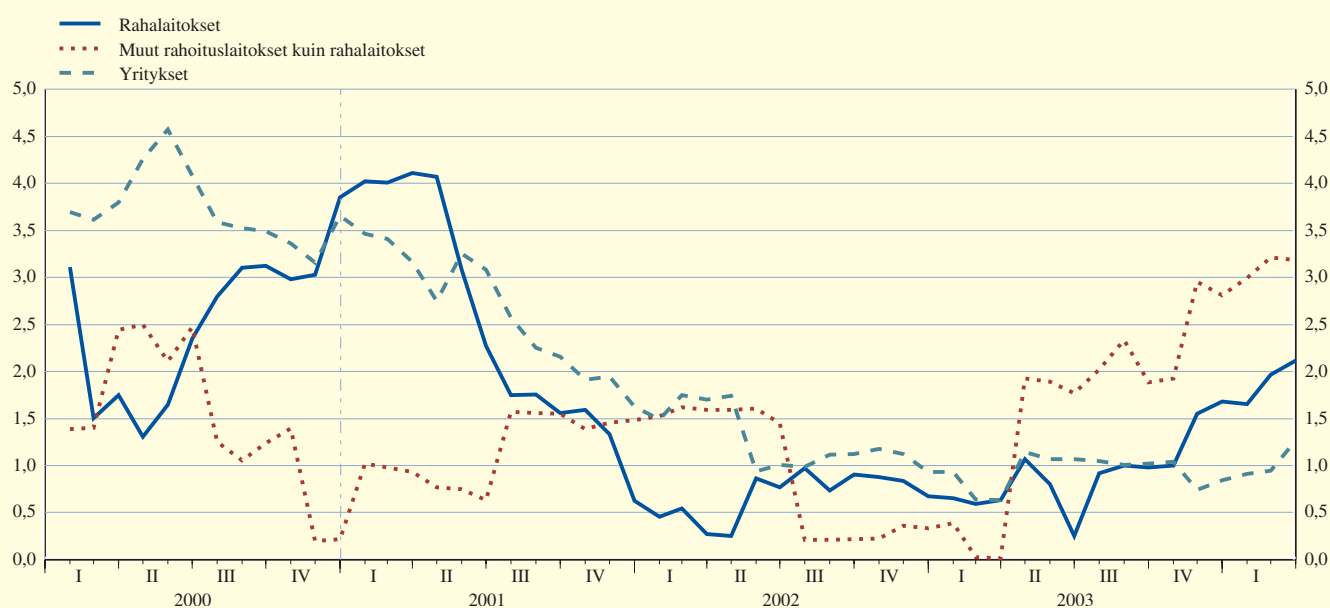
1. Kannat ja vuotuinen kasvuvauhti

(kannat ajanjakson lopussa)

		Yhteensä			Rahalaitokset		Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Yritykset		
		Yhteensä	Indeksi, 2001 joulukuu = 100	Vuotuinen kasvuvauhti, %	Yhteensä	Vuotuinen kasvuvauhti, %	Yhteensä	Vuotuinen kasvuvauhti, %	Yhteensä	Vuotuinen kasvuvauhti, %	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2002	maalis	4 754,7	100,3	1,5	665,3	0,3	536,6	1,6	3 552,8	1,7	
	huhti	4 571,1	100,3	1,5	678,1	0,2	517,4	1,6	3 375,5	1,7	
	touko	4 433,2	100,4	1,0	666,3	0,9	484,8	1,6	3 282,1	0,9	
	kesä	4 119,4	100,5	1,0	614,9	0,8	463,4	1,5	3 041,2	1,0	
	heinä	3 710,9	100,6	0,9	515,7	1,0	394,6	0,2	2 800,7	1,0	
	elo	3 521,3	100,6	1,0	521,7	0,7	371,1	0,2	2 628,6	1,1	
	syys	2 982,8	100,7	1,0	412,6	0,9	276,3	0,2	2 293,9	1,1	
	loka	3 252,7	100,7	1,0	446,9	0,9	321,2	0,2	2 484,5	1,2	
	marras	3 436,6	100,8	1,0	487,4	0,8	345,9	0,4	2 603,3	1,1	
	joulu	3 118,2	100,8	0,8	450,7	0,7	283,6	0,3	2 383,9	0,9	
	2003	tammi	2 978,3	100,8	0,8	425,8	0,7	261,1	0,4	2 291,4	0,9
		helmi	2 884,9	100,8	0,6	425,3	0,6	270,8	0,0	2 188,8	0,6
maalis		2 763,4	100,8	0,6	413,0	0,6	236,2	0,0	2 114,2	0,6	
huhti		3 112,9	101,5	1,2	471,4	1,1	291,8	1,9	2 349,7	1,1	
touko		3 145,6	101,5	1,1	476,7	0,8	291,3	1,9	2 377,5	1,1	
kesä		3 256,1	101,5	1,0	504,2	0,2	300,6	1,8	2 451,3	1,1	
heinä		3 366,4	101,7	1,1	528,0	0,9	330,9	2,0	2 507,5	1,0	
elo		3 413,3	101,7	1,1	506,5	1,0	325,5	2,3	2 581,3	1,0	
syys		3 276,6	101,8	1,1	494,8	1,0	307,1	1,9	2 474,6	1,0	
loka		3 483,9	101,8	1,1	535,2	1,0	333,2	1,9	2 615,5	1,0	
marras		3 546,8	101,9	1,1	549,5	1,6	337,9	3,0	2 659,5	0,7	
joulu		3 647,3	102,0	1,2	569,5	1,7	348,6	2,8	2 729,2	0,8	
2004	tammi	3 788,5	102,0	1,2	584,1	1,7	372,3	3,0	2 832,0	0,9	
	helmi	3 851,9	102,1	1,3	587,9	2,0	374,3	3,2	2 889,7	0,9	
	maalis	3 766,4	102,4	1,6	571,9	2,1	355,0	3,2	2 839,5	1,3	

K18 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

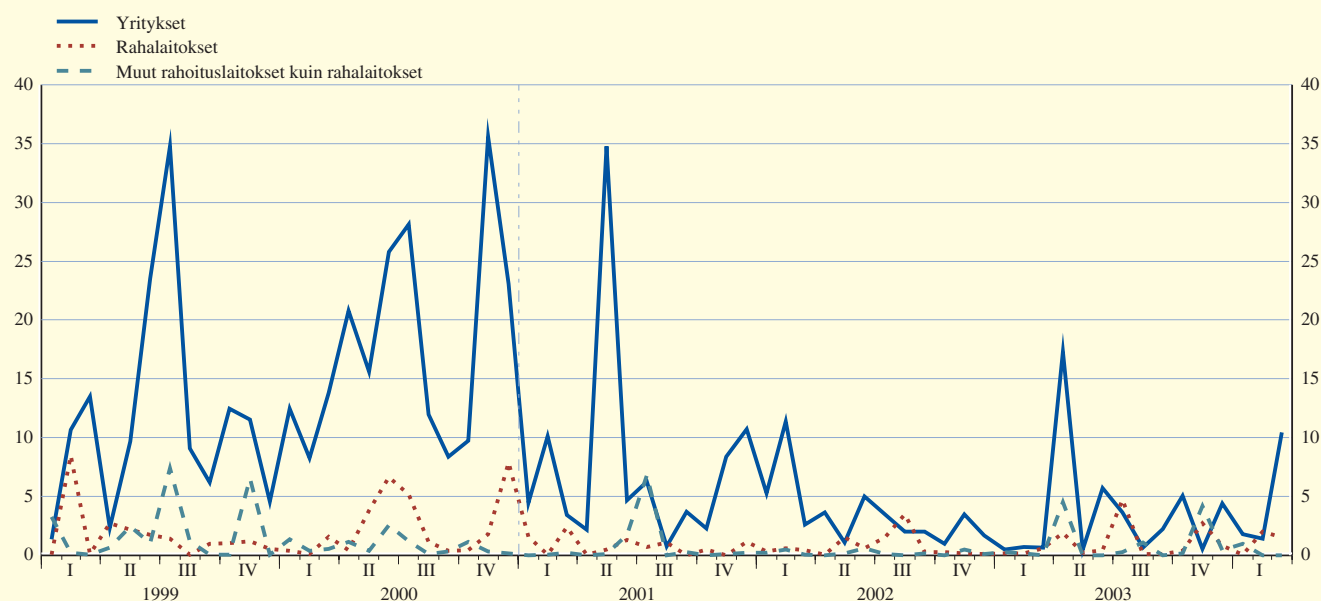
1) Kasvuvauhtien ja indeksien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia-osassa.

4.4 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet (miljardia euroa, markkina-arvoon)

2. Liikkeeseenlaskut kuukauden aikana

	Yhteensä			Rahalaitokset			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset			Yritykset		
	Liikkeeseenlaskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeeseenlaskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeeseenlaskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeeseenlaskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002												
maalis	3,1	2,3	0,8	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	2,6	2,2	0,4
huhti	3,7	0,5	3,2	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	3,7	0,3	3,3
touko	2,7	0,3	2,4	1,5	0,0	1,5	0,2	0,0	0,2	1,1	0,3	0,8
kesä	6,2	0,5	5,6	0,6	0,0	0,6	0,6	0,0	0,6	5,0	0,5	4,5
heinä	5,1	1,3	3,8	1,5	0,1	1,4	0,1	0,9	-0,8	3,5	0,3	3,2
elo	5,5	5,1	0,3	3,5	3,9	-0,4	0,0	0,0	0,0	2,0	1,3	0,7
syys	2,4	0,5	1,9	0,3	0,1	0,1	0,2	0,0	0,2	2,0	0,4	1,7
loka	1,2	0,2	1,0	0,3	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,9	0,1	0,8
marras	4,1	0,8	3,3	0,2	0,4	-0,2	0,5	0,0	0,5	3,5	0,4	3,1
joulu	1,9	0,6	1,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	1,7	0,5	1,2
2003												
tammi	0,9	1,4	-0,5	0,1	0,0	0,1	0,3	0,0	0,3	0,5	1,4	-0,9
helmi	1,0	1,3	-0,4	0,1	0,0	0,1	0,1	0,8	-0,7	0,7	0,5	0,2
maalis	1,2	0,7	0,5	0,6	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,6	0,5	0,1
huhti	23,7	4,7	19,0	1,9	0,2	1,7	4,5	0,0	4,5	17,3	4,5	12,8
touko	0,7	2,1	-1,5	0,2	0,4	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,5	1,7	-1,2
kesä	6,1	5,0	1,1	0,4	2,7	-2,2	0,0	0,0	0,0	5,7	2,4	3,3
heinä	8,6	1,8	6,8	4,7	0,2	4,5	0,2	0,0	0,2	3,6	1,6	2,0
elo	1,8	1,1	0,7	0,1	0,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,6	1,0	-0,3
syys	2,3	1,7	0,6	0,1	0,1	0,0	0,0	1,3	-1,3	2,2	0,3	1,9
loka	5,5	3,7	1,8	0,4	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	5,0	3,7	1,3
marras	7,5	5,3	2,1	2,7	0,1	2,7	4,2	0,3	3,9	0,6	5,0	-4,4
joulu	5,6	1,4	4,2	0,8	0,1	0,8	0,4	0,8	-0,4	4,4	0,5	3,9
2004												
tammi	2,8	0,9	1,9	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,9	1,8	0,9	0,9
helmi	3,4	0,6	2,9	2,0	0,0	2,0	0,0	0,2	-0,2	1,4	0,3	1,1
maalis	12,0	1,2	10,8	1,5	0,0	1,5	0,0	0,2	-0,1	10,5	1,0	9,4

K19 Noteerattujen osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan (miljardia euroa, liikkeeseenlaskut kuukauden aikana, markkina-arvoon)

Lähde: EKP.

4.5 Rahalaitosten euromääräisten talletusten ja lainojen korot euroalueella

(vuotuisina prosenteina, kannat ajanjakson lopussa, uusi liiketoiminta ajanjakson keskiarvona, ellei toisin mainita)

1. Talletuskorot (uusi liiketoiminta)

	Yön yli ¹⁾	Talletukset kotitalouksilta					Talletukset yrityksiltä					Repot
		Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset ^{1),2)}		Määräaikaiset					
		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
2003	huhti	0,84	2,25	2,54	2,80	2,31	3,14	1,11	2,43	2,37	3,29	2,48
	touko	0,84	2,23	2,38	2,65	2,24	3,10	1,08	2,43	2,31	2,94	2,46
	kesä	0,76	2,00	2,21	2,61	2,23	3,01	0,99	2,10	2,18	3,05	2,14
	heinä	0,68	1,91	2,10	2,32	2,14	2,93	0,88	2,02	2,14	2,80	2,03
	elo	0,68	1,91	2,12	2,51	1,99	2,88	0,88	2,03	2,27	3,56	1,98
	syys	0,69	1,87	2,12	2,43	2,00	2,85	0,87	2,00	2,29	3,63	2,00
	loka	0,69	1,89	2,16	2,51	2,05	2,73	0,88	1,98	2,23	3,89	1,99
	marras	0,70	1,87	2,24	2,61	2,01	2,70	0,87	1,97	2,33	2,70	1,97
	joulu	0,69	1,89	2,40	2,41	2,01	2,68	0,88	2,00	2,42	3,35	1,99
2004	tammi	0,69	1,91	2,37	2,74	2,02	2,65	0,95	1,99	2,07	3,12	1,95
	helmi	0,69	1,87	2,16	2,45	2,02	2,63	0,88	1,98	2,25	3,58	1,98
	maalis	0,70	1,92	2,14	2,33	2,00	2,59	0,86	1,96	2,11	3,30	1,98

2. Kotitalouslainojen korot (uusi liiketoiminta)

	Sekki- luotot ¹⁾	Kulutusluotot				Todellinen vuosi- korko ³⁾	Asuntolainat				Todellinen vuosi- korko ³⁾	Muut lainat koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan		
		Koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan			Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi		Koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan			Yli 10 vuotta		Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
		Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta			Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta ja enintään 10 vuotta					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
2003	huhti	9,89	7,46	6,99	8,32	8,16	4,07	4,32	5,00	5,03	4,67	4,71	5,30	5,33
	touko	9,86	7,63	6,98	8,34	8,16	3,93	4,29	4,94	4,91	4,56	4,44	5,35	5,32
	kesä	9,89	7,11	6,94	8,28	8,02	3,80	4,16	4,76	4,78	4,42	4,12	4,97	4,91
	heinä	9,76	7,24	7,04	8,20	7,92	3,68	3,92	4,64	4,68	4,33	4,10	4,95	4,98
	elo	9,74	7,70	6,84	8,27	8,04	3,64	3,96	4,69	4,69	4,41	4,13	5,00	4,98
	syys	9,75	7,44	6,89	8,04	8,02	3,63	4,10	4,81	4,75	4,41	3,98	5,00	5,11
	loka	9,72	7,20	6,74	8,07	7,91	3,62	4,02	4,87	4,78	4,40	4,05	5,09	5,21
	marras	9,64	7,57	6,59	7,93	7,84	3,59	4,09	4,92	4,84	4,42	4,15	5,25	5,17
	joulu	9,69	7,66	6,43	7,63	7,71	3,62	4,17	5,02	4,95	4,46	3,84	5,00	5,08
2004	tammi	9,87	7,62	7,04	8,49	8,32	3,62	4,28	5,02	4,92	4,49	4,06	5,12	5,16
	helmi	9,81	7,43	6,91	8,44	8,16	3,55	4,21	4,97	4,84	4,35	4,10	5,07	5,05
	maalis	9,72	7,34	6,80	8,28	8,00	3,47	4,13	4,86	4,78	4,29	3,94	5,05	4,96

3. Yrityslainojen korot (uusi liiketoiminta)

	Sekki- luotot ¹⁾	Muut enintään 1 milj. euron lainat koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan			Muut yli 1 milj. euron lainat koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan			
		Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
								1
2003	huhti	5,85	4,57	4,89	5,04	3,50	3,69	4,59
	touko	5,82	4,47	4,86	4,96	3,40	3,57	4,39
	kesä	5,68	4,20	4,60	4,89	3,14	3,39	4,18
	heinä	5,56	4,16	4,58	4,73	3,08	3,15	4,01
	elo	5,47	4,17	4,65	4,77	3,18	3,35	4,36
	syys	5,46	4,08	4,79	4,76	3,11	3,32	4,29
	loka	5,46	4,14	4,76	4,83	3,08	3,26	4,33
	marras	5,41	4,10	4,94	4,71	3,02	3,30	4,23
	joulu	5,57	4,04	4,84	4,81	3,12	3,41	4,32
2004	tammi	5,66	4,06	4,86	4,81	3,01	3,37	4,29
	helmi	5,62	4,02	4,94	4,78	2,97	3,19	4,30
	maalis	5,56	3,89	4,79	4,77	2,93	3,31	4,39

Lähde: EKP.

1) Näissä instrumenteissa uusia liiketoimintoja koskevat tiedot ja kantatiedot ovat samat. Tiedot ajanjakson lopussa.

2) Näissä instrumenteissa kotitalouksien ja yritysten tie-
toriin verrattuna pieniä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa yhteensä.

3) Todellinen vuosikorko vastaa kaikkia lainasta aiheu-
asiakirjojen valmistelukulut, vakuuskulut jne.

4.5 Rahalaitosten euromääräisten talletusten ja lainojen korot euroalueella

(vuotuisina prosentteina, kannat ajanjakson lopussa, uusi liiketoiminta ajanjakson keskiarvona, ellei toisin mainita)

4. Talletuskorot (kannat)

		Talletukset kotitalouksilta					Talletukset yrityksiltä			Repot
		Yön yli ¹⁾	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset ^{1), 2)}		Yön yli ¹⁾	Määräaikaiset		
			Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk		Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2003	huhti	0,84	2,39	3,55	2,31	3,14	1,11	2,53	4,62	2,44
	touko	0,84	2,34	3,47	2,24	3,10	1,08	2,50	4,50	2,42
	kesä	0,76	2,18	3,48	2,23	3,01	0,99	2,26	4,45	2,19
	heinä	0,68	2,08	3,43	2,14	2,93	0,88	2,24	4,40	2,08
	elo	0,68	2,04	3,43	1,99	2,88	0,88	2,20	4,26	2,05
	syys	0,69	2,01	3,44	2,00	2,85	0,87	2,23	4,32	2,04
	loka	0,69	1,97	3,47	2,05	2,73	0,88	2,12	4,33	2,03
	marras	0,70	1,98	3,44	2,01	2,70	0,87	2,13	4,43	1,98
	joulu	0,69	1,97	3,54	2,01	2,68	0,88	2,15	4,25	1,98
2004	tammi	0,69	1,94	3,36	2,02	2,65	0,95	2,09	4,26	1,95
	helmi	0,69	1,94	3,42	2,02	2,63	0,88	2,08	4,20	1,97
	maalis	0,70	1,92	3,32	2,00	2,59	0,86	2,07	4,17	1,93

5. Lainakorot (kannat)

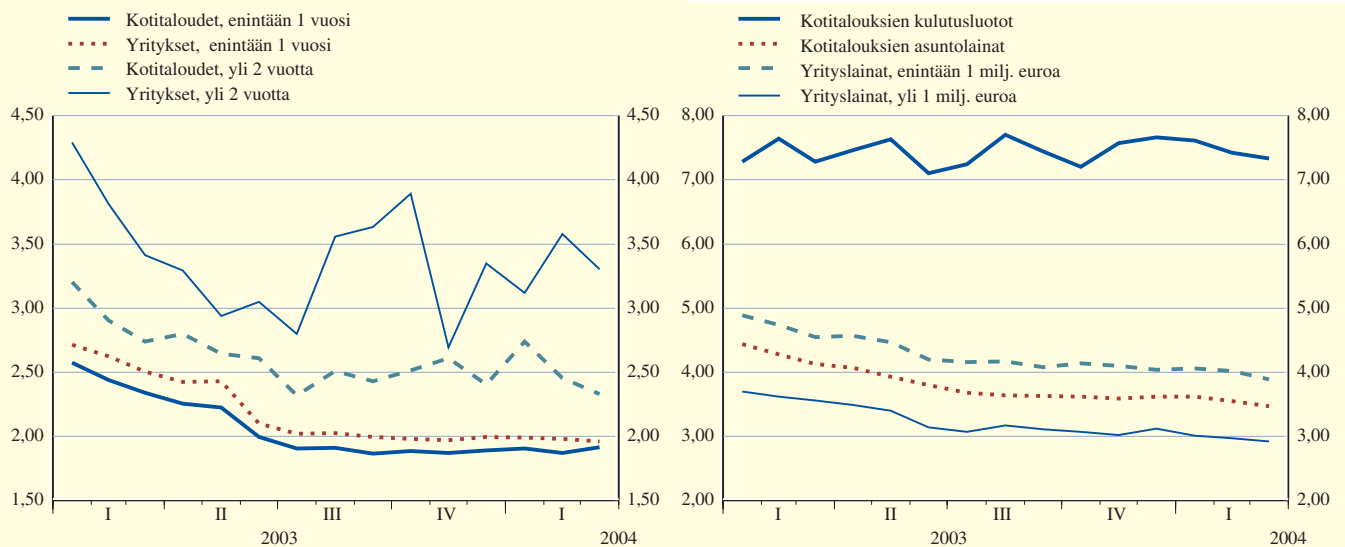
		Kotitalouslainat					Yrityslainat			
		Asuntolainat maturiteetin mukaan			Kulutustuotot ja muut lainat maturiteetin mukaan		Maturiteetin mukaan			
		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2003	huhti	5,33	5,26	5,49	8,52	7,45	6,11	4,89	4,61	5,03
	touko	5,26	5,23	5,44	8,50	7,34	6,09	4,83	4,56	4,94
	kesä	5,22	5,13	5,40	8,40	7,37	6,03	4,72	4,47	4,90
	heinä	5,13	5,07	5,31	8,33	7,28	5,96	4,60	4,32	4,80
	elo	5,03	4,99	5,25	8,29	7,23	6,07	4,54	4,21	4,74
	syys	4,96	4,95	5,24	8,31	7,27	6,00	4,55	4,20	4,75
	loka	4,96	4,92	5,20	8,13	7,13	5,85	4,55	4,12	4,71
	marras	4,97	4,90	5,17	7,98	7,09	5,82	4,52	4,18	4,67
	joulu	4,96	4,88	5,14	8,04	7,05	6,00	4,53	4,23	4,66
2004	tammi	4,90	4,89	5,11	8,15	7,02	5,92	4,55	4,07	4,56
	helmi	4,87	4,90	5,11	8,13	7,16	5,95	4,60	4,06	4,58
	maalis	4,84	4,76	5,04	8,05	7,16	5,89	4,56	3,96	4,61

K20 Uudet määräaikaistalletukset

(vuotuisina prosentteina ilman kuluja; ajanjakson keskiarvo)

K21 Uudet vaihtuvakorkoiset tai koroltaan alun perin enintään 1 vuodeksi kiinnitettyt lainat

(vuotuisina prosentteina ilman kuluja; ajanjakson keskiarvo)

Lähde: EKP.

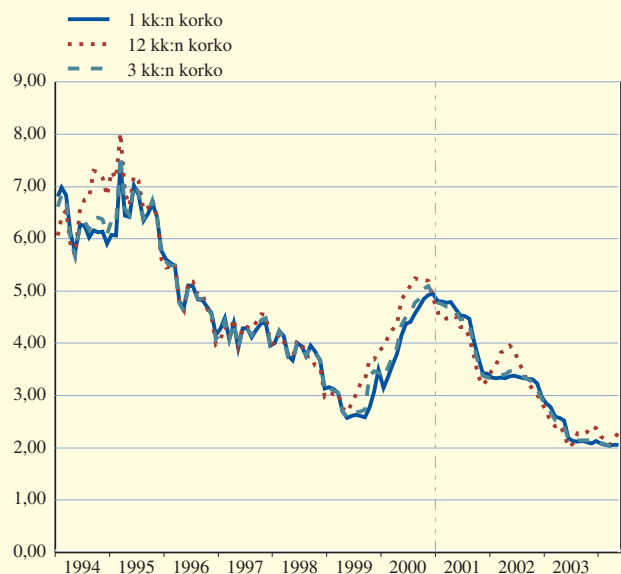
4.6 Rahamarkkinakorot

(vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvo)

	Euroalue ¹⁾					Yhdysvallat	Japani
	Yön yli -talletukset (EONIA)	1 kk:n talletukset (EURIBOR)	3 kk:n talletukset (EURIBOR)	6 kk:n talletukset (EURIBOR)	12 kk:n talletukset (EURIBOR)	3 kk:n talletukset (LIBOR)	3 kk:n talletukset (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2001	4,39	4,33	4,26	4,16	4,09	3,78	0,15
2002	3,29	3,30	3,32	3,35	3,49	1,80	0,08
2003	2,32	2,35	2,33	2,31	2,34	1,22	0,06
2003 I	2,77	2,75	2,69	2,60	2,55	1,33	0,06
2003 II	2,44	2,43	2,37	2,29	2,25	1,24	0,06
2003 III	2,07	2,13	2,14	2,15	2,20	1,13	0,05
2003 IV	2,02	2,11	2,15	2,20	2,36	1,17	0,06
2004 I	2,02	2,06	2,06	2,07	2,14	1,12	0,05
2003 touko	2,56	2,52	2,41	2,32	2,26	1,28	0,06
2003 kesä	2,21	2,18	2,15	2,08	2,01	1,12	0,06
2003 heinä	2,08	2,13	2,13	2,09	2,08	1,11	0,05
2003 elo	2,10	2,12	2,14	2,17	2,28	1,14	0,05
2003 syys	2,02	2,13	2,15	2,18	2,26	1,14	0,05
2003 loka	2,01	2,10	2,14	2,17	2,30	1,16	0,06
2003 marras	1,97	2,09	2,16	2,22	2,41	1,17	0,06
2003 joul	2,06	2,13	2,15	2,20	2,38	1,17	0,06
2004 tammi	2,02	2,08	2,09	2,12	2,22	1,13	0,06
2004 helmi	2,03	2,06	2,07	2,09	2,16	1,12	0,05
2004 maal	2,01	2,04	2,03	2,02	2,06	1,11	0,05
2004 huhti	2,08	2,05	2,05	2,06	2,16	1,15	0,05
2004 touko	2,02	2,06	2,09	2,14	2,30	1,25	0,05

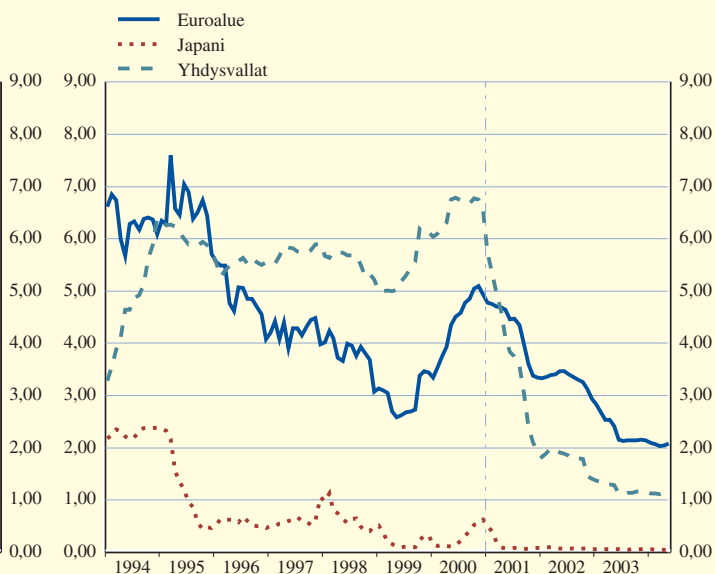
K22 Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

K23 3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

Lähde: EKP.

1) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinotekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja. Lisätietoja Yleistä-osassa.

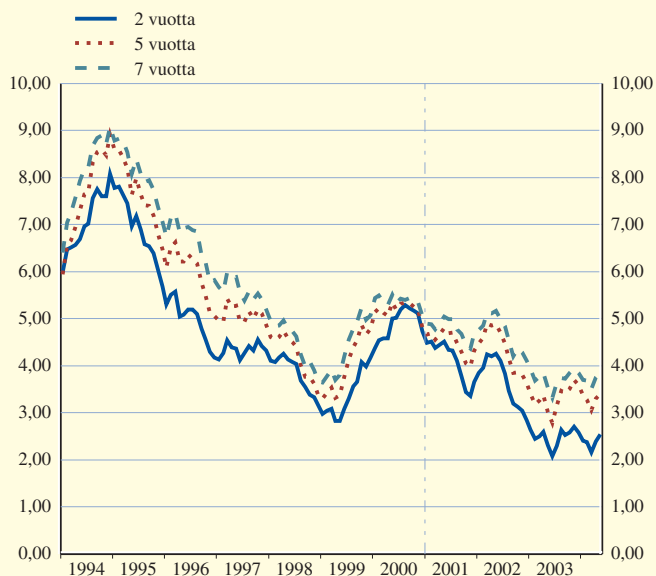
4.7 Valtion lainojen tuotot

(vuotuisina prosentteina, jakson keskiarvo)

	Euroalue ¹⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v	3 v	5 v	7 v	10 v	10 v	10 v
	1	2	3	4	5	6	7
2001	4,11	4,23	4,49	4,78	5,03	5,01	1,34
2002	3,67	3,94	4,35	4,70	4,92	4,59	1,27
2003	2,49	2,74	3,32	3,74	4,16	4,00	1,00
2003 I	2,53	2,71	3,29	3,80	4,16	3,91	0,80
II	2,33	2,54	3,07	3,57	3,96	3,61	0,60
III	2,48	2,77	3,34	3,70	4,16	4,21	1,19
IV	2,62	2,91	3,59	3,88	4,36	4,27	1,38
2004 I	2,31	2,63	3,23	3,63	4,15	4,00	1,31
2003 touko	2,31	2,53	3,02	3,54	3,92	3,56	0,57
kesä	2,08	2,29	2,79	3,32	3,72	3,32	0,56
heinä	2,30	2,56	3,15	3,65	4,06	3,93	0,99
elo	2,63	2,91	3,47	3,74	4,20	4,44	1,15
syys	2,53	2,87	3,42	3,72	4,23	4,29	1,45
loka	2,59	2,88	3,50	3,85	4,31	4,27	1,40
marras	2,70	2,99	3,70	3,94	4,44	4,29	1,38
joulu	2,58	2,88	3,59	3,85	4,36	4,26	1,35
2004 tammi	2,41	2,71	3,37	3,70	4,26	4,13	1,33
helmi	2,38	2,71	3,28	3,69	4,18	4,06	1,25
maalis	2,16	2,48	3,06	3,51	4,02	3,81	1,35
huhti	2,39	2,75	3,31	3,75	4,24	4,32	1,51
touko	2,55	2,89	3,40	3,87	4,39	4,70	1,49

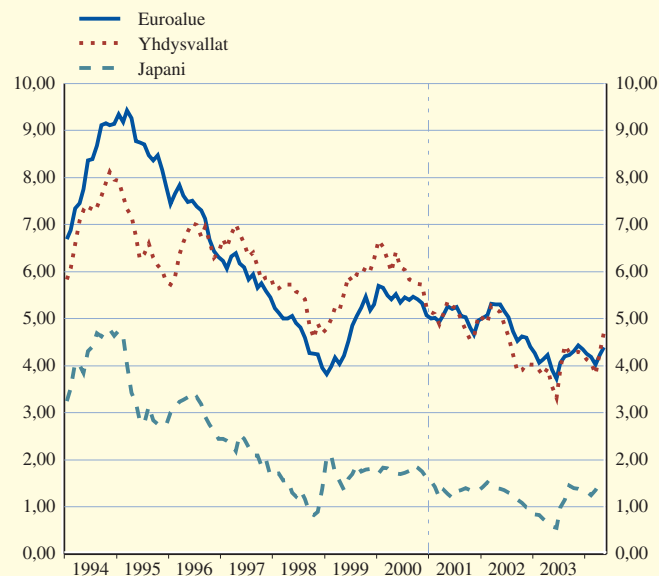
K24 Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

K25 Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

Lähde: EKP.

1) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtionlainojen nimellisiä kantoja.

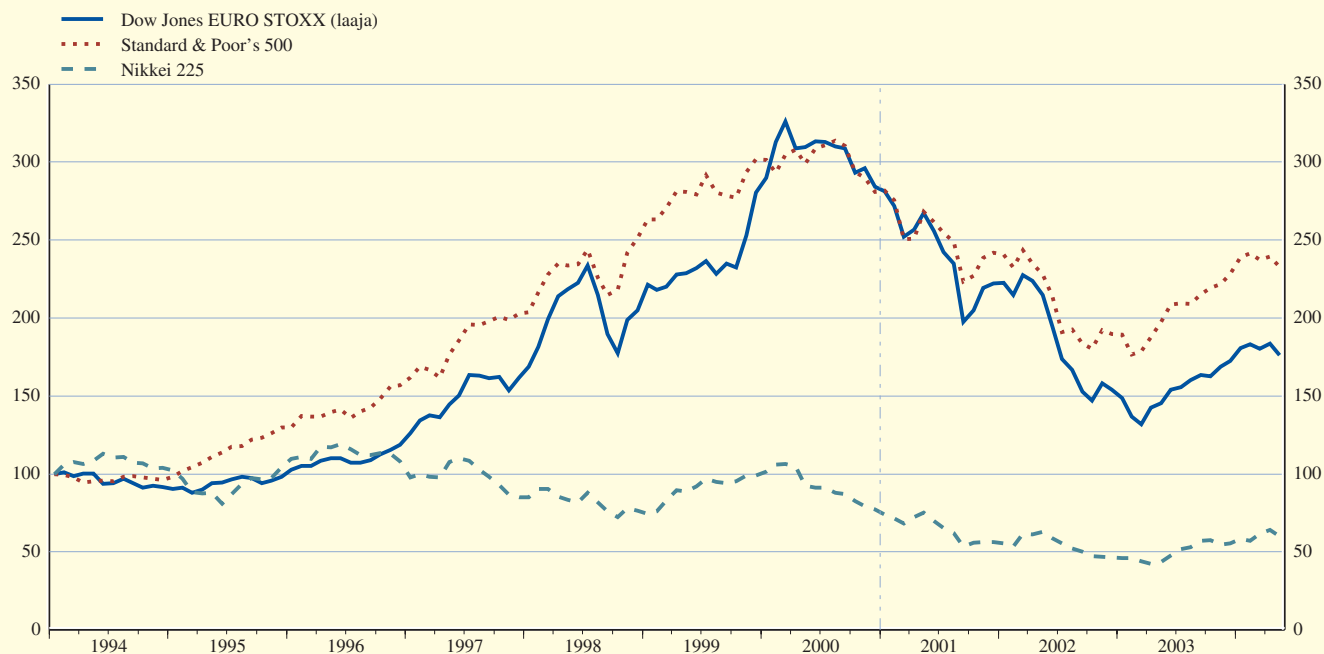
4.8 Osakeindeksit

(indeksit pisteinä, jakson keskiarvo)

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdysvallat	Japani
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit											
	Laaja	50 yritystä	Raaka-aineet	Kulutus-tavarat (syklinen)	Kulutus-tavarat (ei-syklinen)	Energia	Rahoitus	Teollisuus	Tekniikka	Yleis-hyödylliset yhtiöt	Tele-viestintä	Terveysden-ahoito		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	336,3	4 049,4	296,0	228,2	303,3	341,4	321,6	310,0	530,5	309,6	541,2	540,1	1 193,8	12 114,8
2002	259,9	3 023,4	267,5	175,0	266,5	308,9	243,3	252,4	345,1	255,5	349,2	411,8	995,4	10 119,3
2003	213,3	2 404,5	212,5	137,5	209,7	259,5	199,3	213,5	275,1	210,7	337,5	304,4	964,8	9 312,9
2003 I	193,5	2 217,4	192,4	122,9	202,4	250,0	174,8	188,9	235,6	198,3	311,4	288,8	861,2	8 427,5
2003 II	204,3	2 339,9	198,2	126,7	204,2	255,1	189,7	199,2	260,3	208,5	329,9	303,7	937,0	8 295,4
2003 III	221,7	2 511,5	225,1	144,5	212,8	265,8	209,9	224,9	285,9	216,0	347,4	304,6	1 000,4	10 063,2
2003 IV	232,9	2 613,7	233,5	155,2	219,0	266,7	221,9	240,2	317,4	219,6	360,5	320,0	1 057,0	10 423,3
2004 I	251,5	2 845,3	244,9	163,8	226,7	279,9	240,3	257,0	352,9	248,6	405,1	366,5	1 132,6	10 995,7
2003 touko	202,0	2 303,0	196,4	124,9	202,3	249,6	187,4	198,5	258,2	208,3	324,9	304,2	935,8	8 122,1
2003 kesä	213,5	2 443,3	205,0	133,0	206,5	266,1	201,2	207,4	271,5	216,7	340,7	318,9	988,0	8 895,7
2003 heinä	216,1	2 459,8	218,8	138,1	205,5	260,1	206,1	216,0	274,2	214,6	340,9	306,8	992,6	9 669,8
2003 elo	222,3	2 524,1	227,2	144,6	211,9	268,6	211,6	227,0	281,7	217,0	352,4	293,2	989,5	9 884,6
2003 syys	226,8	2 553,3	229,5	151,2	221,4	269,0	212,1	232,0	302,1	216,6	349,6	313,2	1 018,9	10 644,8
2003 loka	225,5	2 523,3	222,0	150,1	218,9	263,0	212,9	231,5	308,0	210,8	348,4	309,7	1 038,7	10 720,1
2003 marras	233,9	2 618,1	237,5	156,8	222,1	262,0	223,0	241,5	325,4	217,0	358,7	319,3	1 050,1	10 205,4
2003 joul	239,4	2 700,3	241,5	158,8	216,3	274,6	229,9	247,8	319,8	230,7	374,1	331,1	1 081,2	10 315,9
2004 tammi	250,6	2 839,1	250,3	164,8	222,0	277,2	242,0	257,5	349,2	239,6	405,1	350,3	1 131,6	10 876,4
2004 helmi	253,9	2 874,8	244,7	165,1	229,5	275,6	243,7	260,1	359,0	252,1	412,3	370,0	1 143,8	10 618,6
2004 maal	250,2	2 825,6	240,0	161,6	228,9	286,2	235,8	253,8	351,0	254,2	398,8	379,0	1 124,0	11 437,8
2004 huhti	254,9	2 860,2	247,6	167,2	231,0	300,0	241,0	262,5	321,0	264,5	401,8	389,3	1 133,4	11 962,8
2004 touko	244,4	2 728,7	240,3	161,5	225,7	297,8	228,8	251,0	284,8	256,6	378,0	395,3	1 103,7	11 141,0

K26 Dow Jones Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100, kuukausikeskiarvoja)

Lähde: EKP.

HINNAT, TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset (vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi¹⁾

	Yhteensä				Kokonaisindeksi (kp., prosenttimuutos edellisestä ajanjaksosta)					
	Indeksi 1996 = 100	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Yhteensä	Jalostetut elintarvikkeet	Jalostamattomat elintarvikkeet	Muut teollisuustuotteet kuin energia	Energia (ei-kp.)	Palvelut
osuus kokonaisindeksistä, % ²⁾	100,0	100,0	58,7	41,3	100,0	11,8	7,7	31,0	8,1	41,3
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	106,0	2,1	2,5	1,5	-	-	-	-	-	-
2001	108,5	2,3	2,3	2,5	-	-	-	-	-	-
2002	110,9	2,3	1,7	3,1	-	-	-	-	-	-
2003	113,2	2,1	1,8	2,5	-	-	-	-	-	-
2003 I	112,5	2,3	2,0	2,7	0,8	1,2	0,9	0,1	4,4	0,5
II	113,2	1,9	1,5	2,6	0,2	0,8	0,5	0,2	-2,9	0,6
III	113,4	2,0	1,7	2,5	0,5	0,6	1,5	0,1	0,5	0,6
IV	114,0	2,0	1,8	2,4	0,5	1,1	0,6	0,2	-0,2	0,6
2004 I	114,4	1,7	1,1	2,6	0,5	0,9	-0,5	0,2	1,2	0,7
2003 joulukuu	114,2	2,0	1,8	2,3	0,1	0,2	-0,4	0,1	-0,2	0,2
2004 tammi	114,0	1,9	1,3	2,5	0,2	0,2	0,0	0,0	0,9	0,3
helmi	114,2	1,6	1,0	2,6	0,1	0,1	-0,4	0,1	-0,1	0,3
maaliskuu	115,0	1,7	1,1	2,5	0,3	1,2	0,0	0,0	1,3	0,2
huhtikuu	115,5	2,0	1,8	2,5	0,3	0,1	-0,2	0,3	1,1	0,2
toukokuu ³⁾	.	2,5

	Tavarat						Palvelut					
	Elintarvikkeet (sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet)			Teollisuustuotteet			Asuminen		Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa-aika	Muut
	Yhteensä	Jalostetut elintarvikkeet	Jalostamattomat elintarvikkeet	Yhteensä	Muut teollisuustuotteet kuin energia	Energia	Vuokrat					
osuus kokonaisindeksistä, % ²⁾	19,5	11,8	7,7	39,1	31,0	8,1	10,4	6,4	6,4	2,9	15,0	6,6
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2000	1,4	1,2	1,8	3,0	0,5	13,0	1,5	1,3	2,5	-7,1	2,4	2,5
2001	4,5	2,9	7,0	1,2	0,9	2,2	1,8	1,4	3,6	-4,1	3,6	2,7
2002	3,1	3,1	3,1	1,0	1,5	-0,6	2,4	2,0	3,2	-0,3	4,2	3,4
2003	2,8	3,3	2,1	1,2	0,8	3,0	2,3	2,0	2,9	-0,6	2,7	3,4
2003 I	1,9	3,1	0,1	2,0	0,7	7,0	2,4	2,1	3,2	-0,8	3,0	3,7
II	2,5	3,3	1,5	1,0	0,9	1,5	2,4	2,1	3,0	-0,5	2,9	3,5
III	3,2	3,1	3,4	1,0	0,7	2,1	2,4	1,9	2,8	-0,4	2,6	3,2
IV	3,7	3,8	3,6	0,9	0,8	1,6	2,3	1,9	2,8	-0,7	2,5	3,3
2004 I	3,0	3,5	2,2	0,2	0,7	-1,5	2,3	1,9	2,5	-1,0	2,4	4,9
2003 joulukuu	3,6	3,8	3,2	0,9	0,7	1,8	2,3	1,9	2,7	-0,7	2,3	3,2
2004 tammi	3,1	3,3	2,9	0,4	0,6	-0,4	2,3	1,9	2,3	-0,8	2,4	4,8
helmi	2,7	3,2	1,9	0,2	0,8	-2,2	2,4	1,9	2,4	-1,0	2,5	4,9
maaliskuu	3,1	4,1	1,7	0,1	0,7	-2,0	2,3	1,9	2,7	-1,3	2,4	4,8
huhtikuu	3,0	3,9	1,6	1,2	1,0	2,0	2,3	1,8	3,0	-1,7	2,2	4,8

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta ovat 11 maata käsittävän euroalueen tietoja.

2) Viittaa ajanjaksoon 2004. Pyöristysten vuoksi osuuksista ei välttämättä tule yhteenlaskettuina 100:a prosenttia.

3) Arvio perustuu Saksasta ja Italiasta (ja mahdollisesti myös muista euroalueen maista) saatuihin alustaviin tietoihin sekä energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

2. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat										Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat ¹⁾	Öljyn hinta ²⁾ (euroa/barreli)			
	Teollisuus ilman rakentamista									Rakentaminen ³⁾			Tehdas-teollisuus	Yhteensä	Kokonaisindeksi ilman energiaa
	Kokonaisindeksi 2000 = 100	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita			Energia	Yhteensä	Kestävät	Ei-kestävät						
			Yhteensä	Väli tuotteet	Pääoma-hyödykkeet										
Osuus kokonaisindeksistä, % ⁴⁾	100,0	100,0	82,5	31,6	21,3	29,5	4,0	25,5	17,5		89,5	100,0	32,8		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2000	100,0	5,3	2,6	5,0	0,6	1,6	1,4	1,6	17,2	2,5	4,8	51,9	20,4	31,0	
2001	102,1	2,1	1,8	1,2	0,8	3,0	1,9	3,2	2,7	2,2	1,2	-8,3	-8,1	27,8	
2002	102,0	-0,1	0,4	-0,3	0,8	1,3	1,5	1,2	-2,0	2,7	0,3	-4,1	-0,9	26,5	
2003	103,6	1,6	0,8	0,8	0,3	1,1	0,5	1,2	4,1	2,2	1,0	-4,0	-4,5	25,1	
2003 I	103,9	2,4	1,2	1,6	0,2	1,4	0,8	1,5	7,6	2,2	2,2	9,1	-3,2	28,4	
2003 II	103,4	1,5	1,0	1,2	0,3	1,2	0,5	1,3	2,8	2,6	0,7	-13,7	-7,9	22,7	
2003 III	103,4	1,2	0,6	0,0	0,4	1,0	0,4	1,0	3,5	2,1	0,5	-6,5	-5,8	25,1	
2003 IV	103,6	1,1	0,7	0,3	0,4	0,9	0,3	1,0	2,5	2,3	0,5	-4,2	-1,2	24,5	
2004 I	104,2	0,3	0,8	0,9	0,5	0,7	0,2	0,8	-2,3	.	0,1	-2,5	9,8	25,0	
2003 joulu	103,6	1,0	0,6	0,4	0,4	0,6	0,3	0,7	2,1	-	0,4	-5,0	-0,2	24,0	
2004 tammi	103,9	0,3	0,6	0,5	0,5	0,6	0,1	0,6	-1,2	-	0,2	-5,5	5,1	24,2	
2004 helmi	104,1	0,0	0,7	0,9	0,5	0,6	0,1	0,7	-3,2	-	-0,1	-8,4	7,2	24,1	
2004 maaliskuu	104,7	0,4	1,2	1,5	0,4	0,9	0,3	1,0	-2,6	-	0,3	6,8	17,2	26,7	
2004 huhti	105,1	1,4	1,4	2,2	0,6	0,9	0,4	1,0	1,5	-	1,6	23,1	19,7	27,6	
2004 touko	-	.	35,9	21,1	30,9	

3. Työkustannukset työtuntia kohden⁵⁾

	Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Alaerittäin			Toimialoitain		Lisätieto: sopimus-palkka-indikaattori
			Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturva-maksut	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Palvelut	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000	100,0	3,0	3,3	2,2	3,3	3,3	2,8	2,2
2001	103,3	3,3	3,5	2,9	3,1	3,6	3,6	2,6
2002	106,9	3,5	3,3	3,8	3,2	3,5	3,6	2,7
2003	110,0	2,9	2,8	3,3	3,2	3,3	2,7	2,4
2003 I	108,9	3,1	2,9	3,7	3,2	3,0	2,6	2,7
2003 II	109,7	3,2	3,1	3,7	3,8	3,9	3,2	2,4
2003 III	110,4	2,8	2,7	3,0	3,1	3,1	2,7	2,4
2003 IV	111,0	2,6	2,5	2,8	2,8	3,0	2,4	2,2
2004 I	2,3

Lähteet: Eurostat, HWWA (sarakeet 12 ja 13), Thoms sarake 7) ja EKP:n laskelmat (taulukon 5.1.3 sarake 8).

- 1) Viittaa euroina ilmoitettuihin hintoihin.
- 2) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen).
- 3) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.
- 4) Vuonna 2000.
- 5) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kan- vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

4. Yksikkötyökustannukset, työkuukustannukset työntekijää kohden ja työn tuottavuus

	Kokonais- indeksi 2000 = 100	Yhteensä	Toimialoittain					Julkinen hallinto, koulutus, terveys- palvelut ja muut palvelut	8
			Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoiminta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Yksikkötyökustannukset ¹⁾									
2000	100,0	1,4	0,9	0,0	1,8	-0,2	3,9	1,8	
2001	102,6	2,6	2,8	2,6	4,2	0,8	3,4	2,7	
2002	104,8	2,2	-0,4	0,9	3,1	2,0	3,3	2,5	
2003	107,0	2,0	4,3	1,5	3,2	1,7	1,9	2,1	
2002 IV	105,5	1,5	2,8	-0,2	3,0	1,1	3,0	1,7	
2003 I	106,4	1,9	1,2	0,7	3,7	1,5	2,6	2,1	
II	107,1	2,5	6,3	2,7	3,7	2,2	2,5	2,0	
III	107,3	2,2	5,5	2,0	3,0	1,2	1,0	2,9	
IV	107,1	1,5	4,1	0,5	2,5	2,0	1,6	1,3	
Työkustannukset työntekijää kohden									
2000	100,0	2,7	2,2	3,4	2,5	1,8	2,2	2,7	
2001	102,8	2,8	2,3	2,7	3,1	2,6	2,4	3,1	
2002	105,4	2,5	2,5	2,6	2,9	2,6	2,1	2,7	
2003	107,9	2,3	2,3	3,5	3,1	1,8	1,8	2,2	
2002 IV	106,3	2,4	2,6	3,2	2,7	2,5	2,1	1,8	
2003 I	107,1	2,5	1,1	3,6	2,6	2,1	2,1	2,1	
II	107,7	2,5	3,8	3,7	3,7	2,3	2,3	1,7	
III	108,3	2,4	1,8	3,5	3,2	1,3	1,3	3,1	
IV	108,5	2,0	2,5	3,2	3,1	1,4	1,6	1,9	
Työn tuottavuus ²⁾									
2000	100,0	1,3	1,2	3,4	0,7	2,1	-1,6	0,9	
2001	100,2	0,2	-0,5	0,1	-1,0	1,8	-0,9	0,4	
2002	100,6	0,3	2,8	1,7	-0,2	0,6	-1,2	0,2	
2003	100,9	0,3	-1,9	1,9	-0,1	0,0	-0,1	0,1	
2002 IV	100,8	0,9	-0,2	3,5	-0,4	1,3	-0,9	0,1	
2003 I	100,7	0,6	-0,1	2,8	-1,0	0,6	-0,5	0,0	
II	100,5	0,0	-2,4	0,9	-0,1	0,1	-0,2	-0,3	
III	101,0	0,2	-3,5	1,4	0,2	0,1	0,3	0,2	
IV	101,3	0,5	-1,6	2,7	0,5	-0,6	0,0	0,5	

5. Bruttokansantuotteen deflaattorit

	Kokonais- indeksi 2000 = 100	Yhteensä	Kotimainen kysyntä				Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus		
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000	100,0	1,4	2,6	2,2	2,7	2,7	4,9	8,5
2001	102,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,0	1,4	0,8
2002	105,1	2,6	2,2	2,4	2,1	1,9	-0,3	-1,6
2003	106,9	1,7	1,5	2,0	2,2	1,4	-0,5	-1,2
2003 I	106,1	1,7	1,7	2,3	2,1	1,7	0,0	0,1
II	106,6	1,7	1,4	1,9	2,1	1,5	-0,7	-1,8
III	107,2	1,7	1,5	1,9	2,8	1,4	-0,8	-1,5
IV	107,7	1,8	1,5	1,9	1,6	1,1	-0,6	-1,4
2004 I	108,2	1,9	1,4	1,9	1,7	1,4	-0,3	-1,9

Lähteet: Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

- 1) Työvoimakustannukset (käyvin hinnoin) työntekijää kohden jaettuna arvonlisäyksellä (kiintein hinnoin) työntekijää kohden.
- 2) Arvonlisäys (kiintein hinnoin) työntekijää kohden.
- 3) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

1. Bruttokansantuote ja sen käyttö

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä				Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ²⁾			
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto- muodostus	Varastojen muutokset ¹⁾	Yhteensä	Vienti ²⁾	Tuonti ²⁾
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
<i>Käyvin hinnoin (miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu)</i>									
2000	6 576,1	6 519,5	3 762,6	1 306,9	1 420,2	29,7	56,6	2 448,9	2 392,2
2001	6 842,6	6 729,1	3 918,6	1 371,3	1 443,7	-4,5	113,4	2 564,6	2 451,2
2002	7 079,4	6 900,4	4 031,8	1 442,5	1 430,5	-4,3	179,0	2 596,5	2 417,5
2003	7 236,4	7 087,1	4 152,8	1 502,5	1 439,8	-8,0	149,3	2 585,2	2 435,9
2003 I	1 791,6	1 759,8	1 032,0	369,4	358,9	-0,5	31,8	646,2	614,4
II	1 798,4	1 762,7	1 033,7	373,5	358,7	-3,3	35,6	636,5	600,8
III	1 816,0	1 772,6	1 040,2	380,1	359,7	-7,4	43,5	649,6	606,2
IV	1 830,4	1 792,0	1 046,8	379,5	362,5	3,2	38,4	652,9	614,5
2004 I	1 849,9	1 803,4	1 059,3	381,1	364,7	-1,6	46,4	664,9	618,5
<i>Osuus BKT:stä prosentteina</i>									
2003	100,0	97,9	57,4	20,8	19,9	-0,1	2,1	-	-
<i>Kiintein hinnoin (miljardia eua vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)</i>									
<i>Prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä</i>									
2003 I	0,0	0,4	0,4	0,4	-0,7	-	-	-1,4	-0,2
II	-0,1	0,1	-0,1	0,6	-0,3	-	-	-0,9	-0,5
III	0,4	0,0	0,1	0,7	0,0	-	-	2,3	1,3
IV	0,4	0,7	0,1	0,4	0,6	-	-	0,1	1,1
2004 I	0,6	0,2	0,6	-0,2	-0,1	-	-	1,7	0,8
<i>Vuotuinen prosenttimuutos</i>									
2000	3,5	2,9	2,7	2,1	4,9	-	-	12,3	11,0
2001	1,6	1,0	1,8	2,5	-0,3	-	-	3,4	1,7
2002	0,9	0,4	0,5	3,0	-2,8	-	-	1,5	0,3
2003	0,5	1,2	1,0	2,0	-0,8	-	-	0,1	1,9
2003 I	0,7	1,5	1,6	2,0	-1,7	-	-	1,7	3,9
II	0,1	1,0	1,0	1,8	-0,5	-	-	-1,2	1,0
III	0,4	0,9	0,8	1,9	-0,6	-	-	-0,1	1,3
IV	0,7	1,3	0,6	2,1	-0,4	-	-	0,1	1,7
2004 I	1,3	1,0	0,7	1,4	0,2	-	-	3,2	2,7
<i>Vaikutus BKT:n vuotuisen prosenttimuutokseen prosenttiyksikköinä</i>									
2000	3,5	2,9	1,5	0,4	1,1	-0,1	0,6	-	-
2001	1,6	0,9	1,0	0,5	-0,1	-0,5	0,7	-	-
2002	0,9	0,4	0,3	0,6	-0,6	0,1	0,5	-	-
2003	0,5	1,1	0,6	0,4	-0,2	0,3	-0,7	-	-
2003 I	0,7	1,4	0,9	0,4	-0,3	0,5	-0,7	-	-
II	0,1	1,0	0,6	0,4	-0,1	0,2	-0,8	-	-
III	0,4	0,9	0,4	0,4	-0,1	0,1	-0,5	-	-
IV	0,7	1,2	0,3	0,4	-0,1	0,6	-0,5	-	-
2004 I	1,3	1,0	0,4	0,3	0,0	0,2	0,3	-	-

Lähde: Eurostat.

1) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

2) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sis□

5.2 Tuotanto ja kysyntä

2. Arvonlisäys toimialoittain

	Arvonlisäys, brutto (perushinnoin)							Välillisten rahoituspalveluiden välituotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetuki-palkkioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoiminta	Rahoitus-toiminta, kiinteistö- ja vuokraus-palvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Käyvin hinnoin (miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu)								
2000	6 087,6	145,8	1 369,1	337,0	1 281,2	1 655,0	1 299,6	212,6	701,1
2001	6 351,7	151,2	1 409,0	351,4	1 350,6	1 729,9	1 359,7	222,1	712,9
2002	6 561,3	149,5	1 425,8	362,7	1 385,9	1 810,2	1 427,2	227,6	745,8
2003	6 733,3	152,4	1 439,9	373,9	1 413,9	1 873,5	1 479,7	234,1	737,2
2003 I	1 664,4	37,5	360,4	92,0	348,3	461,1	365,1	57,7	185,0
II	1 673,4	37,5	356,0	93,0	352,9	466,3	367,9	58,7	183,6
III	1 693,2	38,4	360,5	93,7	355,9	470,9	373,8	59,0	181,8
IV	1 702,3	39,2	362,9	95,2	356,8	475,2	372,9	58,7	186,9
2004 I	1 718,6	38,3	366,9	96,2	358,3	481,7	377,1	58,5	189,8
	Osuus arvonlisäyksestä prosentteina								
2003	100,0	2,3	21,4	5,6	21,0	27,8	22,0	-	-
	Kiintein hinnoin (miljardia eua vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)								
	Prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä								
2003 I	0,0	-1,2	0,4	-0,4	-0,3	0,1	0,1	-0,4	-0,7
II	-0,1	-2,2	-0,9	0,1	0,3	0,3	0,2	0,8	0,1
III	0,5	-0,3	0,7	-0,1	0,7	0,6	0,3	1,4	-0,2
IV	0,3	1,6	0,5	0,2	-0,3	0,3	0,5	-0,6	0,9
2004 I	0,5	2,4	1,0	-0,5	0,4	0,5	0,1	-0,8	0,5
	Vuotuinen prosenttimuutos								
2000	3,8	-0,3	4,0	2,5	5,2	4,3	2,5	7,1	1,8
2001	1,9	-1,2	0,5	-0,6	3,3	2,8	1,7	4,6	0,2
2002	1,0	0,8	0,3	-1,0	0,9	1,2	2,1	0,0	-0,6
2003	0,6	-3,4	0,0	-0,5	0,6	1,1	1,1	1,9	0,3
2003 I	0,8	-2,4	1,0	-1,7	0,7	1,1	1,4	1,6	0,3
II	0,2	-4,5	-1,0	-0,1	0,5	0,8	0,9	2,4	0,8
III	0,5	-4,7	-0,6	-0,2	0,9	1,3	1,0	2,6	0,0
IV	0,8	-2,1	0,7	-0,1	0,5	1,3	1,1	1,1	0,1
2004 I	1,2	1,5	1,3	-0,2	1,1	1,6	1,1	0,7	1,3
	Vaikutus arvonlisäyksen vuotuisen prosenttimuutoksen prosenttiyksikkönä								
2000	3,8	0,0	0,9	0,1	1,1	1,1	0,5	-	-
2001	1,9	0,0	0,1	0,0	0,7	0,7	0,4	-	-
2002	1,0	0,0	0,1	-0,1	0,2	0,3	0,4	-	-
2003	0,6	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,3	0,2	-	-
2003 I	0,8	-0,1	0,2	-0,1	0,1	0,3	0,3	-	-
II	0,2	-0,1	-0,2	0,0	0,1	0,2	0,2	-	-
III	0,5	-0,1	-0,1	0,0	0,2	0,3	0,2	-	-
IV	0,8	-0,1	0,2	0,0	0,1	0,3	0,2	-	-
2004 I	1,2	0,0	0,3	0,0	0,3	0,4	0,2	-	-

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan välituotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

3. Teollisuustuotanto

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista									Raken- taminen	Tehdas- teollisuus
		Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita						Energia		
				Yhteensä	Välituotteet	Pääoma- hyödykkeet	Kulutustavarat					
							Yhteensä	Kestävät	Ei-kestävät			
Osuus kokonais- indeksistä, % ¹⁾	100,0	82,9	82,9	74,0	30,0	22,4	21,5	3,6	17,9	8,9	17,1	75,0
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2000	4,8	100,1	5,2	5,4	6,2	8,1	1,7	6,1	0,8	1,9	2,5	5,6
2001	0,4	100,5	0,4	0,1	-0,6	1,6	0,3	-2,1	0,8	1,4	0,8	0,2
2002	-0,5	99,9	-0,5	-0,7	0,1	-1,5	-0,5	-5,7	0,5	1,0	0,6	-0,7
2003	0,2	100,3	0,4	0,0	0,4	0,0	-0,7	-4,1	-0,1	3,0	-0,1	0,1
2003 I	0,6	100,2	0,9	0,5	1,1	1,0	-1,2	-5,7	-0,3	4,6	-2,2	0,6
2003 II	-0,6	99,7	-0,8	-1,3	-0,7	-1,8	-1,7	-6,1	-0,8	2,1	0,7	-1,2
2003 III	-0,3	100,3	-0,1	-0,6	-0,6	-1,1	0,0	-3,3	0,6	2,3	0,3	-0,4
2003 IV	1,1	101,2	1,4	1,4	1,7	2,0	-0,1	-1,3	0,1	2,7	0,6	1,5
2004 I	.	101,2	1,1	1,1	1,3	0,5	1,0	0,8	1,0	1,9	.	1,1
2003 loka	0,8	101,1	1,3	1,0	1,5	1,3	-0,6	-1,4	-0,4	3,7	-0,2	1,2
2003 marras	0,5	101,0	0,8	1,0	1,0	1,8	-0,6	-2,8	-0,2	2,6	-0,9	1,0
2003 joul	1,9	101,3	2,3	2,2	2,8	2,9	1,0	0,6	1,1	1,8	3,3	2,5
2003 tammi	1,1	100,9	0,6	0,7	1,0	0,1	0,3	0,7	0,2	1,4	3,1	0,6
2003 helmi	1,7	101,3	1,0	1,5	2,3	-0,1	0,7	0,4	0,8	0,4	5,9	1,4
2003 maal	.	101,4	1,6	1,1	0,6	1,2	1,9	1,1	2,0	3,9	.	1,3
<i>Prosenttimuutos edellisestä kuukaudesta (kp.)</i>												
2003 loka	0,9	-	1,3	1,3	1,6	1,7	0,3	1,1	0,1	3,3	0,1	1,3
2003 marras	0,0	-	-0,1	0,3	0,3	0,5	0,2	-0,7	0,4	-3,5	0,1	0,2
2003 joul	0,4	-	0,3	0,0	0,4	0,2	0,1	0,1	0,1	0,6	2,5	0,2
2003 tammi	-0,1	-	-0,4	-0,5	-0,6	-1,2	0,0	0,7	-0,2	1,4	-0,2	-0,7
2003 helmi	0,3	-	0,4	0,5	0,5	0,0	0,2	-0,5	0,3	2,5	0,9	0,4
2003 maal	.	-	0,2	-0,2	-0,8	0,4	0,2	-0,2	0,3	-0,7	.	0,0

4. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)								Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin		Kiintein hinnoin						Yhteensä (tuhansia, kp. ²⁾)	Yhteensä
	Yhteensä (indeksi 2000 = 100)	Yhteensä	Yhteensä (indeksi 2000 = 100)	Yhteensä	Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet				
						Tekstiilit, vaatteet ja jalkineet	Kotitalous- esineet			
Osuus kokonais- indeksistä, % ¹⁾	100,0	100,0	100,0	100,0	43,7	56,3	10,6	14,8		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	99,9	4,0	100,0	2,1	1,7	2,1	0,9	4,1	977	-1,8
2001	104,0	4,1	101,7	1,7	1,7	1,6	0,8	-0,1	968	-0,8
2002	106,0	1,9	101,7	0,0	0,9	-0,5	-2,0	-1,9	925	-4,4
2003	107,6	1,5	102,0	0,2	1,3	-0,7	-3,1	-0,2	912	-1,4
2003 I	107,8	2,7	102,3	0,9	2,5	0,2	-1,9	0,0	899	-2,6
2003 II	107,4	1,6	102,0	0,7	1,5	-0,4	-1,8	0,0	899	-1,8
2003 III	107,6	0,9	101,9	-0,4	1,2	-1,8	-5,0	-0,9	926	1,4
2003 IV	107,8	0,9	101,7	-0,4	-0,1	-0,7	-3,7	-0,1	924	-2,4
2004 I	108,3	0,5	102,3	0,1	0,0	-0,4	-2,2	1,3	910	0,9
2003 marras	107,6	0,9	101,0	-1,5	-1,4	-1,6	-5,4	-1,1	931	0,0
2003 joul	107,5	0,7	101,3	-0,1	0,3	-0,3	-3,9	0,4	916	-7,4
2003 tammi	108,9	1,3	103,1	0,2	0,8	-0,4	-1,6	1,2	904	1,1
2003 helmi	107,9	-0,3	102,0	-0,5	-1,1	-0,9	-1,5	1,2	917	2,5
2003 maal	108,2	0,6	101,8	0,5	0,4	0,0	-3,6	1,5	911	-0,6
2003 huht	927	4,6

Lähteet: Eurostat lukuun ottamatta taulukon 5.2.4 sarakkeita 9 ja 10 (ACEA, European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat).

1) Vuonna 2000.

2) Vuosi- ja neljännesvuositiedot ovat kyseisen jakson kuukausitietojen keskiarvoja.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

(saldoluku,¹⁾ prosenttisyökköä, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

5. Suhdanekyselyt

	Talouden luottamusindikaattori ²⁾ (pitkän aikavälin keskiarvo = 100) 1	Tehdasteollisuus				Kapasiteetin käyttöaste, % ^{3), 4)} 6	Yhteensä ⁵⁾ 7	Kuluttajien luottamusindikaattori ³⁾			
		Teollisuuden luottamusindikaattori						Rahoitus-tilanne seuraavan 12 kk:n aikana 8	Taloustilanne seuraavan 12 kk:n aikana 9	Työttömyys-tilanne seuraavan 12 kk:n aikana 10	Säästöt seuraavan 12 kk:n aikana 11
		Yhteensä ⁵⁾ 2	Tilaukanta 3	Valmistus- varastot 4	Tuotanto- odotukset 5						
2000	114,2	4	2	4	16	84,5	1	4	1	1	2
2001	100,8	-9	-15	14	1	83,0	-5	2	-10	14	2
2002	94,4	-11	-25	11	3	81,5	-11	-1	-12	26	-3
2003	93,5	-10	-25	10	3	81,0	-18	-5	-21	38	-9
2003 I	90,5	-11	-24	10	0	81,2	-19	-5	-23	39	-9
2003 II	91,3	-12	-28	9	0	80,8	-19	-4	-22	41	-9
2003 III	94,2	-11	-27	11	4	81,1	-17	-4	-20	38	-8
2003 IV	97,8	-7	-22	9	8	81,0	-16	-5	-17	33	-9
2004 I	98,8	-7	-21	10	11	80,5	-14	-4	-13	30	-9
2003 jouluku	97,4	-8	-21	10	7	-	-16	-5	-16	31	-10
2003 tammi	98,5	-6	-20	9	10	80,6	-15	-5	-14	31	-9
2003 helmi	98,9	-7	-21	10	11	-	-14	-4	-12	30	-9
2003 maalisk	98,8	-7	-21	10	11	-	-14	-4	-13	30	-9
2003 huhti	100,2	-4	-16	9	12	80,4	-14	-3	-14	31	-7
2003 touko	100,3	-5	-18	7	11	-	-16	-4	-16	33	-9

	Rakentamisen luottamusindikaattori			Vähittäiskaupan luottamusindikaattori				Palvelualueiden luottamusindikaattori			
	Yhteensä ⁵⁾ 12	Tilaukanta 13	Työllisyys- odotukset 14	Yhteensä ⁵⁾ 15	Tämän- hetkinen suhdanne- tilanne 16	Varastojen määrä 17	Suhdanne- näkömät 18	Yhteensä ⁵⁾ 19	Suhdanne- näkömät 20	Kysyntä- tilanne 21	Kysyntä- näkömät 22
2000	-5	-13	3	-2	-1	17	11	30	36	23	33
2001	-11	-16	-4	-7	-5	17	-1	15	16	8	20
2002	-19	-27	-11	-16	-20	18	-12	1	-4	-6	13
2003	-21	-27	-13	-11	-15	17	-2	2	-6	1	11
2003 I	-20	-26	-13	-15	-20	17	-9	-6	-16	-11	11
2003 II	-21	-27	-14	-12	-14	18	-5	-2	-12	0	6
2003 III	-21	-28	-15	-10	-15	17	1	5	-1	4	13
2003 IV	-20	-27	-12	-8	-12	15	3	10	6	11	15
2004 I	-20	-29	-10	-8	-12	15	1	11	6	6	20
2003 jouluku	-19	-28	-9	-10	-16	16	2	11	7	12	15
2003 tammi	-19	-28	-10	-8	-12	16	3	10	5	8	18
2003 helmi	-21	-32	-9	-9	-11	14	-1	11	7	6	21
2003 maalisk	-19	-27	-10	-8	-12	14	1	11	5	5	22
2003 huhti	-17	-24	-10	-6	-7	15	3	11	6	11	16
2003 touko	-17	-23	-11	-8	-11	14	2	13	6	12	20

Lähde: Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto).

1) Myönteisten ja kielteisten vastausten prosenttiosuuskien erotus.

2) Talouden luo Teollisuuden luottamusindikaattorin paino on 40 %, palvelualueiden luottamusindikaattorin paino on 40 %, palvelualueiden luottamusindikaattorin arvo on pienempi kuin teollisuuden luottamusindikaattorin arvo on keskimääräistä positiivisempi.

3) Ranskalaisiin kyselylomakkeisiin.

4) Tietoja kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Neljännesvuosiluvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot lasketaan neljännesvuosittaisista keskiarvoista.

5) Luottamusindikaattorit lasketaan komponenttiensa käänteisin etumerkein.

5.2 Työmarkkinat¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Työllisyys

	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialoitain					
	Milj. henkilöä (kp.)		Palkansaajat	Yrittäjät	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdas-, teollisuus-, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoiminta	Rahoitus-, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut
Osuus, % ²⁾	100,0	100,0	84,2	15,8	4,7	18,8	7,1	25,2	14,5	29,8
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	131,427	2,2	2,5	0,7	-1,4	0,6	1,9	3,0	6,0	1,6
2001	133,241	1,4	1,6	0,2	-0,6	0,3	0,5	1,5	3,8	1,4
2002	133,958	0,5	0,7	-0,2	-1,9	-1,4	-0,6	0,3	2,4	1,8
2003	134,130	0,1	0,1	0,3	-1,5	-1,9	-0,3	0,5	1,2	0,9
2002 IV	133,890	0,2	0,3	0,0	-1,9	-1,8	-0,8	-0,3	1,9	1,8
2003 I	133,952	0,1	0,1	0,1	-2,3	-1,9	-0,7	-0,2	1,6	1,4
II	134,077	0,2	0,1	0,5	-1,9	-1,9	0,2	0,4	1,1	1,2
III	134,066	0,1	0,1	0,3	-1,3	-2,0	-0,2	0,9	1,0	0,7
IV	134,161	0,1	0,1	0,1	-0,4	-1,9	-0,5	1,0	1,1	0,5
<i>Neljännesvuosimuutos edellisestä neljänneksestä (kp.)</i>										
2002 IV	0,014	0,0	0,0	0,1	-0,6	-0,6	-0,1	0,0	0,4	0,4
2003 I	0,062	0,0	0,0	0,2	-0,7	-0,4	0,0	0,2	0,2	0,3
II	0,125	0,1	0,1	0,2	-0,1	-0,5	0,4	0,3	0,2	0,2
III	-0,011	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,5	-0,7	0,4	0,3	-0,1
IV	0,095	0,1	0,1	0,1	0,2	-0,5	-0,3	0,2	0,6	0,2

2. Työttömyys

(kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Iän mukaan ³⁾				Sukuopuolen mukaan ⁴⁾			
	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Aikuiset		Nuoriso		Miehet		Naiset	
			Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta
Osuus, % ²⁾	100,0		78,3		21,7		50,0		50,0	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	11,605	8,5	8,897	7,4	2,707	16,7	5,481	7,0	6,124	10,5
2001	11,072	8,0	8,541	7,0	2,531	15,7	5,317	6,8	5,755	9,7
2002	11,733	8,4	9,128	7,4	2,606	16,3	5,788	7,3	5,945	9,9
2003	12,474	8,9	9,768	7,8	2,706	17,1	6,239	7,8	6,235	10,2
2003 I	12,362	8,8	9,648	7,8	2,714	17,0	6,168	7,8	6,194	10,2
II	12,497	8,9	9,778	7,8	2,719	17,1	6,247	7,9	6,250	10,2
III	12,505	8,9	9,806	7,9	2,699	17,0	6,259	7,9	6,246	10,2
IV	12,530	8,9	9,848	7,9	2,682	17,1	6,280	7,9	6,250	10,2
2004 I	12,593	8,9	9,880	7,9	2,712	17,2	6,315	7,9	6,277	10,2
2003 marras	12,533	8,9	9,854	7,9	2,679	17,0	6,282	7,9	6,251	10,2
joulu	12,531	8,9	9,847	7,9	2,684	17,1	6,278	7,9	6,252	10,2
2004 tammi	12,558	8,9	9,857	7,9	2,702	17,2	6,296	7,9	6,262	10,2
helmi	12,588	8,9	9,876	7,9	2,712	17,2	6,310	7,9	6,278	10,2
maalisk.	12,631	9,0	9,908	7,9	2,724	17,3	6,339	8,0	6,292	10,3
huhti	12,661	9,0	9,931	7,9	2,730	17,3	6,356	8,0	6,306	10,3

Lähteet: Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat (taulukko 5.3.1) ja Eurostat (taulukko 5.3.2).

1) Työllisyystilastot on laskettu henkeä kohden ja ne perustuvat EKT 95:een. Työttömyystilastot on laskettu henkeä kohden ja ne ovat ILO:n suositusten mukaisia.

2) Vuonna 2003.

3) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat, ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.

4) Ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.

JULKINEN TALOUS

6.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä¹⁾ (prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue²⁾ – tulot

	Yhteensä 1	Tulot										Pääomatulot		Lisätieto: verot yhteensä ³⁾ 14
		Välittömät verot 2	Koti- taloudet 3	Yritykset 4	Välilliset verot 5	EU:n toi- mielinten saamat 6	Sosiaali- turva- maksut 7	Työnantaja 8	Vakuutettu 9	Myynnit 10	Pääoma- verot 11	Pääoma- verot 12		
													13	
1995	47,2	46,7	11,6	9,2	2,0	13,3	0,9	17,4	8,4	5,6	2,4	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,3	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,2	47,6	12,2	9,3	2,6	13,5	0,7	17,6	8,8	5,6	2,4	0,6	0,4	43,7
1998	47,6	47,2	12,5	9,8	2,3	14,1	0,7	16,5	8,5	5,0	2,4	0,4	0,3	43,4
1999	48,1	47,7	12,8	9,9	2,5	14,4	0,6	16,4	8,5	5,0	2,4	0,4	0,3	43,9
2000	47,8	47,4	13,0	10,0	2,7	14,2	0,6	16,2	8,4	4,9	2,3	0,4	0,3	43,7
2001	47,1	46,7	12,6	9,8	2,5	13,9	0,6	16,0	8,4	4,8	2,2	0,4	0,3	42,8
2002	46,5	46,1	12,2	9,6	2,3	13,8	0,4	16,0	8,4	4,7	2,3	0,4	0,3	42,3
2003	46,6	45,8	11,8	9,3	2,2	13,8	0,4	16,2	8,5	4,8	2,3	0,8	0,5	42,4

2. Euroalue²⁾ – menot

	Yhteensä 1	Menot								Pääomamenot			Lisätieto: perus- menot ³⁾ 14	
		Yhteensä 2	Palkan- saaja- korvaukset 3	Välituote- käyttö 4	Korko- menot 5	Tulon- siirrot 6	Sosiaali- etuudet ja avustukset 7	Tuki- palkkiot 8	EU:n toi- mielinten maksamat 9	Inves- toinnit 10	Pääoman siirrot 11	EU:n toi- mielinten maksamat 12		
														13
1995	52,3	47,8	11,2	4,8	5,7	26,2	22,9	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,6
1996	52,3	48,3	11,2	4,8	5,7	26,7	23,4	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,6
1997	50,9	47,2	11,0	4,7	5,1	26,3	23,3	2,1	0,6	3,7	2,4	1,3	0,1	45,8
1998	49,9	46,0	10,7	4,6	4,7	26,0	22,8	2,0	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,2
1999	49,4	45,4	10,7	4,7	4,2	25,9	22,7	2,0	0,5	4,0	2,5	1,5	0,1	45,2
2000	48,7	44,8	10,5	4,7	4,0	25,6	22,3	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	44,7
2001	48,8	44,7	10,5	4,7	4,0	25,4	22,3	2,0	0,5	4,1	2,5	1,6	0,0	44,8
2002	48,8	44,9	10,6	4,9	3,7	25,7	22,8	1,9	0,5	3,9	2,4	1,5	0,0	45,1
2003	49,4	45,3	10,7	4,9	3,5	26,2	23,2	1,9	0,5	4,0	2,6	1,5	0,1	45,9

3. Euroalue²⁾ – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perusalijäämä (-) / ylijäämä (+) 6	Julkinen kulutus ³⁾							
	Yhteensä 1	Valtio 2	Osavaltion hallinto 3	Paikallis- hallinto 4	Sosiaali- turva- rahastot 5		Yhteensä 7	Palkan- saaja- korvaukset 8	Välituote- käyttö 9	Luontois- muotoiset tulonsiirrot 10	Kiinteän pääoman kuluminen 11	Myynnit (miinus) 12	Kollektiiviset kulutus- menot 13	Yksilölliset kulutus- menot 14
1995	-5,1	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,6	20,5	11,2	4,8	5,1	1,9	2,4	8,6	11,9
1996	-4,3	-3,6	-0,4	-0,1	-0,2	1,4	20,6	11,2	4,8	5,2	1,9	2,5	8,6	12,0
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,3	11,0	4,7	5,1	1,9	2,4	8,4	11,9
1998	-2,3	-2,2	-0,2	0,1	0,0	2,4	20,0	10,7	4,6	5,1	1,8	2,4	8,2	11,8
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,4	2,9	20,0	10,7	4,7	5,1	1,8	2,4	8,2	11,8
2000	-0,9	-1,3	-0,1	0,1	0,4	3,1	19,9	10,5	4,7	5,2	1,8	2,3	8,1	11,8
2001	-1,7	-1,5	-0,4	0,0	0,3	2,3	20,0	10,5	4,7	5,2	1,8	2,2	8,2	11,9
2002	-2,3	-1,9	-0,5	-0,2	0,2	1,4	20,4	10,6	4,9	5,3	1,8	2,3	8,3	12,1
2003	-2,7	-2,2	-0,5	-0,1	0,0	0,8	20,7	10,7	4,9	5,4	1,8	2,3	8,4	12,3

4. Euroalueen maat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)⁶⁾

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2000	0,2	1,3	-2,0	-0,9	-1,4	4,4	-0,6	6,3	2,2	-1,5	-2,8	7,1
2001	0,5	-2,8	-1,4	-0,4	-1,5	1,1	-2,6	6,3	0,0	0,2	-4,4	5,2
2002	0,1	-3,5	-1,4	0,0	-3,2	-0,2	-2,3	2,7	-1,9	-0,2	-2,7	4,3
2003	0,3	-3,9	-3,2	0,3	-4,1	0,2	-2,4	-0,1	-3,2	-1,3	-2,8	2,3

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Tuloja, menoja ja alijäämää / ylijäämää koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä vuonna 2000 saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen alijäämä / ylijäämä nämä tulot mukaan laskettuna on 0,2 % BKT:stä). Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen jäsenvaltioiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.
- 2) Tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta ovat 11 maata käsittävän euroalueen tietoja.
- 3) Verot ja sosiaaliturvamaksut.
- 4) Kokonaismenot miinus korkomenot.
- 5) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.
- 6) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.

6.2 Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue²⁾ – rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaateet				Velkojat				Muut luotonantajat ⁴⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ³⁾			Muut luotonantajat ⁴⁾	
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1994	70,0	2,9	16,1	10,3	40,7	55,9	29,9	9,8	16,3	14,1
1995	74,3	2,8	17,9	9,9	43,8	58,3	32,6	8,9	16,8	16,1
1996	75,5	2,9	17,4	9,9	45,4	58,6	32,5	10,4	15,7	17,0
1997	74,9	2,8	16,4	8,9	46,9	56,3	30,9	12,0	13,4	18,6
1998	73,2	2,8	15,1	7,9	47,4	52,8	28,4	13,0	11,3	20,5
1999	72,1	2,9	14,2	6,9	48,2	48,1	26,8	9,9	11,4	24,1
2000	69,7	2,7	13,1	6,2	47,7	43,9	23,0	9,4	11,6	25,8
2001	69,4	2,7	12,5	6,3	47,9	42,1	22,1	8,4	11,6	27,3
2002	69,2	2,7	11,8	6,7	47,9	39,0	20,5	7,0	11,4	30,2
2003	70,6	2,1	11,9	7,4	49,2	38,7	20,8	7,5	10,5	31,9

2. Euroalue²⁾ – liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ⁵⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutat		Muut valuutat
		Valtio	Osa- valtion- hallinto	Paikallis- hallinto	Sosiaali- turva- rahastot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtuva- korkoinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen- valuutat ⁶⁾	Ei- kotimaan valuutat	
1994	70,0	58,0	5,4	6,1	0,5	12,0	58,0	7,4	17,4	26,8	25,9	68,2	3,0	1,9
1995	74,3	61,8	5,7	6,0	0,8	12,6	61,7	5,7	18,5	26,5	29,3	72,6	2,9	1,7
1996	75,5	63,0	6,1	5,9	0,5	11,9	63,6	5,4	20,1	25,5	29,9	73,8	2,7	1,8
1997	74,9	62,4	6,3	5,6	0,6	11,1	63,8	4,7	19,6	25,4	29,9	73,1	2,8	1,9
1998	73,2	61,2	6,3	5,4	0,4	9,4	63,9	4,9	17,4	26,1	29,7	71,7	3,2	1,5
1999	72,1	60,3	6,2	5,3	0,3	9,3	62,8	3,3	15,6	26,9	29,6	70,4	-	1,7
2000	69,7	58,2	6,1	5,1	0,3	8,4	61,3	2,8	15,5	27,6	26,6	68,0	-	1,7
2001	69,4	58,0	6,2	4,9	0,3	8,8	60,6	1,5	16,0	26,3	27,1	67,9	-	1,5
2002	69,2	57,7	6,4	4,8	0,3	9,1	60,1	1,7	16,8	25,2	27,3	67,8	-	1,4
2003	70,6	58,2	6,7	5,2	0,6	9,2	61,4	1,5	15,5	26,3	28,7	69,6	-	1,0

3. Euroalueen maat

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2000	109,1	60,2	106,2	61,2	57,2	38,4	111,2	5,5	55,9	67,0	53,3	44,6
2001	108,1	59,4	106,9	57,5	56,8	36,1	110,6	5,5	52,9	67,1	55,6	43,9
2002	105,8	60,8	104,7	54,6	58,6	32,3	108,0	5,7	52,6	66,6	58,1	42,6
2003	100,5	64,2	103,0	50,8	63,0	32,0	106,2	4,9	54,8	65,0	59,4	45,3

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden velkaa koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Julkisen sektorin □
arvioihin.

Tiedot perustuvat osittain

2) Tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta ovat 11 maata käsittävän euroalueen tietoja.

3) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.

4) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.

5) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.

6) Ajalta ennen vuot □

6.3 Velan muutos¹⁾
(prosenttia BKT:stä)1. Euroalue²⁾ – aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			
		Lainanotto- tarve ³⁾	Arvostus- tekijät ⁴⁾	Luokittelu- muutokset ⁵⁾	Valuutta- kurssi- vaikutukset ennen vuotta 1996 ⁶⁾	Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhyt- aikaiset arvopaperit	Pitkä- aikaiset arvopaperit	Kotimainen luoton- antaja ⁷⁾	Raha- laitokset	Muut rahoitus- laitokset	Muut luoton- antajat ⁸⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1995	7,8	5,1	0,4	2,4	-0,2	0,1	2,6	0,0	5,1	5,1	4,2	-0,4	2,6
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,1	0,4	3,2	2,3	1,0	1,8	1,5
1997	2,3	2,2	0,5	-0,4	0,0	0,0	-0,4	-0,6	3,2	0,0	-0,4	2,1	2,3
1998	1,7	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,5	-0,6	2,7	-1,0	-1,0	1,5	2,7
1999	1,7	1,4	0,3	0,0	0,0	0,2	-0,4	-0,7	2,5	-2,7	-0,6	-2,6	4,4
2000	0,9	0,9	0,1	0,0	0,0	0,0	-0,4	-0,4	1,8	-2,0	-2,6	-0,1	2,9
2001	1,8	1,7	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,4	1,4	-0,4	-0,4	-0,5	2,1
2002	2,1	2,4	-0,4	0,1	0,0	0,1	-0,3	0,7	1,6	-1,7	-0,8	-1,0	3,8
2003	3,1	2,9	0,3	0,0	0,0	-0,5	0,4	0,8	2,4	0,7	0,7	0,6	2,4

2. Euroalue²⁾ – alijäämä-/velkakoikaisut

Velan muutos	Ali- jäämä (-)/ ylijäämä (+) ⁹⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ¹⁰⁾										Arvos- tustekijät	Luokit- telumuut- okset	Muut ¹²⁾
		Yhteensä												
		Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1995	7,8	-5,1	2,7	0,3	0,1	-0,1	0,4	-0,2	-0,4	0,2	0,4	-0,1	2,4	-0,5
1996	3,8	-4,3	-0,5	-0,2	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,3	0,2	-0,2	-0,2	0,1	-0,2
1997	2,3	-2,6	-0,4	-0,4	0,2	0,0	0,0	-0,5	-0,7	0,2	0,5	0,2	-0,4	-0,1
1998	1,7	-2,3	-0,6	-0,5	0,1	0,0	-0,1	-0,6	-0,8	0,2	-0,2	0,0	0,0	0,1
1999	1,7	-1,3	0,4	-0,2	0,5	0,1	0,0	-0,8	-0,8	0,1	0,3	0,2	0,0	0,3
2000	0,9	0,2	1,1	0,6	0,8	0,1	0,2	-0,6	-0,4	0,1	0,1	0,0	0,0	0,5
2001	1,8	-1,6	0,1	-0,4	-0,6	0,0	0,2	0,0	-0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,4
2002	2,1	-2,3	-0,2	-0,3	0,0	0,1	0,1	-0,5	-0,3	0,2	-0,4	0,0	0,1	0,4
2003	3,1	-2,7	0,4	-0,3	-0,1	0,0	0,0	-0,2	-0,4	0,1	0,3	-0,1	0,0	0,4

Lähde: EKP.

- Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos prosentteina BKT:stä: $(velka[t] - velka[t-1]) / BKT(t)$.
- Tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta ovat 11 maata käsittävän euroalueen tietoja.
- Taloustoimista johtuva rahoitustarve.
- Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi konttaukset).
- Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulle ottamat velat.
- Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja velkojien.
- Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.
- Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- Ei sisällä johdannaisia.
- Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamiin kohdistuvat taloustoimet (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

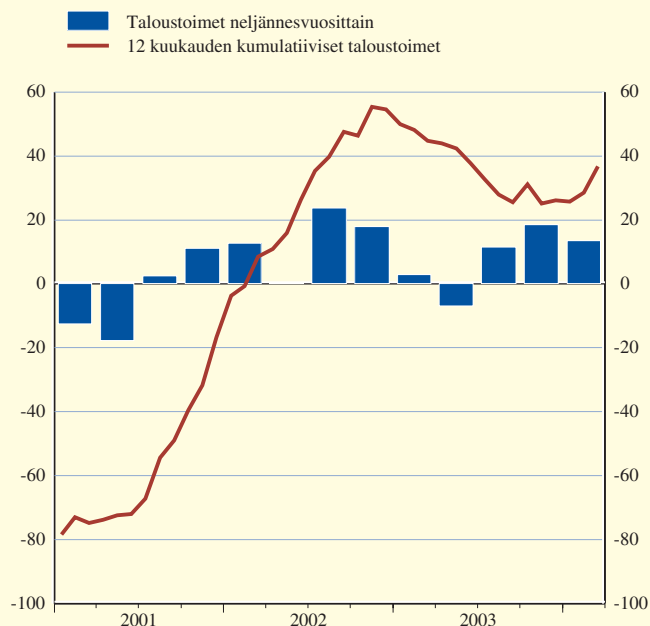
ULKOMAISET TALOUSTOIMET JA VARALLISUUS

7.1 Maksutase (miljardia euroa, nettomääräiset virrat)

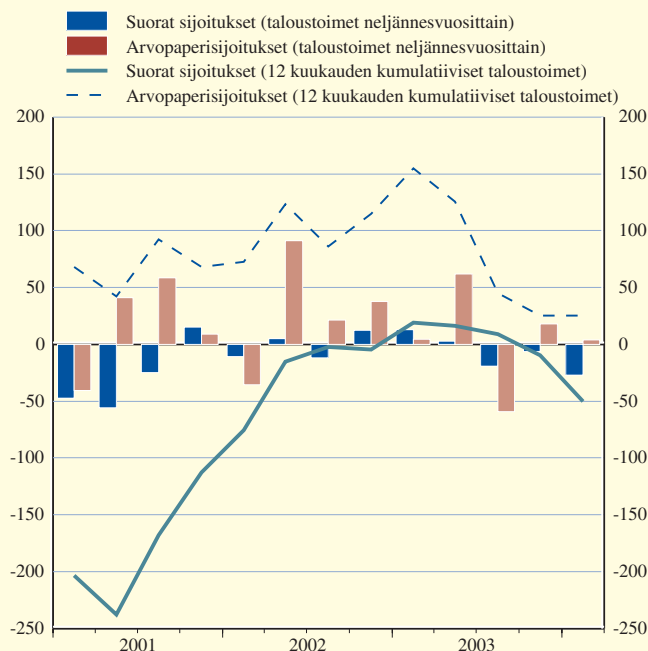
1. Yhteenvedo maksutaseesta

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Netto- luoton- anto/otto ulko- maille/ta (sarak- keet 1-6)	Rahoitustase						Virheel- liset ja tunnista- mattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuotan- non- tekijä- korvauk- set	Tulon- siirrot			Yhteensä	Suorat sijoi- tukset	Arvo- paperi- sijoi- tukset	Johdan- naiset	Muut sijoi- tukset	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2001	-16,7	73,6	-0,4	-38,6	-51,4	6,6	-10,1	-34,2	-112,4	67,9	-0,9	-6,6	17,8	44,3
2002	54,5	133,6	13,1	-44,1	-48,1	11,0	65,4	-65,8	-4,7	114,6	-10,8	-162,7	-2,3	0,4
2003	26,1	107,7	17,3	-43,2	-55,8	13,3	39,3	-43,4	-9,9	25,3	-13,7	-75,0	29,8	4,1
2003 I	2,9	16,8	1,9	-12,0	-3,8	1,4	4,3	-14,3	13,0	4,2	-3,1	-40,3	11,9	10,0
2003 II	-6,9	24,2	5,7	-17,0	-19,7	1,9	-5,0	-32,0	2,7	62,0	-1,4	-97,6	2,3	37,0
2003 III	11,5	36,8	3,7	-9,4	-19,6	2,8	14,3	-0,6	-19,1	-59,1	-4,6	80,1	2,0	-13,6
2003 IV	18,5	29,9	6,0	-4,7	-12,6	7,2	25,8	3,5	-6,4	18,2	-4,7	-17,2	13,6	-29,2
2004 I	13,5	28,4	-0,7	-7,5	-6,6	3,2	16,7	-21,5	-27,2	4,2	1,1	-9,3	9,7	4,8
2003 maalis	4,3	6,8	1,5	-1,1	-2,9	0,2	4,5	10,9	2,0	16,0	-0,8	-11,4	5,0	-15,4
2003 huhti	-7,4	6,6	1,4	-8,7	-6,7	0,1	-7,3	17,5	-11,6	27,6	-2,8	3,0	1,2	-10,1
2003 touko	-1,6	7,4	1,8	-5,0	-5,8	0,3	-1,4	-23,0	0,6	9,4	1,7	-35,1	0,4	24,4
2003 kesä	2,1	10,1	2,5	-3,3	-7,2	1,6	3,7	-26,4	13,6	25,0	-0,2	-65,6	0,8	22,8
2003 heinä	2,8	15,5	2,6	-8,8	-6,4	0,8	3,6	0,3	-4,0	-33,7	-2,4	38,6	1,8	-4,0
2003 elo	3,0	10,5	-0,1	-1,4	-6,0	1,7	4,8	5,9	-5,6	-36,2	-2,6	50,0	0,3	-10,7
2003 syys	5,6	10,9	1,2	0,7	-7,2	0,2	5,9	-6,9	-9,5	10,8	0,4	-8,5	-0,1	1,0
2003 loka	8,1	13,1	2,3	-3,8	-3,5	1,1	9,3	7,8	-10,0	38,5	1,7	-23,1	0,7	-17,1
2003 marras	3,9	8,5	1,3	0,6	-6,4	1,1	5,0	6,2	4,6	4,6	0,5	-9,0	5,5	-11,2
2003 joul	6,5	8,3	2,4	-1,5	-2,8	5,0	11,5	-10,5	-0,9	-24,9	-6,9	14,9	7,3	-1,0
2003 tammi	-4,4	4,2	-0,6	-9,4	1,3	0,4	-4,1	-25,6	-11,9	-14,9	0,6	3,8	-3,2	29,6
2003 helmi	5,6	9,4	0,1	0,7	-4,6	2,1	7,7	24,3	7,3	20,4	-0,2	-12,2	9,0	-32,0
2003 maal	12,4	14,7	-0,2	1,2	-3,3	0,7	13,1	-20,2	-22,6	-1,3	0,8	-1,0	3,9	7,1
<i>12 kuukauden kumulatiiviset taloustoimet</i>														
2004 maalis	36,7	119,2	14,6	-38,7	-58,6	15,1	51,8	-50,6	-50,0	25,3	-9,5	-44,0	27,6	-1,1

K27 Vaihtotase
(miljardia euroa)

K28 Suorat ja arvopaperisijoitukset, netto
(miljardia euroa)

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase
(miljardia euroa, virrat)

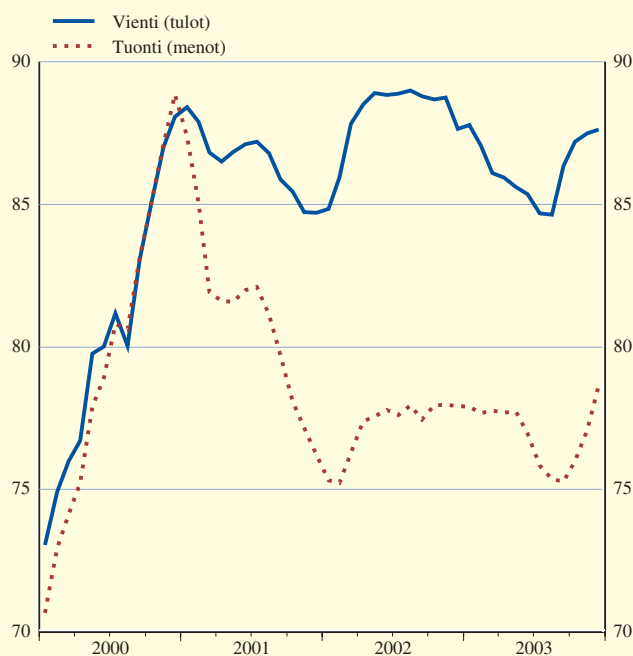
2. Vaihtotase

(kausivaihtelusta puhdistettu)

		Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannontekijäkorkvaukset		Tulonsiirrot	
		Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2003	I	417,2	413,1	4,1	258,5	234,0	83,8	77,7	54,0	67,9	20,9	33,4
	II	409,6	408,7	0,9	254,8	229,6	79,7	76,6	56,4	68,0	18,7	34,5
	III	414,7	408,1	6,6	259,4	228,0	80,4	77,6	56,2	65,7	18,7	36,9
	IV	419,2	404,8	14,4	261,7	234,3	82,9	77,4	53,8	61,5	20,8	31,5
2004	I	427,3	413,2	14,1	269,8	234,7	80,5	77,4	56,8	65,9	20,2	35,3
2003	maalis	135,9	135,8	0,1	83,4	77,3	27,7	25,8	17,6	21,7	7,2	11,0
	huhti	139,9	139,1	0,8	86,9	77,6	27,1	25,7	20,1	24,4	5,8	11,4
	touko	136,2	134,9	1,3	85,4	76,6	26,3	25,5	18,4	21,5	6,1	11,4
	kesä	133,5	134,6	-1,1	82,5	75,4	26,2	25,4	17,9	22,1	6,9	11,7
	heinä	137,0	135,7	1,3	85,3	75,3	26,7	25,6	18,6	22,5	6,4	12,3
	elo	139,4	136,6	2,8	86,9	76,2	26,6	26,0	19,6	22,2	6,3	12,3
	syys	138,3	135,8	2,5	87,1	76,5	27,2	26,0	18,0	21,0	6,0	12,3
	loka	138,6	131,4	7,2	87,3	77,0	27,7	25,6	17,3	20,8	6,3	8,0
	marras	139,5	136,3	3,2	86,8	78,3	27,9	26,6	18,3	19,2	6,5	12,2
	joulu	141,1	137,0	4,0	87,6	79,0	27,3	25,2	18,2	21,5	8,0	11,4
2004	tammi	142,2	138,5	3,7	89,9	78,5	27,2	25,3	18,1	22,4	7,0	12,3
	helmi	143,4	138,2	5,2	90,6	79,8	27,6	26,4	19,0	20,2	6,2	11,8
	maalis	141,7	136,5	5,1	89,2	76,4	25,7	25,6	19,7	23,3	7,0	11,2

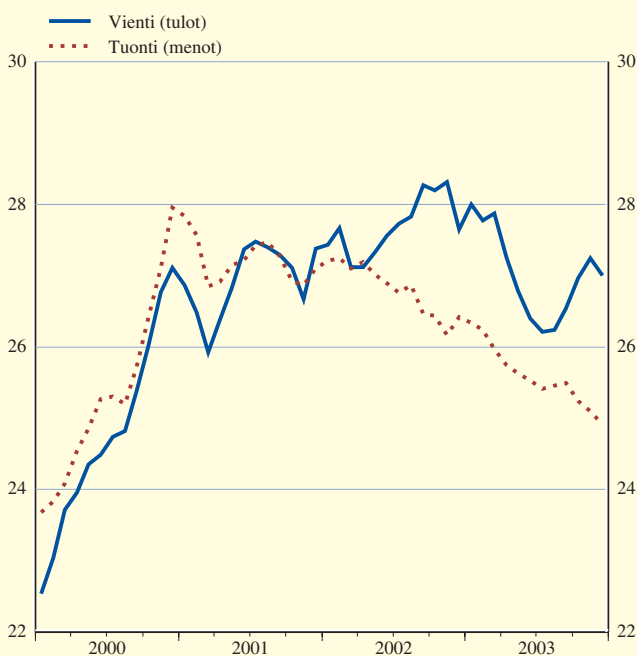
K29 Tavarat

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu, 3 kk:n liukuva keskiarvo)

K30 Palvelut

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu, 3 kk:n liukuva keskiarvo)

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase
(miljardia euroa, virrat)

3. Vaihtotase ja pääomansiirrot

	Vaihtotase											Pääomansiirrot	
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannontekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot	Menot
	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2001	1 710,2	1 726,9	-16,7	1 033,9	960,2	321,7	322,0	275,9	314,4	78,8	130,2	17,4	10,8
2002	1 714,5	1 660,1	54,5	1 063,2	929,7	329,8	316,7	236,1	280,3	85,3	133,4	19,0	8,1
2003	1 662,4	1 636,3	26,1	1 034,6	926,9	326,7	309,4	220,7	263,9	80,3	136,1	23,2	10,0
2003 I	412,3	409,3	2,9	253,3	236,4	75,7	73,7	51,4	63,5	31,9	35,7	5,4	4,0
2003 II	407,6	414,5	-6,9	254,5	230,3	79,4	73,7	59,3	76,3	14,5	34,2	4,5	2,6
2003 III	412,6	401,1	11,5	257,1	220,2	86,5	82,8	53,9	63,4	15,1	34,7	4,1	1,4
2003 IV	429,9	411,4	18,5	269,8	239,9	85,1	79,1	56,1	60,8	19,0	31,6	9,2	2,0
2004 I	424,7	411,2	13,5	266,4	238,1	72,8	73,5	54,3	61,8	31,2	37,8	5,2	2,0
2003 maaliskuu	138,3	134,0	4,3	87,4	80,6	26,6	25,1	17,2	18,3	7,1	10,0	1,2	1,0
2003 huhti	136,5	143,9	-7,4	85,6	79,0	26,2	24,8	20,2	29,0	4,6	11,2	0,5	0,4
2003 touko	133,7	135,3	-1,6	84,0	76,6	25,9	24,1	19,0	24,0	4,8	10,6	1,4	1,1
2003 kesä	137,4	135,3	2,1	84,9	74,8	27,3	24,9	20,1	23,3	5,1	12,3	2,6	1,0
2003 heinä	147,3	144,5	2,8	91,5	76,1	31,0	28,5	19,2	28,0	5,5	11,9	1,3	0,5
2003 elokuu	125,4	122,3	3,0	76,4	65,9	27,5	27,6	16,6	18,0	4,8	10,8	2,1	0,4
2003 syys	139,9	134,3	5,6	89,1	78,2	28,0	26,8	18,1	17,4	4,7	11,9	0,7	0,5
2003 loka	147,1	138,9	8,1	96,6	83,5	29,0	26,7	16,9	20,7	4,4	7,9	1,6	0,5
2003 marras	134,3	130,4	3,9	86,3	77,8	26,4	25,1	16,0	15,4	5,7	12,0	1,7	0,6
2003 joulukuu	148,5	142,0	6,5	86,8	78,5	29,7	27,3	23,1	24,6	8,9	11,6	5,9	0,9
2004 tammi	139,9	144,4	-4,4	81,8	77,6	23,7	24,2	16,8	26,3	17,6	16,2	0,8	0,5
2004 helmikuu	132,4	126,8	5,6	85,1	75,7	23,5	23,5	17,0	16,2	6,8	11,4	2,6	0,4
2004 maaliskuu	152,4	140,1	12,4	99,5	84,8	25,5	25,8	20,5	19,3	6,9	10,2	1,8	1,1

4. Tuotannontekijäkorvaukset

	Yhteensä		Palkansaaja-		Sijoitusten tuotot							
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Suorat sijoitukset					
					Tulot	Menot	Yhteensä		Oman pääoman tuotot		Korot	
	1	2	3	4			5	6	7	8	9	10
2001	275,9	314,4	14,7	5,9	261,2	308,5	59,2	60,3	48,8	50,2	10,3	10,1
2002	236,1	280,3	14,7	6,0	221,5	274,3	52,5	57,9	44,4	50,7	8,1	7,2
2003	220,7	263,9	14,7	5,6	206,0	258,3	51,1	54,0	41,5	45,3	9,6	8,7
2002 IV	61,8	68,1	3,9	1,6	58,0	66,5	16,3	17,4	13,8	14,6	2,5	2,8
2003 I	51,4	63,5	3,6	1,2	47,8	62,2	8,9	10,9	7,2	8,9	1,8	2,1
2003 II	59,3	76,3	3,6	1,4	55,6	74,9	14,3	16,5	11,4	14,2	2,9	2,4
2003 III	53,9	63,4	3,7	1,5	50,2	61,9	12,6	13,4	10,5	11,9	2,1	1,5
2003 IV	56,1	60,8	3,8	1,4	52,3	59,4	15,3	13,1	12,5	10,3	2,8	2,8

	Sijoitusten tuotot									
	Arvopaperisijoitukset						Muut sijoitukset			
	Yhteensä		Oman pääoman tuotot		Korot		Tulot	Menot	Tulot	Menot
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot				
	13	14	15	16	17	18	19	20		
2001	85,0	116,9	18,0	44,8	67,0	72,1	117,0	131,3		
2002	85,7	123,3	19,7	52,4	66,0	70,9	83,2	93,1		
2003	85,4	125,8	20,9	49,7	64,5	76,1	69,5	78,6		
2002 IV	21,2	26,3	4,5	9,2	16,7	17,1	20,5	22,7		
2003 I	19,0	31,4	3,6	8,4	15,4	23,0	19,9	19,9		
2003 II	23,4	37,7	7,8	21,3	15,6	16,3	17,9	20,7		
2003 III	21,6	30,7	4,8	10,3	16,8	20,4	16,1	17,8		
2003 IV	21,4	26,0	4,7	9,7	16,7	16,3	15,6	20,2		

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase
(miljardia euroa, virrat)

5. Suorat sijoitukset

	Euroalueelta ulkomaille							Ulkomailta euroalueelle						
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja			Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja		
		Yhteensä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset		Yhteensä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2001	-316,5	-237,9	-19,6	-218,3	-78,6	-0,1	-78,4	204,1	146,5	5,5	141,0	57,6	0,9	56,7
2002	-151,3	-136,4	-14,9	-121,4	-15,0	0,0	-14,9	146,6	111,9	3,1	108,8	34,7	0,5	34,3
2003	-115,5	-92,2	3,4	-95,6	-23,3	-0,1	-23,2	105,7	105,1	2,7	102,3	0,6	0,0	0,6
2003 I	-29,4	-18,0	-2,1	-15,9	-11,4	-0,1	-11,2	42,3	29,4	0,9	28,5	13,0	-0,1	13,1
2003 II	-29,8	-22,4	5,1	-27,5	-7,4	0,0	-7,4	32,5	30,2	1,9	28,3	2,3	0,0	2,3
2003 III	-32,2	-34,4	-1,2	-33,2	2,2	-0,1	2,4	13,1	15,9	-0,4	16,2	-2,8	-0,4	-2,4
2003 IV	-24,2	-17,4	1,6	-19,0	-6,8	0,2	-7,0	17,8	29,7	0,4	29,3	-11,9	0,5	-12,4
2004 I	-21,2	-16,9	-6,5	-10,4	-4,3	-0,2	-4,2	-6,0	6,6	-1,0	7,6	-12,5	0,0	-12,5
2003 maalis	-7,1	-4,1	-0,8	-3,4	-2,9	-0,1	-2,8	9,1	9,0	-0,2	9,2	0,1	0,0	0,1
2003 huhti	-17,1	-8,3	-1,4	-6,9	-8,8	0,0	-8,8	5,5	7,9	0,2	7,7	-2,4	0,0	-2,4
2003 touko	-15,1	-15,7	-0,8	-14,9	0,6	0,0	0,6	15,8	15,4	0,2	15,2	0,3	-0,1	0,4
2003 kesä	2,4	1,6	7,2	-5,6	0,8	0,0	0,9	11,2	6,9	1,5	5,4	4,3	0,1	4,3
2003 heinä	-9,4	-8,5	-0,9	-7,7	-0,9	-0,1	-0,8	5,4	4,3	-0,8	5,2	1,0	-0,6	1,6
2003 elo	-4,9	-10,3	-0,5	-9,7	5,3	-0,1	5,4	-0,6	-0,9	0,2	-1,2	0,3	0,1	0,2
2003 syys	-17,9	-15,6	0,2	-15,8	-2,3	0,0	-2,2	8,3	12,4	0,2	12,2	-4,1	0,1	-4,2
2003 loka	-10,6	-6,6	1,8	-8,4	-4,0	0,0	-4,1	0,5	5,9	0,1	5,8	-5,4	0,3	-5,7
2003 marras	1,8	3,9	-1,3	5,2	-2,2	0,1	-2,2	2,8	5,0	0,4	4,6	-2,1	0,1	-2,2
2003 joul	-15,4	-14,7	1,1	-15,8	-0,6	0,1	-0,7	14,4	18,8	-0,1	18,9	-4,4	0,1	-4,5
2004 tammi	-8,4	-3,8	-0,8	-3,0	-4,6	0,0	-4,6	-3,5	6,3	0,1	6,2	-9,8	0,0	-9,9
2004 helmi	-5,6	-3,7	-1,1	-2,6	-1,9	0,0	-1,8	12,9	2,8	0,2	2,6	10,1	0,0	10,1
2004 maal	-7,3	-9,4	-4,6	-4,8	2,1	-0,1	2,2	-15,3	-2,6	-1,3	-1,3	-12,7	0,0	-12,7

6. Arvopaperisijoitukset vaateittain

	Yhteensä				Osakkeet				Velkapaperit					
	Saamiset		Velat		Saamiset		Velat		Saamiset			Velat		
	Yhteensä	Rahamarkkina-	Yhteensä	Rahamarkkina-	Yhteensä	Rahamarkkina-	Yhteensä	Rahamarkkina-	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkina-	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkina-
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2001	-281,9	349,8	-101,6	232,6	-180,3	-155,9	-24,4	117,3	113,1	4,1				
2002	-175,8	290,4	-40,4	88,9	-135,4	-89,6	-45,8	201,5	133,7	67,9				
2003	-280,5	305,8	-65,6	105,5	-214,9	-172,0	-42,8	200,3	195,3	5,0				
2003 I	-48,9	53,1	11,2	2,2	-60,0	-50,9	-9,1	50,8	40,4	10,4				
2003 II	-107,3	169,3	-33,2	30,5	-74,1	-59,3	-14,8	138,8	124,6	14,2				
2003 III	-63,3	4,2	-19,4	25,1	-43,9	-37,2	-6,8	-20,9	-7,8	-13,1				
2003 IV	-61,0	79,2	-24,2	47,7	-36,8	-24,7	-12,1	31,6	38,1	-6,6				
2004 I	-87,8	92,0	-29,7	23,5	-58,1	-42,2	-15,8	68,5	43,8	24,7				
2003 maalis	-9,0	25,0	7,6	-12,2	-16,6	-15,0	-1,6	37,2	35,8	1,4				
2003 huhti	-23,2	50,8	-10,7	13,9	-12,5	-15,6	3,1	36,9	21,8	15,1				
2003 touko	-36,7	46,1	-7,9	-6,2	-28,9	-19,6	-9,3	52,3	49,8	2,5				
2003 kesä	-47,4	72,4	-14,7	22,8	-32,7	-24,1	-8,6	49,6	53,0	-3,5				
2003 heinä	-27,1	-6,7	-8,6	10,9	-18,5	-22,0	3,5	-17,5	-13,3	-4,3				
2003 elo	-14,5	-21,7	-5,3	3,4	-9,2	-6,3	-2,9	-25,1	-8,8	-16,3				
2003 syys	-21,8	32,6	-5,6	10,8	-16,2	-8,8	-7,4	21,8	14,3	7,5				
2003 loka	-30,8	69,3	-13,5	22,4	-17,3	-11,3	-6,0	46,9	29,1	17,8				
2003 marras	-20,6	25,1	-3,3	11,8	-17,2	-15,1	-2,1	13,3	14,0	-0,6				
2003 joul	-9,7	-15,2	-7,4	13,4	-2,3	1,8	-4,1	-28,7	-5,0	-23,7				
2004 tammi	-49,1	34,2	-14,5	0,4	-34,6	-17,2	-17,4	33,8	21,4	12,3				
2004 helmi	-13,2	33,6	-5,7	19,6	-7,6	-1,8	-5,8	14,0	14,7	-0,7				
2004 maal	-25,5	24,2	-9,6	3,4	-15,9	-23,3	7,3	20,7	7,7	13,0				

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase
(miljardia euroa, virrat)

7. Arvopaperisijoitusten saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet					Velkapaperit									
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset		
			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit
2001	-0,4	4,0	-105,2	-2,1	-103,2	0,2	-67,1	-89,0	-1,2	-87,8	-2,4	-40,7	18,6	-0,1	18,7
2002	-0,4	-7,6	-32,4	-4,4	-28,0	-0,6	-15,0	-74,1	-0,9	-73,2	2,0	-32,8	-15,0	-1,1	-14,0
2003	-0,3	-12,7	-52,6	-2,6	-50,0	-2,2	-45,5	-124,3	-0,2	-124,1	0,2	-42,4	-0,6	0,6	-1,2
2003 I	-0,1	-3,7	14,9	-0,6	15,6	-0,3	-4,4	-46,2	0,2	-46,5	-0,8	-26,9	18,6	-1,6	20,2
2003 II	-0,2	0,7	-33,8	-0,8	-33,0	-0,2	-25,6	-33,5	0,0	-33,5	1,0	-1,6	-14,3	1,0	-15,3
2003 III	-0,1	-6,2	-13,1	-0,8	-12,3	-1,4	-8,5	-27,3	-0,3	-27,0	0,1	-1,0	-5,9	-0,1	-5,8
2003 IV	0,0	-3,6	-20,6	-0,4	-20,2	-0,3	-7,0	-17,3	-0,1	-17,2	-0,2	-13,0	1,0	1,3	-0,3
2004 I	0,0	-2,6	-27,1	.	.	-0,4	-22,0	-19,9	.	.	-0,1	-13,8	-1,8	.	.
2003 maalis	0,0	-3,8	11,5	.	.	-0,3	-2,2	-12,5	.	.	0,4	5,9	-7,9	.	.
2003 huhti	-0,1	0,6	-11,2	.	.	-0,1	-8,1	-7,4	.	.	0,5	3,2	-0,7	.	.
2003 touko	0,0	0,2	-8,1	.	.	-0,2	-2,7	-16,7	.	.	0,9	-6,4	-3,8	.	.
2003 kesä	0,0	-0,1	-14,5	.	.	0,1	-14,9	-9,3	.	.	-0,4	1,6	-9,8	.	.
2003 heinä	0,0	-2,0	-6,5	.	.	-0,1	-1,7	-20,2	.	.	0,2	-3,3	6,6	.	.
2003 elo	0,0	-1,0	-4,2	.	.	-0,6	-2,3	-3,5	.	.	0,1	4,0	-7,0	.	.
2003 syys	0,0	-3,2	-2,4	.	.	-0,7	-4,5	-3,6	.	.	-0,1	-1,7	-5,6	.	.
2003 loka	0,0	-4,7	-8,8	.	.	-0,4	-1,5	-9,4	.	.	-0,1	-4,0	-2,0	.	.
2003 marras	0,0	1,4	-4,7	.	.	0,0	-8,5	-6,6	.	.	-0,1	-2,6	0,6	.	.
2003 joul	0,0	-0,3	-7,1	.	.	0,1	3,0	-1,3	.	.	0,0	-6,4	2,4	.	.
2004 tammi	0,0	-1,4	-13,1	.	.	0,0	-11,4	-5,8	.	.	0,1	-16,7	-0,8	.	.
2004 helmi	0,1	-3,1	-2,6	.	.	0,0	0,4	-2,2	.	.	-0,2	-6,3	0,8	.	.
2004 maalis	0,0	1,8	-11,4	.	.	-0,4	-11,0	-11,9	.	.	0,0	9,2	-1,8	.	.

8. Muut sijoitukset sektoreittain

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
2001	-268,2	261,6	0,6	4,4	3,0	-0,4	-229,1	232,4	-46,9	22,7	-182,3	209,7	-42,6	25,2
2002	-230,4	67,8	-1,2	19,3	0,1	-8,2	-166,0	27,8	-32,2	51,7	-133,8	-23,9	-63,4	28,8
2003	-240,7	165,7	-0,8	11,9	-1,3	-3,6	-152,9	133,7	-57,7	69,4	-95,2	64,2	-85,6	23,8
2003 I	-123,1	82,9	-0,6	2,0	-1,8	-8,3	-65,7	60,1	-14,9	10,5	-50,8	49,7	-55,1	29,0
2003 II	-132,2	34,6	0,2	4,9	-2,0	3,9	-103,2	26,9	-11,5	11,8	-91,7	15,1	-27,2	-1,1
2003 III	92,0	-11,9	0,3	5,8	-0,3	5,3	87,6	-7,1	-12,5	16,4	100,2	-23,4	4,4	-16,0
2003 IV	-77,4	60,2	-0,7	-0,8	2,7	-4,6	-71,6	53,7	-18,7	30,7	-52,9	23,0	-7,8	11,8
2004 I	-170,7	161,4	-0,4	-2,4	0,2	-6,9	-156,7	158,4	-18,1	-1,4	-138,6	159,8	-13,8	12,3
2003 maalis	-28,3	16,9	-0,5	1,8	4,4	0,0	-13,8	4,6	-5,3	4,4	-8,5	0,2	-18,4	10,5
2003 huhti	-56,6	59,6	0,0	0,8	0,8	2,8	-32,7	52,1	-3,6	2,0	-29,1	50,1	-24,6	4,0
2003 touko	-46,1	11,0	0,7	1,9	-3,7	1,3	-35,1	3,7	-1,7	2,4	-33,4	1,3	-7,9	4,1
2003 kesä	-29,5	-36,0	-0,5	2,1	0,9	-0,2	-35,3	-28,9	-6,2	7,4	-29,1	-36,3	5,4	-9,1
2003 heinä	41,3	-2,7	0,1	2,6	-2,5	2,1	42,4	2,6	-4,6	8,3	47,0	-5,7	1,3	-9,9
2003 elo	79,8	-29,8	0,3	1,5	0,5	0,5	73,4	-30,2	-2,0	2,7	75,4	-33,0	5,6	-1,6
2003 syys	-29,1	20,6	-0,1	1,8	1,7	2,7	-28,1	20,6	-5,9	5,4	-22,2	15,2	-2,5	-4,4
2003 loka	-53,1	29,9	-0,2	0,7	1,1	-2,0	-40,5	25,4	-8,2	7,7	-32,3	17,7	-13,4	5,9
2003 marras	-36,4	27,4	0,4	-2,7	1,0	1,5	-34,8	27,4	-5,6	7,5	-29,1	20,0	-3,0	1,2
2003 joul	12,1	2,8	-0,9	1,2	0,6	-4,0	3,7	0,9	-4,9	15,6	8,6	-14,7	8,7	4,8
2004 tammi	-64,6	68,5	-0,2	1,4	-1,4	-4,6	-61,8	75,4	-3,3	-2,2	-58,5	77,6	-1,2	-3,8
2004 helmi	-26,5	14,4	-0,1	-4,3	1,8	-0,8	-25,4	18,0	-8,0	-0,2	-17,4	18,3	-2,8	1,4
2004 maalis	-79,6	78,6	-0,1	0,5	-0,3	-1,6	-69,4	65,0	-6,8	1,1	-62,6	63,9	-9,8	14,7

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase
(miljardia euroa, virrat)

9. Muut sijoitukset vaateittain

	Eurojärjestelmä						Julkisyhteisöt								
	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset / velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2001	0,6	4,5	5,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,1	4,4	-0,5	3,9	-1,3	0,1	-1,3
2002	-1,2	19,3	18,2	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	1,4	-0,4	-8,0	-8,4	-1,0	-0,2	-1,2
2003	-0,8	11,9	11,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,3	-3,9	-4,3	-0,9	0,3	-0,6
2002 IV	-0,4	6,3	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	-0,8	-0,4	0,1	-0,1	-0,1
2003 I	-0,6	2,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,2	-8,2	-9,5	-0,5	-0,1	-0,6
II	0,2	4,9	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,7	3,6	1,9	-0,3	0,3	0,0
III	0,3	5,8	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	4,8	4,7	-0,2	0,5	0,4
IV	-0,7	-0,8	-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7	-4,1	-1,4	0,1	-0,4	-0,4

	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit								
	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
2001	-215,1	222,2	7,1	-14,0	10,2	-3,9	-3,5	1,3	-2,2	-30,2	18,7	-11,5	-8,9	5,2	-3,8
2002	-162,2	30,6	-131,6	-3,8	-2,8	-6,6	-3,5	-3,0	-6,4	-58,4	25,9	-32,4	-1,5	5,9	4,4
2003	-150,8	136,4	-14,4	-2,1	-2,7	-4,8	-5,5	8,2	2,7	-64,2	14,4	-49,9	-15,9	1,2	-14,7
2002 IV	-94,3	9,9	-84,5	5,0	-9,6	-4,6	0,2	-3,0	-2,8	-19,2	15,9	-3,4	-0,4	1,6	1,2
2003 I	-63,8	59,7	-4,1	-1,9	0,5	-1,5	-1,3	5,1	3,8	-47,9	22,7	-25,2	-5,8	1,2	-4,7
II	-103,9	28,5	-75,3	0,7	-1,6	-1,0	-1,1	-0,2	-1,4	-18,5	-7,2	-25,7	-7,5	6,4	-1,2
III	87,9	-5,7	82,1	-0,2	-1,3	-1,6	-1,3	0,9	-0,3	4,7	-11,5	-6,8	0,9	-5,4	-4,5
IV	-71,0	53,9	-17,1	-0,6	-0,2	-0,8	-1,7	2,3	0,6	-2,6	10,4	7,8	-3,5	-0,9	-4,4

10. Valuuttavaranto

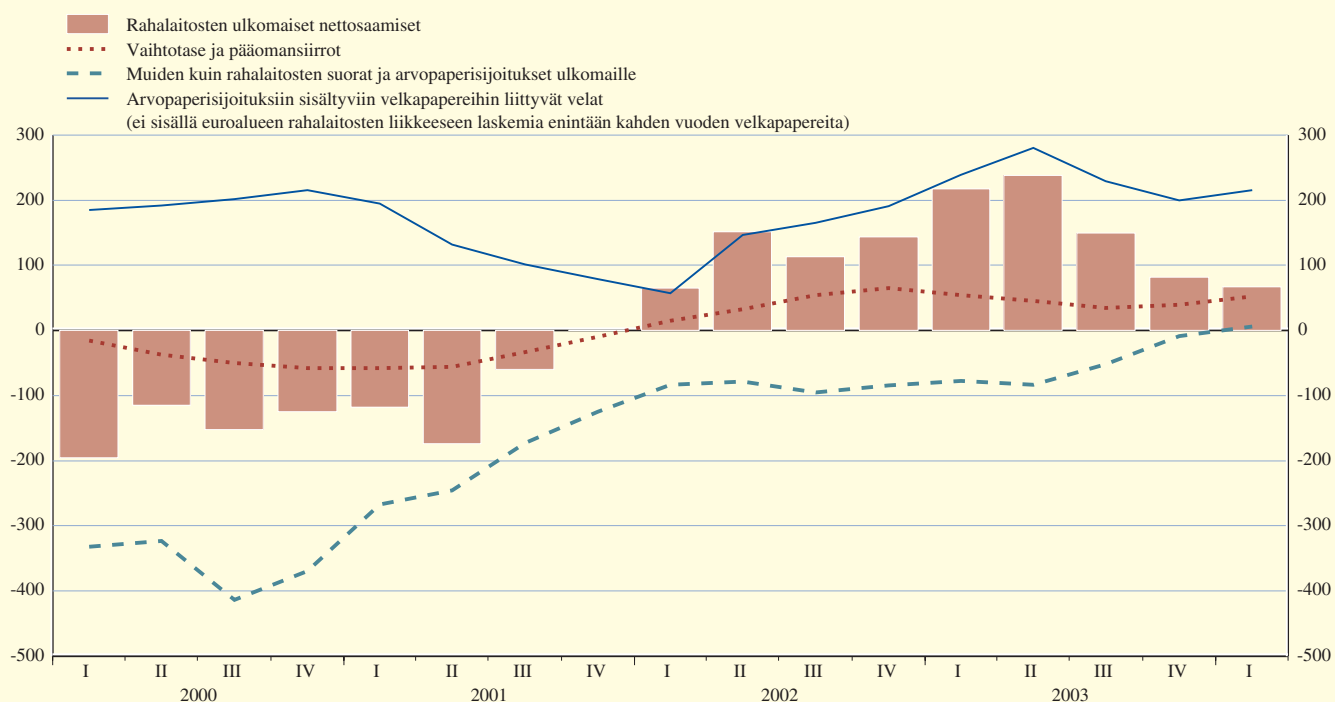
	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdan- naiset	
						Rahaviran- omaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	17,8	0,6	-1,0	-4,2	22,5	10,0	-5,3	-1,1	20,4	-1,6	0,0	0,0
2002	-2,3	0,7	0,2	-2,0	-1,2	-2,3	-15,3	0,0	8,1	8,5	-0,2	0,0
2003	29,8	1,7	0,0	-1,6	29,7	-1,8	1,6	0,0	21,1	8,8	0,1	0,0
2002 IV	-1,3	0,4	-0,1	0,3	-1,9	2,3	-1,2	0,0	-2,3	-0,9	0,0	0,0
2003 I	11,9	0,5	0,0	-0,2	11,5	0,8	-0,6	0,0	9,6	1,7	0,0	0,0
II	2,3	0,5	0,0	-2,6	4,4	-0,5	0,0	-0,1	4,8	0,2	0,0	0,0
III	2,0	0,1	0,0	-0,7	2,6	-1,1	4,1	0,0	-4,7	4,3	0,0	0,0
IV	13,6	0,6	0,0	1,8	11,1	-1,0	-1,9	0,0	11,5	2,6	0,0	0,0

Lähde: EKP.

7.2 Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys (miljardia euroa, virrat)

	M3:n vastaeriin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutoksiin liittyvät maksutaseen erät											Lisätieto: M3:n vastaeriin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutokset
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset			Muut sijoitukset		Johdannaiset	Virheelliset ja tunnistamattomat erät	Sarakkeet 1-10 yhteensä	
		Euro- alueelta ulkomaille/ (muut kuin rahalaitokset)	Ulkomailta euro- alueelle	Saamiset Muut kuin rahalaitokset	Velat		Saamiset Muut kuin rahalaitokset	Velat Muut kuin rahalaitokset				
					Osakkeet ¹⁾	Velka- paperit ²⁾						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	-10,1	-296,8	203,2	-175,6	172,3	78,4	-39,7	24,7	-0,9	44,3	-0,1	-7,3
2002	65,4	-136,4	146,2	-121,5	52,0	191,1	-63,3	20,6	-10,8	0,4	143,7	166,0
2003	39,3	-118,8	105,7	-177,5	110,4	199,3	-87,0	20,2	-13,7	4,1	82,0	95,3
2003 I	4,3	-27,2	42,4	-12,7	5,3	46,0	-56,8	20,7	-3,1	10,0	28,9	32,0
2003 II	-5,0	-34,9	32,5	-81,5	34,2	140,4	-29,2	2,8	-1,4	37,0	94,9	97,4
2003 III	14,3	-30,8	13,5	-46,3	27,2	-5,9	4,1	-10,7	-4,6	-13,6	-52,9	-50,4
2003 IV	25,8	-25,9	17,3	-36,9	43,8	18,9	-5,1	7,3	-4,7	-29,2	11,1	16,3
2004 I	16,7	-14,6	-6,0	-48,8	7,1	61,8	-13,7	5,4	1,1	4,8	13,9	34,9
2003 maalis	4,5	-6,2	9,1	-8,9	-3,4	39,6	-14,0	10,5	-0,8	-15,4	15,1	13,2
2003 huhti	-7,3	-15,7	5,5	-19,3	21,0	39,2	-23,9	6,8	-2,8	-10,1	-6,7	-2,5
2003 touko	-1,4	-14,4	15,8	-28,6	2,8	48,1	-11,6	5,4	1,7	24,4	42,2	41,9
2003 kesä	3,7	-4,8	11,1	-33,6	10,4	53,1	6,3	-9,3	-0,2	22,8	59,4	58,1
2003 heinä	3,6	-8,5	5,9	-20,1	9,9	-14,6	-1,2	-7,8	-2,4	-4,0	-39,1	-37,9
2003 elo	4,8	-4,3	-0,8	-14,7	-1,1	-11,4	6,1	-1,1	-2,6	-10,7	-35,7	-31,6
2003 syys	5,9	-18,1	8,3	-11,5	18,5	20,1	-0,8	-1,7	0,4	1,0	21,9	19,1
2003 loka	9,3	-12,4	0,3	-20,2	17,6	39,3	-12,3	3,8	1,7	-17,1	10,0	9,9
2003 marras	5,0	3,0	2,7	-10,7	11,3	11,5	-2,0	2,7	0,5	-11,2	12,8	18,1
2003 joul	11,5	-16,5	14,3	-6,0	14,8	-32,0	9,3	0,8	-6,9	-1,0	-11,7	-11,8
2004 tammi	-4,1	-7,6	-3,5	-19,7	-7,4	31,7	-2,6	-8,4	0,6	29,6	8,6	25,4
2004 helmi	7,7	-4,5	12,9	-4,0	19,6	9,5	-1,0	0,6	-0,2	-32,0	8,7	7,4
2004 maal	13,1	-2,5	-15,3	-25,1	-5,0	20,6	-10,1	13,1	0,8	7,1	-3,4	2,1

K31 Rahalaitosten ulkomaisten nettosaamisten muutosten taustalla olevat keskeisimmät maksutaseen erät (miljardia euroa, 12 kk:n kumulatiiviset virrat)

Lähde: EKP.

1) Ei sisällä rahamarkkinarahasto-osuuksia.

2) Ei sisällä euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemia enintään kahden vuoden velkapapereita.

7.3 Ulkomaankauppa
(kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot tuoteryhmittäin

	Yhteensä (ei-kp.)		Vienti (fob)				Tuonti (cif)						
	Vienti	Tuonti	Yhteensä			Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä			Lisätieto:			
			Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investointi- tavarat	Kulutusta- varat		Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investointi- tavarat	Kulutusta- varat	Valmistetut tavarat	Öljy		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Arvot (miljardia euroa, sarakkeissa 1 ja 2 vuotuinen prosenttimuutos)													
2000	21,7	29,4	1 001,1	480,1	217,3	261,5	874,8	1 023,7	589,5	182,9	220,9	744,7	122,6
2001	6,1	-0,9	1 063,6	492,8	236,7	287,7	932,1	1 012,3	576,0	178,4	226,5	738,5	107,8
2002	2,1	-2,7	1 085,7	513,2	228,2	309,8	949,1	985,4	559,8	163,6	234,5	717,4	105,1
2003	-2,7	-0,2	1 057,2	497,1	220,2	297,7	915,8	984,4	548,6	160,5	238,2	708,7	107,9
2002 IV	2,3	2,5	269,9	127,8	56,8	76,7	235,7	247,0	139,8	40,7	59,4	178,0	27,7
2003 I	-1,1	3,4	266,1	125,0	54,7	75,6	229,8	250,4	143,0	40,8	58,5	177,3	30,0
2003 II	-5,9	-3,0	259,4	123,2	53,2	72,9	225,1	244,2	134,4	39,5	59,6	177,1	25,3
2003 III	-2,6	-2,0	264,6	124,9	56,0	74,4	230,3	241,5	134,4	38,8	59,1	175,0	26,3
2003 IV	-1,1	0,6	267,2	124,0	56,2	74,8	230,7	248,3	136,7	41,4	61,0	179,3	26,3
2004 I	4,2	-0,2	271,6	125,8	59,4	73,8	239,0	246,8	134,3	38,5	62,5	180,2	26,0
2003 loka	-1,6	-1,2	89,0	40,6	18,5	25,4	77,1	82,0	44,8	13,9	20,4	60,1	8,3
2003 marras	-5,5	-1,9	88,5	41,5	18,5	24,9	76,7	83,5	45,8	14,2	20,3	59,5	8,7
2003 joul	4,3	5,6	89,7	41,9	19,2	24,6	76,9	82,8	46,2	13,3	20,3	59,6	9,3
2004 tammi	-2,7	-6,4	90,1	41,9	19,1	24,3	78,9	81,9	44,5	12,7	20,8	59,9	8,1
2004 helmi	2,8	1,2	90,7	42,1	20,2	24,5	80,3	83,3	44,8	13,8	20,7	61,5	8,6
2004 maal	11,9	4,6	90,8	41,8	20,0	24,9	79,8	81,5	45,0	12,0	21,0	58,8	9,3
Määräindeksit (2000 = 100, sarakkeisiin 1 ja 2 vuotuinen prosenttimuutos)													
2000	12,4	6,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	100,0	100,0	99,9	100,1	100,1
2001	5,1	-1,0	105,3	101,9	108,7	108,0	105,6	98,7	99,0	96,1	99,8	97,6	99,0
2002	3,0	-0,2	108,4	107,9	105,4	116,0	108,5	98,6	99,3	90,4	104,6	96,6	100,9
2003	0,5	3,1	109,0	107,7	105,9	114,9	108,4	101,8	99,9	94,3	109,5	99,4	103,1
2002 IV	3,5	2,0	108,5	108,0	105,9	115,8	108,7	99,0	98,7	91,8	106,6	97,1	101,0
2003 I	1,7	3,7	108,2	106,8	103,5	115,7	107,3	100,7	100,0	94,4	106,9	98,1	99,7
2003 II	-2,3	2,3	107,1	106,6	102,5	112,7	106,4	102,2	99,8	93,4	109,7	99,5	103,5
2003 III	0,5	1,5	109,6	108,8	108,3	115,2	109,5	100,6	99,2	91,4	108,5	98,5	106,0
2003 IV	2,1	4,7	111,0	108,4	109,1	116,1	110,3	103,6	100,6	98,0	113,0	101,5	103,2
2004 I	7,2	4,5	113,7	110,9	116,4	115,4	115,1	104,0	99,4	93,0	117,3	103,0	.
2003 loka	2,1	3,0	111,1	106,3	107,1	118,0	110,7	102,6	99,5	98,5	112,2	101,6	101,0
2003 marras	-2,4	1,6	110,1	108,9	108,4	115,8	110,0	104,2	100,4	100,7	112,9	101,0	102,5
2003 joul	7,2	10,1	111,8	110,0	111,9	114,4	110,3	103,8	101,8	94,8	113,9	101,9	106,2
2004 tammi	0,1	-1,2	112,8	110,6	111,9	114,0	113,7	103,5	98,9	92,5	117,2	102,9	93,1
2004 helmi	6,3	6,4	114,2	111,4	119,0	115,3	116,3	105,5	99,5	99,9	116,2	105,5	102,3
2004 maal	14,7	8,4	114,1	110,5	118,2	116,8	115,2	103,0	99,7	86,5	118,4	100,7	.
Yksikköarvoindeksit (2000 = 100, sarakkeisiin 1 ja 2 vuotuinen prosenttimuutos)													
2000	8,3	22,0	99,9	99,9	99,9	100,0	99,9	100,0	100,0	99,9	100,0	100,0	99,9
2001	1,0	0,2	100,9	100,7	100,2	101,8	100,9	100,2	98,7	101,5	102,7	101,6	88,9
2002	-0,9	-2,5	100,1	99,1	99,6	102,1	100,0	97,7	95,7	99,0	101,6	99,8	85,2
2003	-3,2	-3,2	96,9	96,2	95,7	99,0	96,6	94,5	93,2	93,0	98,5	95,7	85,6
2002 IV	-1,1	0,4	99,4	98,6	98,7	101,3	99,2	97,5	96,1	97,0	100,9	98,5	89,5
2003 I	-2,8	-0,4	98,2	97,6	97,3	99,9	97,9	97,1	97,0	94,4	99,2	97,1	98,4
2003 II	-3,7	-5,2	96,8	96,3	95,5	98,9	96,7	93,4	91,4	92,5	98,3	95,6	79,9
2003 III	-3,1	-3,4	96,5	95,6	95,2	98,8	96,2	93,8	92,0	92,8	98,6	95,4	81,0
2003 IV	-3,2	-3,9	96,2	95,2	94,9	98,6	95,6	93,7	92,2	92,5	97,8	94,9	83,0
2004 I	-2,8	-4,5	95,5	94,5	93,9	97,8	95,0	92,7	91,7	90,6	96,6	94,0	.
2003 loka	-3,6	-4,1	96,0	95,4	95,6	98,6	95,5	93,6	91,6	92,8	98,8	95,3	80,4
2003 marras	-3,2	-3,5	96,3	95,2	94,5	98,7	95,7	94,0	92,8	92,6	97,6	95,0	83,3
2003 joul	-2,7	-4,0	96,1	95,2	94,6	98,6	95,6	93,5	92,4	92,1	97,0	94,3	85,4
2004 tammi	-2,8	-5,2	95,7	94,7	94,4	97,8	95,1	92,8	91,6	90,4	96,6	93,9	85,4
2004 helmi	-3,2	-4,8	95,2	94,4	93,9	97,7	94,8	92,6	91,6	90,5	96,7	93,9	82,4
2004 maal	-2,4	-3,5	95,4	94,5	93,5	98,0	95,0	92,8	91,9	91,0	96,5	94,1	.

Lähteet: □

7.3 Ulkomaankauppa

(miljardia euroa, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

2. Maaryhmittäin ja maittain

	Yhteensä	Muut EU-jäsenvaltiot				Sveitsi	Yhdysvallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afrikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat
		Iso- Britannia	Ruotsi	Tanska	Muut							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vienti (fob)												
2000	1 001,1	189,2	39,2	23,6	97,2	63,9	173,2	34,3	153,7	56,8	47,1	126,3
2001	1 063,6	202,1	37,0	24,3	105,9	66,4	180,1	34,5	165,5	60,4	49,9	135,5
2002	1 085,7	205,9	37,1	25,3	112,1	64,0	184,2	33,1	170,4	59,5	43,4	148,6
2003	1 057,2	192,8	38,3	24,8	117,0	63,2	167,0	31,2	170,4	59,4	37,8	154,0
2002 IV	269,9	49,8	9,4	6,5	28,3	15,6	45,5	8,3	42,6	14,4	10,4	37,7
2003 I	266,1	48,8	9,6	6,3	28,3	16,5	43,2	7,8	42,2	14,5	10,3	38,2
II	259,4	46,9	9,5	6,1	29,2	15,6	41,2	7,5	41,6	14,7	9,5	37,7
III	264,6	48,1	9,6	6,3	30,2	15,3	41,7	7,8	43,6	15,3	9,1	39,2
IV	267,2	49,0	9,7	6,1	29,3	15,8	40,9	8,1	42,9	14,9	8,9	38,9
2004 I	271,6
2003 loka	89,0	16,1	3,2	2,1	9,8	5,2	13,7	2,7	14,4	5,2	2,9	13,2
marras	88,5	16,0	3,3	2,0	9,6	5,4	13,4	2,6	14,4	4,8	3,1	12,8
joulu	89,7	16,9	3,2	2,0	9,9	5,2	13,7	2,7	14,1	4,9	2,9	12,9
2004 tammi	90,1	16,1	3,3	2,1	10,1	5,2	13,3	2,8	15,3	5,1	3,3	.
helmi	90,7	17,0	3,3	2,1	10,3	5,1	14,8	2,8	15,4	4,8	3,1	.
maalis	90,8
Prosenttiosuus koko viennistä												
2003	100,0	18,2	3,6	2,4	11,1	6,0	15,8	2,9	16,1	5,6	3,6	14,6
Tuonti (cif)												
2000	1 023,7	159,4	39,0	22,2	78,8	50,8	143,6	67,5	217,4	73,7	40,3	133,1
2001	1 012,3	154,3	34,4	21,3	88,8	53,0	138,0	58,6	208,3	74,0	40,9	140,4
2002	985,4	149,7	35,6	22,9	93,5	52,1	125,7	52,7	204,6	67,8	39,4	140,3
2003	984,4	136,6	36,4	22,8	102,0	50,6	110,7	52,1	215,9	68,5	39,5	148,3
2002 IV	247,0	35,8	9,1	5,9	23,9	12,8	30,4	13,4	52,6	16,8	9,7	36,0
2003 I	250,4	35,2	9,1	5,9	24,8	13,2	28,1	13,4	53,3	18,5	9,8	38,2
II	244,2	33,9	9,1	5,7	25,1	12,6	28,2	13,1	53,8	16,8	9,7	36,5
III	241,5	33,6	9,1	5,6	25,1	12,5	27,7	12,6	53,8	16,7	9,7	36,2
IV	248,3	34,0	9,2	5,7	27,0	12,3	26,7	13,0	55,0	16,5	10,4	37,4
2004 I	246,8
2003 loka	82,0	11,3	3,0	1,9	8,8	4,1	9,2	4,3	18,4	5,5	3,3	12,1
marras	83,5	11,3	3,1	1,9	9,0	4,1	9,0	4,3	18,2	5,5	3,5	11,9
joulu	82,8	11,4	3,0	1,9	9,1	4,1	8,6	4,5	18,4	5,4	3,5	13,4
2004 tammi	81,9	11,2	3,0	1,8	9,0	4,3	8,6	4,7	18,0	5,4	3,3	.
helmi	83,3	11,4	3,1	2,0	9,1	4,3	8,8	4,5	18,3	5,2	3,5	.
maalis	81,5
Prosenttiosuus koko tuonnista												
2003	100,0	13,9	3,7	2,3	10,4	5,1	11,2	5,3	21,9	7,0	4,0	15,1
Tase												
2000	-22,6	29,8	0,3	1,5	18,4	13,2	29,7	-33,2	-63,6	-16,9	6,8	-6,7
2001	51,3	47,8	2,6	3,1	17,0	13,4	42,1	-24,1	-42,8	-13,6	9,0	-4,8
2002	100,2	56,1	1,5	2,3	18,6	11,9	58,5	-19,7	-34,2	-8,3	4,0	8,3
2003	72,8	56,2	2,0	2,0	15,0	12,6	56,3	-21,0	-45,5	-9,1	-1,7	5,6
2002 IV	23,0	14,0	0,3	0,6	4,5	2,9	15,1	-5,1	-10,0	-2,5	0,7	1,7
2003 I	15,7	13,6	0,5	0,4	3,5	3,3	15,2	-5,6	-11,1	-3,9	0,6	0,0
II	15,2	13,1	0,4	0,5	4,1	3,0	13,0	-5,6	-12,1	-2,1	-0,1	1,2
III	23,1	14,5	0,5	0,7	5,1	2,8	14,0	-4,8	-10,2	-1,5	-0,6	2,9
IV	18,9	15,0	0,5	0,4	2,3	3,5	14,1	-5,0	-12,1	-1,5	-1,5	1,5
2004 I	24,8
2003 loka	7,1	4,8	0,2	0,1	1,0	1,1	4,6	-1,5	-4,0	-0,3	-0,4	1,1
marras	4,9	4,7	0,2	0,1	0,5	1,3	4,4	-1,7	-3,8	-0,7	-0,5	0,9
joulu	6,9	5,4	0,2	0,1	0,8	1,1	5,2	-1,8	-4,3	-0,5	-0,6	-0,5
2004 tammi	8,1	4,9	0,3	0,4	1,1	0,9	4,7	-1,9	-2,8	-0,3	-0,1	.
helmi	7,4	5,6	0,2	0,1	1,2	0,8	6,0	-1,7	-2,9	-0,4	-0,4	.
maalis	9,3

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (kauppatase ja sarakkeet 5 ja 12).

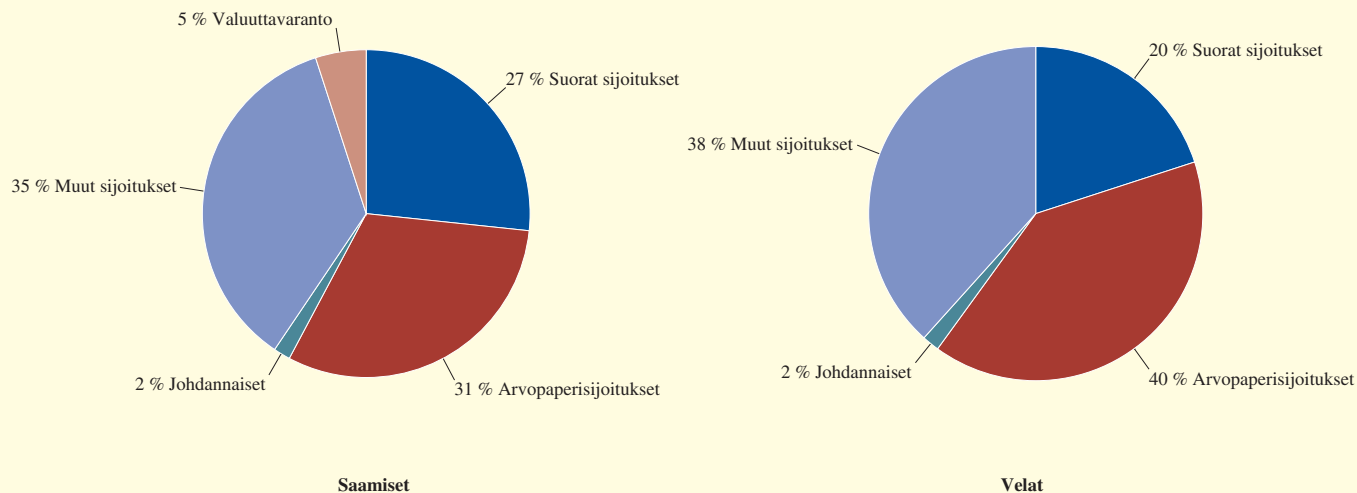
7.4 Ulkomainen varallisuus

(miljardia euroa, ellei toisin mainita; kannat ajanjakson lopussa)

1. Yhteenveto ulkomaisesta varallisuudesta

	Yhteensä 1	Yhteensä, % BKT:stä 2	Suorat sijoitukset 3	Arvopaperi- sijoitukset 4	Johdannaiset 5	Muut sijoitukset 6	Valuuttavaranto 7
Ulkomainen nettovarallisuus							
1999	-318,5	-5,1	369,6	-892,8	16,0	-193,5	382,2
2000	-386,8	-5,9	452,7	-786,4	2,0	-446,3	391,2
2001	-189,6	-2,8	496,4	-691,4	1,5	-388,8	392,7
2002	-289,6	-4,1	425,1	-756,3	-8,1	-316,4	366,1
Saamiset							
1999	5 796,6	92,5	1 174,5	2 058,0	111,1	2 070,8	382,2
2000	6 751,2	102,7	1 626,7	2 351,1	105,8	2 276,4	391,2
2001	7 537,2	110,2	1 897,0	2 521,3	108,4	2 617,9	392,7
2002	7 277,9	102,8	1 937,5	2 270,4	122,6	2 581,3	366,1
Velat							
1999	6 115,1	97,6	804,9	2 950,8	95,1	2 264,3	-
2000	7 138,0	108,5	1 174,0	3 137,5	103,7	2 722,7	-
2001	7 726,8	112,9	1 400,6	3 212,7	106,9	3 006,7	-
2002	7 567,5	106,9	1 512,5	3 026,7	130,7	2 897,6	-

K32 Ulkomainen varallisuus vuoden 2002 lopussa

Lähde: EKP.

7.4 Ulkomainen varallisuus
(miljardia euroa, kannat ajanjakson lopussa)

2. Suorat sijoitukset

	Euroalueelta ulkomaille						Ulkomailta euroalueelle					
	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)			Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)		
	Yhteensä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	938,7	85,7	853,0	235,8	1,8	234,0	606,3	24,3	582,0	198,6	1,7	196,9
2000	1 273,4	115,2	1 158,2	353,3	1,7	351,6	869,2	32,1	837,1	304,8	1,8	303,0
2001	1 513,2	129,3	1 383,9	383,8	1,4	382,4	1 043,3	42,3	1 001,1	357,3	2,5	354,8
2002	1 554,4	137,5	1 416,9	383,1	1,4	381,7	1 107,7	43,1	1 064,6	404,8	2,7	402,1

3. Arvopaperisijoitukset vaateittain

	Osakkeet		Velkaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
			Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkina-paperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkina-paperit
1	2	3	4	5	6	7	8	
1999	1 013,7	1 698,9	1 044,4	937,1	107,2	1 251,9	1 146,5	105,4
2000	1 183,7	1 606,7	1 167,4	1 045,3	122,2	1 530,8	1 365,5	165,4
2001	1 122,4	1 582,0	1 399,0	1 222,0	176,9	1 630,7	1 460,8	169,9
2002	862,2	1 328,3	1 408,3	1 168,7	239,6	1 698,5	1 518,5	179,9

4. Arvopaperisijoitukset: saamiset vaateittain ja sijoittajasektoreittain

	Osakkeet					Velkaperit									
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Rahamarkkina-paperit	Muut kuin rahalaitokset		
			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1999	0,4	25,9	987,3	4,1	983,2	4,5	257,2	675,4	6,2	669,2	2,6	68,5	36,1	0,2	35,9
2000	0,9	42,7	1 140,1	5,7	1 134,4	3,4	328,5	713,4	5,7	707,7	0,5	85,6	36,1	0,1	35,9
2001	1,3	38,1	1 082,9	6,7	1 076,3	2,2	418,7	801,1	8,3	792,8	2,8	131,9	42,2	0,2	42,0
2002	1,4	38,0	822,8	8,4	814,4	5,0	379,0	784,8	8,8	776,0	1,2	190,1	48,2	1,1	47,1

5. Muut sijoitukset

	Eurojärjestelmä						Julkisyhteisöt							
	Yhteensä		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset / velat		Yhteensä		Kauppahuutot		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset / velat	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1999	3,1	37,0	3,0	36,6	0,1	0,3	125,5	57,3	2,5	0,1	72,4	45,4	50,6	11,8
2000	3,0	41,8	2,9	41,4	0,1	0,3	133,9	59,5	2,8	0,2	77,5	47,2	53,5	12,1
2001	3,1	40,7	3,0	40,5	0,1	0,2	127,3	61,6	3,1	0,2	68,4	49,1	55,8	12,4
2002	3,4	58,1	3,4	57,9	0,1	0,2	120,6	61,0	1,3	0,1	64,9	45,8	54,3	15,1

	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit							
	Yhteensä		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset / velat		Yhteensä		Kauppahuutot		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset / velat	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
1999	1 317,7	1 823,5	1 291,8	1 798,1	25,9	25,5	624,5	346,5	158,9	91,8	396,3	224,6	69,3	30,1
2000	1 458,5	2 169,0	1 421,4	2 127,1	37,1	42,0	681,1	452,4	173,9	110,9	422,9	311,8	84,2	29,6
2001	1 715,8	2 413,1	1 668,3	2 364,1	47,5	49,0	771,7	491,3	176,6	109,5	507,4	346,8	87,6	35,1
2002	1 717,0	2 274,6	1 660,1	2 227,2	56,9	47,4	740,3	503,9	176,5	105,2	485,4	354,6	78,4	44,0

Lähde: EKP.

7.5 Valuuttavaranto
(miljardia euroa, ellei toisin mainita; kannat ajanjakson lopussa)

		Valuuttavaranto												Lisätieto			
		Kulta			Eriyiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset	Saamiset	Velat	
		Miljardia euroa	Mil- joonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset		Valuutta- määräiset saamiset euro- alueelta	Lyhyt- aikaiset valuutta- määräi- set mak- susitou- mukset euro- alueelle	
							Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteensä	Osakkeet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
Eurojärjestelmä																	
2000	joulu	391,2	119,2	404,157	4,3	21,2	246,5	16,8	20,5	208,5	0,0	155,3	53,2	0,7	0,0	16,3	-21,7
2001	joulu	392,7	126,1	401,876	5,5	25,3	235,8	8,0	25,9	201,5	1,2	144,4	55,9	0,4	0,0	24,7	-28,5
2002	joulu	366,1	130,4	399,022	4,8	25,0	205,8	10,3	35,3	159,8	1,0	117,1	41,7	0,4	0,0	22,4	-26,3
2003	huhti	332,4	119,9	396,324	4,5	25,0	183,1	7,6	33,6	141,0	-	-	-	0,9	0,0	18,4	-22,8
	touko	323,1	121,1	396,233	4,5	24,2	173,3	6,9	33,6	131,6	-	-	-	1,1	0,0	18,7	-23,1
	kesä	326,1	120,0	396,229	4,6	25,5	176,1	8,3	34,8	132,2	-	-	-	0,8	0,0	18,2	-25,8
	heinä	328,9	124,2	396,277	4,5	25,5	174,7	8,4	33,2	132,3	-	-	-	0,8	0,0	18,1	-27,2
	elo	346,8	136,0	395,632	4,7	26,6	179,5	10,3	31,5	137,3	-	-	-	0,4	0,0	18,1	-27,6
	syys	332,9	131,7	395,444	4,6	26,1	170,5	9,5	30,3	130,4	-	-	-	0,3	0,0	17,1	-25,5
	loka	332,4	131,4	395,284	4,6	26,2	170,2	9,4	31,5	128,6	-	-	-	0,8	0,0	17,8	-24,9
	marras	321,9	131,0	394,294	4,6	25,4	160,9	11,2	26,9	121,8	-	-	-	1,0	0,0	15,8	-17,5
	joulu	306,5	130,0	393,543	4,4	23,3	148,9	10,0	30,4	107,8	-	-	-	0,7	0,0	20,3	-16,3
2004	tammi	309,7	127,0	393,542	4,5	23,5	154,7	10,2	32,5	111,7	-	-	-	0,3	0,0	19,3	-17,1
	helmi	298,5	125,4	393,540	4,5	23,3	145,2	10,1	32,6	102,4	-	-	-	0,1	0,0	20,8	-10,9
	maalis	308,4	136,4	393,539	4,6	23,2	144,2	9,7	29,3	105,5	-	-	-	-0,2	0,0	20,4	-10,5
	huhti	302,8	128,0	393,536	4,7	23,7	146,5	9,5	26,5	110,8	-	-	-	-0,3	0,0	20,4	-12,7
josta Euroopan keskuspankin hallussa																	
2001	joulu	49,3	7,8	24,656	0,1	0,0	41,4	0,8	7,0	33,6	0,0	23,5	10,1	0,0	0,0	3,6	-5,9
2002	joulu	45,5	8,1	24,656	0,2	0,0	37,3	1,2	9,9	26,1	0,0	19,5	6,7	0,0	0,0	3,0	-5,2
2003	huhti	40,7	7,5	24,656	0,2	0,0	33,1	0,9	6,8	25,4	-	-	-	0,0	0,0	2,5	-2,4
	touko	39,2	7,5	24,656	0,2	0,0	31,4	0,8	8,0	22,6	-	-	-	0,0	0,0	2,4	-2,2
	kesä	39,3	7,5	24,656	0,2	0,0	31,6	0,9	7,1	23,6	-	-	-	0,0	0,0	2,8	-1,8
	heinä	41,3	7,7	24,656	0,2	0,0	33,4	0,8	6,7	25,9	-	-	-	0,0	0,0	2,3	-2,9
	elo	42,7	8,5	24,656	0,2	0,0	34,0	0,9	5,7	27,4	-	-	-	0,0	0,0	2,7	-2,6
	syys	40,7	8,2	24,656	0,2	0,0	32,3	0,9	4,5	26,9	-	-	-	0,0	0,0	2,4	-2,3
	loka	40,4	8,2	24,656	0,2	0,0	32,0	1,0	4,7	26,3	-	-	-	0,0	0,0	2,7	-2,3
	marras	39,6	8,2	24,656	0,2	0,0	31,2	1,0	5,2	25,0	-	-	-	0,0	0,0	2,6	-2,4
	joulu	36,9	8,1	24,656	0,2	0,0	28,6	1,4	5,0	22,2	-	-	-	0,0	0,0	2,8	-1,5
2004	tammi	38,3	8,0	24,656	0,2	0,0	30,1	1,3	6,9	21,9	-	-	-	0,0	0,0	2,5	-2,0
	helmi	36,1	7,9	24,656	0,2	0,0	28,0	1,1	7,7	19,2	-	-	-	0,0	0,0	2,8	-0,4
	maalis	37,9	8,5	24,656	0,2	0,0	29,1	1,0	5,4	22,8	-	-	-	0,0	0,0	2,5	-0,4
	huhti	37,7	8,0	24,656	0,2	0,0	29,5	1,0	4,7	23,8	-	-	-	0,0	0,0	2,6	-0,5

Lähde: EKP.

VALUUTAKURSSIT

8.1 Euron efektiiviset valuuttakurssit

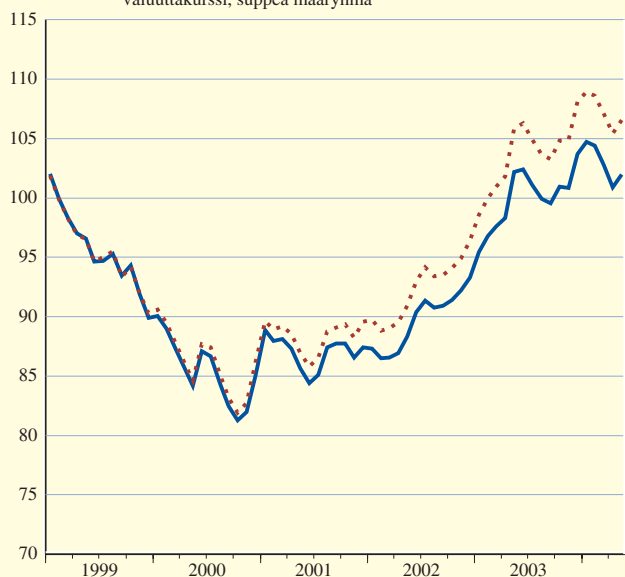
(jakson keskiarvo, 1999/I = 100)

	Suppea maaryhmä						Laaja maaryhmä	
	Nimellinen	Reaalinen; kuluttajahinta-indeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden tuottajahinta-indeksi	Reaalinen; BKT:n deflaattori	Reaalinen; tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Reaalinen; koko talouden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen; kuluttajahinta-indeksi
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001	87,0	88,4	89,6	88,2	88,4	87,2	90,8	87,7
2002	89,7	92,3	93,1	92,0	92,0	91,5	95,4	91,6
2003	99,9	103,6	103,3	103,4	103,5	103,3	106,8	102,0
2003 I	96,6	99,8	100,3	99,4	99,0	99,5	103,9	99,1
2003 II	101,0	104,7	104,4	104,4	104,6	104,2	107,6	102,8
2003 III	100,2	103,9	103,4	103,9	103,9	103,8	106,7	101,9
2003 IV	101,8	105,9	105,1	106,1	106,5	105,6	109,1	104,3
2004 I	103,9	108,2	107,4	.	.	.	111,5	106,0
2003 touko	102,2	105,8	105,7	-	-	-	108,8	103,9
2003 kesä	102,4	106,3	105,9	-	-	-	109,1	104,3
2003 heinä	101,1	104,9	104,5	-	-	-	107,5	102,7
2003 elo	99,9	103,6	103,1	-	-	-	106,4	101,5
2003 syys	99,5	103,3	102,7	-	-	-	106,1	101,4
2003 loka	101,0	104,8	104,1	-	-	-	108,0	103,2
2003 marras	100,9	104,9	104,2	-	-	-	108,1	103,2
2003 joul	103,7	108,1	107,0	-	-	-	111,2	106,4
2004 tammi	104,7	108,9	108,0	-	-	-	112,3	106,7
2004 helmi	104,4	108,6	107,8	-	-	-	112,1	106,5
2004 maal	102,8	107,1	106,4	-	-	-	110,1	104,9
2004 huhti	100,9	105,4	104,6	-	-	-	108,2	103,3
2004 touko	102,0	106,6	105,9	-	-	-	109,6	104,5
<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>								
2004 touko	1,1	1,1	1,3	-	-	-	1,2	1,2
<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>								
2004 touko	-0,2	0,7	0,2	-	-	-	0,7	0,6

K33 Euron efektiiviset valuuttakurssit

(kuukausikeskiarvoja, 1999/I = 100)

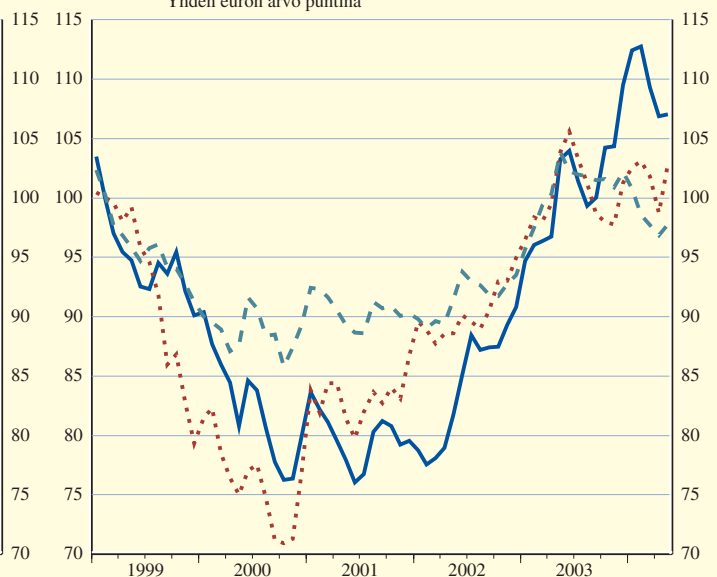
— Nimellinen efektiivinen valuuttakurssi, suppea maaryhmä
 - - - Kuluttajahintainflaatiolla deflatoitu reaalinen efektiivinen valuuttakurssi, suppea maaryhmä

K34 Euron valuuttakursseja

(kuukausikeskiarvoja, 1999/I = 100)

— Yhden euron arvo dollareina
 - - - Yhden euron arvo jeneinä
 - - - Yhden euron arvo puntina

Lähde: EKP.

8.2 Euron valuuttakurssit

(jakson keskiarvoja, yhden euron arvo kansallisen valuutan yksikköinä)

	Yhdys- valtain dollari	Englannin punta	Japani jeni	Sveitsin frangi	Ruotsin kruunu	Etelä- Korean won	Hong- kongin dollari	Tanskan kruunu	Singa- poren dollari	Kanadan dollari	Norjan kruunu	Australian dollari	Islannin kruunu	Uuden- Seelannin dollari	Etelä- Afrikan randi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2001	0,8956	0,62187	108,68	1,5105	9,2551	1 154,83	6,9855	7,4521	1,6039	1,3864	8,0484	1,7319	87,42	2,1300	7,6873
2002	0,9456	0,62883	118,06	1,4670	9,1611	1 175,50	7,3750	7,4305	1,6912	1,4838	7,5086	1,7376	86,18	2,0366	9,9072
2003	1,1312	0,69199	130,97	1,5212	9,1242	1 346,90	8,8079	7,4307	1,9703	1,5817	8,0033	1,7379	86,65	1,9438	8,5317
2003 I	1,0731	0,66961	127,59	1,4662	9,1822	1 288,92	8,3695	7,4305	1,8724	1,6203	7,5706	1,8095	84,16	1,9537	8,9600
2003 II	1,1372	0,70169	134,74	1,5180	9,1425	1 373,83	8,8692	7,4250	1,9872	1,5889	7,9570	1,7742	84,71	1,9955	8,8217
2003 III	1,1248	0,69888	132,14	1,5451	9,1631	1 321,05	8,7674	7,4309	1,9699	1,5533	8,2472	1,7089	88,40	1,9254	8,3505
2003 IV	1,1890	0,69753	129,45	1,5537	9,0093	1 404,56	9,2219	7,4361	2,0507	1,5659	8,2227	1,6622	89,16	1,9032	8,0159
2004 I	1,2497	0,67987	133,97	1,5686	9,1843	1 464,18	9,7201	7,4495	2,1179	1,6482	8,6310	1,6337	87,22	1,8532	8,4768
2003 touko	1,1582	0,71322	135,83	1,5155	9,1559	1 390,03	9,0321	7,4246	2,0074	1,6016	7,8715	1,7866	84,44	2,0083	8,9060
2003 kesä	1,1663	0,70224	138,05	1,5411	9,1182	1 392,33	9,0955	7,4250	2,0233	1,5798	8,1619	1,7552	86,25	2,0069	9,2160
2003 heinä	1,1372	0,70045	134,99	1,5476	9,1856	1 342,27	8,8689	7,4332	1,9956	1,5694	8,2893	1,7184	87,66	1,9386	8,5842
2003 elo	1,1139	0,69919	132,38	1,5400	9,2378	1 312,67	8,6873	7,4322	1,9531	1,5570	8,2558	1,7114	88,79	1,9137	8,2375
2003 syys	1,1222	0,69693	128,94	1,5474	9,0682	1 306,88	8,7377	7,4273	1,9591	1,5330	8,1952	1,6967	88,81	1,9227	8,2141
2003 loka	1,1692	0,69763	128,12	1,5485	9,0105	1 364,70	9,0530	7,4301	2,0282	1,5489	8,2274	1,6867	89,17	1,9446	8,1540
2003 marras	1,1702	0,69278	127,84	1,5590	8,9939	1 388,09	9,0836	7,4370	2,0233	1,5361	8,1969	1,6337	88,60	1,8608	7,8806
2003 joul	1,2286	0,70196	132,43	1,5544	9,0228	1 463,90	9,5386	7,4419	2,1016	1,6131	8,2421	1,6626	89,68	1,8982	7,9934
2004 tammi	1,2613	0,69215	134,13	1,5657	9,1368	1 492,23	9,7951	7,4481	2,1415	1,6346	8,5925	1,6374	87,69	1,8751	8,7788
2004 helmi	1,2646	0,67690	134,78	1,5734	9,1763	1 474,74	9,8314	7,4511	2,1323	1,6817	8,7752	1,6260	86,72	1,8262	8,5555
2004 maal	1,2262	0,67124	133,13	1,5670	9,2346	1 429,40	9,5547	7,4493	2,0838	1,6314	8,5407	1,6370	87,23	1,8566	8,1326
2004 huhti	1,1985	0,66533	129,08	1,5547	9,1653	1 381,58	9,3451	7,4436	2,0193	1,6068	8,2976	1,6142	87,59	1,8727	7,8890
2004 touko	1,2007	0,67157	134,48	1,5400	9,1277	1 412,29	9,3618	7,4405	2,0541	1,6541	8,2074	1,7033	87,97	1,9484	8,1432
<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>															
2004 touko	0,2	0,9	4,2	-0,9	-0,4	2,2	0,2	0,0	1,7	2,9	-1,1	5,5	0,4	4,0	3,2
<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>															
2004 touko	3,7	-5,8	-1,0	1,6	-0,3	1,6	3,7	0,2	2,3	3,3	4,3	-4,7	4,2	-3,0	-8,6

	Kyproksen punta	Tšekin koruna	Viron kruunu	Unkarin forin	Liettuan liti	Latvian lati	Maltan liira	Puolan zloty	Slovenian tolar	Slovakian koruna	Bulgarian lev	Romanian leu	Turkin liira
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
2001	0,57589	34,068	15,6466	256,59	3,5823	0,5601	0,4030	3,6721	217,9797	43,300	1,9482	26 004	1 102 425
2002	0,57530	30,804	15,6466	242,96	3,4594	0,5810	0,4089	3,8574	225,9772	42,694	1,9492	31 270	1 439 680
2003	0,58409	31,846	15,6466	253,62	3,4527	0,6407	0,4261	4,3996	233,8493	41,489	1,9490	37 551	1 694 851
2003 I	0,58001	31,624	15,6466	243,63	3,4527	0,6226	0,4214	4,1892	231,2825	41,786	1,9535	35 593	1 777 952
2003 II	0,58653	31,470	15,6466	250,95	3,4528	0,6452	0,4274	4,3560	232,9990	41,226	1,9467	37 434	1 716 532
2003 III	0,58574	32,168	15,6466	259,65	3,4528	0,6419	0,4268	4,4244	234,8763	41,747	1,9466	37 410	1 569 762
2003 IV	0,58404	32,096	15,6466	259,82	3,4526	0,6528	0,4287	4,6232	236,1407	41,184	1,9494	39 735	1 721 043
2004 I	0,58615	32,860	15,6466	260,00	3,4530	0,6664	0,4283	4,7763	237,6479	40,556	1,9517	40 550	1 665 395
2003 touko	0,58694	31,387	15,6466	245,78	3,4528	0,6513	0,4295	4,3343	232,9908	41,125	1,9464	37 632	1 720 476
2003 kesä	0,58607	31,412	15,6466	261,21	3,4527	0,6549	0,4285	4,4339	233,6600	41,507	1,9463	38 059	1 664 000
2003 heinä	0,58730	31,880	15,6466	263,73	3,4528	0,6473	0,4274	4,4368	234,4369	41,804	1,9465	37 148	1 596 957
2003 elo	0,58616	32,287	15,6466	259,56	3,4527	0,6397	0,4264	4,3699	234,9962	41,955	1,9463	37 166	1 564 214
2003 syys	0,58370	32,355	15,6466	255,46	3,4530	0,6383	0,4265	4,4635	235,2211	41,489	1,9469	37 918	1 546 627
2003 loka	0,58418	31,989	15,6466	255,77	3,4525	0,6483	0,4281	4,5952	235,6663	41,304	1,9473	38 803	1 679 067
2003 marras	0,58328	31,974	15,6466	259,31	3,4528	0,6471	0,4275	4,6174	236,1345	41,102	1,9476	39 927	1 726 781
2003 joul	0,58459	32,329	15,6466	264,74	3,4525	0,6631	0,4304	4,6595	236,6662	41,132	1,9533	40 573	1 761 551
2004 tammi	0,58647	32,724	15,6466	264,32	3,4531	0,6707	0,4301	4,7128	237,3167	40,731	1,9557	41 107	1 698 262
2004 helmi	0,58601	32,857	15,6466	263,15	3,4532	0,6698	0,4284	4,8569	237,5123	40,551	1,9535	40 563	1 682 658
2004 maal	0,58598	32,985	15,6466	253,33	3,4528	0,6596	0,4266	4,7642	238,0683	40,400	1,9465	40 029	1 620 374
2004 huhti	0,58630	32,519	15,6466	250,41	3,4529	0,6502	0,4251	4,7597	238,4520	40,151	1,9465	40 683	1 637 423
2004 touko	0,58589	31,976	15,6466	252,91	3,4528	0,6557	0,4259	4,7209	238,7400	40,164	1,9464	40 554	1 818 487
<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>													
2004 touko	-0,1	-1,7	0,0	1,0	0,0	0,8	0,2	-0,8	0,1	0,0	0,0	-0,3	11,1
<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>													
2004 touko	-0,2	1,9	0,0	2,9	0,0	0,7	-0,8	8,9	2,5	-2,3	0,0	7,8	5,7

Lähde: EKP.

TALOUDELLINEN KEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

9.1 Muut EU:n jäsenvaltiot

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Taloudellinen kehitys

	Tšekki	Tanska	Viro	Kypros	Latvia	Liettua	Unkari	Malta	Puola	Slovenia	Slovakia	Ruotsi	Iso-Britannia
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
YKHI													
2002	1,4	2,4	3,6	2,8	2,0	0,4	5,2	3,1	1,9	7,5	3,5	2,0	1,3
2003	-0,1	2,0	1,4	4,0	2,9	-1,1	4,7	2,6	0,7	5,7	8,5	2,3	1,4
2003 III	-0,2	1,6	1,3	2,7	3,5	-0,8	4,7	2,4	0,7	5,6	8,9	2,3	1,4
2003 IV	0,8	1,3	1,2	3,2	3,5	-1,2	5,4	1,1	1,4	5,0	9,4	1,9	1,3
2004 I	2,0	0,7	0,6	1,0	4,3	-1,1	6,8	0,9	1,8	3,7	8,2	0,6	1,3
2003 joulou	1,0	1,2	1,2	2,2	3,5	-1,3	5,6	0,7	1,6	4,7	9,3	1,8	1,3
2004 tammi	2,0	1,0	0,6	1,6	4,0	-1,2	6,7	1,2	1,8	4,0	8,2	1,3	1,4
2004 helmi	2,0	0,7	0,6	1,4	4,3	-1,2	7,0	0,9	1,8	3,6	8,4	0,2	1,3
2004 maaliskuu	2,1	0,4	0,7	0,1	4,7	-0,9	6,6	0,5	1,8	3,5	7,9	0,4	1,1
2004 huhtikuu	2,0	0,5	1,5	0,1	5,0	-0,7	7,0	3,6	2,3	3,6	7,8	1,1	1,2
Julkisen talouden alijäämä (-) / ylijäämä (+), % BKT:stä													
2001	-6,4	3,1	0,3	-2,4	-1,6	-2,1	-4,4	-6,4	-3,5	-2,7	-6,0	2,8	0,7
2002	-6,4	1,7	1,8	-4,6	-2,7	-1,4	-9,3	-5,7	-3,6	-1,9	-5,7	0,0	-1,6
2003	-12,9	1,5	2,6	-6,3	-1,8	-1,7	-5,9	-9,7	-4,1	-1,8	-3,6	0,7	-3,2
Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä													
2001	25,2	47,8	4,7	64,4	16,2	23,4	53,5	61,8	36,7	26,9	48,7	54,4	38,9
2002	28,9	47,2	5,7	67,1	15,5	22,8	57,1	61,7	41,2	27,8	43,3	52,6	38,5
2003	37,6	45,0	5,8	72,2	15,6	21,9	59,0	72,0	45,4	27,1	42,8	51,8	39,8
Valtion pitkien joukkolainojen tuotto vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvo													
2003 loka	4,47	4,44	-	4,64	4,98	4,82	7,08	4,68	6,36	6,16	5,08	4,85	4,96
2003 marraskuu	4,75	4,57	-	4,75	5,01	4,81	7,82	4,70	6,90	5,54	5,36	4,98	5,10
2003 joulou	4,82	4,52	-	4,75	5,07	4,81	8,24	4,71	6,76	5,27	5,42	4,86	4,94
2004 tammi	4,68	4,35	-	4,75	5,06	4,81	8,36	4,71	6,67	5,14	5,16	4,65	4,84
2004 helmi	4,80	4,30	-	4,79	5,05	4,81	8,65	4,70	6,82	5,01	5,11	4,55	4,88
2004 maaliskuu	4,50	4,10	-	5,17	4,98	4,64	8,04	4,70	6,65	4,99	5,09	4,31	4,76
3 kk:n korko vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvo													
2003 loka	2,06	2,20	2,61	3,81	3,84	2,57	9,54	2,94	5,42	6,41	5,98	2,86	3,80
2003 marraskuu	2,07	2,21	2,61	3,81	3,99	2,50	10,59	2,95	5,68	6,22	6,00	2,85	3,98
2003 joulou	2,08	2,22	2,61	3,81	4,21	2,68	13,15	2,94	5,69	6,11	5,98	2,82	4,02
2004 tammi	2,07	2,19	2,61	3,81	4,20	2,66	12,57	2,94	5,37	6,01	5,78	2,73	4,06
2004 helmi	2,06	2,18	2,61	3,84	4,18	2,66	12,58	2,95	5,46	5,80	5,79	2,55	4,17
2004 maaliskuu	2,05	2,14	2,62	3,83	4,33	2,67	12,25	2,93	5,49	5,62	5,71	2,37	4,30
BKT:n määrä													
2002	2,0	1,0	6,0	2,0	6,1	6,8	3,5	1,7	1,3	2,9	4,4	2,1	1,6
2003	2,9	0,4	4,7	2,0	7,4	9,0	2,9	.	.	2,3	4,2	1,6	2,2
2003 III	3,4	0,1	4,6	2,0	7,3	8,8	2,9	1,9	3,9	2,3	4,2	1,7	2,2
2003 IV	3,1	1,1	5,7	2,5	7,4	10,6	3,6	.	.	2,5	4,7	2,3	2,7
2004 I	.	1,1	3,0
Vaihtotase ja pääomansiirtojen tase, % BKT:stä													
2002	-5,7	2,1	-11,9	-5,4	-7,4	-4,8	-6,8	-1,2	-2,6	1,4	-7,6	4,7	-1,6
2003	-6,5	2,9	-13,2	-2,1	-8,9	-6,2	-9,0	-5,1	-2,0	0,1	-0,5	6,5	-1,6
2003 II	-6,0	3,2	-11,0	-3,8	-10,0	-7,0	-9,9	-6,2	-2,0	-0,4	-1,2	5,8	-2,9
2003 III	-7,9	4,3	-9,9	11,0	-10,2	-4,5	-7,7	3,2	-1,1	1,9	0,8	6,6	-1,9
2003 IV	-10,2	1,6	-16,2	-2,2	-9,7	-9,3	-9,1	.	-1,3	-0,7	-0,6	7,1	-1,7
Yksikkötyökustannukset													
2002	-	1,8	2,0	-	0,0	-12,5	9,0	-	-	6,5	4,1	0,8	2,8
2003	-	1,9	6,1	-	.	0,2	.	-	-	.	7,2	0,5	.
2003 III	-	2,5	5,8	-	.	.	.	-	-	-	-	-	.
2003 IV	-	0,7	4,3	-	.	.	.	-	-	-	-	-	.
2004 I	-	2,4	.	-	.	.	.	-	-	-	-	-	.
Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)													
2002	7,3	4,6	9,5	3,9	12,5	13,6	5,6	7,5	19,8	6,1	18,7	4,9	5,1
2003	7,8	5,6	10,1	4,5	10,5	12,7	5,8	8,2	19,2	6,5	17,1	5,6	5,0
2003 III	8,0	5,8	10,1	4,6	10,4	12,5	5,7	8,5	19,2	6,6	16,8	5,6	4,9
2003 IV	8,1	5,9	9,7	4,6	10,5	12,1	5,8	8,6	19,1	6,5	16,6	6,0	4,9
2004 I	8,2	5,9	9,4	4,7	10,6	11,7	5,9	8,9	19,1	6,4	16,6	6,3	.
2003 joulou	8,1	6,0	9,6	4,6	10,5	11,9	5,9	8,6	19,1	6,4	16,6	6,0	4,8
2004 tammi	8,2	5,9	9,5	4,7	10,6	11,7	5,9	8,8	19,1	6,4	16,6	6,0	4,7
2004 helmi	8,2	5,9	9,4	4,7	10,6	11,7	5,9	9,0	19,1	6,4	16,6	6,4	4,7
2004 maaliskuu	8,3	5,9	9,3	4,6	10,7	11,5	5,9	9,0	19,0	6,5	16,6	6,3	.
2004 huhtikuu	8,5	.	9,2	4,4	10,7	11,5	5,9	9,0	18,9	6,4	16,6	6,3	.

Lähteet: Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto ja Eurostat), kansalliset tiedot, Reuters ja EKP:n laskelmat.

9.2 Yhdysvallat ja Japani

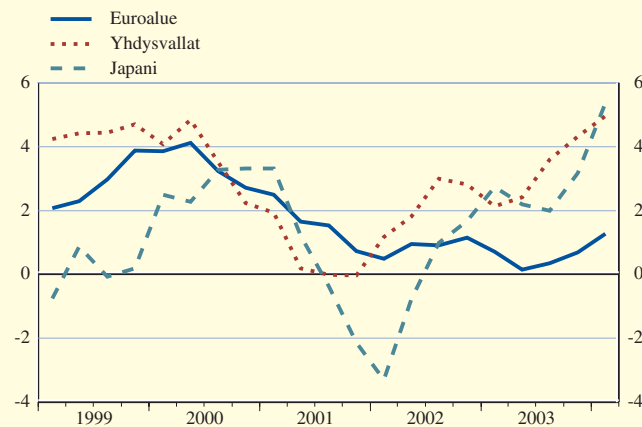
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Taloudellinen kehitys

	Kuluttaja- hinta- indeksi	Yksikkö- työ- kustan- nukset (tehdas- teollisuus)	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotannon volyyymi- indeksi (tehdas- teollisuus)	Työttömyys- aste, % työ- voimasta (kp.)	Lavea raha ¹⁾	Pankkien välisten 3 kk:n talletusten korko ²⁾ , vuotuisina prosentteina	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuisina prosentteina	Valuutta- kurssi, ³⁾ yhdessä euron arvo kansallisena valuuttana	Julkisen talouden alijäämä (-)/ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden brutto- velka ⁴⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
2000	3,4	4,3	3,7	4,8	4,0	9,4	6,53	6,03	0,9236	1,4	44,2
2001	2,8	0,1	0,5	-3,9	4,8	11,4	3,78	5,01	0,8956	-0,5	43,6
2002	1,6	-3,0	2,2	-0,5	5,8	8,0	1,80	4,60	0,9456	-3,4	45,7
2003	2,3	0,4	3,1	0,1	6,0	6,2	1,22	4,00	1,1312	.	.
2003 I	2,9	0,4	2,1	0,7	5,8	6,4	1,33	3,90	1,0731	-4,2	46,2
2003 II	2,1	1,1	2,4	-1,3	6,1	6,9	1,24	3,61	1,1372	-4,7	47,1
2003 III	2,2	0,6	3,6	-0,6	6,1	7,2	1,13	4,22	1,1248	-5,2	47,7
2003 IV	1,9	-0,4	4,3	1,7	5,9	4,5	1,17	4,27	1,1890	.	.
2004 I	1,8	-0,4	5,0	3,1	5,6	4,2	1,12	4,00	1,2497	.	.
2004 tammi	1,9	-	-	2,1	5,6	3,8	1,13	4,13	1,2613	-	-
2004 helmi	1,7	-	-	3,4	5,6	4,1	1,12	4,06	1,2646	-	-
2004 maaliskuu	1,7	-	-	3,8	5,7	4,6	1,11	3,81	1,2262	-	-
2004 huhti	2,3	-	-	5,2	5,6	4,9	1,15	4,32	1,1985	-	-
2004 touko	.	-	-	.	.	.	1,25	4,70	1,2007	-	-
Japani											
2000	-0,7	-6,7	2,8	5,7	4,7	2,1	0,28	1,76	99,47	-7,4	126,1
2001	-0,7	4,4	0,4	-6,8	5,0	2,8	0,15	1,34	108,68	-6,1	134,6
2002	-0,9	-3,2	-0,3	-1,2	5,4	3,3	0,08	1,27	118,06	.	.
2003	-0,3	-3,9	2,5	3,2	5,3	1,7	0,06	0,99	130,97	.	.
2003 I	-0,2	-6,4	2,7	5,5	5,4	1,9	0,06	0,80	127,59	.	.
2003 II	-0,2	-3,0	2,2	2,2	5,4	1,6	0,06	0,60	134,74	.	.
2003 III	-0,2	-1,5	2,0	1,0	5,2	1,8	0,05	1,20	132,14	.	.
2003 IV	-0,3	-4,3	3,2	4,2	5,1	1,5	0,06	1,38	129,45	.	.
2004 I	-0,1	.	5,4	6,8	4,9	.	0,05	1,31	133,97	.	.
2004 tammi	-0,3	-5,3	-	5,3	5,0	1,6	0,06	1,33	134,13	-	-
2004 helmi	0,0	-6,5	-	6,6	5,0	1,7	0,05	1,25	134,78	-	-
2004 maaliskuu	-0,1	.	-	8,3	4,7	.	0,05	1,35	133,13	-	-
2004 huhti	-0,4	.	-	8,5	4,7	.	0,05	1,51	129,08	-	-
2004 touko	.	.	-	.	.	.	0,05	1,49	134,48	-	-

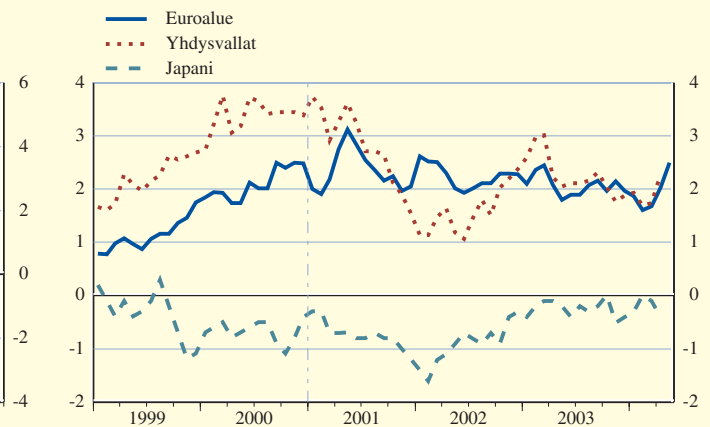
K35 Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

K36 Kuluttajahintaindeksi

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakkeet 1, 2 [Yhdysvallat])

EKP:n laskelmat (sarake 11).

1) Ajanjakson keskiarvo, M3 Yhdysvaltojen osalta, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

2) Lisätietoja taulukoissa 4.6 ja 4.7.

3) Lisätietoja taulukossa 8.2.

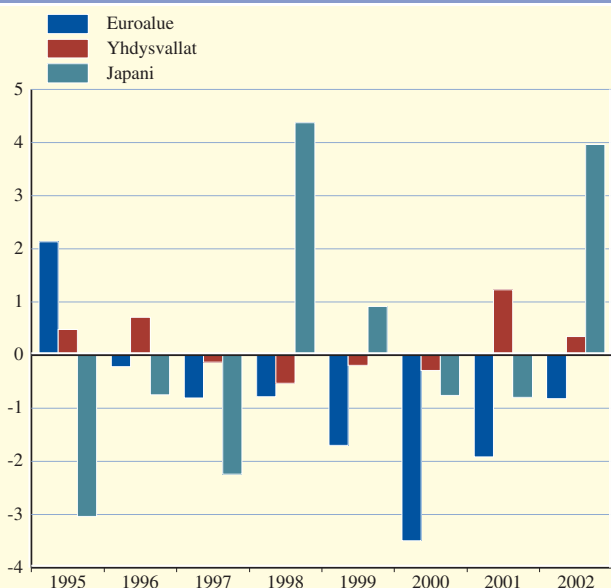
4) Julkisen talouden konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

9.2 Yhdysvallat ja Japani (prosenttia BKT:stä)

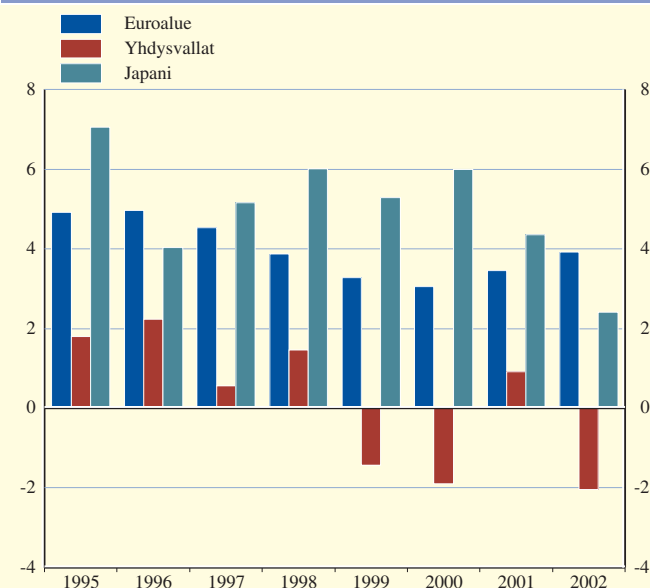
2. Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Bruttosäästö	Pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Rahoitusvarojen nettohankinta	Bruttosäästö	Velkojen nettohankinta	Arvopaperit ja osakkeet	Pääomamenot ²⁾	Rahoitusvarojen nettohankinta	Bruttosäästö ³⁾	Velkojen nettohankinta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
2000	18,0	20,8	-4,0	9,4	8,9	12,3	7,5	12,6	2,5	12,7	4,0	11,1	5,9
2001	16,4	19,1	-3,8	7,9	8,3	1,9	7,6	0,6	1,7	13,2	7,0	11,1	6,0
2002	14,7	18,4	-4,4	7,5	7,4	2,3	8,2	1,9	0,0	13,0	5,0	11,3	7,0
2003	13,3	18,4	-4,8	7,3	7,2	5,5	8,6	4,4	0,8	13,2	6,3	11,0	8,4
2002 I	15,4	18,3	-4,0	7,3	7,6	1,6	8,1	1,3	0,2	12,9	6,0	11,4	7,1
2002 II	15,1	18,4	-4,6	7,4	7,4	2,5	8,2	1,8	0,4	12,9	4,9	11,6	5,8
2002 III	14,5	18,5	-4,5	7,6	7,3	2,2	8,1	2,0	-1,6	13,2	4,2	11,3	6,5
2002 IV	13,8	18,4	-4,7	7,5	7,2	2,8	8,3	2,5	0,9	12,9	4,9	10,8	8,6
2003 I	12,9	18,1	-4,9	7,2	7,2	5,7	7,9	5,4	0,7	12,8	5,5	10,6	8,4
2003 II	13,2	18,2	-5,0	7,2	7,2	5,5	8,5	4,6	2,1	13,1	12,6	11,3	12,8
2003 III	13,2	18,4	-4,7	7,2	7,3	5,2	8,9	3,8	0,2	13,5	5,1	11,5	7,3
2003 IV	13,8	18,9	-4,7	7,5	7,3	5,5	9,1	4,0	0,4	13,2	2,4	10,6	5,2
Japani													
2000	27,8	26,3	2,3	15,4	15,5	0,9	14,5	-1,0	0,2	5,2	3,9	10,5	-0,1
2001	26,4	25,8	2,0	15,3	15,3	-2,8	14,3	-6,3	0,2	4,9	2,8	8,6	0,2
2002	25,7	23,9	2,8	13,7	14,0	-2,9	15,7	-7,0	-0,9	4,8	0,7	8,5	-2,1
2003	.	24,0	.	.	.	2,6	.	-4,9	-0,5	.	-0,5	.	-0,6
2002 I	30,5	23,0	3,4	.	.	9,1	.	-4,9	-3,1	.	-6,6	.	2,5
2002 II	24,1	23,4	2,8	.	.	-27,9	.	-23,7	0,8	.	5,8	.	-8,5
2002 III	24,5	23,9	2,7	.	.	1,2	.	-9,7	-2,4	.	-6,8	.	-0,6
2002 IV	24,2	25,2	2,2	.	.	5,9	.	9,2	0,7	.	9,5	.	-1,5
2003 I	28,2	23,4	2,8	.	.	16,0	.	-4,6	0,3	.	-11,2	.	2,9
2003 II	.	23,3	.	.	.	-25,1	.	-21,4	-0,9	.	4,1	.	-5,5
2003 III	.	24,1	.	.	.	9,3	.	-2,9	-3,0	.	-5,4	.	1,6
2003 IV	.	24,9	.	.	.	10,3	.	8,6	1,4	.	9,4	.	-1,2

K37 Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto
(prosenttia BKT:stä)

K38 Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾
(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2) Japanin osalta pääoman bruttomuodostus. Yhdysvaltain osalta pääomamenot sisältävät kestävien kulutustavaroiden hankinnat.

3) Yhdysvalloissa bruttosäästöä kasvattaa kestävien kulutustavaroiden kulutus.

KUVIOLISTA

K1	Raha-aggregaatit	T12
K2	Vastaerät	T12
K3	Raha-aggregaattien komponentit	T13
K4	Pitkäaikaisten velkojen komponentit	T13
K5	Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille	T14
K6	Lainat kotitalouksille	T15
K7	Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille	T16
K8	Muiden rahoituslaitosten talletukset	T17
K9	Yrityksien ja kotitalouksien talletukset	T18
K10	Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset	T19
K11	Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit	T20
K12	Sijoitusrahastojen saamiset yhteensä	T24
K13	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat ja bruttomääräiset liikkeeseenlaskut	T31
K14	Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan	T32
K15	Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseen laskijan sektorin mukaan	T33
K16	Lyhytaikaiset velkapaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä	T34
K17	Pitkäaikaiset velkapaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä	T35
K18	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti	T36
K19	Noteerattujen osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan	T37
K20	Uudet määräaikaistalletukset	T39
K21	Uudet vaihtuvakorkoiset tai koroltaan alun perin enintään 1 vuodeksi kiinnitetyt lainat	T39
K22	Euroalueen rahamarkkinakorot	T40
K23	3 kk:n rahamarkkinakorot	T40
K24	Valtion lainojen tuotot euroalueella	T41
K25	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot	T41
K26	Dow Jones Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225	T42
K27	Vaihtotase	T54
K28	Suorat ja arvopaperisijoitukset, netto	T54
K29	Tavarat	T55
K30	Palvelut	T55
K31	Rahalaitosten ulkomaisten nettosaamisten muutosten taustalla olevat keskeisimmät maksutaseen erät	T60
K32	Ulkomainen varallisuus vuoden 2002 lopussa	T63
K33	Euron efektiiviset valuuttakurssit	T66
K34	Euron valuuttakurssija	T66
K35	Bruttokansantuotteen määrä	T69
K36	Kuluttajahintaindeksi	T69
K37	Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto	T70
K38	Kotitalouksien nettoluotonanto	T70

TEKNINEN HUOMAUTUS

YHTEENVETO EUROALUEEN TALOUSTILASTOISTA

(I. RAHATALOUDEN KEHITYS JA KOROT)

Kuukauteen t päättyvän vuosineljänneksen keskimääräinen kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$a) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

Tässä I_t on kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksi kuukautena t (katso myös jäljempänä). Vastaavasti kuukauteen t päättyvän vuoden keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$b) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

OSAT 2.1–2.6

TALOUSTOIMIEN LASKEMINEN

Kuukausittaiset taloustoimet lasketaan kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Jos L_t on kanta kuukauden t lopussa, C_t^M uudelleenluokittelun vaikutus kuukautena t, E valuuttakurssimuutosten vaikutus ja V_t^M muiden arvostusmuutosten vaikutus, taloustoimet F_t^M kuukautena t lasketaan seuraavasti:

$$c) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Vastaavasti neljännesvuosittaiset taloustoimet F_t^Q kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena lasketaan seuraavasti:

$$d) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

Tässä L_{t-3} on kanta kuukauden t-3 lopussa (edellisen neljänneksen lopussa) ja esimerkiksi C_t^Q on uudelleenluokittelun vaikutus kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena.

Joistakin neljännesvuosisarjoista on nyt saatavissa kuukausitietoja (katso jäljempänä). Näissä sarjoissa neljännesvuosittaiset taloustoimet saadaan kolmen kuukauden taloustoimien summasta.

KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN KUUKAUSISARJOISTA

Kasvuvauhdit voidaan laskea taloustoimien tai puhdistettujen kantojen indeksin perusteella. Jos F_t^M ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, puhdistettujen kantojen indeksi I_t kuukautena t on

$$e) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Kausivaihtelusta puhdistamattomien sarjojen perusjaksoksi on nyt asetettu joulukuu 2001. Puhdistettujen kantojen indeksin aikasarjat ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) Statistics-sivun kohdasta ”Monetary statistics”.

Vuotuinen kasvuvauhti a_t kuukautena t – eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona – voidaan laskea käyttämällä jompaa seuraavista kaavoista:

$$f) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$g) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Ellei toisin ilmoiteta, vuotuinen kasvuvauhti viittaa ilmoitetun ajanjakson loppuun. Esimerkiksi kaavassa g vuoden 2002 vuotuinen prosenttimuutos on laskettu jakamalla joulukuun 2002 indeksi joulukuun 2001 indeksillä.

Vuotta lyhyempien jaksojen kasvuvauhdit voidaan johtaa soveltamalla kaavaa g. Esimerkiksi kuukausittainen kasvuvauhti a_t^M voidaan laskea seuraavasti:

$$h) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$, jossa a_t määritellään kuten kaavoissa f ja g.

KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN NELJÄNNESVUOSISARJOISTA

Jos F_t^Q ja L_{t-3} ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, puhdistettujen kantojen indeksi I_t kuukauden t päättyvänä vuosineljänneksenä on

$$i) I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Vuotuinen kasvuvauhti kuukauteen t päättyvänä neljän neljänneksen jaksona eli a_t voidaan laskea käyttämällä kaavaa g.

EUROALUEEN RAHATALOUDEN TILASTOJEN PUHDISTAMINEN KAUSIVAIHTELUSTA¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla². Rahatalouden tilastoissa on viikonpäiväkorjauksia, ja jotkin kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat lasketaan yhdistelemällä erikseen kausipuhdistettuja aikasarjoja. Tämä

1 Lisätietoja EKP:n julkaisussa "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area" (elokuu 2000) ja EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int) Statistics-sivun kohdassa "Monetary statistics".

2 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", Journal of Business and Economic Statistics, 16, 2, 127–152, tai "X-12 ARIMA Reference Manual", Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C. Sisäisiä tarkoituksia varten on käytetty myös TRAMO-SEATS-ohjelman malliversioita. Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", Espanjan keskuspankki, Working Paper No. 9628, Madrid.

koskee varsinkin raha-aggregaattia M3, joka johdetaan laskemalla yhteen M1:n, M2–M1:n ja M3–M2:n kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat.

Puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät³. Niillä muokataan kantoja sekä uudelleenluokittelusta ja arvostusmuutoksista aiheutuvia korjauseriä. Näin saadaan taloustoimien kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät (ja kauppa-päivään liittyvät tekijät) tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

OSAT 3.1–3.3

KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN

Kasvuvauhdit lasketaan rahoitustaloustoimista, joten niissä ei ole uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten vaikutusta.

Jos T_t on taloustoimien arvo vuosineljänneksenä t ja L_t on kanta vuosineljänneksen t lopussa, vuosineljänneksen t kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$j) \frac{\sum_{i=0}^3 T_{t-i}}{L_{t-4}} \times 100$$

OSAT 4.3 JA 4.4

VELKAPAPEREIDEN JA NOTEERATTUJEN OSAKKEIDEN KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN

Kasvuvauhdit lasketaan rahoitustaloustoimista, joten niissä ei ole uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten vaikutusta. Kasvuvauhdit voidaan laskea taloustoimien tai puhdistettujen kantojen indeksin perusteella. Jos N_t^M on talous-

3 Tästä seuraa, että kausivaihtelusta puhdistetuissa aikasarjoissa perusjakson (joulukuun 2001) indeksi yleensä poikkeaa 100:sta, mikä johtuu kausivaihtelusta tuona kuukautena.

toimet (nettomääräiset liikkeeseenlaskut) kuukautena t ja L_t kanta kuukauden t lopussa, puhdistettujen kantojen indeksi I_t kuukautena t on

$$k) \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}} \right)$$

Perusjaksoksi on asetettu joulukuu 2001. Kasvuvauhti a_t kuukautena t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona voidaan laskea käyttämällä jompaakumpaa seuraavista kaavoista:

$$l) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$m) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Muiden arvopaperien kuin osakkeiden kasvuvauhtien laskemisessa käytetään samaa metodia kuin raha-aggregaattien kasvuvauhtien laskemisessa. Ainoa ero on, että kaavassa käytetään F-muuttujan tilalla N-muuttujaa. Syynä on se, että näin tehdään ero raha-aggregaattien ”taloustoimien” ja arvopaperien ”nettomääräisten liikkeeseenlaskujen” eri hankintatapojen tai eri keruutapojen välillä. Arvopaperitilastoissa EKP kerää erikseen bruttomääräisiä liikkeeseenlaskuja ja lunastuksia koskevat tiedot.

Osassa 4.4 käytetään samaa laskukaavaa kuin osassa 4.3. Myös tämä kaava perustuu raha-aggregaattien kasvuvauhtien laskukaavaan. Osan 4.4 tilastot perustuvat markkina-arvoihin ja rahoitustaloustoimiin, joissa ei ole uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten vaikutusta. Valuuttakurssimuutoksista aiheutuvia eroja ei ole, sillä kaikki tilastoissa mukana olevat noteeratut osakkeet ovat euro-määräisiä.

OSAN 5.1 TAULUKKO 1

YKHI-TIETOJEN PUHDISTAMINEN KAUSIVAIHTELUSTA⁴

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (ks. alaviite 2 sivulla T74). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja ja jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa sekä palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintaa koskevia tietoja ei ole puhdistettu, koska kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

OSAN 7.1 TAULUKKO 2

VAIHTOTASEEN PUHDISTAMINEN KAUSIVAIHTELUSTA

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (ks. alaviite 2 sivulla T74). Tavaroiden ja palvelujen luvut on korjattu työpäivä- ja juhlapyhä- (erityisesti pääsisäisen vaikutus) vaihtelusta. Tuotannontekijäkorvausten tulopuoli on työpäiväkorjattu. Näiden sarjojen puhdistus kausivaihtelusta on tehty työpäivä- ja juhlapyhäkorjattuihin sarjoihin. Tuotannontekijäkorvausten menoja ja tulonsiirtoja ei ole työpäivä- ja juhlapyhäkorjattu. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavara-kauppaa, palveluja, tuotannontekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausitekijät tarkistetaan puolivuositain tai tarvittaessa.

⁴ Lisätietoja EKP:n julkaisussa ”Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area” (elokuu 2000) ja EKP:n verkkosivulla (www.ecb.int) Statistics-sivun kohdassa ”Monetary statistics”.

YLEISTÄ

Kuukausikatsauksen tilasto-osa, ”Euroalueen tilastot”, keskittyy euroalueeseen kokonaisuutena. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n verkkosivujen (www.ecb.int) osassa ”Statistics”. Näiden verkkosivujen osassa ”Statistics on-line” on käytettävissä hakutoiminto, niiden kautta voi tilata tilastoaineistoja ja ladata tilastoja zip-pakatussa CSV-muodossa (Comma Separated Value). Lisätietoja voi saada EKP:stä sähköpostitse osoitteesta statistics@ecb.int.

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 2.6.2004 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Kaikki tiedot kattavat 12 maata käsittävän euroalueen, ellei toisin mainita. Rahataloutta, yhdenmukaistettua kuluttajahintaindeksiä (YKHI), sijoitusrahastoja ja rahoitusmarkkinoita kuvaavat euroalueen tilastolliset aikasarjat käsittävät ne jäsenvaltiot, jotka tarkastelujaksona kuuluvat euroalueeseen. Tämä on osoitettu asianomaisissa taulukoissa alaviittein ja kuvioissa katkoviivoin. Näissä aikasarjoissa vuotta 2001 koskevat absoluuttiset ja prosenttimääräiset muutokset vuoteen 2000 nähden on laskettu käyttäen aikasarjaa, jossa Kreikan euroalueeseen liittymisen vaikutus on otettu huomioon, mikäli tarvittavat tiedot ovat olleet saatavissa.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden aiemmat valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatalouden tilastoissa, osien 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöristysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Ryhmään ”Muut EU:n jäsenvaltiot” kuuluvat Tšekki, Tanska, Viro, Kypros, Latvia, Liettua, Unkari, Malta, Puola, Slovenia, Slovakia, Ruotsi ja Iso-Britannia.

Useimmissa tapauksissa taulukoissa käytetyt termit ovat kansainvälisten standardien, kuten Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän 1995 (EKT 95) ja IMF:n maksutasekäsikirjan mukaisia. Taloustoimet käsittävät yhteisestä sopimuksesta tapahtuvia vaihtoja (ne on joko mitattu suoraan tai johdettu), mutta virtoihin sisältyy niiden lisäksi myös hinta- ja valuuttakurssimuutoksista, luottotappioista ja muista muutoksista johtuvia kantojen muutoksia.

YHTEENVETO

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimpien indikaattoreiden muutoksista.

RAHAPOLITIIKKATILASTOT

Osassa 1.4 esitetään tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja likviditeettiin vaikuttaviin tekijöihin. Vuosi- ja neljännesvuosihavainnot ovat vuoden tai neljänneksen viimeisen vähimmäisvarantojen pitoajanjakson keskiarvoja. Joulukuuhun 2003 asti pitoajanjakso alkoi kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyi seuraavan kuukauden 23. päivänä. EKP ilmoitti 23.1.2003 rahapolitiikan ohjausjärjestelmän muutoksista, jotka pantiin täytäntöön 10.3.2004. Muutosten seurauksena pitoajanjakso alkaa sellaisen perusrahoitusoperaation maksujen suorituspäivänä, joka seuraa sitä EKP:n neuvoston kokousta, jossa on tarkoitus tehdä kuukausittainen arvio rahapoliti-

kan virityksestä. Siirtymäajan pitoajanjaksoksi määriteltiin 24.1.–9.3.2004.

Osan 1.4 taulukossa 1 esitetään vähimmäisvarantojärjestelmän alaisten luottolaitosten varantopohjan erät. Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai euroalueen kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa, edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjasta näistä veloista määrittelyn prosenttivähennyksen. Varantopohjan laskemisessa sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.

Osan 1.4 taulukossa 2 on aiempien pitoajanjaksojen keskiarvotietoja. Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaeraan. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen könttäsommavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen (sarake 1). Sarakkeessa sekkitilit (sarake 2) on luottolaitosten keskimääräisten päivittäisten sekkitilisaldojen yhteismäärä. Sekkitilisaldoihin sisältyvät varantovelvoitteen täyttämiseen liittyvät talletukset. Sarakkeessa varantovelvoitteen ylittävät talletukset (sarake 3) esitetään keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät sekkitilisaldot. Sarakkeessa varantovaje (sarake 4) esitetään pitoajanjakson keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat sekkitilisaldot laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta. Vähimmäisvarantojen korko (sarake 5) on EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. osa 1.3).

Osan 1.4 taulukossa 3 esitetään pankkijärjestelmän likviditeettiasema, joka määrittellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien euromääräisten sekkitilisaldojen yhteissummana. Kaikki summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta

taseesta. Muut likviditeettiä vähentävät operatiot (sarake 7) eivät sisällä kansallisten keskuspankkien EMUn toisen vaiheen aikana liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia. Muut tekijät, netto (sarake 10) on eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muiden erien nettosumma. Sarakkeessa luottolaitosten sekkitilit (sarake 11) esitetään likviditeettiä lisäävien erien (sarakkeet 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (sarakkeet 6–10) erotus. Perusraha (sarake 12) lasketaan talletusmahdollisuuden (sarake 6), liikkeessä olevien setelien (sarake 8) ja luottolaitosten sekkitilien (sarake 11) summana.

RAHATALOUS, PANKKITOIMINTA JA SIIJOITUSRAHASTOT

Osassa 2.1 esitetään rahalaitossektorin yhteenlaskettu tase eli kaikkien euroalueella olevien rahalaitosten yhdenmukaistettujen taseiden summa. Rahalaitoksia ovat keskuspankit, luottolaitokset siten kuin ne on määritelty yhteisön oikeudessa, rahamarkkinarahastot ja muut laitokset, jotka liiketoimintanaan ottavat vastaan talletuksia ja/tai niiden läheisiä vastineita muilta kuin rahalaitoksilta ja myöntävät luottoja ja/tai tekevät arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa (ainakin taloudellisessa mielessä). Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla.

Osassa 2.2 esitetään rahalaitossektorin konsolidoitu tase, joka saadaan nettouttamalla yhteenlaskettuun taseeseen sisältyvät euroalueen rahalaitosten väliset positiot. Koska kirjauskäytännöissä on vähäisiä eroavuuksia, rahalaitosten välisten positioden summa ei välttämättä ole nolla; erotus esitetään osan 2.2 taulukon ”Velat” sarakkeessa 10. Osassa 2.3 esitetään euroalueen raha-aggregaatit ja niiden vastaerät. Ne on johdettu rahalaitosten konsolidoidusta taseesta, mutta niissä otetaan huomioon myös joitakin valtionhallinnon yksiköiden monetaarisia saamia ja velkoja. Tilastot raha-agregateista ja niiden vastaeristä on puhdistettu kausivaihtelusta ja kaupankäyntipäivän vaikutuksista. Erä ulkomaiset velat osissa 2.1 ja 2.2 käsittää euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat 1) euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuu-

det sekä 2) euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemat enintään kahden vuoden velkapaperit. Osassa 2.3 näitä ei kuitenkaan lasketa mukaan raha-aggregaatteihin, vaan ne sisältyvät erään ”ulkomaiset nettosaamiset”.

Osassa 2.4 esitetään tilastoja euroalueella olevien muiden rahalaitosten kuin eurojärjestelmän (eli pankkijärjestelmän) myöntämistä lainoista lainansaajan sektorin, lainan käyttötarkoituksen ja maturiteetin mukaan. Osassa 2.5 esitetään euroalueen pankkijärjestelmässä olevat talletukset eriteltynä vastapuolen sektorin ja vaateen mukaan. Osassa 2.6. esitetään euroalueen pankkijärjestelmän hallussa olevat arvopaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan eriteltyinä.

Osiin 2.2–2.6 sisältyy taloustoimia, jotka on laskettu kantojen muutosten perusteella siten, että muutokset on puhdistettu uudelleenluokitte- lun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Osassa 2.7 esitetään valikoitujen erien arvostusmuutoksia, joita käytetään taloustoimien määriä johdettaessa. Osissa 2.2–2.6 esitetään myös taloustoimien vuotuisiin prosenttimuutoksiin perustuvia kasvuvaihteja. Osassa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain.

Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsitteissä ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annettua asetusta koskevissa ohjeissa ”Guidance Notes to Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics” (EKP, marraskuu 2002) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotietojen keruu ja laatiminen on 1.1.1999 lähtien perustunut rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta 1.12.1998 annettuun Euroopan keskuspankin asetukseen EKP/1998/16¹, sellaisena kuin se on muutettuna viimeksi asetuksella EKP/2003/10².

1 EYVL L 356, 30.12.1998, s. 7.

2 EYVL L 250, 2.10.2003, s. 19.

Tämän asetuksen mukaan tase-erä ”Rahamarkkinapaperit” on yhdistetty erään ”Velkapaperit” rahalaitosten taseen sekä saamis- että velkapuo- lla.

Osassa 2.9 esitetään euroalueen sijoitusrahasto- jen (muiden kuin rahamarkkinarahastojen) nel- jännesvuositaseiden kantatiedot. Taseet on las- kettu yhteen, ja siten velkoihin lasketaan mukaan rahastojen hallussa olevat muiden rahastojen liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet. Sijoitusra- hastojen varat/velat on jaoteltu rahastotyyppin (osakerahastot, pitkän ja keskipitkän koron ra- hastot, yhdistelmärahastot, kiinteistörahastot ja muut rahastot) ja sijoittajatyypin (yleisölle tarjot- tavat rahastot ja rajoitetulle sijoittajajoukolle tarjotut rahastot) mukaan. Osassa 2.10 esitetään sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyyp- pin ja sijoittajatyypin mukaan.

RAHOITUS- JA MUU KUIN RAHOITUSTILINPITO

Osissa 3.1 ja 3.2 esitetään euroalueen ei-rahoitus- sektorin rahoitustilinpidon neljännesvuositilastot. Ei-rahoitussektori käsittää julkisyhteisöt (EKT 95:ssä S.13), yritykset (EKT 95:ssä S.11) ja koti- taloudet (EKT 95:ssä S.14) mukaan lukien koti- talouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt (EKT 95:ssä S.15). Tilastoja ei ole puh- distettu kausivaihtelusta ja ne sisältävät kantatie- dot ja EKT 95:n mukaiset rahoitustaloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituk- sen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoit- tuksen hankintaa (velat) käsittelevässä osassa tiedot on jaoteltu EKT 95:n sektoriluokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan (”lyhytaikai- set” tarkoittaa alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään vuoden pituisia ja ”pitkäaikaiset” yli vuoden pituisia velkoja). Rahalaitoksista hankittu rahoitus on esitetty erikseen aina kuin se on ollut mahdollista. Rahoituksen käyttöä (rahoitusvarat) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreit- tain.

Osassa 3.3 esitetään neljännesvuosittaiset vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen (EKT 95:ssä S.125) rahoitustilinpidon tiedot. Kuten osissa 3.1 ja 3.2, tilastot sisältävät kausivaihtelusta puhdistamatomat kantatiedot ja rahoitustaloustoimet, ja niissä esitetään rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja.

Näissä kolmessa osassa neljännesvuositiedot perustuvat kansallisen tilipidon neljännesvuositilastoihin, rahalaitosten taseisiin ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tilastoihin. Osissa 3.1 ja 3.2 on myös käytetty lähteenä Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) kansainvälisiä pankkitilastoja. Vaikka euroalueen tilastot perustuvatkin kaikkien euroalueen maiden rahalaitosten taseita ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen rahoitustilinpidon neljännesvuositilastoja ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Osassa 3.4 esitetään euroalueen säästämistä, (reaali- ja rahoitus-)investointeja ja rahoitusta koskevat vuotuiset tiedot. Yritysten ja kotitalouksien tiedot esitetään erikseen. Näistä vuotuisista tilastoista saadaan entistä yksityiskohtaisempaa tietoa rahoitusvarojen hankinnasta, ja ne ovat yhdenmukaisia kahdessa edellisessä osassa esitettyjen neljännesvuositietojen kanssa.

RAHOITUSMARKKINAT

Rahoitusmarkkinoita kuvaavat euroalueen tilastolliset aikasarjat käsittävät ne jäsenvaltiot, jotka tarkastelujaksona kuuluvat euroalueeseen.

EKP laatii muita arvopapereita kuin osakkeita koskevat tilastot sekä noteerattuja osakkeita koskevat tilastot (osat 4.1–4.4) EKPJ:n ja Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) tietojen pohjalta. Osassa 4.5 esitetään korot, joita euroalueen rahalaitokset soveltavat euroalueella olevien euromääräisiin talletuksiin ja lainoihin. EKP tuottaa rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä koskevat tilastot (osat 4.6–4.8) sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella.

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden (velkapaperien) liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään osissa 4.1–4.3. Osassa 4.4 esitetään tilastoja noteeratuista osakkeista. Velkapaperit on jaoteltu lyhyt- ja pitkäaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnaisista eräpäivistä myöhäisin on yli vuoden päästä tai joiden maturiteettia ei ole määritelty. Euroalueella olevia velkapaperien liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Tilastot euromääräisistä arvopapereista osissa 4.1–4.3 sisältävät myös euron kansallisten ilmentymien määräiset arvopaperit.

Osassa 4.1 esitetään eripituisten arvopapereiden liikkeeseenlaskut yhteensä brutto- ja nettomääräisinä, sekä niiden kuoletukset ja kannat. Pitkäaikaisista arvopapereista on lisäksi oma vastaava erittelynsä. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi.

Sarakkeissa 1–4 esitetään euromääräisten arvopapereiden kannat, bruttomääräiset liikkeeseenlaskut, kuoletukset ja nettomääräiset liikkeeseenlaskut yhteensä. Sarakkeissa 5–8 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden (velkapapereiden) kannat, bruttomääräiset liikkeeseenlaskut, kuoletukset ja nettomääräiset liikkeeseenlaskut. Sarakkeissa 9–11 esitetään euromääräisten arvopapereiden prosenttiosuudet euroalueella olevien liikkeeseen laskemien arvopapereiden kannoista, bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista ja kuoletuksista. Sarakkeessa 12 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten arvopapereiden nettomääräiset liikkeeseenlaskut.

Osassa 4.2. esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien arvopapereiden kannat ja bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan eriteltyinä. Liikkeeseenlaskijoi-

den sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen³. Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.

Osan 4.2 sarakkeessa 1 kantojen yhteismäärät ovat samat kuin osan 4.1 sarakkeessa 5. Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta osan 4.2 sarakkeessa 2 vastaa suurin piirtein osan 2.1 sarakkeessa 8 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen velkapereita.

Osassa 4.3 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti maturiteetin ja liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuna. Tilastot perustuvat rahoitustaloustoimiin, joissa institutionaalinen yksikkö ostaa tai myy rahoitusvaateita, ja ottaa tai maksaa takaisin velkaa. Vuotuisen kasvuvauhtiin ei siten lasketa mukaan uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamia eroja.

Osan 4.4 sarakkeissa 1, 4, 6 ja 8 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden kannat liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuna. Yritysten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden kuukausitiedot vastaavat osassa 3.2 esitettyjä neljännesvuosisarjoja (velkojen pääerät, sarake 21).

Osan 4.4 sarakkeissa 3, 5, 7 ja 9 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuiset kasvuvauhdit (eriteltynä liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan). Kasvuvauhdit perustuvat rahoitustaloustoimiin, joita syntyy, kun liikkeeseenlaskija myy tai lunastaa osakkeita käteistä vastaan, lukuun ottamatta sijoituksia liikkeeseenlaskijan omiin osakkeisiin. Taloustoimiin sisältyy liikkeeseen-

laskijan ensimmäinen noteeraus pörssissä sekä uusien instrumenttien luominen tai poistaminen. Vuotuisiin kasvuvauhteihin ei siten lasketa mukaan uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai itse taloustoimista johtumattomien muutosten aiheuttamia eroja.

Osassa 4.5 esitetään tilastoja kaikista koroista, joita euroalueen rahalaitokset soveltavat euroalueen kotitalouksien ja yritysten euromääräisiin talletuksiin ja lainoihin. Euroalueen rahalaitosten kunkin instrumenttikategorian korko lasketaan euroalueen maiden korkojen painotettuna keskiarvona (käyttäen painoina vastaavia liiketoiminnan volyymejä).

Rahalaitosten korkotilastot on eritelty liiketoiminoittain, sektoreittain, instrumenteittain, maturiteeteittain sekä irtisanomisajan tai alkuperäisen koron kiinnitysajan mukaan. Uudet rahalaitosten korkotilastot korvaavat aiemmat kymmenen siirtymäajan tilastollista aikasarjaa euroalueen pankkikoroista, joita oli julkaistu EKP:n Kuukausikatsauksessa tammikuusta 1999 alkaen.

Osassa 4.6 esitellään euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin rahamarkkinakorkoja. Euroalueen rahamarkkinakoroista esitetään laaja valikoima yön yli -talletusten koroista 12 kuukauden talletusten korkoihin. Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu keinotekoiset euroalueen korot käytämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja. Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja vuoden 1998 loppuun asti. Yön yli -talletusten korkoja edustavat joulukuuhun 1998 asti pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates). Osan 4.6 sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen. Nämä korot ovat ajanjakson lopun korkoja joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvoja. Yhden, kolmen, kuuden ja kahdentoista kuukauden talletusten korot ovat tammikuusta 1999 alkaen euriborkorkoja ja sitä ennen liborkorkoja (London interbank offered rate), jos sellaisia on ollut käytettävissä. Yhdysvaltojen ja Japanin kolmen kuukauden talletusten korkoja edustaa liborkorko.

³ Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S.121) sekä muut rahalaitokset (S.122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläke-rahastot (S.123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S.124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S.125); yritykset (S.11); valtionhallinto (S.1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S.1312), paikallishallinnon (S.1313) ja sosiaaliturvarahastot (S.1314).

Osassa 4.7 esitellään euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin valtion lainojen tuottoja. Joulukuuhun 1998 asti euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat ajanjakson lopun tietoihin ja kymmenen vuoden lainojen tuotot ajanjakson keskiarvoihin. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja. Yhdysvaltojen ja Japanin kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Osassa 4.8 esitellään euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin osakeindeksejä.

HINNAT, TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

Tässä osassa kuvatut tilastot ovat suurimmaksi osaksi Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tilastot BKT:stä ja sen käytöstä, arvonlisäyksestä toimialoittain, teollisuustuotannosta, vähittäiskaupan myynnistä ja henkilöautojen rekisteröinneistä perustuvat työpäivien määrällä korjattuihin tietoihin.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (osa 5.1) on saatavissa vuodesta 1995 lähtien. Se perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindekseihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu yksilöllisen kulutuksen luokituksen käyttötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). YKHIin sisältyvät kotitalouksien todelliset monetariset kulutusmenot euroalueen muodostamalla talousalueella. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Teollisuuden tuottajahintoja (taulukko 2 osassa 5.1), teollisuustuotantoa ja vähittäiskaupan myyntiä (osa 5.2) koskeviin tilastoihin sovelletaan EU:n neuvoston 19.5.1998 antamaa lyhyen aikavälin tilastoja koskevaa asetusta (EY) N:o 1165/98⁴. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely teollisuuden tuottajahintoja ja teollisuustuotantoa koskevissa taulukoissa vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokitukset C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001⁵ on määritelty. Teollisuuden tuottajahinnat ovat tehtaanhintoja. Niihin sisältyvät välilliset verot lukuun ottamatta arvonlisäveroja ja muita vähennyskelpoisia veroja. Teollisuustuotanto kuvastaa arvonlisäystä kullakin toimialalla.

Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat (osan 5.1. taulukko 2) mittaavat euroalueen euromääräisten tuontihintojen muutoksia perusvuoteen verrattuna.

Työkustannusindeksit (osan 5.1 taulukko 3) mittaavat keskimääräisiä työkustannuksia työtuntia kohden. Ne eivät kuitenkaan kata maa- ja kalataloutta, julkishallintoa, koulutusta, terveydenhuoltoa ja muualla luokittelemattomia palveluja. EKP laskee sopimuspalkkaindikaattorin (osan 5.1 taulukon 3 lisätieto) yhdenmukaistamattomiin kansallisiin määritelmiin perustuvien tietojen perusteella.

Yksikkötyökustannukset (osan 5.1 taulukko 4), BKT ja sen erät (osan 5.2 taulukot 1 ja 2), BKT:n deflaattorit (osan 5.1 taulukko 5) ja työllisyystilastot (osan 5.3 taulukko 1) perustuvat EKT 95:n mukaisiin kansantalouden tilinpidon neljännesvuositilastoihin.

Vähittäiskaupan myynti (osan 5.2 taulukko 4) mittaa liikevaihtoa koko vähittäiskaupassa lukuun ottamatta moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien myyntiä sekä korjausta. Liikevaihtoon sisältyvät kaikki tullit ja verot lukuun ottamatta

4 EYVL L 162, 5.6.1998, s.1.

5 EYVL L 86, 27.3.2001, s. 11.

arvonlisäveroa. Uusien henkilöautojen rekisteröinnit kattavat sekä yksityiskäyttöön että muuhun kuin yksityiskäyttöön tarkoitettujen autojen rekisteröinnit.

Kvalitatiiviset suhdannekyselytiedot (osan 5.2 taulukko 5) perustuvat yrityksiä ja kuluttajia koskeviin Euroopan komission suhdannekyselyihin.

Työttömyystilastot (osan 5.3 taulukko 2) ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia. Ne kuvaavat aktiivisten työnhakijoiden osuutta työvoimasta ja niissä käytetään yhdenmukaistettuja kriteerejä ja määritelmiä. Työttömyysasteen laskemisessa käytetyt työvoiman määrää koskevat arviot poikkeavat osassa 5.3 esitetyistä yhteenlasketuista työllisyys- ja työttömyyslukuista.

JULKINEN TALOUS

Osissa 6.1–6.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat sen vuoksi poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Osassa 6.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000⁶. Osassa 6.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Osissa 6.1 ja 6.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta. Osassa 6.3 esitetään ana-

lyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

ULKOMAISET TALOUSTOIMET JA VARALLISUUS

Maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen (osat 7.1, 7.2, 7.4 ja 7.5) käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n 2.5.2003 antamia Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2003/7)⁷ ja Eurostatin ohjeita. Lisätietoja euroalueen maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen laadintamenetelmistä ja lähteistä löytyy EKP:n julkaisusta ”European Union balance of payments/international investment position statistical methods” (marraskuu 2003), jonka voi ladata EKP:n verkkosivuilta.

Rahoitustaseen nettomääräisten taloustoimien esittämisessä noudatetaan IMF:n maksutasekäsikirjan merkintätapaa: saamisten lisäys merkitään miinuksella ja velkojen lisäys plussalla. Vaihdotaseen ja pääomansiirtojen sekä tulot että menot ovat plusmerkkisiä.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Viimeaikaisimpia kuukausihavaintoja tulee pitää ennakkotietoina. Tilastotietoja tarkistetaan, kun seuraavaa kuukautta koskevat luvut tai yksityiskohtainen neljännesvuosittainen maksutase julkaistaan. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin ja jos lähdeaineiston kokoamismetodeissa on tapahtunut muutoksia.

Osan 7.1 taulukossa 2 esitetään kausivaihtelusta puhdistettuja vaihtotasetietoja. Luvut ovat soveltuvin osin myös työpäivien määrällä korjattuja ja niistä on puhdistettu karkauspäivän ja/tai pääsiäisyhien vaikutukset.

Osan 7.1 taulukossa 7 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten

6 EYVL L 172, 12.7.2000, s. 3.

7 EYVL L 131, 28.5.2003, s. 20.

liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei vielä voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Osassa 7.2 on maksutaseen rahataloudellinen esitys, jossa kuvataan M3:n vastaariin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutoksiin liittyviä maksutaseen eriä. Tilastoissa käytetään samaa merkintätapaa kuin maksutaseessa lukuun ottamatta sarakkeessa 12 esitettyjä M3:n vastaariin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutoksia, joissa plus-merkki tarkoittaa saamisten lisäystä tai velkojen vähentymistä. Arvopaperisijoitukseen liittyvissä veloissa maksutaseen taloustoimet käsittävät rahalaitosten liikkeeseen laskemien osakkeiden ja velkapapereiden ostot ja myynnit lukuun ottamatta rahamarkkinarahasto-osuuksia ja rahalaitosten liikkeeseen laskemia enintään kahden vuoden velkapapereita. Metodologinen selvitys euroalueen maksutaseen rahataloudellisesta esityksestä on EKP:n verkkosivujen osassa ”Statistics”. Ks. myös kehikko 1 kesäkuun 2003 Kuukausikatsauksessa.

Taulukossa 7.3 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Pääasiallinen tilastotietojen lähde on Eurostat. EKP laskee määräindeksit Eurostatin arvo- ja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta EKP:ssä ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Taulukon 7.3.1 sarakkeissa 4–6 ja 9–11 olevat tuoteryhmäerittelyt noudattavat Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 7 ja 12) ja öljyn (sarake 13) tuoteryhmäerittely noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät etenkään tuonnin osalta ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (osat 7.1 ja 7.2). Viime vuosina ero on ollut

tuonnin osalta noin 5 % (EKP:n arvio), josta suurin osa liittyy siihen, että ulkomaankaupan tilastoissa vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tuonnin arvoon (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina).

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot osassa 7.4 on saatu laskemalla yhteen euroalueen jäsenmaiden ulkopuoliset saamiset ja velat eli euroaluetta käsitellään yhtenä kokonaisuutena (ks. myös kehikko 9 joulukuun 2002 Kuukausikatsauksessa). Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja poikkeuksena suorien sijoitusten kantatiedot, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarantojen ja niihin liittyvien saamisten ja velkojen kannat sekä EKP:n hallussa oleva osuus valuuttavarannoista esitetään osassa 7.5. Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia eurojärjestelmän viikkotaseen tietojen kanssa. Osan 7.5 tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Eurojärjestelmän kultavarantojen muutokset (sarake 3) johtuvat kullin ostoista ja myynneistä 26.9.1999 tehdyn ja 8.3.2004 päivitetyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti. Lisätietoja eurojärjestelmän valuuttavarantojen tilastoinnista on julkaisussa ”Statistical treatment of Eurosystem’s international reserves” (lokakuu 2000), joka on ladattavissa EKP:n verkkosivuilta. Verkkosivulla on myös kattavia valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia tietoja.

VALUUTTAKURSSIT

Osassa 8.1 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaaliinen efektiivinen valuuttaindeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–1997, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Suppeaan maaryhmään kuuluvat Yhdysvallat, Iso

Britannia, Japani, Sveitsi, Ruotsi, Etelä-Korea, Hongkong, Tanska, Singapore, Kanada, Norja ja Australia. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit on laskettu käyttämällä deflaattoreina kuluttajahintoja, tuottajahintoja, BKT:n deflaattoria, tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksia sekä koko talouden yksikkötyökustannuksia. Yksityiskohtaisempia tietoja efektiivisten valuuttakurssien laskemisesta on elokuun 2003 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euroalueen kansainvälisen kustannus- ja hintakilpailukyvyn kehitys” sekä EKP:n Occasional Paper Series -sarjan julkaisussa nro 2 ”The effective exchange rates of the euro” (L. Buldorini, S. Makrydakis ja C. Thimann, helmikuu 2002). Julkaisut ovat ladattavissa EKP:n verkkosivuilta.

Osassa 8.2 esitetyt valuuttakurssit ovat päivittäin julkaistujen viitekurssien kuukausittaisia keskiarvoja.

TALOUDELLINEN KEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (osa 9.1) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot osassa 9.2 perustuvat kansallisiin lähteisiin.

EUROJÄRJESTELMÄN RAHAPOLIITTISET TOIMENPITEET¹

3.1.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuonna 2002 toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2002 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessaakin suurin osa rahoitussektorille jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi vuoden aikana muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos likviditeetin tarpeessa ilmenee odottamattomia muutoksia.

7.2., 7.3., 4.4., 2.5., 6.6., 4.7.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

10.7.2002

EKP:n neuvosto päättää pienentää jaettavan likviditeetin määrän jokaisessa vuoden 2002 jälkipuoliskolla toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa 20 miljardista eurosta 15 miljardiin euroon. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuoden 2002 jälkipuoliskolla sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessaakin suurin osa jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

1.8., 12.9., 10.10., 7.11.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

5.12.2002

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.12.2002. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 1,75 prosenttiin 6.12.2002 lähtien.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean rahaggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

9.1.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

23.1.2003

EKP:n neuvosto päättää seuraavasta kahdesta toimenpiteestä rahapolitiikan ohjausjärjestelmän kehittämiseksi.

Ensiksikin vähimmäisvarantojen pitoajanjakson ajoitusta muutetaan siten, että pitoajanjakso alkaa sellaisen perusrahoitusoperaation maksujen suorituspäivänä, joka seuraa sitä EKP:n neuvoston kokousta, jossa on tarkoitus tehdä kuukausittainen arvio rahapolitiikan virityksestä. Myös maksuvalmiusjärjestelmän korkojen muutosten voimaantulo ajoitetaan uuden pitoajanjakson alkuun.

Toiseksi perusrahoitusoperaatioiden maturiteetti lyhennetään kahdesta viikosta yhteen viikkoon.

Muutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä.

¹ Luettelot eurojärjestelmän rahapolittisista toimenpiteistä vuosina 1999–2001 löytyvät EKP:n vuosikertomuksista näiltä vuosilta.

EKP:n neuvosto päättää myös, että vuonna 2003 toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan edelleen 15 miljardia euroa kussakin. Määrän muuttamisesta 15 miljardiksi euroksi kerrottiin lehdistötiedotteessa 10.7.2002. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2003 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessa suurin osa jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.2.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

6.3.2003

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 12.3.2003. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 1,50 prosenttiin 7.3.2003 lähtien.

3.4.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,50 %, maksuvalmiusluoton korko 3,50 % ja talletuskorko 1,50 %.

8.5.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,50 %, maksuvalmiusluoton korko 3,50 % ja talletuskorko 1,50 %.

Se myös ilmoittaa tulokset EKP:n rahapolitiikan strategiaa koskevasta arvioinnistaan. Strategia julkistettiin 13.10.1998, ja se koostuu kolmesta osatekijästä, jotka ovat hintavakauden kvantitatiivinen määritelmä, rahan määrän merkittävä asema hintavakauteen kohdistuvien riskien arvioinnissa ja hintakehityksen laaja arviointi.

EKP:n neuvosto vahvistaa lokakuussa 1998 ilmoittamansa hintavakauden määritelmän: Hintavakaus on määritelty euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentinvuotuiseksi nousuksi, ja siihen pyritään keskipitkällä aikavälillä. Samalla EKP:n neuvosto sopii, että hintavakauden tavoitteeseen pyrittäessä tähdätään inflaatiiovauhdin säilyttämiseen 2 prosentin tuntumassa keskipitkällä aikavälillä.

EKP:n neuvosto vahvistaa, että sen rahapolitiittiset päätökset perustuvat vastakin hintavakauteen kohdistuvien riskien kattavaan analyysiin. Samalla se päättää selvittää viestinnässään, mikä osuus taloudellisella analyysillä ja rahatalouden analyysillä on prosessissa, jossa neuvosto muodostaa lopullisen arvionsa hintavakauteen kohdistuvista riskeistä.

EKP:n neuvosto päättää myös luopua rahan määrän kasvulle annetun viitearvon vuosittaisesta tarkistuksesta korostaakseen, että viitearvo toimii vertailuarvona rahatalouden kehitykselle nimienomaan pitkällä aikavälillä. Neuvosto kuitenkin arvioi edelleen viitearvon taustalla olevia oletuksia ja olosuhteita.

5.6.2003

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,0 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.6.2003. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,0 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 1,0 prosenttiin 6.6.2003 lähtien.

**10.7., 31.7., 4.9., 2.10., 6.11., 4.12.2003,
8.1.2004**

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

12.1.2004

EKP:n neuvosto päättää lisätä jaettavan likviditeetin määrän jokaisessa vuonna 2004 toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa 15 miljardista eurosta 25 miljardiin euroon. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettua suurempi likviditeetin tarve vuonna 2004. Eurojärjestelmä tarjoaa kuitenkin vastaisuudessakin suurimman osan jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää vuoden 2005 alussa.

5.2., 4.3.2004

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

10.3.2004

EKP:n neuvoston 23.1.2003 tekemän päätöksen mukaisesti eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden maturiteetti lyhennetään kahdesta viikosta yhteen viikkoon ja eurojärjestelmän vähimmäisvarantojen pitoajanjakson ajoitusta muutetaan siten, että pitoajanjakso alkaa sellaisen perusrahoitusoperaation maksujen suorituspäivänä, joka seuraa sitä EKP:n neuvoston kokousta, jossa on tarkoitus tehdä kuukausittainen arvio rahapolitiikan mitoituksesta, eikä kuukauden 24. päivänä.

1.4., 6.5, 3.6.2004

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

TARGET-MAKSUJÄRJESTELMÄ

TARGET-MAKSULIIKENNE

Vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä TARGETissa välitettiin päivittäin keskimäärin 266 739 maksua, ja niiden yhteenlaskettu arvo oli keskimäärin 1 704 miljardia euroa päivässä. Maksujen päivittäinen määrä väheni 2 % ja arvo kasvoi 6 % edellisestä neljänneksestä. Maksujen määrän väheneminen johtui TARGETissa välitettyjen jäsenvaltioiden sisäisen maksujen määrän supistumisesta. Arvolla mitattuna jäsenvaltioiden sisäinen TARGET-maksuliikenne sen sijaan kasvoi. TARGET-maksuliikenne jäsenvaltiosta toiseen kasvoi sekä määrällä että arvolla mitattuna. TARGETin markkinaosuus pysyi arvolla mitattuna 87,0 prosenttina ja kasvoi määrällä mitattuna 58,8 prosenttiin.

JÄSENVALTIOIDEN SISÄISET TARGET-MAKSUT

TARGETissa välitettiin päivittäin keskimäärin 201 361 jäsenvaltioiden sisäistä maksua. Näiden maksujen yhteenlaskettu arvo oli keskimäärin 1 134 miljardia euroa päivässä. Siten maksujen määrä väheni 4 % ja arvo kasvoi 6 % edellisestä neljänneksestä. Vuodentakaiseen verrattuna maksujen määrä kasvoi 3 % ja arvo pieneni 1 %.

Jäsenvaltioiden sisäisten maksujen osuus kaikkien TARGET-maksujen määrästä oli 75,5 % ja arvosta 66,5 %. Jäsenvaltioiden sisäisten maksujen keskimääräinen arvo oli 5,6 miljoonaa euroa eli 0,5 miljoonaa euroa suurempi kuin edellisellä neljänneksellä.

Maksujen määrällä mitattuna jäsenvaltioiden sisäinen TARGET-maksuliikenne oli vilkkaimmillaan 30.1.2004, jolloin välitettiin yhteensä 258 700 maksua. Arvolla mitattuna vilkkain päivä oli ensimmäisen neljänneksen viimeinen päivä 31.3.2004. Tuolloin välitettyjen maksujen yhteenlaskettu arvo oli 1 538 miljardia euroa.

Kaikista jäsenvaltioiden sisäisistä TARGET-maksuista 65 % oli arvoltaan enintään 50 000 euroa, kun taas yli miljoonan euron maksuja oli 12 %. Päivittäin välitettiin keskimäärin 128 jäsenvaltioiden sisäistä yli miljardin euron TARGET-maksua.

TARGET-MAKSUT JÄSENVALTIOSTA TOISEEN

Jäsenvaltiosta toiseen välitettyjä TARGET-maksuja oli vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä päivittäin keskimäärin 65 378, ja niiden yhteenlaskettu arvo oli keskimäärin 570 miljardia euroa päivässä. Vuoden 2003 viimeisestä neljänneksestä määrä kasvoi 4 % ja arvo 7 %. Edellisen vuoden ensimmäisen neljänneksen maksuliikenteeseen verrattuna jäsenvaltiosta toiseen välitettyjen TARGET-maksujen määrä oli 14 % suurempi ja arvo 4 % suurempi.

Pankkien välisten maksujen määrä kasvoi 5 % ja arvo nousi 7 % edellisestä neljänneksestä. Asiakasmaksut kasvoivat niin arvolla kuin määrälläkin mitattuna 3 %.

Pankkien välisten maksujen osuus jäsenvaltiosta toiseen välitettyjen TARGET-maksujen päiväkeskiarvosta oli määrällä mitattuna 49,6 % ja arvolla mitattuna 95,3 %. Vuoden 2003 viimeisestä neljänneksestä pankkien välisten maksujen keskimääräinen arvo kasvoi 16,4 miljoonasta eurosta 16,7 miljoonaan euroon. Asiakasmaksujen keskimääräinen arvo kasvoi 832 000 eurosta 837 000 euroon.

Vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä jäsenvaltiosta toiseen välitetyissä TARGET-maksuissa vilkkain päivä maksujen arvolla mitattuna oli 15.3.2004, jolloin suoritettujen maksujen yhteisarvo oli 688 miljardia euroa. Maksujen määrällä mitattuna vilkkain päivä oli 30.1.2004, jolloin suoritettiin 88 788 TARGET-maksua jäsenvaltiosta toiseen.

Kaikista jäsenvaltiosta toiseen välitetyistä TARGET-maksuista 60 % oli arvoltaan enintään 50 000 euroa ja 15 % oli arvoltaan yli miljoona euroa. Päivittäin välitettiin keskimäärin 40 yli miljardin euron TARGET-maksua jäsenvaltiosta toiseen.

TARGETIN KÄYTETTÄVYYS JA TOIMIVUUS

TARGET toimi sujuvasti vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä ja sen käytettävyyssaste

oli 99,87 %. Häiriöiden lukumäärä oli pienin sitten TARGETin käyttöönoton. Oheisessa taulukossa esitetään tiedot TARGETin kunkin osan sekä EKP:n maksumekanismin (EPM) käytettävyydestä. Ensimmäisellä neljänneksellä jäsenvaltiosta toiseen välitetyistä TARGET-maksuista suoritettiin 94,88 % alle 5 minuutissa. Suorittaminen kesti 5–15 minuuttia 4,74 prosentissa ja 15–30 minuuttia 0,23 prosentissa maksuista. Häiriöiden takia suoritusaika oli yli 30 minuuttia keskimäärin 105 maksussa päivittäin, kun jäsenvaltiosta toiseen välitettyjä TARGET-maksuja oli päivittäin kaikkiaan 65 378.

Taulukko 1. TARGETin ja kansallisten osien sekä EKP:n maksumekanismin käytettävyyssaste

TARGETin kansallinen osa	Käytettävyyssaste I/2004 %
Belgia	99,92
Tanska	100,00
Saksa	99,13
Kreikka	99,85
Espanja	99,83
Ranska	100,00
Irlanti	100,00
Italia	99,87
Luxemburg	100,00
Alankomaat	100,00
Itävalta	99,90
Portugali	99,87
Suomi	100,00
Ruotsi	100,00
Iso-Britannia	100,00
EKP:n maksumekanismi	99,61
Koko TARGET	99,87

Taulukko 2. TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien määrä

(maksujen lukumäärä)

	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV	2004 I
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	15 932 658	16 606 135	16 665 036	17 404 115	17 071 290
Päiväkeskiarvo	252 899	267 841	252 501	271 939	266 739
TARGET-maksut jäsenvaltiosta toiseen					
Yhteensä	3 626 612	3 790 098	3 813 244	4 023 122	4 184 179
Päiväkeskiarvo	57 565	61 131	57 776	62 861	65 378
Jäsenvaltioiden sisäiset TARGET-maksut					
Yhteensä	12 306 046	12 816 037	12 851 792	13 380 993	12 887 110
Päiväkeskiarvo	195 334	206 710	194 724	209 078	201 361
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	9 175 565	9 752 646	9 835 244	10 088 174	9 669 240
Päiväkeskiarvo	145 664	157 301	149 019	157 628	151 082
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	1 848 463	1 860 345	1 790 113	1 833 104	1 772 742
Päiväkeskiarvo	29 341	30 006	27 123	28 642	27 669
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	475 698	461 878	419 123	423 513	365 097
Päiväkeskiarvo	7 551	7 450	6 350	6 617	5 705
Pankkien On-line Pikasiirrot ja sekitt -järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	134 248	191 101	151 666	134 620	131 082
Päiväkeskiarvo	2 131	3 082	2 298	2 103	2 048

Taulukko 3. TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien arvo

(miljardia euroa)

	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV	2004 I
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	106 869	105 978	105 216	102 686	109 062
Päiväkeskiarvo	1 696	1 709	1 594	1 604	1 704
TARGET-maksut jäsenvaltiosta toiseen					
Yhteensä	34 636	33 545	34 570	34 128	36 487
Päiväkeskiarvo	550	541	524	533	570
Jäsenvaltioiden sisäiset TARGET-maksut					
Yhteensä	72 233	72 433	70 646	68 558	72 575
Päiväkeskiarvo	1 147	1 168	1 070	1 071	1 134
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	11 431	11 074	11 331	10 898	11 647
Päiväkeskiarvo	181	179	172	170	182
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	4 896	4 698	4 203	4 180	4 276
Päiväkeskiarvo	78	76	64	65	67
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	79	78	75	74	60
Päiväkeskiarvo	1	1	1	1	1
Pankkien On-line Pikasiirrot ja sekä -järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	115	111	96	104	120
Päiväkeskiarvo	2	2	1	2	2

EUROOPAN KESKUSPANKIN JULKAISUJA VUODESTA 2003

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista tammikuusta 2003 alkaen. Working Paper Series -julkaisusarjasta ovat mukana ainoastaan maaliskuusta toukokuuhun 2004 ilmestyneet julkaisut. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n tiedotuksesta (Press and Information Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internetkotisivultamme (<http://www.ecb.int>).

VUOSIKERTOMUS

Vuosikertomus 2002. Huhtikuu 2003.

Vuosikertomus 2003. Huhtikuu 2004.

KUUKAUSIKATSAUKSEN ARTIKKELIT

Rahan kysyntä euroalueella ja käteisen euron käyttöönoton vaikutus. Tammikuu 2003.

CLS-järjestelmän tavoite, määritelmä ja vaikutukset. Tammikuu 2003.

Rahapolitiikan ja finanssipolitiikan suhde euroalueella. Helmikuu 2003.

Kehittyvien markkinatalousmaiden valuuttakurssijärjestelmät. Helmikuu 2003.

Väestön ikääntymisen edellyttämät laajat rakenteelliset uudistukset. Huhtikuu 2003.

Euroalueen yleisten taloustilastojen kehitys. Huhtikuu 2003.

Kyselytutkimus pankkien luotonannosta euroalueella. Huhtikuu 2003.

Asuntojen hintojen viimeaikainen kehitys euroalueella. Toukokuu 2003.

Maksujen elektronisoituminen Euroopassa. Toukokuu 2003.

Äänestysmenettelyn mukauttaminen EKP:n neuvostossa. Toukokuu 2003.

EKP:n arvio rahapolitiikan strategiasta. Kesäkuu 2003.

Kiinteän pääoman bruttomuodostuksen kehitys euroalueella. Heinäkuu 2003.

Varhaisia kokemuksia euroseteleiden painannasta ja liikkeeseenlaskusta. Heinäkuu 2003.

Muutoksia eurojärjestelmän rahapolitiikan ohjausjärjestelmään. Elokuu 2003.

Euroalueen pankkisektorin viimeaikainen kehitys. Elokuu 2003.

Euroalueen kansainvälisen kustannus- ja hintakilpailukyvyn kehitys. Elokuu 2003.

Euroalueen rahoitusjärjestelmän viimeaikainen kehitys. Lokakuu 2003.

Euroalueen rahoitusmarkkinoiden yhdentyminen. Lokakuu 2003.

Euroalueen yksityisen sektorin velkarahoituksen kehitys. Marraskuu 2003.

Kriisien ratkaiseminen kehittyvissä markkinatalouksissa – kansainvälisen yhteisön haasteet. Marraskuu 2003.

Euron kansainvälinen asema: kehitys pääpiirteittäin talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen käynnistymisen jälkeen. Marraskuu 2003.

EMU ja finanssipolitiikka. Tammikuu 2004.

Opinion survey on activity, prices and labour market developments in the euro area: features and uses. Tammikuu 2004.

Measuring and analysing profit developments in the euro area. Tammikuu 2004.

The acceding countries' economies on the threshold of the European Union. Helmikuu 2004.

Developments in private sector balance sheets in the euro area and the United States. Helmikuu 2004.

The impact of fair value accounting on the European banking sector – a financial stability perspective. Helmikuu 2004.

Fiscal policy influences on macroeconomic stability and prices. Huhtikuu 2004.

Future developments in the TARGET system. Huhtikuu 2004.
The Barcelona partner countries and their relations with the euro area. Huhtikuu 2004.
The EU economy following the accession of the new Member States. Toukokuu 2004.
The natural real interest rate in the euro area. Toukokuu 2004.
Risk mitigation methods in Eurosystem credit operations. Toukokuu 2004.

OCCASIONAL PAPER SERIES

- 8 Garcia J. A., An introduction to the ECB's survey of professional forecasters. Syyskuu 2003.
- 9 Briotti M. G., Fiscal adjustment in 1991-2002: stylised facts and policy implications. Helmikuu 2004.
- 10 Backé P., Thimann C., (tutkimusryhmän vetäjät), Arratibel O., Calvo-Gonzalez O., Mehl A. ja Nerlich C., The acceding countries' strategies towards ERMII and the adoption of the euro: an analytical review. Helmikuu 2004.
- 11 Winkler A., Mazzaferro F., Nerlich C. ja Thimann C., Official dollarisation/eurodisation: motives, features and policy implications of current cases. Helmikuu 2002.
- 12 Anderton R., di Mauro F. ja Moneta F., Understanding the impact of the external dimension on the euro area: trade, capital flows and other international macroeconomic linkages. Huhtikuu 2004.
- 13 Enria A., Cappiello L., Dierick F., Grittini S., Maddaloni A., Molitor P., Pires F. ja Poloni P., Fair value accounting and financial stability. Huhtikuu 2004.
- 14 Baele L., Ferrando A., Hördahl P., Krylova E. ja Monnet C., Measuring financial integration in the euro area. Toukokuu 2004.
- 15 Ahnert H. ja Kenny G., Quality adjustment of European price statistics and the role for hedonics. Toukokuu 2004.

WORKING PAPER SERIES

- 314 Derviz A., Exchange rate risks and asset prices in a small open economy. Maaliskuu 2004.
- 315 Vähämaa S., Option-implied asymmetries in bond market expectations around monetary policy actions of the ECB. Maaliskuu 2004.
- 316 Holthausen C. ja Rønde T., Cooperation in international banking supervision. Maaliskuu 2004.
- 317 Rother P. C., Fiscal policy and inflation volatility. Maaliskuu 2004.
- 318 Gómez-Salvador R., Messina J. ja Vallanti G., Gross job flows and institutions in Europe. Maaliskuu 2004.
- 319 Köppl T. V., Risk sharing through financial markets with endogenous enforcement of trades. Maaliskuu 2004.
- 320 Messina J., Institutions and service employment: a panel study for OECD countries. Maaliskuu 2004.
- 321 Morana C., Frequency domain principal components estimation of fractionally cointegrated processes. Maaliskuu 2004.
- 322 Jansen E. S., Modelling inflation in the euro area. Maaliskuu 2004.
- 323 Beyer A. ja Farmer R. E. A., On the indeterminacy of new-Keynesian economics. Maaliskuu 2004.
- 324 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C. G., Fundamentals and joint currency crises. Maaliskuu 2004.
- 325 Giuliadori M. ja Beetsma R., What are the spillovers from fiscal shocks in Europe? An empirical analysis. Maaliskuu 2004.

- 326 Christiano L., Motto R. ja Rostagno M., The great depression and the Friedman-Schwartz hypothesis. Maaliskuu 2004.
- 327 Moerman G. A., Diversification in euro area stock markets: country versus industry. Huhtikuu 2004.
- 328 Straub R. ja Tchakarov I., Non-fundamental exchange rate volatility and welfare. Huhtikuu 2004.
- 329 De Santis R. A., Anderton R. ja Hijzen A., On the determinants of euro area FDI to the United States: the knowledge- capital-Tobin's Q framework. Huhtikuu 2004.
- 330 Fischer B., Köhler P. ja Seitz F., The demand for euro area currencies: past, present and future. Huhtikuu 2004.
- 331 Aucremanne L. ja Dhyne E., How frequently do prices change? Evidence based on the micro data underlying the Belgian CPI. Huhtikuu 2004.
- 332 Dias M., Dias D. ja Neves P. D., Stylised features of price-setting behaviour in Portugal: 1992-2001. Huhtikuu 2004.
- 333 Fabiani S., Gattulli A. ja Sabbatini R., The pricing behaviour of Italian firms: new survey evidence on price stickiness. Huhtikuu 2004.
- 334 Levin A. T. ja Piger J. M., Is inflation persistence intrinsic in industrial economies? Huhtikuu 2004.
- 335 O'Reilly G. ja Whelan K., Has euro area inflation persistence changed over time? Huhtikuu 2004.
- 336 Collard F. ja Dellas H., The great inflation of the 1970s. Huhtikuu 2004.
- 337 Orphanides A. ja Williams J. C., The decline of activist stabilisation policy: natural rate misperceptions, learning, and expectations. Huhtikuu 2004.
- 338 Athey S., Atkeson A. ja Kehoe P. J., The optimal degree of discretion in monetary policy. Huhtikuu 2004.
- 339 Galí J., López-Salido J. D. ja Vallés J., Understanding the effects of government spending on consumption. Huhtikuu 2004.
- 340 Batini N., Levine P. ja Pearlman J., Indeterminacy with inflation-forecast-based rules in a two-bloc model. Huhtikuu 2004.
- 341 Bayoumi T., Laxton D. ja Pesenti P., Benefits and spillovers of greater competition in Europe: a macroeconomic assessment. Huhtikuu 2004.
- 342 Ehrmann M. ja Fratzscher M., Equal size, equal role? Interest rate interdependence between the euro area and the United States. Huhtikuu 2004.
- 343 King R. G. ja Wolman A. L., Monetary discretion, pricing complementarity and dynamic multiple equilibria. Huhtikuu 2004.
- 344 Faia E. ja Monacelli T., Ramsey monetary policy and international relative prices. Huhtikuu 2004.
- 345 Benigno P. ja Woodford M., Optimal monetary and fiscal policy: a linear-quadratic approach. Huhtikuu 2004.
- 346 Ascari G. ja Rankin N., Perpetual youth and endogenous labour supply: a problem and a possible solution. Huhtikuu 2004.
- 347 Fuss C. ja Vermeulen P., Firms' investment decisions in response to demand and price uncertainty. Huhtikuu 2004.
- 348 Fratzscher M. ja Bussière M., Financial openness and growth: short-run gain, long-run pain? Huhtikuu 2004.
- 349 Camba-Mendez G. ja Kapetanios G., Estimating the rank of the spectral density matrix. Huhtikuu 2004.
- 350 Camba-Mendez G. ja Kapetanios G., Exchange-rate policy and the zero bound on nominal interest rates. Huhtikuu 2004.

- 351 Gaspar V., Quirós G. P. ja Mendizábal H. R., Interest rate determination in the interbank market. Huhtikuu 2004.
- 352 McNelis P. ja McAdam P., Forecasting inflation with thick models and neural networks. Huhtikuu 2004.
- 353 Maeso-Fernandez F., Osbat C. ja Schnatz B., Towards the estimation of equilibrium exchange rates for CEE acceding countries: methodological issues and a panel cointegration perspective. Huhtikuu 2004.
- 354 Ehrmann M. ja Fratzscher M., Taking stock: monetary policy transmission to equity markets. Toukokuu 2004.
- 355 Huang K. X. D. ja Liu Z., Production interdependence and welfare. Toukokuu 2004.
- 356 Jellema T., Keuning S., McAdam P. ja Mink R., Developing a euro area accounting matrix: issues and applications. Toukokuu 2004.
- 357 Mir A. M. ja Osborn D. R., Seasonal adjustment and the detection of business cycle phases. Toukokuu 2004.
- 358 Mourre G., Did the pattern of aggregate employment growth change in the euro area in the late 1990s? Toukokuu 2004.
- 359 Linzert T., Nautz D. ja Bindseil U., The longer-term refinancing operations of the ECB. Toukokuu 2004.
- 360 Dieppe A., Küster K. ja McAdam P., Optimal monetary policy rules for the euro area: an analysis using the area wide model. Toukokuu 2004.
- 361 Bindseil U., Camba-Mendez G., Hirsch A. ja Weller B., Excess reserves and implementation of monetary policy of the ECB. Toukokuu 2004.
- 362 Jiménez-Rodríguez R. ja Sánchez M., Oil price shocks and real GDP growth: empirical evidence for some OECD countries. Toukokuu 2004.
- 363 Fratzscher M., Communication and exchange rate policy. Toukokuu 2004.
- 364 Detken C. ja Smets F., Asset price booms and monetary policy. Toukokuu 2004.
- 365 Ehrmann M. ja Fratzscher M., Exchange rates and fundamentals: new evidence from real-time data. Toukokuu 2004.

MUITA JULKAISUJA

- EU banking sector stability. Helmikuu 2003.
- List of monetary financial institutions and institutions subject to minimum reserves. Helmikuu 2003.
- Review of the foreign exchange market structure. Maaliskuu 2003.
- Structural factors in the EU housing markets. Maaliskuu 2003.
- List of monetary financial institutions in the accession countries. Maaliskuu 2003.
- Memorandum of Understanding on the exchange of information among credit registers for the benefit of reporting institutions. Maaliskuu 2003.
- Memorandum of Understanding on Economic and Financial Statistics between the Directorate General Statistics of the European Central Bank and the Statistical Office of the European Communities (Eurostat).
- Annex 1: Share of responsibilities in the field of balance of payments and international investment position statistics. Maaliskuu 2003.
- TARGET Annual Report 2002. Huhtikuu 2003.
- Supplementary guidance notes concerning statistics on the holders of money market fund shares/units. Huhtikuu 2003.
- Money, banking and financial market statistics in the accession countries.

Methodological Manual. Vol. 1: The current definition and structure of money and banking statistics in the accession countries. Toukokuu 2003.

Money, banking and financial market statistics in the accession countries.

Methodological Manual. Vol 2: Statistics on other financial intermediaries, financial markets and interest rates in the accession countries. Toukokuu 2003.

Accession countries: balance of payments/international investment position statistical methods. Toukokuu 2003.

Electronic money system security objectives according to the common criteria methodology. Toukokuu 2003.

The transformation of the European financial system. Second ECB Central Banking Conference, October 2002, Frankfurt am Main. Kesäkuu 2003.

Letter from the ECB President to the President of the Convention regarding the draft Constitutional Treaty. Kesäkuu 2003.

Developments in national supervisory structures. Kesäkuu 2003.

Euromääräisiä pieniä maksuja välittävien maksujärjestelmien yleisvalvonta. Kesäkuu 2003.

Kohti yhtenäistä euromaksualuetta – Seurantaraportti. Kesäkuu 2003.

Muutoksia vakuuskelpoisten ykkös- ja kakkoslistan arvopapereiden riskienhallintajärjestelmään. Heinäkuu 2003.

ECB statistics: A brief overview. Elokuu 2003.

Portfolio investment income: Task force report. Elokuu 2003.

The New Basel Capital Accord. Elokuu 2003.

Payment and securities settlement systems in the European Union: Addendum incorporating 2001 figures. Syyskuu 2003.

Letter from the ECB President to the President of the Council of the European Union regarding the Opinion of the ECB of 19 September 2003 at the request of the Council of the European Union on the draft Treaty establishing a Constitution for Europe (CON/2003/20). 22.9.2003.

Inflation differentials in the euro area: potential causes and policy implications. Syyskuu 2003.

Correspondent central banking model (CCBM): procedures for eurosystem counterparties. Syyskuu 2003.

Bond markets and long-term interest rates in European Union accession countries. Lokakuu 2003.

Manual on MFI interest rate statistics – Regulation ECB/2001/18. Lokakuu 2003.

European Union balance of payments/ international investment position statistical methods. Marraskuu 2003.

Money market study 2002. Marraskuu 2003.

Background studies for the ECB's evaluation of its monetary policy strategy. Marraskuu 2003.

Structural analysis of the EU banking sector, Year 2002. Marraskuu 2003.

TARGET: the Trans-European Automated Real-Time Gross settlement Express Transfer system – update 2003. Marraskuu 2003.

TARGET2: the payment system of the eurosystem. Marraskuu 2003.

Seasonal adjustment. Joulukuu 2003.

Comments of the ECB on the third consultative document of the European Commission on regulatory capital review. Marraskuu 2003.

EU banking sector stability. Marraskuu 2003.

Review of the international role of the euro. Joulukuu 2003.

EU:n neuvoston kanta EU:hun liittyvien maiden valuuttakurssipolitiikkaan liittyvissä asioissa. Joulukuu 2003.

Assessment of accession countries' securities settlement systems against the standards for the use of EU securities settlement systems in Eurosystem credit operations. Tammikuu 2004.

The monetary policy of the ECB. Tammikuu 2004.

Rahapolitiikan toteuttaminen euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Helmikuu 2004.

Guidance notes on the MFI balance sheet statistics relating to EU enlargement as laid down in Regulation ECB/2003/10. Helmikuu 2004.

Comments on the communication from the Commission to the Council and the European Parliament concerning a new legal framework for payments in the internal market (consultative document). Helmikuu 2004.

Foreign direct investment task force report. Maaliskuu 2004.

External evaluation of the economic research activities of the European Central Bank. Huhtikuu 2004.

Payment and securities settlement systems in the accession countries – Addendum incorporating 2002 figures (Blue Book, huhtikuu 2004). Huhtikuu 2004.

Payment and securities settlement systems in the European Union – Addendum incorporating 2002 figures (Blue Book, huhtikuu 2004). Huhtikuu 2004.

TARGET compensation claim form. Huhtikuu 2004.

Letter from the ECB President to the President of the Council of European Union: negotiations on the draft Treaty establishing a Constitution for Europe. Huhtikuu 2004.

The use of central bank money for settling securities transactions. Toukokuu 2004.

TARGET Annual Report 2003. Toukokuu 2004.

Assessment of euro large-value payment systems against the Core Principles. Toukokuu 2004.

Credit risk transfer by EU banks: activities, risks and risk management. Toukokuu 2004.

Risk Management for Central Bank Foreign Reserves. Toukokuu 2004.

ESITTEITÄ

Information guide for credit institution using TARGET. Heinäkuu 2003.

SANASTO

Alijäämäsuhte (deficit ratio, general government): Julkisen talouden alijäämän suhde BKT:hen. Julkisen talouden alijäämä määritellään julkisen hallinnon (julkisyhteisöjen) nettoluotonotona, ja se vastaa julkisen talouden tulojen ja menojen eroa. Alijäämäsuhte määritellään julkistalouden alijäämän suhteena käypähintaiseen bruttokansantuotteeseen, ja se on yksi perustamissopimuksen artiklan 104 kohdassa 2 määrätty julkisen talouden lähentymiskriteeri. Alijäämäsuhteen englanninkielisinä nimityksinä käytetään myös termejä ”budget deficit ratio” ja ”fiscal deficit ratio”.

Arvopaperisijoitukset (portfolio investment): Nettomääräiset sijoitukset, jotka on tehty euroalueelta euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin (”saamiset”), ja nettomääräiset sijoitukset, jotka on tehty euroalueen ulkopuolelta euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin (”velat”). Arvopaperisijoituksiin kuuluvat osakkeet, velkapaperit ja rahamarkkinainstrumentit. Näistä velkapaperit jaotellaan vielä yksittäislainoihin ja joukkolainoihin. Transaktiot kirjataan maksettuun tai saatuuun todelliseen hintaan, josta on vähennetty kulut ja palkkiot. Jotta sijoitus voidaan katsoa arvopaperisijoitukseksi, omistusosuuden yrityksessä on oltava alle 10 % äänivallasta.

Avoimet työpaikat (job vacancies): Äskettäin syntyneet, vapaana olevat tai lähiaikoina vapautuvat työpaikat, joiden täyttämiseksi työnantaja on ryhtynyt aktiivisiin toimiin löytääkseen sopivan ehdokkaan.

Bruttokansantuote (BKT) (gross domestic product, GDP): Tuotannollisen toiminnan lopputulos. Se vastaa talouden tavaroiden ja palvelujen tuotantoa, josta on vähennetty väli tuotekäyttö ja johon on lisätty tuote- ja tuontiverot nettomääräisinä. Bruttokansantuote voidaan eritellä tuotanto-, menotai tuloerien mukaan. Bruttokansantuotteen keskeiset menoerät ovat kotitalouksien kulutus, julkinen kulutus, kiinteän pääoman bruttomuodostus, varastojen muutokset sekä tavaroiden ja palvelujen vienti ja tuonti (ml. euroalueen sisäinen kauppa).

Bruttokuukausiansiot (gross monthly earnings): Työntekijöiden kuukausittaiset bruttopalkat, joihin sisältyvät myös työntekijöiden sosiaaliturvamaksut.

EKP:n ohjaukorot (key ECB interest rates): EKP:n neuvoston asettamat, EKP:n rahapolitiikan mitoituksen määrittelyssä käytettävät korot. Ohjaukorot ovat perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko (eli näissä operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja) sekä maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko.

Eoniakorko (EONIA, euro overnight index average): Pankkien välisten, transaktioihin perustuvien euromääräisten yön yli -markkinoiden korko.

ERM II (ERM II, exchange rate mechanism II): Valuuttakurssimekanismi, johon euroalueen jäsenvaltioiden ja euroalueen ulkopuolelle EMUn kolmannessa vaiheessa jääneiden EU:n jäsenvaltioiden välinen yhteistyö perustuu.

Euriborkorko (EURIBOR, euro interbank offered rate): Parhaiksi luokiteltujen suurten pankkien toisilleen antamien euromääräisten luottojen korko. Euriborkorko lasketaan päivittäin näiden pankkien välisille maturiteetiltaan eripituisille enintään 12 kuukauden talletuksille.

Euroalueen ostopäälliköille tehdyt kyselyt (Eurozone purchasing managers' surveys): Tehdasteollisuuden ja palvelusektorin suhdannekyselyt, joita tehdään useissa euroalueen maissa ja joita käytetään indeksien laatimiseen. Euroalueen tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Eurozone Manufacturing Purchasing Managers' Index, PMI) on painotettu indikaattori, joka lasketaan tuotan-

non, uusien tilauksien, työllisyyden, tavarantoimittajien tilausaikojen ja ostovarastojen indekseistä. Palvelusektorin kyselyssä on liiketoiminnan nykyhetkeä, tulevaan liiketoimintaan liittyviä odotuksia, avoinna olevia hankkeita, tulevaa uutta liiketoimintaa, työllisyyttä, tuotantopanosten hintoja ja laskutettuja hintoja koskevia kysymyksiä. Euroalueen yhdistelmäindeksi (Eurozone Composite Index) lasketaan yhdistämällä tehdasteollisuuden ja palvelusektorin kyselyjen tulokset.

Euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi (Eurozone Manufacturing Input Prices Index, EPI): Useissa euroalueen maissa toteutetuista tehdasteollisuuden suhdannekyselyistä saatujen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen painotettu keskiarvo.

Eurokeskuskurssi (central parity): ERM II:een kuuluvien valuuttojen eurokurssi, jonka perusteella määritellään ERM II -valuuttojen vaihteluvälit.

Euron efektiiviset valuuttakurssit (nimellinen tai reaalinen) (euro effective exchange rates; EERs, nominal/real): Euron nimelliset efektiiviset valuuttakurssit ovat euron kahdenvälisen valuuttakurssien painotettuja keskiarvoja suhteessa euroalueen tärkeimpien kauppakumppanimaiden valuuttoihin. EKP julkistaa euron nimelliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit suhteessa suppean ja laajan kauppakumppanijoukon valuuttoihin. Painot perustuvat maiden osuuksiin euroalueen ulkomaankaupasta. Reaaliset efektiiviset valuuttakurssit ovat nimellisiä efektiivisiä valuuttakursseja, jotka on deflatoitu ulkomaisten hintojen tai kustannusten painotetulla keskiarvolla suhteessa kotimaisiin hintoihin tai kustannuksiin. Kummallakin valuuttakurssilla mitataan siten hinta- ja kustannuskilpailukykyä.

Euroopan komission kyselyt (EC surveys): Euroopan komission toimeksiannosta tehdyt kvalitatiiviset suhdanne- ja kuluttajakyselyt. Kyselyt suunnataan tehdasteollisuuden, rakennusalan, vähittäiskaupan ja palvelusektorin johtavassa asemassa oleville sekä kuluttajille. Luottamusindikaattorit ovat yhdistelmäindikaattoreita, jotka on laskettu useiden osatekijöiden saldolukujen aritmeettisena keskiarvona (ks. lisätietoja tilasto-osan taulukosta 5.2.5).

Hintavakaus (price stability): Eurojärjestelmän ensisijainen tavoite. EKP:n neuvosto on määritellyt hintavakauden euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentin vuotuiseksi nousuksi. Samalla neuvosto on todennut, että hintavakauden tavoitteeseen pyrittäessä tähdätään inflaatiovahdin säilyttämiseen 2 prosentin tuntumassa keskipitkällä aikavälillä.

Implisiittinen volatiliteetti (implied volatility): Esimerkiksi joukkolainojen ja osakkeiden (tai vastaavien futuurisopimusten) hintojen odotettu volatiliteetti (vuositasolle korotettujen prosenttimuutosten keskihajonta), joka voidaan johtaa optioiden hinnoista.

Inflaatioon sidotut valtion joukkolainat (inflation-indexed government bonds): Velkapaperit, joiden koronmaksut ja pääoma on sidottu tiettyyn kuluttajahintaindeksiin.

Julkisyhteisöt (general government): Valtionhallinnon, osavaltiohallinnon, paikallishallinnon ja sosiaaliturvarahastojen muodostama sektori. Kaupallista toimintaa harjoittavien julkisessa omistuksessa olevien yksiköiden, kuten julkisten liikelaitosten, ei periaatteessa katsota kuuluvan julkisyhteisöihin.

Kiinteäkorkoinen huutokauppa (fixed rate tender): Huutokauppa menettely, jossa keskuspankki määrää koron etukäteen ja osallistuvat vastapuolet tekevät tarjouksen rahamäärästä, jonka ne haluvat tällä korolla.

Likviditeettiin vaikuttavat riippumattomat tekijät (autonomous liquidity factors): Likviditeetin muutokset, jotka eivät yleensä johdu rahapoliittisten instrumenttien käytöstä. Näitä ovat esimerkiksi liikkeessä olevat setelit, valtion talletukset keskuspankissa ja keskuspankin ulkomaiset saamiset.

M1 (M1): Suppea raha-aggregaatti. Tähän aggregaattiin sisältyvät liikkeessä oleva raha ja yön yli-talletukset rahalaitosten sekä julkisen hallinnon tileillä (kuten postissa ja valtion kassassa).

M2 (M2): Väliaggregaatti. Tähän aggregaattiin sisältyvät M1 ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset ja enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset rahalaitosten ja julkisen hallinnon tileillä.

M3 (M3): Lavea raha-aggregaatti. Tähän aggregaattiin sisältyvät M2 ja jälkimarkkinakelpoiset instrumentit eli takaisinostosopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet sekä rahalaitosten liikkeeseen laskemat enintään 2 vuoden velkapaperit.

M3:n kasvun viitearvo (reference value for M3 growth): M3:n vuotuinen kasvuvauhti, joka on keskipitkällä aikavälillä sopusoinnussa hintavakauden kanssa. Nykyisin M3:n vuotuisen kasvun viitearvo on 4½ %.

Maksuvalmiusluotto (marginal lending facility): Osa eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmää, jossa vastapuolet voivat saada kansallisesta keskuspankista luottoa etukäteen vahvistetulla korolla hyväksyttävää vakuutta vastaan.

Osakkeet (equity securities): Omistusosuus yrityksen pääomasta. Osakkeisiin kuuluvat pörssissä kaupan kohteena olevat osakkeet (noteeratut osakkeet), noteeraamattomat osakkeet ja muuntotyypiset osuudet. Osakkeista saadaan yleensä osinkotuloa.

Palkkaliukuma (wage drift): Todellisuudessa maksettujen palkkojen nousuvauhdin ja sopimuspalkkojen nousuvauhdin välinen ero (joka johtuu esimerkiksi sellaisista lisätekiöistä kuten bonukset ja ylennykseen liittyvät pöremiot ja odottamattomaan inflaatiokehitykseen liittyvät sopimuslausekkeet).

Perusrahoitusoperaatio (main refinancing operation): Eurojärjestelmän viikoittain toteuttama avomarkkinaoperaatio. Vuonna 2003 EKP:n neuvosto päätti, että maaliskuusta 2004 alkaen näiden operaatioiden maturiteetti lyhennetään kahdesta viikosta yhteen. Operaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina, joissa minimitarjouskorko (korkotarjousten alaraja) ilmoitetaan etukäteen.

Pitempiaikainen rahoitusoperaatio (longer-term refinancing operation): Eurojärjestelmän kuukausittain toteuttama avomarkkinaoperaatio, jonka maturiteetti on tavallisesti kolme kuukautta. Nämä operaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina, joissa jaettavan likviditeetin määrä ilmoitetaan etukäteen.

Rahalaitokset (MFIs, monetary financial institutions): Rahaa liikkeeseen laskevaan sektoriin kuuluvat euroalueen rahoituslaitokset. Rahalaitoksia ovat EKP, euroalueen maiden kansalliset keskuspankit ja euroalueella olevat luottolaitokset ja rahamarkkinarahastot.

Rahalaitossektorin konsolidoitu tase (consolidated balance sheet of the MFI sector): Tase, joka saadaan nettouttamalla rahalaitosten väliset positiot (lähinnä rahalaitosten väliset lainat) rahalaitosten yhteenlasketussa taseessa.

Rahalaitosten luotonanto euroalueelle (MFI credit to euro area residents): Luotonanto, joka sisältää rahalaitosten lainat euroalueella oleville ja rahalaitosten hallussa olevat euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemat arvopaperit. Arvopaperit käsittävät osakkeet, osuudet ja velkapaperit.

Rahalaitosten pitkäaikaiset velat (MFI longer-term financial liabilities): Velat, joihin sisältyvät yli 2 vuoden määräaikaistalletukset, irtisanomisajaltaan yli 3 kuukauden talletukset, yli 2 vuoden velkapaperit sekä euroalueen rahalaitossektorin oma pääoma ja varaukset.

Rahalaitosten ulkomaiset nettosaamiset (MFI net external assets): Euroalueen rahalaitosten ulkomaiset saamiset (kuten kulta, muiden valuuttojen kuin euron määräiset setelit, euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat arvopaperit ja euroalueen ulkopuolisille myönnettyt lainat), joista on vähennetty euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset velat (kuten euroalueen ulkopuolisten talletukset, takaisinostosopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahalaitosten liikkeeseen laskemat enintään 2 vuoden velkapaperit).

Sopimuspalkkaindeksi (index of negotiated wages): Työehtosopimusneuvottelujen mukaisten (ilman bonuksia laskettujen) peruspalkkojen indikaattori. Indeksillä mitataan kuukausipalkkojen implisiittistä keskimääräistä muutosta euroalueella.

Suora sijoitus (direct investment): Toiseen maahan tehty pääomasijoitus, jonka tarkoituksena on saada pysyvä osuus tässä maassa sijaitsevasta yrityksestä (käytännössä omistusosuuden oletetaan olevan vähintään 10 % äänivallasta). Suoriin sijoituksiin kirjataan nettomääräiset sijoitukset euroalueelta ulkomaille ("suorat sijoitukset ulkomaille") ja nettomääräiset sijoitukset ulkomailta euroalueelle ("suorat sijoitukset euroalueelle"). Suoriin sijoituksiin sisältyvät osakepääoma, uudelleen sijoitetut voitot ja yritysten sisäisiin operaatioihin liittyvät muut pääomat.

Talletusmahdollisuus (deposit facility): Osa eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmää, jossa vastapuolet voivat tehdä kansallisiin keskuspankkeihin yön yli -talletuksia etukäteen vahvistetulla korolla.

Tavaroiden ulkomaankauppa (external trade in goods): Euroalueen sisäinen tavaravienti ja -tuonti sekä tavaravienti euroalueen ulkopuolelle ja tavarantuonti euroalueen ulkopuolelta arvolla mitattuna sekä määrä- ja yksikköarvoindekseinä. Euroalueen sisäinen kauppa käsittää euroalueen maiden väliset tavaravirrat, kun taas kauppa euroalueen ulkopuolisten maiden kanssa käsittää euroalueen ulkomaankaupan. Ulkomaankauppatilastot eivät ole suoraan verrattavissa kansantalouden tilinpidon kirjattuun vientiin ja tuontiin, sillä kansantalouden tilinpidossa viennin ja tuonnin eriin sisältyvät sekä euroalueen sisäiset että ulkopuoliset transaktiot ja myös tavarat ja palvelut lasketaan yhteen.

Teollisuuden tuottajahinnat (industrial producer prices): Teollisuuden (ilman rakentamista) euroalueen maiden kotimarkkinoilla myymien kaikkien tuotteiden tehdashintojen indikaattori, jossa ei oteta huomioon kuljetuskustannuksia ja tuontia.

Teollisuustuotanto (industrial production): Teollisuuden bruttoarvonlisäys kiintein hinnoin.

Tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten indeksi (hourly labour cost index): Työvoimakustannusten indikaattori. Työvoimakustannuksiin sisältyvät tällöin tehtyä työtuntia kohden lasketut bruttopalkat (ml. erityyppiset bonukset), työnantajan sosiaaliturvamaksut ja muut työvoimakustannukset.

nukset (kuten ammatilliseen koulutukseen liittyvät kustannukset, rekrytointikustannukset ja työllisyysverot), mutta eivät tukipalkkiot. Työvoimakustannukset tuntia kohden saadaan jakamalla kaikkien työntekijöiden työvoimakustannusten kokonaismäärä työntekijöiden tekemien työtuntien (ml. ylityötunnit) kokonaismäärällä.

Tuottokäyrä (yield curve): Maturiteetiltaan erilaisten korkojen suhdetta tiettyinä ajankohtana kuvaava käyrä. Tuottokäyrän jyrkkyyttä voidaan mitata kahden maturiteetiltaan erilaisen koron välisenä erona.

Työn tuottavuus (labour productivity): Tuotannon määrä, joka voidaan tuottaa tietyllä työvoimapanoksella. Työn tuottavuutta voidaan mitata monin tavoin. Tavallisesti sitä mitataan kiinteähintaisena bruttokansantuotteena jaettuna joko työllisten kokonaismäärällä tai tehtyjen työtuntien kokonaismäärällä.

Työvoima (labour force): Työllisten ja työttömien määrä yhteensä.

Työvoimakustannukset/työntekijä (compensation per employee): Työnantajan työntekijälle rahana tai luontoissuorituksena maksama kokonaiskorvaus. Työvoimakustannuksiin sisältyvät bruttopalkat sekä bonuspalkkiot, ylityökorvaukset ja työnantajien sosiaaliturvamaksut. Työvoimakustannukset työntekijää kohti määritellään kokonaiskorvaukseksi jaettuna työntekijöiden kokonaismäärällä.

Ulkomainen varallisuus (international investment position, i.i.p.): Talouden kaikkien ulkomaisten saamisten (tai velkojen) arvo ja koostumus. Tästä käytetään englannin kielessä myös termiä ”net external asset position”.

Vaihtuvakorkoinen huutokauppa (variable rate tender): Huutokauppenettely, jossa vastapuolet tarjoavat sekä sen rahamäärän, josta ne haluavat tehdä kaupan keskuspankin kanssa, että rahamäärälle haluamansa koron.

Varantovelvoite (reserve requirement): Varantojen vähimmäismäärä, jonka luottolaitoksen edellytetään pitävän eurojärjestelmässä. Varantovelvoitteen noudattaminen määräytyy keskimääräisten päivittäisten saldojen perusteella suunnitelleen yhden kuukauden pituisena pitoajanjaksona.

Velka (rahoitustilinpito) (debt, financial accounts): Rahoitustilinpidon käsite, joka sisältää lainat, liikkeeseen lasketut velkapaperit ja yritysten eläkerahastojen vastuuvelat ajanjakson lopussa markkinahintaan arvostettuina. Neljännesvuosittaisessa rahoitustilinpidoissa velkaan ei sisällytetä ei-rahoitussektorin myöntämiä lainoja (esimerkiksi konsernin sisäisiä lainoja) tai euroalueen ulkopuolisten pankkien myöntämiä lainoja, vaikka nämä erät sisällytetään vuotuisen rahoitustilinpitoon.

Velkapaperit (debt securities): Liikkeeseenlaskijan (lainansaajan) lupaus suorittaa maksu tai maksuja velkapaperin haltijalle (lainanantajalle) ennalta sovittuna päivänä tai päivinä. Velkapaperille maksetaan yleensä korkoa määrätyn prosentin mukaan, tai sen alkuperäinen ostohinta on sen nimellisarvoa alempi. Alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli vuoden pituiset velkapaperit luokitellaan pitkäaikaisiksi.

Velkasuhde (debt ratio, general government): Julkisen velan suhde BKT:hen. Julkinen velka määritellään bruttomääräiseksi nimellisarvoiseksi kokonaisvelaksi vuoden lopussa ja konsolidoituna julkisen hallinnon (julkisyhteisöjen) aloilla. Velkasuhde määritellään julkisen velan suhteena käypähintaiseen bruttokansantuotteeseen, ja se on yksi perustamissopimuksen artiklan 104 kohdassa 2 määrätty julkisen talouden lähentymiskriteeri.

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi, YKHI (Harmonised Index of Consumer Prices, HICP): Eurostatin laatima kuluttajahintaindikaattori, joka on yhdenmukainen kaikissa EU-maissa.

Yksikkötyökustannukset (unit labour costs): Kokonaistyövoimakustannukset tuotantoyksikköä kohden. Euroalueen yksikkötyökustannukset lasketaan työntekijöiden kokonaiskorvauksen suhteena kiinteähintaiseen bruttokansantuotteeseen.

